

1002.c.1
2

IVNII
IVVENALIS
ET
AVLI PERSII
FLACCI SA-
TYRÆ:

Cum Annotationibus ad marginem,
quæ obscurissima quaque dilu-
cidare possint.

LONDINI,
Excudebat Richardus Field im-
pensis Guilielmi Welby.

1612.

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

AD ILLVSTRIS- SIMVM D. D. HEN- RICVM MAGNÆ BRI- TANNIAE PRNCIPIEM.

Aristoteles dicit, ut
xρύτος, αἰδούμενος τον
α τελείωσιν νυκτί,
τι, μεγάροπος ἐξοχα πλετε.

Quænam hæc (Lyrici) aqua optima? Philo-
phia. Quisnam hic ignis utilius? eadem Philo-
phia. Ignis quem Midoruæ adminiculo, hoc est, in-
dagatrice ingenij alâ subiectus Prometheus è cælo
detulit, eoq; rudes hominū animos à terrena igno-
rantiæ fæce excoxit. A qua quæ è Mularum fonte
hausta fœdas vitiorum maculas lustrat, eluit, expur-
gnat. E qua purissima scaturigine cum triplex pro-
fluat riuulus, Dialecticis illis Mæandris, ignotisque
Physici Nili fontibus, Ethicum Alphazum optimo,
prætulerint iure quibus senior mens, qui ut inare
Siculum subterlabi dicitur ad suam Arethulam sine
admixtione aquarum: ita verè aures hic fluius
per affectum Oceanum intaminatus ad propriam
felicitatis fondem remeat. Huius antistites cum ubi-
que summa animi propensione colantur, tum ad
primè poetæ, qui non (Græcarum hoc crepidarum
pace dixerim) ut tetrica illa Medis illita porticus
seuera tingerit monita, sed cum illecebra quadam
in adolescentum animos irrepunt, quodq; peritissi-

EPISTOLA

mi faciunt medici, qui vitiolo stomacho amara catapotia melle inscent: ita & hi iuuenum animis propter ætatis defectum voluptatisque affectum austera hæc sed salubria respuentibus parmaca, lac caprarum quas tamen lentisco pascant, propinant; iuxta se uicerem mandragoram lætas vites serunt, & quod ait Venustus vates:

Dum prodeesse volunt & delectare poetae,

Et iucunda simul dicunt & idonea vita.

Atque uniuerso poetarum choro cum laurus sua bederæq; ex merito deferantur, tum ijs maximè qui virtutis veræ rigidi satellites censoria supercilia aduersus vitia distingentes Satyrico aceto noxios perfundunt, qui Philosophiam & sapientiam & sapientiam & sapientiam illustrant. h.e. ieiunis Decretis austeriorisque Præceptis aculeos & vitam exemplorum addunt. Ex his (Illustrissime Princeps) quum Flaccus suam vel lancem vel canistellum primitijs saturum Celsitudini tuæ obtulerit: Et isti duo, ut integrum habeas Satyricum chorum & (ut ita dicam) triumtratum, præsidentius asperis obcuritatis syluis egressi T. Cels. patrocinio teatos, & quis ac inquis se commendatos experunt. In quorum condignas laudes, post tot antiquorum & recentium (qui Aristoteles Ethicis præferre, ipsis Seneca & Epicteti moralibus unius iuuenalis satyras adæquare non dubitarunt) encotnia discurrere, esset frigide laudare, quo satius fuisset (teste Phauorino Celiiano) acerbius vituperasse. multo minus deceret mebomullū è triuio quid ad iudicium quid ad iudicium conferant præcipere. melius hoc illi facient qui tibi ad manum, immo ad mentem Phænices. tu vero qua es progenie, quo genio, quo iagenio, tibi optimè. Hanc itaque Philosophici ignis particulam, hanc Pierij laticis cotylam (quandoquidem per se haud

DEDICATORIA,

haud satis articulatæ vocales sint isti Satyri, neque,
vt sint, è dignitate tamen & libertate eorum esset
gratiam ambire) rudi ego Hermes nee tam ipso-
rum mentis interpres quam infantizæ meæ prodi-
tor, tibi (Princeps illustrissime) consecro. abunde
meæ, in his, qualicunque operæ gratulaturus, si-
quid inesse sensero quod læta aspicias fronte, quod-
que dum vndeque literarum copiam colligis quam
inuicem per totum terrarum orbem dispergas, stu-
dijs tuis dignum sit, quæ ut feliciter succedant in
tuam, publicam, diuinam gloriam, Deum opt.
max-ferio precor, cui Principum rerumque pub-
licarum salus semper curæ.

Cels. Tuæ
officiorè addictissimus
THO. FARNABY.

201 100
M. H. M. 100
M. H. M. 100

Ad Lectorem.

Gravatim ista & timidè emitto, cùm infirmitatis meæ tum ipsius inter manus vix nati operis non adulti satis nec ad iudicij solem excocti conscientiâ deterritis. Nec tamen hoc factum quò cui laureæ rāmulos festinabundâ manu præcerpere voluerim: verùm post expectatam iam per aliquot annos in Iuuenale & Persio parem que in Horatio præstata est, operam, partim rogatu non paucorum qui curam meam in poetis pridem adnotandis nouerant, urgente partim mea necessitate, cui iam in pristinum docendi pistrinum post multa terrâ marique tentata atque perpessa ne molam hanc verterem, reiecto, prælegende erant ex more quædam Iuuenalis Satyre. Interlineares itaque quasdam & marginales adnotationes meas recensui, eaque subcisiuis quæ contigerant horis, auxi: Quædam non ita casta consueta adumbravi, alia prorsus omisi. Quorsum enim illa interpreteris quæ neminem scire conuenit? atque uti in Physicis^a suberit occulta natura, quæ homini ignota, Sapienti haud quaquam inuestiganda erit: ut in Politicis & Polemicis^b, iam nescire quædam ciues ac milites quām scire decet: ita^c inter virtutes Grammatici habebitur quædam nescire. In cæteris verò, etiam in quibus, eruditissimis sepe viris aqua hæret, quid præstiterim, & qui ac candidi lectoris tribunali me subicio, securus quid præiudicent iniquorum ac liuidorum subfellia, quorum virulentia verbera nullo merito declinari, quorum innatam malitiam nullis misericordiæ insulis permulseris. Tu, lector humane, candore tuo, nigra quæ fuerint, serena; atque ego si monstrorum ediderim futurum, tu bonus sis aruspex, & Vale

^a I. C. Scal. 344.
exerc. 4. secl.
^b Otho apud Tacit
Hist. 1.
^c Fab. Quintil. lib.
14. cap.

T.F.

Iunij Iuuenalis vita.

Vnus Iuuenalis liberti locupletis incertum filius an alumnus, oriundus ex Aquino Volsorium oppido, ad medium fere aetatem declamauit, mox Poetices studio se ad Satyras scribendas contulit, quas non sine summo frequentis auditorij applausu recitauit. Inter alia vero indigna & prepostera urbis, quae exagauit, scelera, quum & Paridis histrionis gratiam nimiam & potentiam apud Domitianum carperet Satyrâ septima illis versibus: *Ille & militie multis largitur honorem, &c.* à Domitiano, instigante Paride per honorem militum vibec summotus est, & ad praefecturam cohortis (in ioculari rem eius quod Paridi exprobaret utriusque) missus ad Pentapolin in extremis Aegypti & Lybie finibus. Vbi licet alij tradant ipsum iam octogenarium angore & tædio vitam cum morte commutasse: vero tamen similius est, imo constat eum post mortem Domitiani Romanum reuersum quafdam ex his satyris scripsisse. Vide Lips. Epistolic. Quæst. 4. lib. 20. Epist.

Temporibus lux magna fuit Iuuenalis auitis,
Moribus, ingenys, diuitys, vitys.
Tu lux es luci, Farnabi: operisq; fugasti,
Temporis & tenebras, ingenys radijs.
Lux tua parua quidem mole est, sed magna vigore,
Sensibus, & docti pondere iudicij.
Maecle: tuo scriptores, lebtoresq; labore
Per te alij vigeant, per te alij videant.

Ben. Ionsonius.

IVNII IVVENALIS
AQVINATIS

*SATYRA L.

Deliberanti Poetæ iamque in animo habenti eius
temporis Poetis tragœdias recitantibus vicem re-
ferrere, & pantheram (quod aiunt) leone remunera-
re, occurruerunt urbis Romanæ sceleræ, quæ ipsum ab
institutâ Tragœdiâ ad Satyram abducant.

Emper ego auditor tantum? nunquamne ¹ re-
ponam,
Vexatus toties ² rauci ³ Thefeide Codri?
+ Impunè ergo mibi recitauerit ille ⁵ togatas,
Hic ⁶ elegos? impunè diem consumperit ⁷ ingens
5 Telephus? aut summi plena iam margine libri
Scriptus ⁸ in tergo nec dum finitus ⁹ Orestes?
Nota magis nulli domus est sua, quam mibi ¹⁰ lucus
Martis, ¹¹ Aeolys vicinum rupibus ¹² antrum
Vulcani. Quid agant venti, quas ¹³ torqueat umbras
10 ¹⁴ Eacus, ¹⁵ unde alius furtive deuehat aurum
Pelliculae, quantas iaculetur ¹⁶ Monychus Oros:
17 Frōtonis ⁸ platani, ¹⁹ conuulsaq; marmora ²⁰ clamat

norum habitu dictas, ut & Graecæ palliatae dicebantur à Graecorum pallijs. 6 Lugubies vel amatorios. 7 Longa trag. de Telepho rege Myzis, cui *vulnus & auxilium Pelias bestia suis.* 8 In aenea charta ab exteriori parte. 9 Trag. de Oreste scenis agitato. 10 Historia Romuli & Rhei quos peperit Rhea in luco Martis. vel luc. Mat. in Ponto pro quoconque luco, ad derisionem Poetarum qui à luci descriptione colore in artis petunt. 11 ferunt locum tuisse Romæ in Appia, in quo recitabant Poetæ. 12 Septem insulis Lipari- tanis in mari Tyrrheno. 13 AEra. 14 Examinet. vel, judicet torquendas animas. 15 Iouis filius ex AEgina, vel ex Europa, unus è tribus apud inferos judicibus. 16 Ut è Cholchis Iason furit Medea dolo aureum vellus sustulerit. 17 Centauri & ponitue profab. & pugna Centaurorum cum Lapithis. 18 Iulij Frontonis nobilis & docti viri, in cuius ardibus recitabant Poetæ. 19 Porticus quam adumbrant platani. 20 Fre- quentia auditorum, vel recitatoris clamore. 21 Resonant, vel agitidus recitatione iam ed- fax clamant, quid agant venti, quas tqr. &c. & eff. Pather.

Semper.

21 Ego itaque Græ-
maticorum ferulis
& Rhetorum decla-
mationib. valedixi.
22 Ficto themate
declamatorio suasi
Syllæ vt deposita
diciturā priv. al.
der.

23 Cui si ego pe-
percero, alia tamen
manu peribit, vel
peritura cum alio.
San Poetarum char-
tis, vel etiam si nini
si inscribatur, pe-
nitur.

24 Hoc stadio &
studio, hoc poema-
tis genere, i. Satyra.
* Stylum direxit.
25 Lucilius ex Au-
runca Rutulorum
ciuitate natu, Lat.
na Satyra primus
autor, vnde & Tur-
rus Satyrophorus.
26 Spado dicitur,
cui testes enulsi sunt
ant nerui, è quibus
testes dependent.
Castratus, cui collis
& testes, vide Sat. 6.
366. li.

27 Mulier impudica.
28 Ferociorem, vt-
pote è Chuscia.
29 In Theatro.
30 Adsequet. diui-
tij cu. in ipsis certet.

31 Cinnamus, de

quo Martial. lib. 7. alii Licinium Augusti libertum & consorem intelligunt. 32 Sub forfice
sonanti ca. lebat. 33 Seruus è plebe. 34 AEgyptiz, à Nilo à Egypti flunio. 35 Ci-
uitatis in AEgypto, duodecim miliaribus ab Alexandria distantis, fano Serapidis celebris,
Strab. omnium libidinum atque impuritatum demicilijs. 36 E seruo factus magister equi-
tum Neronis. 37 Purpurea, à Tyro. Sat. 10. vers. 38. 38 Reu. lac. quæ vel mollitie vel
pondere deflaxeret, vel quæ reiecit, sunt in humero. 39 Ad refrigerium. vel iactando. o-
stente. 40 Annulum tenuis bracæ & leuem. 41 Inclusæ in annulo hyberno. 42
Temperet sibi ne scribat. 43 Noui hominis, vel nuper ex quadruplicatorio lucro coempta.
44 Ex adiutorio delatoris facti. 45 Ut qui crassus fuerit, vel delicatus & superbus. 46
M. Regulum hic intelligi volunt, cum suis & imperatoris amicis tunc ipsis quadruplicatoribus
formidabilem. verisimilias a. est dici Heliodorum Stoicum phil. quo deferente occisi sunt.
47 Massa morio & Carus nimis Neronis liberti, delatores nequissimi. 48 Per delato-
res interempta. 49 Mima, vxor Latini mimi. 50 Ut vel via corporis vel blanditiis
propitium Latino reddere. Heliodorum cum Regulum, vel generaliter, vxor à marito mīla
deprecatrix ad delatorem, chīnīmodi aliquid in Mimo represeautuit Latinus cum Thymele,
ge Herodim.

Semper, & assiduo raptæ lectore columnæ.

Expectes eadem à summo minimoq; Poeta.

Et 21 nos ergo manum ferulæ subduximus, & nos 15

22 Consilium dedimus Syllæ, priuatus ut altum

Dormiret. stulta est clementia, cum tot ubique

Vatibus occurras, 23 perituræ parcere chartæ.

Cur tamen hoc libeat potius decurrere 24 campo,

Per quem magnus equos 25 Auruncæ flexit alumnus: 20

Si vacat, & placidi rationem admittitis, edam.

Cum tener uxore ducat 26 spado, 27 Meuia 28 Tusca

29 Figat aprum, & nuda teneat venabula mamma:

Patricios omnes opibus cum 30 prouocet unus,

31 Quo tondente granis iuueni mihi barba: 32 sonabat: 25

Cum 33 pars 34 Niliacæ plebis, cum verna 35 Canopi

36 Crispinus 37 Tyrias humero 38 reuocante lacernas

39 Ventilet 40 æstuum digitis sudantibus aurum,

Nec sufferre queat maioris pondera 41 gemme:

Difficile est satyram non scribere. nam quis inique 30

Tam patiens urbis, tam ferreus, ut 12 teneat se?

Causidici 43 noua cum veniat lectica 44 Mathonis

45 Plena ipso, & post hunc 46 magni delator amici,

Et citò rapturus de nobilitate comesa (palpat

Quod supereft, quem 47 Massa timet, quem munere 35

48 Carus, & à trepido 49 Thymele 50 summissa Latino:

Cum te 51 summouant, qui testamenta merentur

52 Noctibus, 53 in cælum quos euebit optima summi
 Nunc via processus, vetulæ 54 vesica 55 beatæ:
 40 56 Vnciolæ 57 Proculeius habet, sed 57 Gillo 58 deuncē:
 Parteis quisque suas, 59 ad mensuram inguinis beres:
 Accipiat sane mercedem 60 sanguinis, & sic
 Palleat, ut nudis pressit quis calcibus anguem,
 Ant 61 Lugdunensem rhetor dicturus ad aram.
 45 Quid referam, quanta siccum iecur ardeat ira:
 Cum populum gregibus comitū premat hic spoliator
 Pupilli 62 prostantis? at 63 hic damnatus 64 inani
 Iudicio (quid enim saluis infamia nummis?).
 Exul 65 ab octaua Marius bibit, & 66 fruitur dīs
 50 Iratis: at tu viētrix prouincia 67 ploras.
 Hæc ego non credam 68 Venusina digna 69 lucerna?
 Hæc 70 ego non agitem? Sed quid magis? Heracleas,
 Aut 71 Diomedea, aut 73 mugitum Labyrinthi,
 Aut mare percussum 74 puer 75 fabrumq; volantē?
 55 Eux 76 leno accipiat mœchi bona, 77 si capiendi
 Ius nullum uxori, doctus 78 spectare lacunar,
 Doctus & ad calicem vigilanti stertere naso.
 Cum fas esse putat curam sperare cohortis,
 79 Qui bona donauit præsepibus, & caret omni
 60 Maiorum censu, dum peruolat axe citato
 80 Flaminiam: 81 puer Automedon nam lora tenebat,
 82 Ipse lacernatæ cum se iactaret 83 amicæ.

64 Pecunias prouinciae non restituente. 65 Qui Romæ ante nonam non decubuit.
 66 Voluptatem capite ex ira d.ūm, retinens magnam spoliationis partem, & fibi in exilio
 lantius quam antea indulgens. 67 Non restitutæ tibi pecunia: 68 Horatij Ven-
 sini. 69 Satyræ elucubrati. 70 Annon hæc potius infector quam fabuler? 71 De
 Herculis ærumnis fabulæ. 72 Fab.de Diomede ab uxore non recepto & sociis in aues
 versis. 73 Fab.de Theseo & Minotauro in labyrintho mugiente. 74 Icaro eadenti.
 75 Dædalum. 76 Maritus leno. Gallice, von Russien. 77 Castrum decreto Domitiani
 ne vxor capiendi legata ius haberet. 78 In obsequium adulteri sursum spectare & velut
 ebrium simulare profundum somnum ronchi sene naso. 79 Tigellinus qui per vitia præ-
 fectorum prætorii sub Nerone adeptus est. vel Corn. Fuscus qui patrimonium equis alendis
 dilapidarat, & puer aurigæ officium Neroni præfitterat, postea à Domitiano cohortibus præ-
 totianis præfectus. 80 Viam à Ca. Flaminio strata. 81 Fuscus auriga Neronis ut au-
 tomédon Achillis. 82 Cum ipse Nero blanda getticulatione se ingeneret & cōmendaret lac.
 amicæ. 83 Sporo quem ex eis testibus cum doce & flammeo, solenni nuptiarum officio
 ad id deducum Nero prævixit habuit.

83 Tabellas ceratas
 83 in compitis pa-
 lam, nemine contra-
 dicente.
 84 Hexaphore, le-
 gitima quam sex viri
 portabant.
 85 Mollis & delicato
 86 Domitius Regu-
 lus testamentorum
 corruptor, vel Opho-
 nius Tigellinas, qui
 trium patruorum ve-
 neno sublatorum,
 subtraxit tabulis &
 falsis signatis, here-
 ditare inuasit.
 * Compendiosa &
 brevi operâ falsas te-
 stamentorum tabu-
 lis condendi, vel Ex-
 iguis, id est, paucis
 verbis testamentorum
 tab. scriptis, quam
 falsarisse heredem
 ex ase inscriperit.
 89 Annulo signa-
 torio, qui gemmam
 et typam, id est, effi-
 giataam habet inclu-
 sam, salinâ casto.
 90 Venenum tube-
 tis.
 91 Peritor veneti-
 ca quam illa locuta,
 cuius ex Gallis 90
 ea & Nero vsus o-
 perâ Britannicum
 sustulit.
 92 Populo sciente,
 vidente, adeoq; per-
 mittente.
 92 Quod indicium
 est veneno sublatos
 fuisse.
 94 Dig. exilio in
 breves, id est, angustas insulas Cycladas, è quibus Gyarus maxime steriles est & grauissimi
 exili locus, sic Sat. 10. 71 Gy. vi clausus scopulis, parvâque Serypbo. 93 In aliquo pre-
 tio. 95 Accepta referunt. 97 A Edificia pratoribus digna. 98 Citreas,
 marmoreas, eburneas. 99 Signum capri cœ Phryxi in cælatura prominens & exube-
 rans. 1 A Satyra seribenda quiescere. 2 Ipse sacer. 3 Pueri qui viris nudum,
 & sceminae. 4 Nobilis puer stuprum committens vel patiens. 5 Inceptor poeta.
 6 Omnes inquit affectus, omnia vitia à diluvio adusq; nostra tempora materia est huic
 mei libelli Satyrici. 7 Imbris mare augentibus. 8 Patnaffum; 9 Themidos oracula.
 10 Receptaculum Metaph. & delis sumpta. 11 Ellipsis 12 magis vexavit, vel i miasit animos
 12 Non parte vel modica pecunia. 13 Ad fortunâ aleg. iu tabulâ coniecta. 14 Uniuersit
 se familiaris. 15 Prælia

SATYRA I.

5

15 Praelia quanta illuc dispensatore videbis
 16 Armigero? simplexne furor? 17 seftertia centum
 Perdere, & horrenti tunicam non 18 reddere seruo?
 Quis totidem erexit villas? Quis fercula septem
 19 Secretò cœnauit 20 auus? nunc 21 sportula primo
 Limine parua sedet, turbæ rapienda 22 togatae.
 23 Ille tamen faciem prius inspicit, & trepidat, ne
 Suppositus venias, ac falso nomine poscas.
 Agitus accipies. iubet à præcone vocari
 100 Ipsos 24 Troiugenas. nam vexant limen & ipsi
 Nobiscum. 25 da Prætori, 26 da deinde Tribuno.
 Sed libertinus 27 prior est; prior, inquit, ego adsum.
 Cur timeam, dubitemue locum defendere? quamuis
 Natus ad 28 Euphratem, molles quod in aure 29 fe-
 nestrae
 105 Arguerint, licet ipse negem? sed 30 quinque taberne-
 31 Quadringenta parant, quid confert 32 purpura
 33 maius
 Optandum, si Laurenti custodit in agro
 Conductas 34 Coruinus ueis? ego possedeo plus
 35 Pallante, & 36 Liciniis. expectent ergo Tribuni:
 110 Vincant diuitiae: 37 sacro nec cedat honoris,
 Nuper in hanc urbem pedibus qui venerat 38 albis.
 Quandoquidem inter nos sanctissima diuitiarum
 Maiestas, et si 39 funesta pecunia templo
 Nondum habitas, nullas numitorum erexitas aras
 115 Ut colitur Pax, atque Fides, Victoria, Virtus,
 Quæq; salutato 40 crepitat Concordia nido.
 Sed cum 41 summus honor finito computet anno

32 Quad. H. S. id est, gensem equestrē. 32 Equestris nobilitas purpura & annulo designata.
 31 Maius & optandum. 33 Nobilissima ortus familia, pauper tamen. 35 Claudio li-
 bertato, diuissimo nec non quæ storijs & prætorijs ornamenti insignito. 36 Licinio Stolo-
 ne, Crasso P. Licinio cogn. diuine, & Licinio Cæsari liberto & consore. 37 Prætorio aut
 tribunitio. 38 Seruit et transmarinis aduenti venales prostituebantur cretais gypsatissimis pe-
 dibus. 39 Exiusta funerum causa. 40 Et concordia in eius templi fastigio positos
 nidos eiconiz rostro crepitantes resuunt. 41 Si (inquit poeta) summi magistratus, præto-
 res, &c. computent quantum annui redditus sportula referat, quid facient pauperes quibus
 Sportula sola victum & necessaria suppeditat?

15 Rixas.
 16 Serno qui domi-
 no indenti nummos
 aleas & certa bellum
 arma subministrat,
 unde armigero. Me-
 tap. à bellanibus
 sumpta
 17 750. lib. monetæ
 nostræ.
 18 Donare al. re-
 stituere.
 19 In sua domo, pri-
 vatim, solus.
 20 Quis è maiori-
 bus.
 21 Iam vero clien-
 tes non ad ecnam
 rectam è teleg. d' es
 p' r' admittuntur,
 sed iis in domus in-
 troitu apponitne
 Sportula cibum vñ
 C. quadrantes con-
 tinens.
 22 Clientibus &
 pauperibus quorum
 toga est.
 23 Qui sportulam
 distribuit.
 24 Nobiles sordidè
 sportulam petentes,
 quæ pauperibus pa-
 rabantur.

25 Inquit prætor.
 26 Inquit tribunus.
 27 Loco vel opibus
 & hec s' h' poeta
 sub persona libertini.
 28 El. Melopotamie
 qui erit ex Niphæ-
 se monte Armenia.
 29 Fissura vñ for-
 mima in lobis, more
 patrio.
 30 Quasi in foro
 habeo.

Spor-

42 Clientes & a-
fieles.
 43 Plurimi senato-
res lecticis vexti-
petunt sportulam,
circumducent etiam
agrotas & gravidas
vxores, quarum no-
mine sportulam pe-
tant, interdum & ab-
fentes illas simulante
ad esse in clausis le-
citis.
 44 Distributori.
 45 Vxor mea.
 46 Nec valet, dato
& dimittit.
 47 Inquit distribu-
tor.
 48 Respondeat mari-
tu impostor, noli
ex quiescere, dor-
mit.
 49 Primā & secun-
dā horā clientes fa-
luntat patronos &
sportulam petunt.
 50 Deinde deducunt
eos ad forum Augu-
sti, in quo iura redi-
debantur iuxta A-
pollinis eburneam
statuam, ubi visuntur
triumphales flaga.
 51 Crispinus.
 52 Imaginem.
 53 Seruorum ex A.
rabiā summus, Tur-
neb. legit Alab-
ches, quem vide 21.
lib 25.c. & Brodus:
4.1. Mfsc. c. 2, vt sit
scripturæ magister,
ab aλαλα quod
Hesychio testa, est
atramentum.
 54 Sed & alium ex.
onerare. 55 Post longam coenæ exspetationem, 56 Spec coenæ rectæ sustratis, 57 Op-
timas feras, & delicatissimos pisces. 58 Diues patronus. 59 Mensis vel patinis. 60 Ad
quain Domini & coniux soli accumbunt. 61 Absunt laitis epulis patria bona.
 62 Luxuriose sibi, amicis sordide. 63 Iltis dinitis & ciuitosii multorum. 64 In
Romanorum apparatis coniuiis integer apponi solebat aper. 65 Quod maliis suffi-
ceret. 66 Nec tamen impune heluari. 67 Balnea ingressurus portas Pauonis
carnem omnium difficillimæ concoctionis. 68 Ex nimia repletione & crudia-
te domi in balnea descendit. 69 Diuulgatur rumor de cuâ morte per omnia con-
iuia.

Ducitur

Dicitur ⁷⁰ iratis plaudendum funus amicis.
 Nil erit ulterius quod ⁷¹ nosiris moribus addat
 Posteritas: eadem cupient, facientq; ⁷³ minores.
 Omne in ⁷⁴ præcipiti vitium stetit. ⁷⁵ utere velis:
 Totos pande ⁷⁶ sinus. Dicas hic forsitan, unde
 Ingenium par materiae? unde illa ⁷⁷ priorum
 Scribendi quodcunq; ⁷⁸ animo flagrante liberet
 Simplicitas, ⁷⁹ cuius non audeo dicere nomen.
 Quid refert, diætis ignoscat ⁸¹ Mutius, an non?
 Pone Tigellinum: ⁸² tædâ lucebis in illâ,
 Qua stantes ardent, qui ⁸⁴ fixo gutture fumapt,
 Et latum media ⁸⁵ sulcum diducit arena.
 Qui dedit ergo tribus patruis ⁸⁷ aconita, vebatur
 Pensilibus plumis, atque illinc despiciat nos?
 Cùm veniet contra, digito compesce labellum:
 Accusator erit, qui verbum dixerit, hic est.
 Securus licet Aeneam, ⁹¹ Rutulumq; ferocem
 Commitas: ⁹² nulli grauis est percussus Achilles,
 Aut multum ⁹³ quæfusus ⁹⁴ Hylas, vnamq; secutus.
 Ense velut stricto, quoties Lucilius ardens
 Infremuit, ⁹⁵ rubet auditor cui ⁹⁷ frigida mens est
 Criminibus, tacitâ sudant præcordia culpâ.
 Inde iræ, & lachrymæ. ⁹⁸ tecum prius ergo voluta

bibita à tyrannis libertate, sed si tu notaris Tigell. vel alium quemlibet imperatori gratum.
 83 Indutus tunica molesta ex sparto, pice, & bitumine illio ardebis, vide Sæc. & v. 135. Bro-
 dæum. Miscellan. 2. l. o. c. & Sigonium de iudicis 2. l. 18. c. 84 Fixo gutture ne se curvarent
 vel vno impacto. Senec. 3. de ira. circumdati de seis corporibus ignes. vbi alii legunt, de fossis
 corp. & ita sulcus est ipsa fossa. Lipsius ibi. 85 Lipsius in loco citato legit ex ver. eod. Et latus
 medianus sulcus diducit arenam, vt sulcus sit fossa in media arena, qua desossi & ad palum de-
 sisi tremabantur viui. sicut proxime adnotatum est. 86 Ergo inquit poeta Tigellinus quæ
 &c. vide supra 67. v. 87 Aconitum herba venenosa ab ἀκόνη δicta quod inter cantes na-
 catur, vel ab ἀκονίτη cen ἀκονίτι jaculum, quod olim tela sua barbati illinebant veneno, qua
 ratione & deduci toxicum vult i. C. Scal. Solinus, ab Acone porto Heracleæ. 88 Pens.
 plu. in lectica. 89 Vbi vero Tigellinus, vel eiusmodi quispiam dicit monitor obui-
 am tibi fieri. 90 Tatius epicō carmine historias scribes & prælia, vt Virgilius cer-
 tamina Aeneæ & Turni. 91 Turnum Rutulorum ducem. 92 Neminem of-
 fendit Historia de Achille percusso. 93 Ab Hercule. 94 Qui aquarum pro-
 fessus dum se inclinaret vna cum urna decidit in flum. Ascanium. 95 Inf. indiges-
 bundo ore. 96 Pudore & ira que vindictam cogitat. 97 Metu & conscientia
 scelerum. 98 Prinsquam classicum canas & Satyricum distingas stylum.

Hæc,

99 Pugnū cōmīsū Hæc, animo, ante tubas: 99 galeatum sero duelli
 sera penitentia.
 1 Quoniam itaque, 170
 inquit Poeta, peticu-
 lois est plenum
 pas ales, legibusque cantū ne quis vinos carmine proscindat, experiar quid licet in mortuos.
 2 In vijs Flam. & Lat. nobilium vrnæ & reliquæ condabar super exstructis sepulchris.

SATYRA II.

Reprehendit hypocrisis in Philosophis, Iudicibus, Sa-
 cerdotibus, Ducibus, Nobilibus, qui omnes impiè
 de inferorum supplicij sentientes, Victores ipsi à
 viatis gentibus corrumpuntur, necnon alios cor-
 rumpunt.

V Ltrā 2 Sauromatas fugere hinc libet, & 3 gla-
 cialem

1 Ad barbaras & re-
 motissimas gentes
 rapida lugā me con-
 ferre malim, quam
 hic Roma degere,
 vbi sicut Philosophi
 verbis quidem pre-
 se ferunt continentia-
 num, vitâ vero, &
 moribus flagitosis-
 sumi sunt & impuri-
 sumi.
 2 Europa at-
 que Asia versus
 Koream incolas.
Russes &
Tartars.
 3 Septentriona-
 lem.
 4 Mare ab oxus
 celer, &
 veidoy, fluere.
 5 Sup. differente aut precipere.
 6 Continentiam M. Curii viti frugalis & optimi-
 7 Tanquam celebrantes Bacchanalia, omnium seclerum seminarium, I. in. 3. o.
 8 Apprime indocti,
 9 Statua gypfacea.
 10 Stoici, & in Dialecticis acutissimi &
 acerrimi.
 11 Ironici, vel Stoicorum perfectissimum haberi vult.
 12 Imaginem A-
 ristotelis vel Pittaci sapientis.
 * Ordo est, iub. plur. ser. arch. Clé.
 13 Primigenios &
 originales typos ad viam imaginem formatos.
 14 Armarium, mīserium.
 15 Imá-
 gines Cleanthis Philosophi diligentissimi & aliorum Philosophorum.
 16 In vībe.
 17 Hypocritis fronte severis, vita turpibus.
 18 Pathica sentioa, Synech. notiss. pathicus.
 19 Cin. & drancos, qui tantum Socratis sanctimoniam, & disciplinam pra se ferunt, & ipse So-
 crates male audiebat nomine māse. amoris.
 20 Grauen & fenerum.
 Sat. 4. vers. 19. 21 Vide Persi-
 eandem redreas.
 22 Ut qui sciat vleera hæc ex turpitudine constata esse, & iussa incidi, ut ad
 23 Hemorhoides.
 24 Volumas & speciosum silentij studium.

Atque

15 Atque²⁵ supercilios breuior coma.²⁶ verius ergo,
 Et magis ingenuè²⁷ Peribonius. hunc ego²⁸ fatus
 Imputo, qui viatu²⁹ morbum, incessuq; fatetur.
 Horum simplicitas miserabilis, his furor ipse
 Dat veniam: sed³⁰ peiores, qui talia³¹ verbis
 20 Herculis inuadunt, & de virtute locuti
 Clunem agitant. ego te ceuenterem,³² Sexte, verebor?
 Infamis Varillus ait, quo deterior te?
 Loripedem rectus derideat, Aethiopem albus.
 Quis tulerit³³ Gracchos de scditione querenteis?
 25 34 Quis cælum terris non misceat, & mare cælo,
 Si fur displiceat³⁵ Verri, homicida³⁶ Miloni,
 37 Clodius accuset mochos,³⁸ Catilina Cethegum,
 In³⁹ tabulam Sullæ si dicant⁴⁰ discipuli tres?
 41 Qualis erat⁴² tragicō nuper⁴³ pollutus adulter
 30 Concupitu: qui tunc⁴⁴ leges reuocabat amaris.
 Omnibus, atque⁴⁵ iphis Veneri, Marti, timendas:
 Cūm tot abortiuus fecundam Iulia vuluam
 Solueret, & patruo simileis effunderet⁴⁶ off. is.
 Nonne igitur iure, ac merito⁴⁷ vitia ultima⁴⁸ factos
 35 Contemnunt Scauros, &⁴⁹ castigata remordent?
 Non tulit ex⁵⁰ illis⁵¹ toruum⁵² Laronia quendam
 Clamantem toties: ubi nunc⁵³ lex Iulia, dormis?
 Ad quem⁵⁴ subridens,⁵⁵ Felicia tempora: que te

ducere leges agrarias conarentur. ipsi oppresi sumi cæsiq;.

fundat & exclamat, o cælum, o terra, & maria Neptunia!

Li liam spoliauit, notissimus ex Ciceronis in eum adiunctionibus.

notos item ex Cic. 27 Nobilis adulterio Cæsar is vox is, geruusque fororis incestu.

28 Coniuratores in Remp. 39 Proscriptionis tabulam.

40 Cæsar, Pompeius, Crassus, regius Augustus, Lepidus & Antonius qui idem fecere quod Sylla.

41 Cæsar, Pompeius, Crassus censor.

42 Tragici argumenti, tragicis digni.

Agrippiam filiam fratri Germanici duxit, quæ sapientis abortum fecit ne coheredem Neroni

pareret cùm vero Iuliam nominet, idque nuper factum dicat, intell. de Domitiano, qui Iuliam

Titi Vespasiani filiam alteri nuptam corrupti, eique coacte conceptionem à se abigere mortis

causa exitit.

44 Iuliam contra adulteros, & aliam qua interdictum mares castrari.

45 Dij adulteris. 46 Foetus immaturos embryones, deformes instar Domitiani

47 Inemperantes, extreme viciosi. 48 Hypocritis, cuiusmodi erat M. A. Em. Scaturus

qui fuit (teste Salustio) nobilis, impiger, &c sed callide sua vita occultans. Synechd.

49 Et ipsi obiurgati remordi. vicissim obiurgant. 50 Hypocritis. 51 Severus.

52 Malier diues eademque procax. 53 Vers. 30. leges amaras. 54 Ait Laronia

subr. 55 Ironice.

25 Crinè Stoicus, vt qui ad cutim contendebantur.

26 Tolerabilius simplicius.

27 insignis ille cingulus, turpis dinem palam professus.

28 Huius virtus non malitia lux, sed latitatis invenio, vel

cras, seu potius a xpœsia immo

a xolatia

vt Peis, & de Natta, sed super hic vnu.

29 Mord. anuus, i. vitia, & levitatem, vel etiam corporis

morb. sc. maricas.

30 Sed illi longe peior, qui talia (i.e. ex impietu peccantium) viua incepant.

31 Graibus, seueris quæ Herculem illum in binio (vt est apud Xenophonem) deceant.

32 Stoice pathice, egone te cœui. clunes agitantem, verebor? inquit Varil. vir notissimæ infamie.

33 Tib & Caius qui tribuni, dum re-

34 Quis non cunia confundat & rapinis Sici-

35 Qui iurtis & rapinis Sici-

36 Qui interfecit P. Clodium,

notos item ex Cic.

37 Nobilis adulterio Cæsar is vox is, geruusque fororis incestu.

38 Coniuratores in Remp.

39 Proscriptionis tabulam.

40 Cæsar, Pompeius, Crassus, regius Augustus, Lepidus & Antonius qui idem fecere quod Sylla.

41 Cæsar, Pompeius, Crassus censor.

42 Tragici argumenti, tragicis digni.

43 Agrippiam filiam fratri Germanici duxit, quæ sapientis abortum fecit ne coheredem Neroni

pareret cùm vero Iuliam nominet, idque nuper factum dicat, intell. de Domitiano, qui Iuliam

Titi Vespasiani filiam alteri nuptam corrupti, eique coacte conceptionem à se abigere mortis

causa exitit.

44 Iuliam contra adulteros, & aliam qua interdictum mares castrari.

45 Dij adulteris. 46 Foetus immaturos embryones, deformes instar Domitiani

47 Inemperantes, extreme viciosi. 48 Hypocritis, cuiusmodi erat M. A. Em. Scaturus

qui fuit (teste Salustio) nobilis, impiger, &c sed callide sua vita occultans. Synechd.

49 Et ipsi obiurgati remordi. vicissim obiurgant. 50 Hypocritis. 51 Severus.

52 Malier diues eademque procax. 53 Vers. 30. leges amaras. 54 Ait Laronia

subr. 55 Ironice.

36 Verbantur Romani peccare te presente, ut quondam Catone in Floraliibus.

37 Tertius motum grauis castigator, adiecius Censorio & Vicensi.

38 Plinio oleum Balsaminum ab oīdī, i. succus & Balsamum, à יְשָׁרָבָּה לְפָנֶיךָ Princeps olei.

39 Excitantur ne dormiant, ut vers. 37.

40 In padicones lata dicta à C. Scantiniu qui Marcelli filium de stupro appellavit.

41 Metaph. à re militari, vis vixita, & sexus unus.

42 Ipsæ meretrices non fallant.

43 Cinedus quispia.

44 Agendo & patiendo.

45 Nemia enim in prima sat. figit a. ptum, & in sexta sunt que in theatris luctantur.

46 Luctatorum cibos seu panes.

47 Grauidum, inter mesecentem filo.

48 Vlysis vxore, quæ procos tela, quæ in nocte retexebat decepit.

49 Puella Lydia à Pallade, quæ in certamen textoriz artis prouocarat, victa & in Araneum versa.

50 Alligatum serui qui deliquerant trahebant, enique insidebant. Angl. & flog.

51 In adulterio cum domino deprehensa, & perpetuo lanificio damnata.

52 In ase hæredis constituto.

53 Testamenti.

54 Miseris mulierculis.

55 Castigatio motum ignoscit vitiorum malorum nequitiaz, vexat mulierum simplicitatem.

56 Polyposi magis quam nasci per coruos intelligi selli, volunt.

57 Pug. inquit Poeta, fuit illi nec sibi constans, atque scelerum consilij Philosophi Laroniam.

Moribus opponunt, 58 habeat iam Roma pudorem,

59 Tertius è caelo cecidit Cato. sed tamen unde

60 Hec emis, hirsuto spirant 58 opobalsama collo

Quæ tibi? ne pudeat dominum monstrare taberne.

Quod si 59 vexantur leges, ac iura: citari

Ante omnes debet 60 Scantinia. respice primum

Et scrutare viros. faciunt hi plura: sed illos

Defendit numerus, 61 iunctæq; umbone phalanges.

Magna inter molleis concordia. non erit ullum

Exemplum in nostro tam detestabile sexu.

62 Tædia non lambit Cluuiam, nec Flora Catullam.

63 Hispo subit iuuenes, & morbo pallet 64 utroque.

Nunquid nos agimus cauissimis, ciuilia iura

Novimus, aut ullo strepitu fora vestra mouemus?

Luctantur 65 paucæ, comedunt 66 coliphia paucæ,

Vos lanam trahitis, calathisq; peracta refertis

Vellerat: vos tenui 67 prægnantem stamine fusum

68 Penelope melius, leuius torquetis 69 Arachne.

Horrida quale facit residens in 70 codice 71 pellex.

Notum est, cur 72 solo 73 tabulas impleuerit 74 Hisler

Liberto, dederit viuus cur multa 73 puelle.

Diues erit, migno quæ dormit 75 tertia lecto.

Tu nube, atque tace. 77 donant arcana cylindros.

De 78 nobis posthæc tristis sententia fertur.

Dat veniam 79 coruis, vexat censura 80 columbas.

81 Fugerunt trepidi vera ac manifesta canentem

Stoicidæ, quid enim falsi Laronia? sed quid

65

70 Lignæ filiæ quem alligatum serui qui deliquerant trahebant, enique insidebant. Angl. & flog.

71 Ex ase hæredis constituto.

72 Hist. Pacuini, diues infamis de quo Sat.

12. v. 128. 73 Vxori ut taceret, liberti cum marito scelus.

74 Cum marito & draneo.

75 Mariti molles vxoribus, ut taceant, dant lapillos pretiosos ad ornatum & oblongos in

modum Cylindri inaures, uniones ovalēm formam habentes.

76 Miseris mulierculis.

77 Castigatio motum ignoscit vitiorum malorum nequitiaz, vexat mulierum simplicitatem.

78 Alii polyposi magis quam nasci per coruos intelligi selli, volunt.

79 Simplices & infirmas mulieres.

80 Pug. inquit Poeta, fuit illi nec sibi constans, atque scelerum consilij Philosophi Laroniam.

Non facient alij, cum tu ⁸² multitia sumas.
⁸³ Cretice, & hanc vestem populo mirante, perores
 In ⁸⁴ Proculas & Pollineas? est mœcha Fabulla,
 Damnetur si vis, etiam Carfinia: ⁸⁵ talem
 Non sumet damnata togam, sed ⁸⁶ Iulius ardet,
 Aestuo, ⁷ nudus agas: minus est insania turpis.
⁸⁸ En habitum, quo te leges, ac iura ferentem.
⁸⁹ Vulneribus crudis populus modo victor, & illud
⁹⁰ Montanum positus audiret vulgus aratris.
 Quid, non proclames, in corpore iudicis ista
 Si videas? quero, an deceant multicia ⁹² testem,
 Acer & indomitus, libertatisq; magister
 Cretice ⁹³ pelluces. ⁹⁴ dedit hanc contagio labem,
 Et dabit in plureis: sicut grex totus in agris
 Vnius scabie cadit, & * porrigine porci,
⁹⁵ Vuaq; conspecta liuorem dicit ab vuâ.
 Fædus hoc aliquid quandoq; audebis amictu
 Nemo repente fuit turpissimus, accipient te
 Paullatum. ⁹⁶ qui longa domi redimicula sumunt
 Frontibus & toto posuere monilia collo,
 Atque ⁹⁷ Bonam tenera placant abdome ⁹⁸ porcae,
 Et magno craterè deam, sed ⁹⁹ more sinistro
 Exagitata procul non intrat feminæ limen.
 Solis ara deæ maribus patet. ite profane,

alieni. ⁹¹ Quid constitutorum non proclameris, O antiqui Romani! militia & agricultura horridi, in mollem hunc iudicem? ⁹² Multo minus indicem. ⁹³ Membræ per vestem tenuem apparent. ⁹⁴ Tu mollium commercio corrupus mox & alij affrica bis hanc mollitiae labem, non secus ac, &c. * Alij legunt prurigine. ⁹⁵ Ex opinione vul. inquit Turneb. 5. 17. centenis vnam vnam sub vindictam ab altera conspecta colorari. ⁹⁶ Innuit forte effeminateos sacerdotes quos in Albano Domitiano constituerat. Sueton. quorum sacræ dicunt magis Orgia & Cotytia referre quam Gymnæcia. ⁹⁷ Bonam deam. Maiam. Terram, Proserpinam, Opem, &c. vide Macrobius. 2. Sat. 12. ⁹⁸ Quæ propria est terra hostia. quod ea segetes quas Ceres Proserpinæ ostenderat primum est depasta. Macrobius. ibidem. ⁹⁹ Contrario titu, quoties scilicet faeminis ut in juuatis festis excluduntur mares, ita ut vera sit illa Etymologia Apollonij interpretis, Orgia dicta dicitur tu eis, quod profani arecantur a sacris, vt cunque alij declinent dñm rñs opijus furore Bæchico, alij dñm rñs opijus montibus in quibus celebrantur, &c.

⁸² Vester se leas
 vel bombycas
 molli intextas sub-
 stamine, & in tam
 tennes ut per eas fin
 gola membra perspi-
 ci possint.

⁸³ O index, alledit-
 que vel ad Creticum
 vel ad Cretam insul.
 in qua fuerint indices
 severissimi lobis
 filii.

⁸⁴ Meretrices &
 mœchas.
⁸⁵ Adulterij quip.
 pe coniunctæ virili
 toga induit in publico
 cum producit cogi-
 bantur.

⁸⁶ Sed inquit Sol
 in mensa tulio ar-
 det.

⁸⁷ Nudus itaque
 eas præstat n. te in-
 sanum quam mol-
 lem haberi.

⁸⁸ Itonice. Egri-
 gius sane iudex, quæ
 auctor illi prisci Ro-
 mani militiae & a-
 gricolturæ interi-
 ra in antiquis & iuven-
 tice imperij Rom.

⁸⁹ E recenti præ-
 lio redeentes anti-
 qui illi & bellicosi
 Romani.

⁹⁰ Rastici illi rudes
 & ab omni mollitiæ

& ab omni mollior

1 Nocturna vel my-
 siaca face.
 2 Athenensem à
 primo Athenarum
 Rego.
 3 Sacredotes molles
 & effeminati deo-
 Cotytus in quatuor
 Iasciniam ierupit
 Eupolis comediam
 Baptas.
 4 Ad latitudinem
 lassate, vel fidam-
 deo personam de-
 lassate.
 5 E psaltria seu sal-
 tatrix deo in impu-
 dentia. Politiani
 Miscell. cap. 10.
 6 Alius supercilia
 denigrat.
 7 Caligatio. Ang.
 a Celsus
 Vill.
 8 Genas vel pilos
 oculorum.
 9 Non fecus ac im-
 pudica ac libidine
 efferaea mulier, quae
 ex pene e vitro falso
 bibit.
 10 a Call.
 11 Veste plurimas
 festularum fontas
 habente ut in ara-
 nearum telis.
 12 Subalba à flore
 galbati ferula in
 Syria, cuius succus
 notus vel galbinea.
 13 catula vestimenta
 rata que pilis & vil-
 lis carent. 13 Ipso seruo in tantū mollii, t'uret (more domini sui) per Iusionē, quod mulieres
 faciunt: uti viri per genium suum, louem, He'culē, &c. 14 Alius habet speculum quod
 gestarac Otho Imperator iusta hastā, vel quo impere Othonis glorizatur iste & que insolenter
 ac Tornus hasta Actoris Arunci apud Virg. 12. AE. 15 Otho. 16 Ironice.
 17 Inter Othonem & Vitellium. 18 Parum conuenient inter se hac Othonis qui veluti
 Fortis ac sumimus clavis curauit Galbam interficer dum, simul cum Vitellio de palacio & im-
 perio Rom. dimicauit. idemque mollii se quotidie rasit & pane lacē asinino macido faciem
 perpoluit. 19 Inter Veronam & Cremonam ybi Otho odio (vt refert Suetonius) chulis
 belli se interemis. 20 Cuiusmodi molliitem in speculo & fucis sibi, quandiu bella exerce-
 bant, negarunt luxuriosissima illæ Reginæ, Babyloniz & Egypti. 21 Vida manu
 pralio ad Actium. 22 Inter hos molles. 23 Turpis libe, qualis est inter Gallos
 in sacris dea Phrygia quo die lauabatur Cybele in Almone flu. 24 Lasciva & dislo-
 cuta. 25 Numine afflatus, furijs corruptus. 26 Gula, vel etiam vocis.
 27 Gula & vitijs dignus qui huic turpi collegio præst. Dignum patella ope-
 culum.

Quid

115 Quid tamen exspectant: ²⁸ Phrygio quos tempus e-
rat iam
More ²⁹ supervacuam ³⁰ cultris abscindere ³¹ car-
nem?
Quadrinventa dedit ³² Gracchus seftertia ³³ dotem
Cornicini, ³⁴ siue hic recto cantauerat aere.
Signatae ³⁵ tabule: ³⁶ dictum feliciter. ingens
120 Cœna ³⁷ sedet: gremio iacuit ³⁸ noua nupta ³⁹ mariti.
O proceres, ⁴⁰ censore opus est, an ⁴¹ haruspice nobis?
Scilicet horreres, maioraq; monstra putares,
Si mulier vitulum, vel si bos ederet agnum?
42 Segmenta, & longos habitus, & ⁴³ flânea sumit
125 ⁴⁴ Arcano ⁴⁵ qui sacra ferens nutantia loro
Sudauit clypeis ⁴⁶ ancilibus. ⁴⁷ o pater urbis!
Vnde nefas tantum Latij ⁴⁸ pastoribus? unde
Hæc tetigit, ⁴⁹ Gradiue, tuos ⁵⁰ vrtica nepotes?
51 Traditur ecce viro clarus genere, atq; opibus vir:
130 Nec galeam quassas, nec terram cuspede pulsas,
Nec quereris ⁵² patri. vade ergo, & ⁵³ cede seueri
Iugeribus campi, quem negligis. officium cr. is
54 Primo sole mibi peragendum ⁵⁵ in valle Quirini.
Quæ cauſſa officij? quid queris? nubit amicus,
Nec multos adhibet. liceat modo viuere: fient,
135 Fient ⁵⁶ ista palam, cupient & in ⁵⁷ Acta referri.
Interea tormentum ingens ⁵⁸ nubentibus hæret,
Quod nequeunt parere, & ⁵⁹ partu retinere maritos.

28 More sacerdo-
tum Phrygiaz dea.
29 Quæ ijs inli-
bria patientibus
nulli est visu.
30 Lapideis vel testa
Samia adimitatio-
nem Atys pueri Cy-
bele dilecti.
31 Penem, Virilia.
32 Nobilis.
33 Dotis nomine.
34 Aut certe tubi-
cini.
35 Nuptiales & do-
tale.
36 Acclamatum est.
Feliciter cedant nu-
ptie.
37 Posita est. ut in
prima Sat. Sportu-
la jedit, vel multi
coenantes sedent.
38 Gracchus.
39 Cornicinalis aut
tubicinis.
40 Qui spuriissi-
mos hos mores cor-
rigat.
41 Qui inspeſis
harugaram. i. hostia-
rum extis portenta
hæc expier.
42 Monilia inter-
pretatur Servius,
1. Aeneid. ego sim-
briæ expoluerim.
Ang Gardes or-
laccs, quas mulie-
ribus aureas indul-
tas testatur Valer.
5. lib. 2. cap.
43 Velamenta lutea vel rubra quibus tegi nouis noptis mos erat.
44 Ab interiore
parte annexo. 45 Vnus ē Salij. i.e. Martis sacerdotibus qui ancilia collo suspensa fe-
rebat, saltando sudans. 46 Scutis ancillis. i.e. vndique circumcis, ē quibus primum ē
coelo decidisse fertur, oraculo edocti Romani ibi fore perpetuum imperiu n si hoc asseruare-
tur, ad eius similitudinem & alia vnderim effinxere, ne internoscetur. 47 Mars pater
Romuli, qui urbem Rom. condidit. 48 Rudibus primum & agrestibus. 49 Mars à
gradiendo in bella vtrco citroque, vel à xpædæco haftam vibro. 50 Libidinis primitus.
51 In Matrimonium. 52 Apud patrem louem. 53 Recede à Campo Martio, seuero-
quod in eo fiebant comitia, exercitia militaria, & olim iudicia. 54 Διαλογικæ hæc.
55 In portico vel templo Quirini. i.e. Romuli. 56 Mariam inter se sponfalia & nuptiæ.
57 Publico decreto, vt illa quæ in liberos auctorum referantur, tanquam res memorabiles, &
quæ ratæ ac legitimæ sint. 58 Masculis hisce. 59 Ne steriles repudientur: liberi
enim pignora & vincula coniugij.

1 Nocturna vel my-
 stica sacra.
 2 Atheniensem à
 primo Athenarum
 Rege.
 3 Sacerdotes molles
 & effeminati deę
 Cotytto in quorum
 lasciniam scripsit
 Eu polis comediam
 Baptas.
 4 ad lassitudinem
 saltare, vel fictam
 deę personam de-
 lassare.
 5 E psaltria seu sal-
 tatrice deam impu-
 dentiar. Politiani
 Micell. cap. 10.
 6 Alius supercilia
 denigrat.
 7 Calamistro. Ang.
 a Crisping
 pīl.
 8 Genas vel pilos
 oculorum.
 9 Non fecus ac im-
 pudica ac libidine
 efferaea mulier, quæ
 expēne ē vitro facta
 bībit.
 10 a Call.
 11 Veste plurimas
 scutularum formas
 habente ut in ara-
 nearum celi.
 12 Subalba à flore
 galbani ferulæ in
 Syria, cuius succus
 notus, vel galbinea.
 13 Cærulea vestimenta
 rasa quæ pilis & vil-
 lis carent. 14 Ipsa seruo in tantū molli, & lūret (mōre domini sui) per Iunonē, quod mulieres
 faciunt: uti viti per genium suum, Iouem, Heiculē, &c. 15 Alius habet speculum quod
 gestarat Otho Imperator instar hastæ, vel quo munere Othōnis gloriatur iste & que insolenter
 ac Taurus hasta Actoris Arunci apud Virg. 12. AEn. 16 Otho. 17 Ironice.
 18 Inter Othonem & Vitellium. 19 Parum conueniunt inter se hac Othonis qui velut
 fortis, ac sumimus ciuiis curauit Galbam interficerum, simul cum Vitellio de palacio & ini-
 perio Rom. dimicauit: idemque mollis se quotidie rasit & pane lacte asinino madido faciem
 perpoluit. 20 Cuiusmodi mollitatem in speculo & fucis fibi, quandiu bella exerce-
 bant, negarunt luxuriosissima illæ Reginæ, Babyloniz & Egypti. 21 Victa nauali
 prælio ad Actum. 22 Inter hos molles. 23 Turpis libe, qualis est inter Gallos
 in sacris deę Phrygiz quo die lauabatur Cybele in Almore, sū. 24 Lateiva & dislo-
 cuta. 25 Numine afflatus, furijs correptus. 26 Gula, vel etiam vocis.
 27 Gula & vitijs dignus qui huic turpi collegio præsit. Dignum patella oper-
 culum.

Quid

115. *Quid tamen exspectant: 28 Phrygio quos tempus e-
rat iam*

*More 29 supervacuam 30 cultris abscindere 31 car-
nem?*

*Quadringenta dedit 32 Gracchus seftertia 33 dotem
Cornicini, 34 siue hic recto cantauerat aere.*

Signatae 35 tabule: 36 dictum feliciter. ingens

120 *Cœna 37 sedet: gremio iacuit 38 noua nupta 39 mariti.
O proceres, 40 censore opus est, an 41 haruspice nobis?
Scilicet horreres, majoraq; monstra putares,
Si mulier vitulum, vel si bos e deret agnum?*

42 Segmenta, & longos habitus, & 43 flânea sumit

125 *Arcano 44 qui sacraferens nutantia loro
Sudauit clypeis 45 ancilibus. 46 o pater urbis!
Vnde nefas tantum Latys 48 pastoribus? unde
Hæc tetigit, 49 Graduue, tuos 50 vrtica nepotes?
51 Traditur ecce viro clarus genere, atq; opibus vir:*

130 *Nec galeam quassas, nec terram cuspipe pulsas,
Nec quereris 52 patri. vade ergo, & 53 cede seueri
Iugeribus campi, quem negligis. officium cr. is
54 Primo sole mihi peragendum 55 in valle Quirini.
Quæ cauſſa officij? quid quæris? nubit amicus,
Nec multos adhibet, liceat modo viuere: fient,*

135 *Fient 56 ista palam, cupient & in 57 Acta referri.
Interea tormentum ingens 58 nubentibus hæret,
Quod nequeunt parere, & 59 partu retinere maritos.*

43. *Velamenta lutea vel rubra quibus tegi nonis noptis mos erat.
parte annexo. 45 Vans è Salijis, i.e. Martis sacerdotibus qui ancilia collo suspensa fe-
rebat, saltando sudans. 46 Scutis ancilis, i.e. vndique circumcillis, è quibus primum è
coelo decidisse fertur, oraculo edicti Romani ibi fore perpetuum imperiu n si hoc asseruare-
tur, ad eius similitudinem & alia vnde: in effinxere, ne internosceretur.*

*47 Mars pater
Romuli, qui urbem Rom, condidit. 48 Rudibus primum & agrestibus. 49 Mars à
gradiendo in bella vltro citroque, vel à xpodæco hastam vibro.*

50 Libidinis pruritus.

*51 In Matrimonium, 52 Apud patrem louem. 53 Recede à Campo Martio, seuero,
quod in eo siebant comitia, exercitia militaria, & olim iudicia. 54 Διαλογίκος hæc.*

55 In portico vel templo Quirini, i.e. Romuli. 56 Mariam inter se sponalia & nuptiae.

*57 Publico decreto, vt illa quæ in libros aërorum reseruantur, tanquam res memorables, &
quæ ratæ ac legitimæ sint. 58 Mæculis hisce. 59 Ne steriles repudientur: liberti
enim pignora & vincula coniugij.*

28 More sacerdo-
tum Phrygias deo.
29 Quæ ijs mulie-
bria patientibus
nulli est visui.
30 Lapideis veltesta
Samia ad initatio-
nem Atys pueri Cy-
bele dilecti.
31 Penem, Virilia,
32 Nobilis,
33 Dotis nomine.
34 Aut certe tubi-
cini.
35 Noptiales & do-
tales.
36 Acclamatum est.
Feliciter cedant nu-
ptie.
37 Posita est, & in
prima Sat. Sportu-
la sedet, vel multi
coenantes sedent.
38 Gracchus.
39 Cornicinis aut
tubicinis.
40 Qui spuriissi-
mos hos mores cor-
rigat.
41 Qui inspeſis
hanugaram, i.holſta-
rum extis portenta
hæc expier.
42 Monilia inter-
pretatur Seruus,
i. A Enkid. ego sim-
brias expoluerim.
Ang Gardes or-
laceg, quas mulie-
ribus aureas indul-
tas testatur Valer.
5.lib.2.cap.

44. *Ab interiore*

60 Bene consulunt
 viris natura, ut si
 maxime veant ta-
 men non possint in
 mulieres transfor-
 mati.
 61 Arachne, ferunt
 (noquit lunius) Phy-
 sius mulierem steri-
 lem concipere pos-
 se, si pyxide inclu-
 sat araneam gestet
 in sinu. Turneb. l. 5.
 c. 17. de vnguentaria
 aliqua crastis intelli-
 git Lyde, quae in edi-
 camina sterilitatem
 anouentia prouin-
 tit & venditat.
 62 Luperci sacerdo-
 tes Februentes nudi
 per urbem discurre-
 bant, hircinac; pel-
 lo seriebant palmas
 mulierum quae se of-
 ferebant, hinc co-
 cundate sperantes
 63 Deposita nobilli
 toga, induit tunica
 sine manicis Retia-
 ri gladiatoriis, qui
 inermis & in sola tu-
 nica pugnabat.
 64 Fuscina & reti
 armatis. Retarius
 myrrinonem, cuius
 galea inerat piscis
 effigies, in amphithe-
 atro captabat,
 subinde dicens, pi-
 cem peto, non te peto.
 quid me fugis Gallo?
 65 Manili. 66 Posteris, nepotibus Aemylii. 67 Nobilibus in primo sub selliorum
 ordine spectantibus podium antea locus in Theatro Ochestra proximus. 68 Praetorem
 qui munera gladiatoria exhibet. Munerarium. Alu intelligent Neronem. alu Domitianum.
 69 Hinc vero haec oriuntur sceleris, quod inferos, fabulas esse aniles credant omnes.
 70 Quo Charon ratem subigit. 71 Infantes qui nondum quadrimi in bal-
 nois non lauantur. 72 Scipiones qui in Hispania perierunt, vel Africani major & mi-
 nor. 73 306. Fabij a Velentibus ad Cremeram flu. intercepti & caesi
 Appulia ab Annibale. 74 In
 & monstrosa, cuiusmodi nunc sunt. 75 Animæ virorum in bello exsorium. 76 Turpis
 nis ad expurgandum. & — 77 Veluti ipso visu contaminati. 78 Ig-
 men illuc tradu. 79 — Aqua ex aspergillo laureo 80 Et ta-
 trionali parte Britannia & Claudio imperatore adiectas Rom. imperio. 81 In Sol-
 sticio astino. 82 Insulas xxx. a Septen-
 trionali parte Britannia & Claudio imperatore adiectas Rom. imperio. 83 In Sol-
 sticio astino. 84 Nos Romani ijs vitijs sumus, quæ barbari illi quos armis vicimus
 non agnoscunt.

140

143

150

ARMIS

Armenius Zalates cunctis narratur ephebis
165 Mellior ardenti sese⁸⁵ indulisse Tribuno.

86 Adspice quid faciant commersia: venerat obses.

Hic sunt homines, nam⁸⁷ si m.ora longior urbem

Indulxit pueris, non unquam deerit amator:

Mittentur braccæ, cultelli, fræna, flagellum,

170 Sic pretextatos referunt⁸⁸ Artaxata mores.

trios simplices & honestos, vna cum Romano cultu mores effeminateos (qui i prætextam p. r. sum decent) domum referant. 88 Maioris Armeniæ urbem iuxta Araxem s. n. stram.

SATYRA III.

Inducitur Vmbritius aruspex poetæ causas reddens cur
Baias migret à Roma, in qua per Græcorum alia-
rumque gentium quæ in urbem confluxere, adulatio-
nes, dilationes, beneficia aliasque mala artes,
ut & ruinas, incendia, pauperum cõtemptum, vnam
& latrocinia, honesto ciui in urbe non sit locus.

Q Vamuis digressu veteris¹ confusus² amici,
Laudo tamen³ vacuis quod sedem figere
4 Cumis

Destinet, atque⁵ unum ciuem donare⁶ Sibylle.

7 Ianua⁸ Baiarum est & gratum litus amoeni

5 Secessus. ego vel⁹ Prochytam præpono¹⁰ Suburrae.
Nam¹¹ quid tam miserum, tam solus vidimus, ut non
Deterius credas, horrere incendia, lapsus

Tectorum assiduos, ac mille pericula sœue

Vrbis, &¹² Augusto recitanteis mense poetas?

10 Sed dum¹³ tota domus rhabda componitur vna,

14 Substitut ad¹⁵ veteres arcus, ¹⁶ madidamque
Capenam:

leberrimo. 11 Quid alibi tam miserum, quo Romæ non sit deterius? vel quid fuit
tam miserum atque vnicet horrendum, quo ne quid miseriis contingat, no n metuas?
12 Qui, vbi cæteris vacat per intensem fernorem importuna recitatione, obuios eneat,
13 Sapellex & facultates Vmbritij. 14 Vmbritius expectans rhabdam. 15 Re-
muli vel Horatiorum, in memoriam victoriz erectos. vel, arcus aqueductum qui illis
erat. 16 Prepter fontes & aqueductos, qui in propinquio illius portæ sunt.

89 In turpe obse-
quiūm.

86 Ironicē.

87 Si diutins hic
morentur, corrumpen-
tur donis, brac-
cis, cult. fræ. & fla-
gellis. vel omittent
& exēnt cum pa-
trijs armis & vesti-
tu mores etiam pa-

trijā etiam pa-

1 Perturbatus, trit.
fus sum.

2 Vmbritii aruspici,
cis, eius temporis
periti.

3 Non ita ciuium
plenis.

4 Campania ciuitate
antiquissima.

5 Se addere ciuem

6 Quæ Cumis sa-
cellum habuit.

7 Roma proficien-
tibus per Cumas iteg-
est, & tanquam in-
troitus ad Baias.

8 Vrbis in Campa-
nia amenissima.

9 Insulam in littore
Campano.

10 Vice Roma ce-
remoniis.

17 Vbi constitutum *Hic*,¹⁷ ubi nocturnæ Numa constituebat amicæ.
 18 Ägeria denuntiabat, vel ubi const, simulatum con-
 gressum & loquendi tempus cum Nympha Ägeria.
 18 *Lucus Aricinus*, fons, & delubra Mu-
 nis, a Numa sacrata.
 19 *Urbe a Domi-
 tiano pulsis.*
 20 *Vas ex virguluis & copnum est su-
 pellex.*
 21 *Ad quam in-
 mentum ligati pos-
 fer, vel iub eius
 umbra quiesce-
 liceret.*
 22 *Iudæi sylam in-
 colentes mendicant, Res hodie minor est herè quam fuit,²² atque eadem
 eie&is Camoen, qui-
 bus lacrum erat ne-
 mus cum delubro.*
 23 *Ego & Vmbri.
 in Aricinum lucum
 descen.*
 24 *Illi naturalibus & simplicibus.*
 25 *l'ontis, nullus n. fons nomine vacare
 credebatur.*
 26 *Naturalem.*
 27 *Arte posita
 marmora.*
 28 *Ita incipit.*
 29 *Atque eadē cras-
 teret, i. imminuet
 aliquid de exiguis.*
 29 *Cum quo
 Dædæ Creta fugit.*
 31 *Dum Parcarum
 vni superest filiū vitæ
 meæ quod torq.*
 32 *Excedamus
 patria.*
 33 *Adulatores o-
 lim cornicines, nunc Rotuæ publicani,* 34 *Falsum in verū, virtus in virtutes.* 35 *Reficiendā.*
 36 *Aquam venalem, vel ē fluminibus vesterijs luctum.* 37 *Portuum vettiga-
 lia & stationis præium.* 38 *Cloacæ vel lacunæ sordes expurgandas.* 39 *Sub
 hastis fixa quæ publicæ auctionis nota est, ferri caput venale exponere.* 40 *Art. &
 Catu.* 41 *In munera gladiatorijs per municipia buccas, & buccinas locabant.*
 42 *Ipsi ad opes præfetti & præfetti nunc edunt gladiatoria.* 43 *Quod signum est vel-
 le populum interfici viæcum: vti contra, pressus pollex, nota est populi intercedentis pro
 viæco ne ingularetur. Politian. Milcel. 42.c.*

Nunc¹⁸ sacri fontis nemus, & delubra locantur
 19 *Judæis: quorum²⁰ copinus, fœnumq; supellex.*
 Omnis enim populo mercedem pendere iussa est
 21 *Arbor, & eie&is²² mendicat sylua Camoenis.* 15
 23 *In vallem Ägeriae descendimus, & speluncas*
Dissimiles²⁴ veris, quatuor præstantius esset
 25 *Numen aquæ, viridi si margine clauderet undas*
*Herba, nec²⁶ ingenuum violarent²⁷ marmora to-
 phum?* 20
*Hic tunc²⁸ Vmbricius: Quando artibus, inquit, ho-
 nestis*
Nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum,
*coletes mendicant, Res hodie minor est herè quam fuit,²² atque eadem
 eie&is Camoen, qui-
 bus lacrum erat ne-
 mus cum delubro.*
Deteret exiguis aliquid: proponimus³⁰ illuc
Ire, fatigatas ubi Dædalus exuit alas: 25
Dum noua canicies, dum prima, & recta senectus,
Dū superest³¹ Lachesi quod torqueat, & pedibus me
Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo.
 32 *Cedamus patria: vivant³³ Arturius istic*
*Et Catulus: maneant qui³⁴ nigra in candida ver-
 tunt.* 30
Quis facile est³⁵ edē conducere,³⁶ flumina,³⁷ portus,
 38 *Siccanam cluuiem, portandum ad busta cadauer,*
Et³⁹ præbere capst dominâ venale sub hastâ.
Quondam⁴⁰ hi cornicines, &⁴¹ municipalis arenæ
Perpetui comites, notæq; per oppidæ buccæ,
 42 *Munera nunc edunt, &⁴³ verso pollice vulgi* 35

Quem-

Quemlibet occidunt⁴⁴ populariter: inde reuersi
Conducunt⁴⁵ foricas. & cur non omnia? cum sint,
Qualeis ex humili magna ad fastigia rerum
Extollit, quoties voluit, fortuna iocari.

40 Quid Romæ faciam? mentiri nescio: librum
Si malus est, ne quo colaudare, & * poscere: ⁴⁶ motus
Astrorum ignoro: funus⁴⁷ promittere patris
Nec volo, nec possum: ⁴⁸ ranarum viscera nunquam
45 Inspexi: ferre ad nuptam quæ mittit adulter,
Quæ mandant, norint aly: me nemo ministro
Fur erit, atque ideo nulli comes exeo, tanquam
49 Mancus, & extinctæ corpus non utile dextræ.
Quis nunc diligitur nisi⁵⁰ conscius, & cui feruens

50 ⁵¹ Aestuat occultis animus, semperq; tacendis?
Nil tibi se debere putat, nil conferet unquam,
Participem qui te secreti fecit honesti.
Carus erit ⁵² Verri, qui Verrem tempore, quo vult,
Accusare potest. ⁵³ tanti tibi non sit ⁵⁴ opaci
55 Omnis arena⁵⁵ Tagi, quodque in mare voluitur aurum
Ut somno careas, ponendaq; premia sumas
Tristis, & a magno semper timearis amico.
Quæ nunc diuitibus gens acceptissima nostris,
Et quos præcipue fugiam, properabo fateri,
60 Nec pudor obstabit, non possum ferre Quirites
7 Græcam urbem, quamuis ⁵⁸ quota portio facis
Achæa?

Jampridem ⁵⁹ Syrus in Tiberim defluxit Orontes,
Et linguam, & mores, & cum tibicine⁶⁰ chordas
Obliquas, nec non⁶¹ gentilia tympana secum
65 Vexit, & ⁶² ad Circum iussas prostare puellis.
63 Itē, quibus grata est⁶⁴ piétā lupa Barbara mitrā.

ad Tyberim sitam. ⁶⁰ Cum obliquorum instrumentorum chordis obliquos etiam mores tibicinae. ⁶¹ Gentis suæ propria, hinc n. Ambubaiz dicit a voce Syriaca 朔月
62 Ab ijs mos prostituendi meretrices in maximo Circu Romæ. ⁶³ Ad Circum ubi
Prostant. ⁶⁴ Syra meretrix more patio caput piæ redimuta mitrā.

⁶⁵ Rusticus

44 Cum populi aplausu.

45 Purgandas.

* Post adulatarie lib. quem non probabo.

46 Ut futura canam.

47 Inquirentibus in patris annos.

48 Villarum extra inquiruntur, tubeturum tamen extra ad beneficia non traditum.

49 Tanquam membrum emortuæ dextræ.

50 Secretorum alterius scelerum.

51 Taceat ne, an proferat.

52 Spoliatori contra & scelerato, qualis erat Verres.

53 Tu vero sapiens nulla luci spe terat alterius arcana, quorum & tu conscientias festives, timeas que ne è medio tollaris ab illo qui te conculcione timeret.

54 Obscuris umbris arborum, Martial: vel aureis arenis turbidi.

55 Auriferi fl. in Lusitania

56 Quæ cum mala conscientia donec rante sumenda.

57 Romam Græcorum vitis pollutam.

58 Nec tamen hinc maxima pars est ut pessimæ illius gentis.

59 Syri qui ad Orientem fl. habitant, venerunt Romanum

65 O Romule, tui
cines à te pastore
orti & (si cum aliis
conferunt) rustici
ad sportulam, & ce-
nam tantum curre-
re, aut gladiatorem
agere norunt: isti
vero qui vndeque in
urbem hanc conflu-
xere omnisci sunt,
& domos in amce-
nissimis urbis locis
captant. Exequiis
sc. & Viminali col-
lib.

66 Vestem qua ad
salutandum curset,
hinc ecenam vel
sportulam promeri-
tus, & Poeta de Gra-
cis loquutus. Graeca
affedas verba. à
τρίχαις. curro. &
δειπνίς, cena.

Turnebus 3.17. En-
dromidem simplici-
ser exponit.

67 Ceromate, quod
ex oleo & terra fit,
perundo.

68 Vidoriz pre-
mia.

69 Insula in mari
AEGeo prealta &
eminente.

70 Peponiz cimi-
tate.

71 Prima Cycla-
dum.

72 Insu. in Icario
quæ Ioniz adiacet.

73 Urbe Catia.

74 Urbe minoris Afiz.

75 Viminalem collam.

76 Artibus

77 Oratore Athen.

78 Concitator, vberior.

79 Testamenta.

65 Rusticus ille tuus sumit⁶⁶ trechedipna, Quirine,
Et⁶⁷ ceromatico fert⁶⁸ niceteria collo.

Hic⁶⁹ alta Sicyone, ait hic⁷⁰ Amydone relicta,

Hic⁷¹ Andro, ille⁷² Samo, hic⁷³ Trallibus, aut⁷⁴ A. 70
labandis

Esquiliis, dictumq; petunt⁷⁵ à vimine collam,

76 Viscera magnarum domuum, dominiq; futuri.

Ingenium velox, audacia perdita, sermo

Promptus, &⁷⁷ Isaeo⁷⁸ torrentior: æde, quidillum

Esse putas?⁷⁹ quemuis hominē secum attulit ad nos, 75

Grammaticus, rhetor, geometres, victor,⁸⁰ aliptes,

Augur,⁸¹ schænobates, medicus,⁸² magus: omnia

nouit.

Græculus⁸³ esuriens, in cælum, iussiris, ibit.

84 Ad summam, non Maurus erat, nec Sarmata, nec
Thrax

85 Qui sumpfit pennas, medijs sed natus Athenis. 80

86 Horum ego non fugiam⁸⁷ conchylia? me prior ille

88 Signabit, fultusq; toro meliore recumbet,

Aduectus Romam,⁸⁹ quo pruna & coctona vento?

90 Vsque adeò nihil est, quod nostra infantia cœlum

Haufit⁹¹ Auentini⁹² baccâ nutrita Sabinâ? 85

Quid? quod adulandi gens prudensissima, laudat

Sermonem indocti, faciem deformis amici,

Et longum inualidi collum ceruicibus æquat

Herculis, Antæum⁹³ procul à tellure tenentis.

75 Viminalem collam. 76 Artibus

77 Oratore Athen. Demosthenis præceptore, vel illo Rom. quem Plinius ele-

quentissimum laudat. 78 Concitator, vberior. 79 Omnicium, omnes artes pro-

fessum, et n. gr. rh. ge. &c. 80 Qui Athletas vngit. 81 Funambulus. 82 My-

steriorum gnarus 83 Cogente fame seu paupertate, quæ excitat artes si iussiris, volabit

alter Dædalus. 84 Denique vel quod sumnum est. 85 Dædalus. 86 Annon

ego Roma profugiam, cum isti Græculi sint purpurati tanquam nobiles? 87 Vestes ho-

rum purpureas conchyliorum liquore tintas. 88 Testamenta. 89 E Syria cum

prunis & sicubus ipse venalis. 90 Nihilne nobis est prærogativa, quod Romæ nati & nu-

triti fuimus? aetem Romanum haufimus? 91 Romani, Auentinus. n. vnuis est ex septem vr-

bis Romæ montibus. 92 Fructibus & cibis Italicis, & opponitur prunis & coctonis Syris.

93 Cum enim in palestra recipiteret vires, à matre sua Terra contacta gigantem hunc à terra

securum Hercules præfocauit.

90 Miratur vocem angustam, qua deterius nec
 91 Ille sonat, quo mordetur gallina marito.
 Hec eadem licet & nobis laudare: sed⁹⁵ illis
 Creditur. an melior cum⁹⁶ Thaida sustinet, aut cum
 97 Vxorem comedus agit, vel⁹⁸ Dorida nullo
 98 Cultam palliolo. mulier nempe ipsa videtur,
 Non⁹⁹ persona loqui: vacua, &¹ plana omnia dic.
 Infra ventriculum, &¹ tenui distantia rimâ.
 Nec tamen² Antiochus, nec erit mirabilis illic
 Aut³ Stratocles, aut cum molli³ Demetrius² Hæmo.
 100 ³ Natio comœda est. rides? maiore cachinno
 Concutitur: flet, si lacrymas adspexit amici,
 Nec dolet: igniculum brumæ si tempore poscas,
 Accipit & endromidem: si dixeris æstuo, sudat.
 Non sumus ergo⁵ pares: melior, qui semper & omni
 105 Nocte dieq, potest alienum sumere vultum,
⁶ A facie iactare manus: laudare paratus,
 Si bene ructauit, si rectum minxit amicus:
 Si⁷ trulla inuerso crepitum dedit aurea fundo.
 Prætere a sanctum nihil est, & ab⁸ inguine tutum:
 110 Non⁹ matrona laris, non filia virgo, neque ipse
 Sponsus¹⁰ lénis adhuc, non filius¹¹ ante pudicus.
 Horum si nihil est, aulam¹² resupinat amici.
¹³ Scire volunt secreta domus, atque inde timeri.
 Et quoniam cœpit Græcorum mentio, ¹⁴ transi
 115 Gymnasia, atque audi facinus maioris¹⁵ abollæ.
¹⁶ Stoicus occidit Baream, delator amicum,
 Discipulumq, senex,¹⁷ ripâ nutritus in illâ,
 Ad quam Gorgonei delapsa est pena caballi.
 Non est Romano cuiquam locus hic, ubi regnat

chi dice il suo secreto a chi no l'sa.

14 Missis his levibus Græcorum de plebe exercita-
 tionibus. 15 Togæ philosophicæ, q.d. audi sceleræ philosophorum Græc.

16 P. A Egnatius falso testimonio circumuenit Baream Soranum amicum suum & discipu-
 lum sub Nerone. Tacitus i. hist. alij de Heliodoro hoc intelligunt. 17 Fl. Cidni quæ
 præterfuit Tarsum in Cilicia, cui nomen inditum à Táipos. com hic sive Ptereo, sive Perga-
 è Gorgonis. Medusæ sanguine nato vultus è talaribus excidisset.

18 Pro-

24 Gallus qd intre-
 ascendendum galli-
 nam mordet.

25 Græculis & Sy-
 ri.

26 Meretricis par-
 tem in comœdia.

27 Matronam.

28 Nympham O-
 ceani filiam nudam.

29 Non qui perso-
 nam alterius sustinet
 vel non personatus.

30 Non virilia sed
 muliebria habere.

31 Peritissimi mimi
 & histriones præ his
 nullius pretij sunt.

32 Græci ad mimi-
 nati sunt.

33 Vesterem crassam &
 villosum qua in
 gymnasij vteban-
 tur ne calefacta
 refringescerent.

A Rugge gowne.

34 Græco huic.

35 Voluti cum adul-
 ratiove.

36 Si trullam vini
 ebibit, ita ut fundum
 innerterit, epotoque
 vino labris fugas
 crepuerit. Turneb.
 sed alij ahū, ut si
 sine mingat sine po-
 dat.

37 Pene libidine.

38 Materfamilias.

39 Imberbis, im-
 pubes.

40 Prinsquam hic
 aduenerat.

41 Subodoratur, &
 secreta domus sciu-
 tatur.

42 Iurta illud Ital.
 servio d'altro si fa.

43 Missis his levibus Græcorum de plebe exercita-
 tionibus. 15 Togæ philosophicæ, q.d. audi sceleræ philosophorum Græc.

16 P. A Egnatius falso testimonio circumuenit Baream Soranum amicum suum & discipu-
 lum sub Nerone. Tacitus i. hist. alij de Heliodoro hoc intelligunt. 17 Fl. Cidni quæ
 præterfuit Tarsum in Cilicia, cui nomen inditum à Táipos. com hic sive Ptereo, sive Perga-
 è Gorgonis. Medusæ sanguine nato vultus è talaribus excidisset.

18 Pro-

18 Adulatores
Græcæ ex artificibus,
vii Protagenes ille
Pistor, ex cataractis.
hoc enim vult Diphilus
Iosu charus, vel
Imperator dilectus:
& delatoribus, quod
significat Eriman-
tus, litium vates.

19 Patroni vel Prin-
cipis.

20 Græcæ sc.

21 Quād Romæ.

22 Vt salutet & co-
mitetur patronum,
cum magistratus
per ministros spor-
tulas togatis præ-
pliant. VI. 1. Sat.

v. 95.

23 Matronas, diui-
tes & orbas.

24 Competitor
sportulæ.

25 Diuitis serui fi-
lius. i. libertinus à
latere comitatent in-
genuos quos iā opis-
bus & equanit. vel fil.
ingen com. à latere
dinitem seruum, id-
que à sinistra, cedens
illi viam.

26 Ingenui enim
filii, nepos, dum
sportulam mendic-
at, nobilissimi ta-
men seortis non du-
bitet pro vna atque
altera consuetudine
donare, quantum
tribuni ex stipendio
accipiunt, rem dis-
perdit.

27 Libertinus ve-
ro qui vestita, i. togata & plebeia contentus vehere, nobile & cella-
vectum scortum con-
ducere aut excipere hæret. dicitur.

28 Scipio Nasica vir opt. à senatu iudicatus simula-
chrum matris deū in ex Ida Phrygia adiectum hospitio exceptit, domique suæ habuit, donec
ei templum fieret.

29 Rex Romanus secundus, sandissimus & instissimus vir.

30 Iucius Metellus Pontifex, ex Veste templo incendio cripuit Palladium, ipse flammis
corcatus est.

31 Patina id est, quanto cum apparatu & sumptu.

32 Magnorum deorum, Virgil. Ionis, Mineru, Mercuri, quos ex Samothracia Insula AE-
gei maris in Phrygiam Dardanus aduexit, ex Phrygia a. AEneas in Italianam.

33 Martis & Romuli.

18 Protogenes aliquis, vel Diphilus, aut Erimantus, 120
Qui gentis vitio nunquam partitur amicum:

Solus habet. nam cūm facilem stillavit¹⁹ in aurem

Exiguum de²⁰ naturæ patræq; veneno,

Limine summoueor, perierunt tempora longi

Seruitij: ²¹ nisquam minor est iactura clientis.

Quod porro officium (ne nobis blandiar) aut quod

Pauperis hic meritum? si curet nocte togitus

22 Currere, cūm pretor lictorem impellat, & ire

Præcipitem iubeat, dudum vigilantibus orbis,

Ne prior²³ Albinam, aut Modiam²⁴ collega salutet 130

25 Diuitis hic serui claudit latus ingenuorum

Filius: ²⁶ alter enim, quantum in legione Tribuni

Accipiunt, donat Caluinæ, vel Catienæ,

Vt semel, atque iterum super illam palpitet: at²⁷ tu,

Cūm tibi vestiti facies scorti placet, hæres,

Et dubitas altâ Chionen deducere sellâ.

Da testem Rome tam sanctum, quam fuit²⁸ hospes

Numinis Idae: procedat vel²⁹ Numa, vel³⁰ qui

Seruauit trepidam flagrantì ex æde Mineruam:

Protinus ad censum, de moribus ultima fiet

Quæstio, quot pascit seruos, quot possidet agri

Iugera, quād multā magnâq; ³¹ paropside cœnat?

Quantum quisque sua nummorum seruat in arca,

Tantum habet & fidei, iures licet ³² Samothraci,

Et³³ nostrorum aras, contemnere fulmina pauper

Creditur atque Deos, Diis ignoscentibus ipsis.

Quid, quod materiem præbet caussasq; iocorum

120

125

130

135

140

145

Omnibus hic idem? si fœda ac scissa lacerna,
 Si toga sordidula est, & rupta calceus alter
 150 Pelle³⁴ patet: vel si consuto³⁵ vulnere crassum,
 Atque recens linum ostendit non una³⁶ cicatrix.
 Nil habet infelix paupertas durius in se,
 Quam quod ridiculos homines facit. exeat,³⁷ inquit,
 Si pudor est, &³⁸ de puluino surgat equestri,
 155 Cuius res³⁹ legi non sufficit, & sedeant hic
 Lenonum⁴⁰ pueri quo cunque in fornicē nati.
 Hic plaudat nitidi preconis filius, inter
 41 Pinnirapi cultos iuuenes, iuuenesq; lanistæ.
 Sic libitum vano, qui nos distinxit,⁴² Othoni.
 160 Quis gener hic placuit censu minor, atque phelle
 43 Sarcinulis impar? quis pauper scribitur heres?
 44 Quando in consilio est **Ædilibus?** agmine facto
 Debuerant olim tenues⁴⁵ migrasse Quirites,
 Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat
 165 Res angusta domi. sed Romæ⁴⁷ durior illis
 Conatus:⁴⁸ magno hospitium miserabile, magno
 Seruorum ventres, & frugi cœnula magno.
 Fictilibus cœnare pudet, quod turpe negavit
 49 Translatus subito ad Marsos, mensamq;⁵⁰ Sabellā,
 170 Contentusq; illic⁵¹ Veneto,⁵² duroq; cucullo.
 Pars magna Italie⁵³ verum admittimus, in qua
 Nemo togam sumit,⁵³ nisi mortuus.⁵⁴ ipsa dierum
 Festorum,⁵⁵ herboſo colitur si quando theatro
 Maiestas, tandemq; redit ad pulpita⁵⁶ notum
 175 57 Exodium, cùm persone⁵⁸ pallentis hiatum
 In gremio matris formidat rusticus infans:
Æqualeis habitus illic,⁵⁹ similemq; videbis
 59 **Orchestrā**, & populum: clari velamen honoris,
 51 **Caruſ** coloris. vi. l. C. Scal. Exere. 325. l. 10. 52 Crassi fili.
 52 Itali togatos efferebant mortuos ad funus. 53 **Ordo** est, si quando ipsa mai, dierum feſtorum colitur theatro herboſo &c. videbis **Æquahabit.** 54 E viridi cespite vel theatro
 heſtis & frondibus ornato. 55 Sepe recitatum. 57 D'uerbiū ſeu carmen quod tra-
 gedis ē ſcena egressis ab exodiariis ad recreandum ſpectato rem ſubiciebatur. 58 **Fec**
 vel colore ſqualido illitæ. 59 Nec diſtinctas ſedes & ſabelliæ vt Romæ: **Orchestrā** propriæ
 ſechori & ſaltatorum ſpatium, ab op̄ χέομαι, i. ſalo.

34 Lacer hiat.
 35 Ruptura.
 36 Conſutur. ve-
 ſligum.
 37 Theatrinus.
 38 Ex quatuorde-
 cim illis gradibus
 theatri.
 39 Roſeſe. que ca-
 uet ne quis in ou-
 mero equitum sit,
 qui 400 HS. non ha-
 beat reditum.
 40 Filii vel ſervi.
 41 Retiarii (inqui-
 unt interpretes) qui
 pifcem in galea
 Myrmillonis reti
 implicare appeto-
 bat rectum, gladiat-
 toris qui Samnitis
 galeam pīna infig-
 uitam rapit. Lips. 2.
 Saturn. 11.
 42 L. Roſcio Othoni
 qui tribunus tulit
 legem Roſciā de
 qua modo.
 43 Quis filiam pa-
 peri elocar?
 44 Doti ſeu ornatiū
 muliebri.
 45 Quando adon-
 catur in consilium
 etiam ab inſimis
 magistratibus?
 46 Coloniam edu-
 xiſſe vel ſeceſſiſſe, vt
 quondam in mon-
 tem facrum.
 47 Longe durior
 quam alibi.
 48 Sup. conſtat.
 49 Curios Dentatus,
 al. P. Corb. Scipio.
 conuenies magis ſi
 generaliter intelliga-
 tur.
 50 Inter Sabinos
 vel Samnitēs.
 53 Græci pallia-
 tos, Itali togatos mortuos ad funus. 54 Ordo est, si quando ipsa mai, dierum feſ-
 torum colitur theatro herboſo &c. videbis **Æquahabit.** 55 E viridi cespite vel theatro
 heſtis & frondibus ornato. 56 Sepe recitatum. 57 D'uerbiū ſeu carmen quod tra-
 gedis ē ſcena egressis ab exodiariis ad recreandum ſpectato rem ſubiciebatur. 58 **Fec**
 vel colore ſqualido illitæ. 59 Nec diſtinctas ſedes & ſabelliæ vt Romæ: **Orchestrā** propriæ
 ſechori & ſaltatorum ſpatium, ab op̄ χέομαι, i. ſalo.

50 Suffi-

60 Alij non habent tunicae summis aedilibus albæ.
 61 Romæ ultra sa- 60 Sufficient tunicae summis aedilibus albæ.
 cukates. 61 Hic ultra vires habitus nitor: hic aliquid plus, 2 180
 62 Ex mortuæ ære 62 quam satis est, interdum aliena sumitur arcæ.
 vel conduca & mu- Commune id vitium est: hic 63 vivimus ambitiosæ
 tuatæ velle. Paupertate omnes, quid te moror? Omnia Romæ
 63 Panperes cum sumus, diuites haberi volumus. Cum pretio, quid das, ut 64 Cossium aliquando salutes?
 64 Nobilem. Ut te respiciat 65 clauso 66 Veiento libello?
 65 Te non ore, vix 67 Ille metit 67 barbam, crinem hic deponit amati. 183
 notu dignatus. Plena domus libis venalibus. 68 accipe, & illud
 66 Fabritius Veien- 69 Fermentum tibi habe. præstare tributa cientes
 to de quo Plin. & Cogimur, & cultis augere peculia seruis.
 infra, & Sat. 70 Quis timet, aut timuit 69 gelidâ Præneste ruinam, 190
 67 Barbam serui, 71 Aut positis nemorosa inter iuga 70 Volsiniis, aur
 vel vbi deponit pri- 72 Simplicibus Gabijs, aut 72 proni Tiburis arce?
 ma barba lanugine & crines pueri dela-
 cati, & domino dile-
 xi, quæ numini ali-
 eni consecrate mo-
 nis erat, eoque die
 festo celebrato cli-
 tes liba ex melle, far-
 re, & oleo pueri mit-
 tebant, quæ venderet
 & pecuniam inde si-
 bi compararet.
 68 Cum libis ferm.
 71 seruotis & ira cau-
 sam, quod non can-
 tum patonis in
 Nuptijs, Nacali, O-
 pere nouo, sed & ser-
 uis eorum cogi:
 præstrib.
 69 Gelida vrbe Tu-
 scis, ab aquis frigidis
 & sita in monte.
 70 In Erruria.
 71 Non ornatis, vel
 Santi Tarquinij do-
 lo deprehensis.
 72 In præcipiti pos-
 tâ, & declivi Hor. 4.
 od. 3. lib. Tibur
 sopinum. 73 Adminiculo, sustentaculo. 74 lab. reæs. subuenit. 75 Nos
 sec. dor. imminente visque minâ. 75 Villa quæque vala ex incendio erepta. 77 Vici-
 nus, iuxta Virgiliana. Aeneas de suo regno. 78 Eneid. Iam proximus ardes Utalagon.
 76 Contingatio tertia the third floore. 79 Tu pauper qui conduxisti econâ-
 ls. the garret. 80 Ingruenient incendio. 81 Qui in summo habitat ecce seculo.
 82 Panperi cultam, forte Poeta illi rauco, de quo prima Sat. 83 Vxore sua.
 84 Eſtingies Chironis centauri è marmore sustinens abacum, vel opus Chironis de Chi-
 rurgica.

Et diuina⁸⁵ Opici rodebant carmina mures.
 Nil habuit Codrus, quis enim negat? & tamen illud
 Perdidit infelix totum nil: vltimus autem
 210 ~~Æ~~rumne cumulus, quod audum, & frusta rogant⁸⁶
 Nemo cibo, nemo hospitio, tectoq; iuuabit.
 Si magna⁸⁶ Asturi cecidit domus: horrida⁸⁷ mater,
 215 ⁸⁸ Pullati proceres, differt⁸⁹ vadimonia Praetor.
 Tunc gemimus casus urbis, tunc odimus ignem.
 Ardet adhuc, & iam accurrit qui⁹⁰ marmora donet,
 220 Conferat impensas: hic⁹¹ nuda, & candida signa:
 Hic aliquid preclaru⁹² Euphranoris, &⁹³ Polycleti,
 225 ⁹⁴ Phœcianorum vetera ornamenta deorum.
 Hic libros dabit, &⁹⁵ forulos, ⁹⁶ medianq; Mineru⁹⁷:
 Hic modium argenti, meliora, & plura reponit
 230 ⁹⁷ Persus orborum lautissimus, & meritò iam
 Suspectus, tanquam ipse suas incenderit aedes.
 Si potes auelli⁹⁸ Circensibus, optima⁹⁹ Soræ,
 Aut⁹⁹ Fabrateriæ domus, aut⁹⁹ Frusione paratur,
 235 Quanti nunc¹ tenebras unum conducis in annum,
 Hortulus² hic, putensq; breuis, nec³ restē mouendus
 In tenues plantas facili diffunditur haustu.
 Viue⁴ bidentis amans, & culti villicus horti,
 Vnde epulum possis centum dare⁵ Pythagoræis,
 240 Est aliquid quocunq; loco, quocunq; recessu,
 Vnius sese dominum fecisse & lacertæ.
 Plurimus⁷ hic æger moritur vigilando: sed illum
 Languorem peperit⁸ cibus imperfectus, & hærens
 Ardenti stomacho, nam quæ⁹ meritoria somnum
 vult Turnebus li. 10 c. 27. quem vide. 95 Capſalas, armaria reſpoſitoria. 96 Status, Minervæ dimidiata m̄ ad umbilicūm vīque. 97 Fabius Perſicus, vide Sat. 8. verſ. 24. vel diuītis fictitium nomen. à Persis vel quod hic Arcturus Persa fuerit. 98 Ladis cultibus in Circō, quibus maxime delectabantur Romani. Sat. 1. verſ. 80. 99 Oppid. Campainæ in via Latina. 1 Teuebrosam domum Romæ. 3 In his oppidis. 3 Non profundus. 4 Agriculture. bidens a. furca, vel reſtri genas eſt. 5 Oleribus. n. vesco- bantur diſcipuli Pythagoræ qui animatis abstinere docuit. 6 Agri aut hortuli lacertarum domiciliij. Meton. contenti. 7 Romæ. 8 Non concordus. 9 Officiæ quæ mercede locantur vel in quibus mechanici diurna nocturnaque plerunque opera vacua mora-
 buntur.

85 Barbari & Opi-
ci pop. Campanis
qui & Osci, per Indū
a. mures vocat Opi-
cos, qui Gracè ne-
ſcientes libris Gra-
nō pepererunt vel
liguritores, obſcar-
num, n. liguritorem
Eanum Ausonius
Opicam magistrum
vocat.

86 Diuītis cuiospia,
forte legend. Arturū
de quo ſupra verſ. 19

87 Roma vel ma-
tres Romæ ut in
publica calamitate.

88 Atrati lugent
patres.

89 Sponſiones fit
ſtendi ſe & dictio-
nem iuris.

90 Materiam noue
domus.

91 Effigies undorū
corporum. è puti-
mo marmore.

92 Pictoris artif-
ciosiſimi.

93 Statuarij cele-
bertini.

94 Deorum quos
Phœcias ſacerdotes
Atheniensium &
Alexandrinarum à
calceamentis candi-
dis denominati co-
luerunt, vel deorum
è Gracia latorum.
Phœcias. n. Hesych,
rufica ſunt calce-
menta, quibus cal-
ceati pingebantur
dij Græci. & poni
pro Phœciasatorū

95 Status, statuas

96 Status, statuas

97 Status, statuas

98 Status, statuas

99 Status, statuas

100 Status, statuas

Admit.

10 Maeno constat ¹⁰ magnis opibus dormitur in urbe. 231
 precio domus à stipe-
 pit remota, vel im-
 positam vicinis si-
 lencium ut quiescas.
 11 Dum mollio ver-
 bere & verbo incre-
 pat mandram, i. mu-
 lotum multitudine
 non progredientem.
 12 Non somnolen-
 to qualis erat Cl.
 Drusus Cæsar, ali-
 legunt verso,
 13 Phocis, quæ al-
 tissime dormiunt.
 14 At si diues vo-
 catus sit, ad aliquod
 officium pudicum
 aut priuatum.
 15 Alta lectica, in-
 starnatis liburnar,
 vel lectica à proce-
 ris è Liburnia sernis
 lecticariis velta.
 16 Quo volet quam
 nos quibus in via
 non cedent, ut illi
 17 Populi & turbæ
 quasi fluxus & re-
 fluxus.
 18 Amite lecticæ.
 19 Mensura m. vas
 magnum.
 20 Cœnofa.
 21 Caliga clavis
 ornata & infixa.
 22 Figitur mihi in
 digito.
 23 Coena in sporta-
 la, non C. quadrantes
 24 Tertio cœno-
 veldi.
 24 Igni in calefa-
 ctorio subiectio ob.
 sonis ne incepit.
 25 Quæ spornatam accepimus. 26 Focus & supplex.
 27 Vir robustus & validus, tempore Neronis. 28 Quem obsonis subiectum capit
 impositum portat. 29 Tremit, vacillat, ita Seneca Epist 90. longo vehiculorum ordine
 pinus aut abies deserebatur, vicos intremebat. 30 Plaustro. 31 E Liguria in A-
 peninum mont. 32 Ingens saxum è monte excisum. 33 Corpus minuta-
 tim & in frusta concisum non appareret etiam ut anima. 34 Famuli expectantes ad-
 ventum serui qui etenam potebat, nihil de morte eius cogitantes apparuerunt balneum.
 35 Ad sudorens abstergendum, pro strigilibus, cum sibi brevis sit. 36 Guttu olei pleno,
 quod lotis iamque siccis superfundebatur.

Hæc

Hec inter ³⁷ pueros varie properantur: at ³⁸ ille
 265 Iam sedet in ³⁹ ripa, tetrumq; nouicium horret
 40 Perthaea, ⁴¹ nec sperat ⁴² crenosi gurgitus ⁴³ aluum
 Infelix, nec habet quem porrigit ⁴⁴ ore tridentem.
 Respice nunc alia, ac diversa pericula noctis:
 45 Quod spatium tectis sublimibus, unde cerebrum
 270 Testa ferit, quoties rimosa, & ⁴⁶ curta fenebris
 Vasa cadunt, quanto percussum pondere signent;
 Et ledant silicem, possis ⁴⁷ ignarus haberi;
 Et subiti casus improvidus, ad caenam si
 48 Intestatus es: adco tui fata, quot illa
 275 Nocte patent ⁴⁹ vigiles, te pretereunte, fenebris.
 Ergo optes, votumq; feras miserabile tecum,
 Ut sint contente ⁵⁰ patulas defundere peluis.
 Ebrius ac petulans, qui nullum forte cecidit,
 51 Dat penas, noctem patitur lugentis amicum
 280 ⁵² Pteleide, cubat in faciem, mox deinde supinus:
 Ergo ⁵³ non aliter poterit dormire, quibusdam
 Somnum rixa facit: sed, quamvis improbus ⁵⁴ annis,
 Atque meruens, ⁵⁵ cauet hunc, quem ⁵⁶ coctina
 Vitari iubet, & comitum longissimus ordo,
 285 Multum præterea flammarum, & ⁵⁷ ænea lampas,
 Me, quem ⁵⁸ Luna solet deducere, vel breue lumen
 Candelæ, ⁵⁹ cuius dispenso & tempore filum,
 Contemnit, miserae cognoscet proæmia rixæ,
 Si rixa est, ubi tu pulsas, ego vapulo tantum.
 290 Stat contrà, stariq; iubet: parere necesse est.
 Nam quid agas, cum te furiosus cogat, & idem
 Fortior? unde venis? exclamat. ⁶⁰ cuius acetos
 Cuius ⁶¹ conche tumes? ⁶² quis tecum sectile porrum
 Sutor, & ⁶³ elixi veruecis labra comedit?
 55. Epitat diuitem, senatorem, magistratum.
 Sat. 33. v. 57. Quæ tribunis præferebatur.
 Ium dispono, ne citius absimatur aut extinguitur.
 impletus. 61. Fabis in silicis coctis.
 63. Caput veruecinum.

37. Famulos.
 38. Servulos satis
 mole obititos.
 39. Acherontis.
 40. Charontem,
 puritatem.
 41. Cuæ inhumatio &
 inopis non ante an-
 nos C. transuehi lie-
 cit.
 42. Stygis.
 43. Cymbam Cha-
 rontis.
 44. Quem mortuo-
 rum ori inferere lo-
 leban (Greci), naulum
 & stipe Char-
 rontis.
 45. Quantum spa-
 cium sit a tectis sub-
 & crenaculis ad ter-
 ram.
 46. Fracta.
 47. Sui negligens,
 incanus.
 48. Non condito
 prius testamento.
 49. Inquiliinis ad-
 huc vigilantibus.
 50. Soles emittere
 que in vasis sint, ut
 virtus potius con-
 spargaris quam ipsi
 testis deictis occi-
 das.
 51. Discruciatum,
 quia nihil tceleris
 admicerit, quia ne-
 minem verbera-
 rit.
 52. Achillis lugen-
 tis Parrocli necem,
 nec quietem admis-
 tens. Iliad. Hom.
 20. ver. 12.
 53. Non sine con-
 tumelia & rixa.
 Sueton. de Nerone
 & Orione idem se-
 fert.
 54. Inuenitibus.

56. Purpurea vestis arcibitoria. Pers. p.
 58. Luna lumen. 59. Cuius funica-
 60. Vbi crenatus cibis vilissimi?
 62. Quinam tibi sordidi coniux?

64 Aut ego te pro- 295
 culabo.
 65 Vbi habites?
 66 Proprie est pre-
 catio sumitur & pro-
 fanis ludorum, hic
 pro loco vbi stipem
 mendici efflagita-
 bant.
 67 Se iniurias hos
 simulantes, à te va-
 dem exigunt ut ad-
 sis in iudicio.
 68 Non in totum
 excusis tibi denti-
 bus.
 69 Catenis firma-
 tis.
 70 Latro.
 71 Quoties dispo-
 sitis custodijs ē
 Pont, palude & sylva
 Gallinaria locis la-
 trocinio aptis ar-
 centur grassatores.
 72 Ad escam faci-
 lem & paratam, vel
 ad profugium & re-
 ceptum.
 73 Sup. conficiun-
 tur.
 74 Maxima copia
 ferri absomitur in
 vinculis fabrican-
 dis.
 75 Ne non sit fer-
 rum vnde fianc: in-
 strumenta rustica.
 76 Tulliano solo,
 quod extruxit Hos-
 tilius Tullius.
 77 Muli qui cum
 longè praecesserint
 monent me ut se-
 quar.
 78 Tuā patriā, ò
 Iuvenalis.
 79 Vrbis tādio
 prōp̄ē cupientem recreari. 80 Oppido Volscorum in via Latina. 81 Templum
 Eluina Cereris quod Aquini est. Ceres' a. Eluina dicitur à fonte Eluino quod eluat, vel Hel-
 uina. i. flava, qui spicarum color est. 82 Q̄am vos colitis. 83 Accerse,
 84 Mei auxili. 85 Velut audax miles adiutor satyragum, vel tec̄us aduersum frigus.

SATY-

SATYRA IIII.

À libidine & luxuria Crispini, sumpta occasione de-
scribendi ridiculum quoddam Domitiani super
rhombo pīce concilium, Senatorum in hanc rem
sententias lepidē & saltē exponit.

Ecce ¹ iterū Crispinus, & est mihi sēpe vocandus
² Ad partes, monstrum ³ nulla virtute redemptū
A vītūs, ⁴ æger, solaq; libidine fortis.

⁵ Delicias viduæ tantū aspernatur adulter.

⁶ Quid refert igitur quantis ⁶ iumenta fatiget
Porticibus, quanta ⁷ nemorum vēctetur in umbra,
Iugera quo vicina foro, quās emerit ades?
Nemo malus felix, ⁸ minimē corruptor, & idem
Incestus, cum quo nuper ⁹ vittata iacebat

¹⁰ ¹⁰ Sanguine adhuc viuō terram subitura sacerdos.
Sed nunc ¹¹ de factis leuioribus: & tamen alter
Si fecisset idem, caderet sub ¹² iudice morum.

Nam quod turpe ¹³ bonis, Titio, Seriāq; decebat
Crispinum: quid agis, cum dira & fēdior omni
Crimine persona est? nullum sex ¹⁴ millibus emit

¹⁵ ¹⁵ Aequantem sānē paribus sestertia libris,
Ut perhibent, ¹⁶ qui de magnis maiora loquuntur:
¹⁷ Consilium laudo artificis, si munere tanto
¹⁸ Præcipuam in tabulis ceram senis abstulit orbi.

²⁰ Est ratio ulterior, magna si misit amicæ,
Quæ vēhitur clauso ¹⁹ latis specularibus antro.
Nil tale exspectes, emit ²⁰ sibi: multa videmus
Quæ miser & frugi non fecit ²¹ Apicius. hoc tu
Succinctus ²² pittria quondam Crispine papyro,

¹² Domitiano qui censoria arrepta vīrga in Corneliam Vestalem, eiusque stupratores fons-
tissimē animaduertit. ¹³ Bous cimbos. ¹⁴ Sup. nummūm, h.e. alv. lib. nostræ mo-
netæ. ¹⁵ Sex libras pendebat pīcis, sex millibus nummūm enebatur. ¹⁶ Adulatores.
¹⁷ Si tanti nullum emerit quo captaret hereditatem aut locupletis scēminæ iniret amorem,
excusandus est Crispinus. ¹⁸ Primam hereditatem in tabulis testamenti carat. ¹⁹ Fe-
nestræ lecticæ è lapide speculari. ²⁰ In suam gulam. ²¹ Luxuriosissimos, & omnium
nepotum altissimus gurges. Plin. frugi tamen si cum Crispino conferatur. Vide Sene. ap. 9.
²² AEgyptiaca. fuit n. Crispinus verna Canopi. Sat. 1. & papyrus est herba palmifris, qua in
AEgypto multa nascitur, ex qua texuntur nauigia, funes, tegetes, stragula, veler, &c.

¹ Namque eius de
in prima Satyra me
trineras.

² Ut partes agat in
his meis Satyris.

³ Perditæ virtuorum
seruos, quem nulla
virtus commendat,
ornat.

⁴ Ad resistendum
vitii, ad virtutes
amplexandas pu-
fillus.

⁵ Voluptatis gratia
invechatur, non lu-
cri, ut qui viduas fe-
llantur auatas.

⁶ Malos in effedo
functos, quibus in
gelidis gestationi-
bus vēhitur, & porti-
cibus cum pluit. Vi-
de Sat. 7. v. 17.

⁷ Viriliorum &
hortorū Plin. ep.

Vide Lips. epist. 11.
centuriz. Miscellan.

⁸ Crispinus ergo
infelicissimus, quod
corr.

⁹ Vestalis virgo
Vestæ sacra.

¹⁰ Incesti connecta
terra obrvenda vi-
ua, ex instituto Na-
me Pompili.

¹¹ Supp. queri-
tur.

23 Piscis.
 24 Domitianum,
 cuius cœna —
 25 — Extrema & vi-
 liissima pars equabat
 hunc sumptum
 Crispini.
 26 Ad ructationem
 usq; ingurgitare.
 27 Aulicus parasitus
 Crispinus.
 28 Perimonia, vel
 Aegyptios & con-
 terraneos, vt suprà,
 patria Papyros in
 Nilo natant, & A-
 lexandria vaneunt
 viles hi pisciculi
 29 E frigido vase,
 vel ex alienâ merce
 surreptas.
 30 Facetè in re ri-
 dicula musas inuo-
 cat quafidem ardua
 ag gressus sit.
 31 Musæ ex Pierio
 monte Thestalitæ vel
 regione Macedo-
 nia. * Non vetulas
 32 Familiæ Flavio-
 rum.
 33 Per omnia vitia
 Nero alter, caluus
 insuper erat sic Au-
 sonius. Quem dixit
 caluus sua Roma
 Neronem.
 34 In Mari Adriati-
 co mirari & capti.
 35 A Edem Ven
 36 A Græci condi-
 ta qui Syracusis ad-
 uenerant, Dionysii
 tyrannidē fugientes.
 37 Retia.
 38 In Mæotide
 palude.
 39 Solis calore
 tellio.
 40 Semper finitus
 41 Mæotidis exiit in Pontum Enixum.
 42 Piscator, quām
 tanquam Albanorum sacerdotum Pontifex
 damnavit Corneliam Maximillam Vesta-
 lem.
 43 Domitiano, quā-
 merum etiam levissimum, vt algæ.
 44 Venum.
 45 Kerum.
 46 Piscato-
 te paupere.
 47 Consulari delatori.
 48 Piscator, donabitur libenter & cito.

Hoc pretium²³ squame? potuit fortasse minoris
 Piscator, quām piscis emi. prouincia tanti
 Vendit agros: sed maiores Apulia vendit.
 Quales tunc epulas ipsum glutisse putemus
 24 Induperatorem: 25 cum tot festerii partem
 Exiguam, & modicæ sumptam de margine cœne
 Purpureus magni²⁶ ructaret²⁷ scurra Palati,
 Iam princeps equitum, magna qui voce solebat
 28 Vendere municipes²⁹ fracta de merce siluros?
 30 Incipe Calliope, licet hic considere: non est
 Cantandum, res vera agitur, narrate puelle
 31 Pierides: profut mibi vos dixisse * pueras.
 Cum iam semianimum laceraret³² Flavius orbem
 33 Ultimus. & 33 caluus seruaret Roma Neroni,
 Incidit³⁴ Hadriaci spacium admirabile rhombi
 Ante³⁵ domū Veneris, quā³⁶ Dorica sustinet Ancon,
 Impleuitq; sinus, neque enim minor heserat illis,
 Quos operit glacies³⁸ Mæotica, ruptaq; tandem
 39 Solibus effundit⁴⁰ torpentis⁴¹ ad ostia Ponti
 Desidia tardos, & longo frigore pingues.
 Destinat hoc monstrum⁴² cymbæ, liniq; magister
 43 Pontifici summo: quis enim⁴⁴ proponere talem,
 Aut emere auderet? cum plena & littora multa
 Delatore forent: dispersi protinus⁴⁵ algæ
 Inquisitores agerent cum⁴⁶ remige nudo,
 Non dubitaturi fugitium discere piscem,
 Depastumq; diu viuaria Cæsaris, inde
 Elapsum veterem ad dominum deberere reuerti.
 Si quid⁴⁷ Palphurio, si credimus⁴⁷ Armillato,
 Quicquid conspicuū, pulchrumq; ex æquore toto est,
 Res fisci est, ubiunque natat: 48 donabitur ergo,

25 30 35 40 45 50

42 Piscator. 43 Domitiano, quā-
 merum Albanorum sacerdotum Pontifex
 damnavit Corneliam Maximillam Vesta-
 lem.
 44 Venum.
 45 Kerum.
 46 Piscato-
 te paupere.
 47 Consulari delatori.
 48 Quod retinet non potest, inquit

49 Ne pereat, iam 50 letifero cedente pruinis
 Autumno, iam quartanam 51 sperantibus aegris.
 Stridebat deformis hyems, praedamque recentem
 Seruabat, tamen hic properat, velut urgeat 52 Auster.
 60 Utq; 53 lacus superant, ubi quanquam 54 diruta seruat
 Ignem Troianum, & Vestam colit Alba 55 minorem,
 Obsttitu intranti miratrix turba parumper,
 Ut cessit, facili patuerunt cardine value.
 Exclusi expectant admissa 56 obsonia 57 patres.
 65 Itur ad 58 Atriden, tunc 59 Picens accipe dixit
 Priuatis maiora foci, 60 genialis agatur
 Iste dies, propera stomachum 61 laxare saginis,
 Et tua seruatum consume in secula rhombum.
 Ipse capi voluit, 62 quid apertius? & 63 tamen illi
 Surgebant crista: nihil est, quod credere de se
 Non possit, cum laudatur 64 dys aqua potestas.
 Sed deerat pisci patine 65 mensura: vocantur
 Ergo in concilium proceres, quos oderat ille,
 In quorum facie misera, 66 magneq; sedebat
 75 Pallor amicitie, primus 67 clamante Liburno,
 68 Currite, iam sedet, 69 rapta properabat abolla
 70 Pegasus, attonita positus modo villicus urbi.
 71 An ne aliud tunc praefecti? quorum optimus, atque
 Interpres legum sanctissimus: omnia quanquam
 80 Temporibus diris transtanda putabat 72 inermi
 Iustitia. venit & 73 Crispi iucunda senectus,
 Cuius erant mores qualis facundia, mite
 Ingenium maria, ac terras, populosq; 74 regenti
 Quis comes vilior, si clade, & 75 peste sub illa
 85 Sævitiam damnare, & honestum afferre liceret
 Consilium? sed quid violenius aure tyranni?
 Cum quo 76 de pluviis, aut aestibus, aut nimboso

67 Pracone e Liburnia oriundo in consilium vocante.

68 proco sedet. n. ipse Imperator.

69 Veste festinante artepca.

70 Sultus celeberrimus.

71 Fuerat quam villici?

72 Debili & languida principis

73 Sævitiam veritas.

74 Crispus senex incedens.

75 Imperatori.

76 De rebus iainicundis utique leibus loqui periculosum & lethale erat.

49 Pisco, ut ne
 corruptatur &
 computr. scat.

50 Sub fine Autum-
 ni morbo si in hye-
 mem vergentis.

51 Fimentibus.

52 Quo flante, ac
 calidus & nbiens
 corruptit pisces &
 carne.

53 Vbi iam piscator
 delatoribus co-
 mitatus lacus sub
 nictibus Albæ su-
 perarat.

54 A Tullio Hostilio

55 Romans.

56 Rhombum.

57 Senatori, qui in
 Albano erant cum
 Imperatore.

58 Domitian. Im-
 peratorem Rom. vii
 finit Agamemnon
 Gracorum.

59 Piscator ex agro
 Piceno, qui mai Ad-
 driatico adiacet.

60 Latus ut natalis
 quo indulgetur Ge-
 nio, vide 2. Sac. Persi
 vers 3.

61 Soluere, evan-
 gere ut has delicias ca-
 piant, vel lax. i. ex-
 rendere his deli-
 cias.

62 Quid ap. inquis
 poeta hac adulatio-
 ne Piscatoris?

63 Domitianus ta-
 men hinc intumuit.

64 Reges & princi-
 pes. Domitianus sun-
 tra omnes alios, qui
 Dominus & Deus
 noster appellari vo-
 luit.

65 Capax pisci
 integris.

66 Imperatoris.

67 Proceres clamat

70 Iuriscon-

75 Domitianus.

77 *Metaph. impetu
sam Domitiani vio-
lentiam.*
 78 *Aestiva vel bru-
malia, i.e. octoginta
annos.*
 79 *Hic cautis artibus*
 80 *Filio suo Domi-
tio, ut nonnulli au-
man, nec tamen con-
fus quis fueris iste
iuvens.*
 81 *Ignobilis, obscu-
rus, ut filii terra. Gi-
gas. n. à 21 vñdæj
& 22.*
 82 *Iuueni nil prof.
simulata stolitria.*
 83 *Leones, neque n.
habet sicea & arida
Numidia vñs qui
frigidis gaudent, te-
ste Plisio. 8. lib. 36.
cap. Sed & Roma-
ni veteres indes
ex Africa adue-
ctos leones obuia
& nota voce vñlos
dixere vide Lipp. 2.
Elector. 4 cap.*
 84 *Theatro in Al-
bano vbi quotannis
Domitianus quin-
quaria Mineræ
celebrans feras con-
sciendas exhibuit.*
 85 *Qui cum videres
inter alios nobiles
& fratrem tuum oc-
cidi, simulata stoli-
ditate effugisti cru-
delitate aunculi tui
Tarquinij superbi.*
 86 *Prisco, rudi, &
simplici.*
 87 *Nec lastior, æque pallidus licet non æque nobilis.*
 88 *Rubrius Gallus.*
 89 *Quod Tibiam in pueritia corruperat, ut quidam volunt, & videtur ex sequentibus.*
 90 *Maledi-
cetior castigator vel nequior.*
 91 *Nerone qui probroso carmine lacerauit Quintianum ut
mollies & effeminentum.*
 92 *Montanus Curtius ventricosus.*
 93 *Quo singulo
mane vnguitur. vel quod sub sole matutino. i. oriente balicitur.*
 94 *Vnguento ex flo-
ribus amomi.*
 95 *Duorum nobilium cadavera peruncta.*
 96 *Pompeius Russus senior
aperire. Hellenism.*
 97 *Ingulare reos testa delatione.*
 98 *Anibus cadavera vorantibus
imò præagentibus.*
 99 *Cornelius Fuscus à Domitiano praefectus prætorio missus est con-
tra Dacos, a quibus magna acceptâ clade occisus est. 1 Inexercitatus & imperitus è delitijs &
etioſa armorū meditatione ad bellū profectus. 2 Fabritius Veiento. &c. 3. Catullus Mes-
alinus, de quibus Plin ad Sempron. Russum. 4 Népe coecus, & tamē amans quod nō viderat.*

115 *Cæcus adulator, dirusq; à ponte sætelles,*
Dignus⁷ Aricinos qui mendicaret ad axes,
Blandaq; deuexæ iactaret⁸ basia rhedæ.
Nemo⁹ magis rhombum stupiuit, nam plurima dixit
In leuum conuersus: at illi dextra iacebat.
 120 *Bellua sic¹⁰ pugnas¹¹ Cilicis laudabat, & ictus,*
Et¹² pegma, & pueros¹³ inde ad velaria raptos.
Non cedit Viento, sed ut¹⁴ fanaticus¹⁵ æstro
Percussus¹⁶ Bellona tuo diuinat, & ingens
Omen habes, inquit, magni, clariq; triumphi,
 125 *Regem aliquem capies, aut de¹⁷ temone Britanno*
Excidet¹⁸ Aruiragus, peregrina est bellua, cernis
Erectas in terga¹⁹ sudes? hoc defuit unum
Fabricio, patriam ut rhombi memoraret, & annos.
 130 *Quid nam igitur censes, conciditur? absit ab illo*
Dedecus hoc, Montanus ait, testa alta paretur,
Quæ tenui²¹ muro spacio sum colligat orbem.
 135 *Debetur magnus patinæ, subitusq;²² Prometheus.*
Argillam, atque rotam citius properate: sed ex hoc
Tempore iam Cæsar figuli tua castra sequantur.
 140 *Vicit digna viro sententia, nouerat ille*
Luxuriam²³ imperij veterem, ²⁴ noctesq; Neronis
Iam medias, ²⁵ aliamq; famem cum pulmo²⁶ Falerno
Arderet, nulli maior fuit²⁷ usus edendi
Tempestate mea, ²⁸ Circeis nata foreat, an
 145 *Lucrinum ad saxum, ²⁹ Rutupinovē edita fundo*
Ostrea callebat primo deprendere morsu.
Et semel aspecti littus dicebat³⁰ echini.
Surgitur, & missō proceres exire iubentur

tor. 21 Circuitu laterom. 22 Opus est perito aliquo figulo, qualis tuit
 Prometheus qui homines è lato finxisse dicitur. 23 Imperatorum. 24 E-
 pulas Neronis, de media die in medium noctem protractas. 25 Incitamenta flo-
 machum deficientia & appetitum procurantia. 26 Ardente vino & è Falerno monte.
 27 Peritia in ciborum deleictu. 28 Rupibus ad montem Circeum in littore
 Campanæ. 29 Scopulum in lacu Lucrino. 30 Promontorium & littus, à
 Rutupijs oppido Cantiorum in Britannia dictum, Ang. **Richburrow.** 31 Piscis
 marini è genere cancrorum.

5 A ponte in quo
 sedent stipem men-
 dicantes, nequiam
 effrontem ferent.

6 Affecta & consi-
 liariis principiis.

7 Qui mend, à cura
 prætervæcis clinunt
 Aricinum in Appiā
 viâ, vbi sicut men-
 dici.

8 Verba, preces, of-
 cula ipsa.

9 Quam hic Catul-
 lus.

10 Quos tamen non
 videbat.

11 Gladiatoris è Ci-
 liciâ, Asia minoris
 regione, Turcomanie

12 Ea atque fabrica-
 rum ut per se largi-
 ret, & in sublimi
 cresceret. I.C. Scal. x
 Poet. 21.

13 Ab hoc pegma-
 te in alta theatri ve-
 lamina.

14 Namine affatus,
 ut Mineruæ facer-
 dores.

15 Proprie insecum
 est, quod & tabanus
 & asillus appellatur,
 armenta vexans &
 in fugam atq; furorē
 agens, sumitor pro
 furoris stimulo à
 numine incusso.

16 Minerua bellis-
 potens dea.

17 Cura aut impe-
 rio.

18 Rex Britanno-
 rum.

19 Spinæ, pinnæ,
 Cætebræ.

20 Inquit Impera-
 tor.

32 Imperator Do-
mitionis.
33 De bello aduerso-
sus Cætchos pop.
Germanis, nunc
Hæsos dictos.
34 Pupilem Ger-
mania qui hodie
Gulætrientes dicu-
tur al. Francken.
35 Anxietas is index
vel anxios redens.
36 Subito vel tristi-
nuncio, hoc n. signi-
ficat pennata episto-
la, vt contra laureata
lætitiam, 47 de au-
bus literas getantibus nihil ad rem. 48 ad veredarios respiciunt omni pennam in capite gesta-
bant velocitatis symbolum. 37 Viros nobiles. 28 Nemine nobilium vindictam
ant, verum quum in ignobiles crudelitatem exercere coepit ab iis occisus est. 39 Sa-
vitia in plebem exitio fuit Domitiano mad. cæde — 40 Nobilium inter quos & Aelium
Lamiam nobilissimæ fam. virum interfecit.

SATYRA V.

Parasitum à coenis diuitium dehortatur, in quibus con-
temptim miserè & contumeliose tractato non licet
frui nedum tangere delicias, quæ ipsis diuitibus ap-
ponuntur.

1 Eques Romanus,
Scutæ nobilis, Cæ-
sar is Augusti tem-
por. de quo Hor.
5 Sat. 1. lib.
2 Alter scutæ Cæ-
sar is.
3 Licet iures te nec
pudere propositi
abieci, nec tædere
harum iniuriarum,
credere tamen no-
lim.
4 Natura ventris
parvo contenta
est.
5 Finge tamen illud parvum non suppetere.
liberi potius mendices quam æque miseram vitam agas seruliter a fulando.
litoris vel ripæ ora quam aqua alluit, hic locus eminentis vel canerna in modo vel ripa.
8 Minor pars tegetis, qua mendici se tegunt. Sat. 9 A teget & baculo.
22 Alij legunt Poœas, vt confitit carmen.

6 Nulla cæuerna, nullus pons vacat ubi
Propriæ
7 Tantine asti-
mas ecenam illam qua tot iniurias patet?
8 Tantine ecena vnde ieiunus surgis.

Et

Et¹² tremere, &¹³ sordes farris mordere canini?
 Primo fige loco, quod tu discumbere iussus
 Mercedem solidam veterum capis officiorum.
 Fructus amicitiae magna cibus:¹⁴ imputat huc¹⁵ rex,
 15 Et quanuis rarum, tamen imputat. ergo duos post
 Si libuit menses neglectum adhibere¹⁶ clientem,
 17 Tertia ne vacuo cessaret culcitra lecto,
 Vna¹⁸ sumus ait; ¹⁹ votorum summa, quid ultra
 Quæris? habet²⁰ Trebius propter quod rupere somnium
 20 Debeat, &²¹ ligulis dimittere sollicitus, ne
 Tota²² salutatrix iam turba peregerit orbem
 23 Sideribus dubijs, aut²⁴ illo tempore, quo se
 Frigida circumagunt²⁵ pigri²⁵ sarraca Bootae.
 Qualis coena tamen? vinum quod²⁷ succida nolit
 Lana pati, de coniua²⁸ Corybantia videbis,
 25 Iurgia proludunt: sed mox & pocula torques
 Saucius, &²⁹ rubra deterges vulnera mappa,
 Inter³¹ vos quoties, liberorumq; cohortem
 Pugna³² Saguntina feruet commissa lagena.
 33 Ipse³⁴ capillato diffusum consule potat,
 30 Calcat amq; tamen³⁵ bellis socialibus vuam
 36 Cardiaco nunquam cyathum missurus amico,
 Cras bibet³⁷ Albanis aliquid de montibus, aut de
 38 Setinis, &³⁹ cuius patriam, titulumq; ⁴⁰ senectus
 Deleuit multa veteris⁴¹ fuligine⁴² testae,
 35 Quale coronati⁴³ Thrasea, Heluidiusq; bibebant,
 44 Brutorum, & Cassinatalibus,⁴⁵ ipse capaces

28 Temulentum, insannus instar Corybantis Cybeles sacerdotis caput rotantem. 29 Et
 coniua prolixa sunt pugnae. 30 Cruentata. 31 Clientes parasitos. 32 Fi-
 dili e Sagunto in Hispania. 33 Patronus contra. 34 Antiquo, forte lucilium
 Opimum innui, quo consule diffusa sunt vina quae in ducentesimum annum fernata fuerint.
 35 Sexi, Iulio Cæsare & M. Philippo Coss. 36 Laboranti cordis dolore, vel stoma-
 chi virtus, ab humore acri vellicante & rodente, cui medicina a vino. 37 Vinum Albanum,
 38 Montibus iuxta Seriam opp. Campanie. 39 Gypsalis picatissime amphoris à cerui-
 cibus affixa erant pittacia cum inscriptione vbi natum sit vingu, & quo consule conditum.
 40 Vetustas. 41 Mucore & sicc. 42 Vasis. 43 Petrus, & Helius Priscus sacer ipsius
 de quorum studio libertatis & constantia lege Suetonium & Tacitum in Nerone. 44 Iunii
 Br. qui Tarquinium expulit, & D. Iunii Br. & Cassii qui Cæsarem confederunt. 45 Iple
 Virro, i. patronus diues.

12 Frigore hor-
 rere.
 13 Sordidum cani-
 nom panem è
 farre.
 14 Impurat tibi fa-
 tisfactum & rela-
 tum.
 15 Dives patro-
 nus.
 16 Te.
 17 Ve sic qui ter-
 tiam culcitrarum sup-
 pleat in lecto quo
 discumbitur ad coe-
 nan.
 18 Cenemus.
 19 Est tibi iam tuo-
 rum votum summa.
 20 Tu habes, Euad-
 ge persona.
 21 Lig. vestium vel
 ca'ceorum anias non
 ligare.
 22 Ut reliqui cli-
 entes circumstantes
 salutent patronum,
 nec dum tu vene-
 ris.
 23 Diluculo, dubia
 luce.
 24 Ipsa nocte.
 25 Quia polo vici-
 dior est.
 26 Planstra septen-
 trionalia signi vrsam
 maiorem inque-
 tis, Arctophyla-
 cis.
 27 A sudore recons
 & liquorem qui si-
 stiens, vinam ta-
 men hoc non im-
 bibat.

46 Hc

45 Vasa ex electro
 aquis indurato è
 gummi & lacrymis
 Heliadum Phaeton-
 tis sororum in alnos
 sive ut alij fabulan-
 tem, in populos ver-
 sarum.
 47 Asperas Beryllis
 vel Ber. sexangula
 forma politos ad
 splendoris repercus-
 sionem.
 48 Phialas Beryllis
 ornatae.
 49 Tuos vngues
 aduncos, nequid
 abrasas.
 50 Nec iniuria,
 namque.
 51 Ex annulis.
 52 Manubrio en-
 sis.
 53 Aeneas cuius,
 stellatus Jaspide ful-
 ua ensis erat. Virg. q.
 Aeneid.
 54 Ab Elisa.
 55 Regi Lybie.
 56 Vitreum calicem
 quatuor rostra velut
 naso habentem,
 qualem habuit su-
 tor Beneventanus
 Vatinius, à quo ca-
 lices eiusmodi vi-
 trii disti sunt Vati-
 niani.
 57 Rupta n. vitrea
 sulphuratis permu-
 tabantur.
 58 Aqua decocta &
 vitris demissa in ni-
 ues ut refrigeretur.
 vel simpliciter nive
 Seyth.
 59 Clientibus, para-
 sitis. Emphazie.
 60 AEthiops.
 61 Macilenta &
 sine pulpa.
 62 Vide 1. Sat. in
 calce. 63 Pinacina ex Asia, qualis Ioui raptus Ganymedes.
 Rom. 65 Vtensilia & supplex Rom. regum vilis. 66 Ironice contraria misericordia, ut sape,
 67 Fastu, ut te contemnat. 68 Aquaz. 69 Qui ita vetustate induruit ut vix frangi
 possit. 70 Pauis ex farina.

46 Heliadum crustas, 47 & inaequales 48 beryllas
 Virro tenet phialas: tibi non committitur aurum,
 Vel si quando datur, custos affixus ibidem,
 Qui numeret gemmas, 49 vnguesq; obseruet acutos. 40
 50 Da veniam, præclara illic laudatur iaspis,
 Nam Virro (ut multi) gemmas ad pocula transfert
 51 A digitis, quas in 52 vaginæ fronte solebat
 Ponere Zelotypo 53 iuuensis 54 prælatus 55 Hiarbæ.
 Tu 56 Beneventani sutoris nomen habentem 43
 Siccabis calicem nasorum quatuor, ac iam
 Quassatum, & 57 rupto poscentem sulfura vitro.
 Si stomachus domini feruet vinoq; ciboq;
 Frigidior Geticis petitur 58 decocta pruinis.
 Non eadem 59 vobis ponì modo vina qucrebar: 50
 Vos aliam potatis aquam. tibi pocula cursor
 60 Getulus dabit, aut nigri manus 61 ossea Mauri,
 Et cui per medium nolis occurvere noctem
 Cliuose veheris dum per 62 monumenta Latinæ.
 63 Flos Asiae ante ipsum pretio maiore paratus, 55
 Quam fuit & 64 Tulli census pugnacis, & 64 Anci,
 Et ne te teneam, Romanorum omnia regum
 65 Friuola. quod cum ita sit, tu 66 Getulum Ganymedē
 Respice, cum sities: nescit tot millibus emptus
 Pauperibus miscere puer. sed forma, sed ætas
 Digna 67 supercilio. quando ad te peruenit ille?
 Quando vocatus adest 68 calde, gelidæq; minister?
 Quippe indignatur veteri parere clienti,
 Quodq; aliquid poscas, & quod se stante recumbas.
 Maxima quæque domus seruis est plena superbis. 65
 Ecce alius quanto porrexit murmure panem
 69 Vix fractum, solidæ iam mucida frusta 70 farinæ,
 Quæ genuinum agitent, non admittentia morsum.

Sed

Sed tener & niueus, molliq; silagine factus
 70 Seruatur domino, dextram cohibere memento.
 Salua sit ⁷¹ artopæ reuerentia. finge tamen te
 72 Improbulum, ⁷³ superest illic qui ⁷⁴ ponere cogat:
 * *Vin' tu consuictis audax coniuia* ⁷⁵ *canistris*
 Impleri, panisque tui nouisse colorem?
 75 *Scilicet hoc fuerat, propter quod sepe* ⁷⁷ *reficta*
Coniuge, per montem aduersum, ⁷⁸ *gelidâsq; cucurri*
Esquiliis, fremeret sœua cum grandine vernus
⁷⁹ *Iuppiter, & multo billaret penula nimbo.*
Aspice quā longo ⁸⁰ *distendat pectore lancem*
 80 *Quæ fertur domino squilla, & quibus vndiq;* ⁸¹ *septa*
Asparagis, qua ⁸² *despiciat coniuia cauda,*
Cum venit excelsi manibus sublata ministri.
 Sed tibi dimidio ⁸³ constrictus ⁸⁴ gammarus ⁸⁵ ouo
 Ponitur exigua ⁸⁶ feralis cœna patella,
 85 *Ipse* ⁸⁷ *Venafrano piscem perfundit: at hic, qui*
⁸⁸ *Pallidus offertur misero tibi caulis,* ⁸⁹ *olebit*
Lucernam: illud enim vestris datur ⁹⁰ *alveolis, quod*
⁹¹ *Canna* ⁹² *Micipsarum* ⁹³ *prora subuexit acuta;*
 Propter quod *Rome* cum ⁹⁴ *Boccare nemo lauatur,*
 90 *Quod tutos etiam facit à serpentibus atris.*
Mullus erit domino, quem misit ⁹⁵ *Corsica vel quem*
⁹⁷ *Taurominitana rupes, quando omne* ⁹⁸ *peractū est*
Et iam defecit nostrum mare, dñm gula sœuit
Retibus assiduis penitus scrutante ⁹⁹ *macello*
 95 ¹ *Proxima, nec patitur Tyrrhenum crescere piscum.*
³ *Instruit ergo fœcum prouincia, sumitur illinc*
⁴ *Quod captator emat Lenas, ⁵ Aurelia vendat.*
Virroni muræna datur, quæ maxima venit

99 *Cuius olei odorem terrum non ferunt serpentes.*
 97 *Rup iuxta Gautominium oppid. Sicilia.*
 99 *Piscatore quoniam & macello.*
 1. *inferi.* 3. *Piscibus instr. fœcum & enjanam nostram.*
 petas orbis donent. 3. *Mulier quæ pisces vendit.* — 4. *dues orba quæ datos ab here-
 dipetis pisces vendit.*

96 *Insula in mari Ligustico.*
 98 *Exhaustum, exinanitum.*
 1. *Maria.* 2. *In mari Tyrrheno.*
 4. *Pisces quos emptos heredi-
 petas orbis donent.* — 4. *Mulier quæ pisces vendit.* — 4. *dues orba quæ datos ab here-
 dipetis pisces vendit.*

Gurgite

71 *Dispensatoris*
panis, ex aptoc
panis & ôtropas
video.

72 *Saluete.*

73 *Artopæ.*
 74 *Deponere panē*
illum candidum.
 * *Ait artopæ.*
 75 *Panc. Metonym.*
contin.

76 *Clientis verba.*

77 *Media nocte.*
 78 *Collem Ronze*
ventis expositum.

79 *Aer.*

80 *Impletat.*
 81 *Condita & cir-
 cundata herbis de-
 licatis.*

82 *Alcè lata deor-
 sum in mensam aspi-
 ciat.*

83 *Semiplenus.*
 84 *Spent.*

84 *È marini caneri*
specie.

85 *Ovis suis, vel*
quibus conditur.

86 *Nuda & iejuna*
instar cœna feralis.

87 *Oleo optimo ex*

agro Venafrano in

Campania.

88 *Languenz, flacci-
 dus.*

89 *Præ se feret o-
 dorem lucernæ.*

90 *Patinis ligneis.*

91 *Navicula a Ca-
 noa, vel dolioium*
è canis.

92 *Afrorum à Me-
 cipsa rege.*

93 *Naui.*

94 *Cū Numida ali-
 quo vel fro. à Boc-
 carirrege Maurorum
 denom.*

6 AEolio antro: &
 pennas ex figmento
 Poet.
 7 Piscatores cum
 liris & retibus.
 8 Vorticem in freto
 inter Siciliam & I-
 taliam.
 9 Eisdem formæ
 & generis, quam cū
 colubra coire ferunt
 ut & muranam.
 10 Note dexteroris
 11 Lupus Tib. pise.
 12 Cavernas &
 meatus subterra.
 neos, per quos for-
 des ē Suburra & to-
 ta vrbe defluunt in
 Tiberim.
 13 Virroni, patrono
 diuin & auaro.
 14 Qualia manera.
 15 Anzio, Sen.
 Neronis præcepto-
 ra, apt. & saudissi-
 mo viro.
 16 C. Piso Calpurnius & * Aurelius
 Cotta viri liberales
 17 Quam Imagines,
 imperia & magistra-
 tus.
 18 Liberalitas.
 19 Gallina vel anas:
 20 Formosi vel pul-
 chricomi.
 21 Non minor a-
 pro Calidonio quē
 occidit Meleager.
 22 Integer apposi-
 tus fumat
 23 Luxuriosis opta-
 ta, tonitruis n., na-
 scuntur copiose.
 24 Gulosus quidam
 25 O Africa ne ex-
 erces terram ad
 fruges.
 26 Carpior. vide
 Sat. i. vers. 16.
 27 Ne qua indignationis causa tibi desit,
 28 Manibus gesticulantem artificiosē.
 29 Agiliter versato.
 30 Incidendo fercula, vt docuit magister
 31 Ironice.
 32 Gigas qui bones Herculis abeggerat, quem Hercules pedibus ex antro prostravit
 33 Tantquam sit nobilis, cui est prænomen, nomen, cognomen, vide Politianus xxxi. cap.
 Miserabilis.

Gurgite de Siculo: nam dum se continet Aufier,
 Dum sedet, & siccat madidas in ⁶ carcere pennas, 100
 Contemnunt medium temeraria ⁷ lina ⁸ Charybdim.
 Vos anguilla manet longæ ⁹ cognata colubrae,
 Aut ¹⁰ glacie aspersus maculis ¹¹ Tiberinus, & ipse
 Vernula riparum pinguis torrente cloaca,
 Et solitus media ¹² cryptam penetrare Suburrae. 105
 13 Ipsa pauca velim, facilem si præbeat aurem.
 Nemo petit, modicis ¹⁴ que mittebantur amicis
 A ¹⁵ Seneca, que ¹⁶ Piso bonus, que * Cotta solebat
 Largiri, namque ¹⁷ titulis, & fascibus olim
 Maior habebatur ¹⁸ donandi gloria. solum
 Poscimus, ut cœnes ciuiliter. hoc face, & esto:
 Esto (ut nunc multi) diues tibi, pauper amicis.
 Anseris ante ipsum magni iecur, anseribus par
 19 Altilis, & ²⁰ stauri ²¹ dignus ferro Meleagri
 Fumat ²² aper, post hunc raduntur tubera, si ver 110
 Tunc erit, & facient ²³ optata tonitrua cœnas
 Maiores. tibi habe frumentum ²⁴ Aledius inquit,
 25 O Libye, disiunge boues, dum tubera mittas.
 26 Structorem interea, ne qua indignatio desit,
 Saltantem spectas, ²⁸ & Chironomonta ²⁹ volanti
 Cultello, donec peragat ³⁰ dictata magistri
 Omnia ³¹ nec minimo sanè discrimine refert
 Quo gestu lepores, & quo gallina segetur.
 Duceris planta, velut ictus ab Hercule ³² Cacus,
 Et ponere forus, si quid tentaueris unquam (pinat 115
 Hiscere, ³³ tanquam habeas tria nomina. quādo pro-
 Virro tibi, sumitq; tuis contacta labellis
 Pocula? quis vestrū temerarius usque adeo, quis
 Perditus, vt dicat regi, bibe? plurima sunt, que

Non

130 Non audent³⁴ homines pertusa dicere lana.¹
 35 Quadringenta tibi si quis deus, aut³⁶ similis dīs,
 Et melior³⁷ fatis donaret;³⁸ homun- io, quantus
 Ex nihilo fieres: quantus *Virronis* amicus!
 39 Da Trebio, pone ad Trebium, vis frater ab ipsis
 135 Ilibus?⁴⁰ 6 nummi vobis hunc prestat honorem,
 Vos estis fratres. domitus tamea,¹ & domini rex
 Si vis tu fieri,⁴² nullus tibi parvulus aula
 Luserit *Aeneas*, nec filia dulcior⁴³ illo.
 Iucundum & charum sterquilis facit uxor amicum.
 140 Sed tua nunc⁴⁴ Mycale pariat licet, & pueros tres
 In gremium patris fundat: simul ipse loquaci
 Gaudebit⁴⁵ nido,⁴⁶ viridem thoraca iubebit.
 Afferri, minimasq; nuces,⁴⁷ assemq; rogatum,
 Ad mensam quoties⁴⁸ parasitus venerit infans.
 145 Vilibus⁴⁹ anticipet fungi parentur imicis,
 Boletus domino. sed qualem⁵⁰ Claudius edit,
 Ante⁵¹ illum uxoris, post quem nil amplius edit.
 Virro sibi, & reliquis⁵² *Virronibus* illa iubebit
 Poma dari, quorum solo pascaris odore,
 150 Qualia perpetuis⁵³ Phœacum autumnus habebat,
 Credere quæ possis surrepta⁵⁴ sororibus Afris.
 Tu⁵⁵ scabie frueris mali, quod in aggere rodit,
 56 Qui tegitur parma & galea, metuensq; flagelli
 Discit⁵⁷ ab hirsuta iaculum torquere capella.
 155 Forstulan impensa *Virronem* parcere tredas:
 Hoc agit, ut doleas. nam quæ comœdia? mimus
 Quis melior plorante gula? ergo omnia sunt,
 Si nescis, ut per lachrymas effundere balem
 Cogaris,⁵⁸ pressoq; din stridere molari.
 160 Tu tibi liber homo, & regis coniua videris,

ex hortis Hesperidum in Africa. ⁵⁵ Scabiolæ mala. ⁵⁶ Tyro. ⁵⁷ A Centurione qui exercebat tyrones, hirsuto instar capellæ, vel induito fago Cilicio. ⁵⁸ ab amen. to è corio capellæ, alijs à fago illo Cilicio ex hincnis pilis contexto, dera.

34 Pamperes quibus
 detrita fit & lacera
 chlamys.

35 Sellertia, i. cen-
 sum equestre.

36 Heros vel homo
 beneficis.

37 Quam tua
 fata.

38 Tu prius homun-
 cies.

39 Imperant stru-
 ctori diues hū verbis

40 Iniquus poeta.

42 *Virronis domi-*
nus & rex.

43 Si orbis, nullus
 tibi filius sic. ex
 quarto Aeneidos
 viserat hac Dido-
 nis verba, si quis
 mibi parvulus aula
 inserit Aeneas.

43 Tibi charior
 quam Virro.

44 Uxor.

45 Loquaci pueritia
 Mætrah.

46 Levata manujs
 munuscula dabit,
 quia tu diues
 es.

47 A pnero roga-
 tum ad poma, nuces
 & angas emenias.

48 Petens cibum
 aut munuscula.

49 Periculosi, ple-
 rumque lethæ-
 les.

50 Claudius impe-
 rator quintus.

51 Ab Agrippina
 uxore venenatum.

52 Sui similibus,
 diuitibus

53 Ab Homero s.
 Odysse, decantato-
 rum.

54 Atlantis filia-
 bus, sc. aurea mala

55 Scabiolæ mala.

56 Tyro. ¹⁷ A

57 ab amen.

58 Iba fren-

59 Mos bullae su-
 rez gestande ab E-
 truscis sumptus est.
 vide Persij Sat. 5.
 v. 2. 1.
 60 Tenuiores & li-
 bertine conditionis,
 coriaceam bullam
 vel nodum gere-
 bant.
 61 verba clientum.
 62 Gallina.
 63 Inquit Poeta, non
 tangitis durum pa-
 nem dum expectatis
 illas dapes, sed fru-
 stra.
 64 Om. ser. si pot.
 que parasitis eue-
 niunt, equidem
 debes. 65 Omibus contumelij & plagiis excipient te, tuo merito, qui ferre hæc velis.

Captum te nidore sue putat ille culine.
 Nec male coniecat, quis enim tam nudus, ut illum
 Bis ferat 59 Hetruscum puero si contigit aurum?
 Vel 60 nodus tantum, & signum de paupere loro?
 Spes bene cœnandi vos decipit. 61 ecce dabit iam 169
 Semesum leporem, atque aliquid de clunibus apri.
 Ad nos iam veniet minor 62 altilis. 63 inde parato
 Intactoque omnes, & stricto pane taceris.
 Ille sapit, qui te sic uititur. 64 omnia ferre
 Si potes: & debes. 65 pulsandum vertice raso
 Præbebis quandoque caput, nec dura timebis 170
 Flagra pati, his epulis, & tali dignus amico.
 66

SATYRA VI.

Ursidium Posthumum ab uxore ducenda dissuasurus,
 acriter satis insurgit in mulierum libidines, super-
 biam, Græcæ linguae, liberalium artium, critices, po-
 litices, imò gladiatoriæ inuerecundam affectatio-
 nem, superciliosum in maritos imperium, crudelita-
 tem, temulentiam, superstitionem denique & ve-
 neficia.

1 Seculo aureo,
 simplici.
 2 Culta & elegans
 amica Propertij.
 3 Lesbia, Catulli
 amica, effusæ lacry-
 mans de morte pa-
 sciuli.
 4 Quæ aude vesce-
 batur.
 5 Recens extrudo
 & ab clementissi-
 erero.
 6 Ex figura poe-
 tico. Virg. Genique
 virum trunco &
 rapto robore
 sua.

Credo pudicitiam 1 Saturno rege moratam
 In terris, visamque diu, cum frigida parua
 Preberet spelunca domos, ignemque, laremque,
 Et pecus, & dominos communis clauderet umbra:
 Sylvestrem montana torum cum sterneret uxor 5
 Frondibus, & culmo, vicinarumque ferarum
 Pellibus: haud similis tibi 2 Cynthia, nec tibi, 3 cuius
 Turbans nitidos extintus passer ocellos:
 Sed potanda ferens infantibus ubera magnis,
 Et sepe horridior 4 glandem rustante marito. 10
 Quippe aliter tunc orbe nouo, cœloque 5 recenti
 Viuebant homines, qui 6 rupto robore nati,

7 Compo-

7 Compositique luto 8 nullos habuere parentes.
 Multa pudicitie veteris vestigia forsan,
 15 Aut aliqua extiterant & sub Ioue, sed Ioue 10 non-
 Barbato, 11 nondum Grecis iurare paratis (dum
 12 Per caput alterius, cum furem nemo timeret
 Caulibus, aut pomis, & aperto viueret horto.
 Paulatim deinde ad superos 13 Astraea recessit
 20 14 Hac comite, atque due pariter fugere sorores.
 Antiquum, & vetus est alienum Posthume lectum
 15 Concutere, atque 16 sacri genii contemnere fulcri.
 Omne aliud crimen mox ferrca protulit etas:
 Viderunt primos argentea secula 17 mæchos.
 25 18 Conuentum tamen, & pactū, & sponsalia 19 nostra
 Tempestate paras: iamque 20 à tonsore magistro
 Pecleris, & 21 digito pignus fortasse dedisti.
 Certe sanus 22 eras, uxorem Posthume ducis?
 Dic qua 23 Tisiphone? quibus exagitare 23 colubris?
 30 Ferre potes dominam saluis 24 tot restibus ullam?
 Cum pateant alte 25 caligantesque 26 fenestrae?
 Cum tibi vicinum se præbeat 27 Æmilius 28 pons?
 Aut si de multis nullus placet exitus, illud
 Nonne putas melius, quod tecum 29 pufio dormit?
 35 Pufio qui noctu 30 non litigat, exigit à te
 Nulla iacens illic munuscula, nec queritur quod
 Et 31 lateri parcas, nec quantum iussit, 32 anheles.
 Sed placet Vrsidio 33 lex Iulia: 34 tollere dulcem
 Cogitat heredem cariturnis 35 turture magno,
 40 36 Mullorumque iubis, 37 & capiatore macello.
 Quid fieri non posse putas, si iungitur villa
 Vrsidio? si mæchorum 38 notissimus olim
 Stulta 39 maritali iam porrigit ora capistro.

38 Vade te in Tibrin immergas.

31 Quod nimia libidine exhaustum iuditur.
fatigas.

piscis, quis magno.

39 Puer pathicus.

32 Te clinopale & nocturna opera de-

34 Suscipere & educare.

36 Iubatis & barbatis nullis.

37 Et alijs obsenijs que a cap-

tatoribus è macello empta orbis donantur.

38 Vrbius.

7 A deo vel à Pro-
metheo effici.

8 Terra filii.

9 AEcate argentes.

10 Nondum adulco
& adultero.11 Et peccare,
Grecam non per-
fidiam.12 Parentum au-
deorum, qui non-
dum erant.13 Instituta Astræ
Titanos & Aurora
filia.

14 Pudicitia.

15 Ascendere, vio-
lare.16 Coniugalit
tati præsidem, sy-
nech. fideli quo fid-
citur felicis.17 Iouem, Neptu-
num, Martem, A-
pollinem, Merca-
tum, &c.18 Amicorum su-
per sponsalibus.19 Hac ætate ma-
xime adultera.20 Ut nitidior pla-
ceas vxori sum.

21.

22 Sponsis amu-
lum.

23 Prius.

24 Furiavtrice
opositorumq; exquo
i. colubris cri-
nita.25 Quibusq; potius
suspendas.26 Propter altitudi-
nem, ut noctis te-
nebras.27 Vnde præci-
pitare possit.28 à M. Æmilio
Scapiro condic-
tus.

29 Quod uxoris facit.

30 Aui, vel potius

31 Coniugalis via-

40 Dhem

40 Quid capiunt pessimum, superuenient
 te magno; ab eius adultera viro clista
 testis loeris, non securus in mimo vi-
 dimus Latium mihi munusile quid
 representantem.
 41 Pudica & casta.
 42 Ne infanias.
 43 Iouem Capitolini
 num introitu aereis Tarpeis.
 44 Auratis cornibus.
 45 Coniugij prae-
 dii pronubz. in pel-
 lices & adulteros
 fave.
 46 Tam insigni adultero.
 47 Cuius mysteria
 non nisi castis forem.
 sunt celebrandas.
 48 Tanquam basia
 & sinuosa impudica
 portus quam praef-
 cula.
 49 Quod fieri sali-
 tum nuptiarum die.
 50 Sponsa Vrfdii
 vel cuius in urbe c-
 duceatur.
 51 De pudicitia cu-
 iusd.
 52 Villibus oppidis
 casta ut prius in a-
 gros quod si non
 posuit multo minus
 Roma.
 53 Nec desine cor-
 ruptores virginum
 etiam in agros.
 54 Pompei, Liniar,
 vel Iridis, in quibus
 spectantur molieres.
 55 Qualem tu vellis, pudicam.
 56 Sedibus theatri.
 57 Sal-
 tationem manibus gesticulantis Leda representante mimo. I.c. Seal. I. l. Poet. 18.c.
 58 Rustica.
 59 Non continet viri.
 60 Gannii & murmurare libidi-
 nis.
 61 Sub. mil. long. gestus & agere quos exprimit mi-
 meram vestes contrectant.
 62 Longo verò ludorum intersticio & ipse histrionum exercent, ac mi-
 meram vestes.
 63 Forensibus causis & iudicis.
 64 Iudicis
 ludorum desiderio.
 65 Ornamenta & arma histrionica.
 66 Specta-
 torum mimos.
 67 Vide Sat. 3. v. 175.
 68 Mimi
 69 Can-
 didus, & de Antonio Cadini filii scriptum.

40 Quem toties texit perituri cista Latinis?
 Quid? quodq; & 41 antiquis uxor de moribus illi
 Quæritur: 42 o medici medium pertundite venam.
 Delitias hominis 43 Tarpeium lumen adora
 Promis, & 44 auratam 45 Iunoni cæde iuuencam,
 Si 46 tibi contigerit capitis matrona pudici.
 Panice adeo 47 ereris vittas contingere digne,
 Quarum non timeat pater 48 oscula. 49 nocte coronam
 Postibus, & densos per lumen tende corymbos.
 Vnus 50 Iberime vir sufficit ocyus illud
 Extorquebis, ut hæc oculo contenta sit uno.
 Magna tamen fama est 51 cuiusdam rure paterno
 Viuentis. viuat 52 Gabijs, ut vixit in agros
 Viuat 53 Fidenis, & agello cedo paterno.
 Quis tamen affirmat, nil actum in montibus, aut in
 Speluncis? 54 adeon semuerunt Iuppiter & Mars?
 54 Porticibus ne tibi monstratur fauina 55 voto
 Digna tuo? 56 cuneis an habent spectacula totis
 Quod sectorus ames, quodq; inde excerpere possis?
 57 Chironomon Lædan molli saltante Batillo
 58 Tuccia 59 vesica non imperat, 58 Appula 60 gannit 65
 Sicut in amplexu, 61 subitum & miserabile, longum
 Attendit Thymele, Thymele tunc rustica disicit.
 62 Ast alio quoties aule & recondita cessant,
 Et vacuo clausoq; 63 sonant foras sola theatro.
 Atque a 64 plebeis longe 65 Megalesia, 66 tristes
 67 Personæ 67 thyrsusq; tenent, & 67 subligat 68 Accia.
 69 Vrbicus 70 exodio risum mouet 71 Attellane

72 Gestibus Autonoës, ⁷³ bunc diligit Aëlia pauper.

73 Soluitur his magno comedì ⁷⁴ fibula. ⁷⁵ sunt quæ
75 Chrysogonum cantare vetent. His pula tragedo
Gaudet. an expectas, ut ⁷⁶ Quintilianus ametur?
Accipis uxorem, de qua citharoëdus Echion,
Aut ⁷⁷ Glaphyrus fiat pater, Ambrosiusque ⁷⁸ cho-
raules.

Longa per angustos figamus ⁷⁹ pulpita vicos,
80 Ornentur postes, & grandi ianua lauro,
Vt testudineo tibi ⁸¹ Lentule ⁸² conopeo
Nobilis Euryalum mirmillonem ⁸³ exprimat infans.
Nupta ⁸⁴ Senatori comitata est Hippia ⁸⁵ ludium
Ad ⁸⁶ Pharon, & ⁸⁷ Nilum, ⁸⁸ famosaque ⁸⁹ mœnia
Lagi,

85 ⁹⁰ Prodigia & mores urbis damante ⁹¹ Canopo.
Immemor ⁹² illa domus, & coniugis, atque sororis,
Nil patriæ indulxit. plorantèisque improba natos,
Vtque magis stupeas, ⁹³ ludos ⁹⁴ Paridemq; reliquit.
Sed quanquam in magnis opibus, ⁹⁵ plumâq; paterna
90 Et ⁹⁶ segmentatis dormisset paruula cunis,
Contempsit pelagus: famam contempserat olim,
Cuius apud ⁹⁷ molleis minima est iactura cathedras.
98 Tyrrhenos igitur fluctus, ⁹⁹ lateque sonantem
Pertulit Ionium constanti pectore, quamvis
93 Mutandum toties esset mare. iusta pericli
Si ratio est, & honesta timent, pauidoque gelantur
Pectore, nec tremulis possunt insistere plantis,
Fortem animū præstant rebus, quas turpiter audent.
Si iubeat coniux, durum est conscendere nauim:

90 torem. ⁸⁶ Ipsiſam Alexandriæ juncam ponte. ⁸⁷ Fl. A. Egypti.
88 Propter luxum & molles delicias infamia. ⁸⁹ Alexandriam à Lago patre Cleo-
patra regnacat. ⁹⁰ Prodigiosam hanc Hippia & urbis nostræ libidinem excentantibus
ipis A. Egyptijs lasciuis. ⁹¹ Caritate A. Egypti imputissima. ⁹² Sato. 36. ⁹³ Hippis
93 Circenses quos omni Romanorum conditioni maximè in votis & de lichijs esse, v-
bique arguit. ⁹⁴ Scenicos ludos, sicut autem Paris pantomimus Domitiano charus, In-
ueniali exilijs causa. ⁹⁵ Molli & tenera educatione. ⁹⁶ G. T. D. Sat. xvi. 1. 24.
97 Feminas quæ molibus cathodis vedantur aut sedent. ⁹⁸ Fluctus maris infensi à
Tyrrheno littore nominati. ⁹⁹ Maris Ionij fluctus.

76 Hos exodiaries
pauperculæ a-
mant.

73 Aëlia magno e-
munt concubitum
comedorum soluta
fibula.

74 Quæ virilia cov-
ercent, vt abstine-
ant à Venere, & vio-
cem conseruent.

75 Aëlia citharoëdum
pelliciunt ad libidi-
nem cuius vñ rau-
cescet.

76 Doctus & pro-
bus caste ametur.
Citharoëdus
item.

78 Qui in choo ti-
bijs canit.

79 In quibus nuptia-
rum tuarum & Vrsidi
ludi agantur. Per-
missio statu amara.

80 Frondibus & ra-
mis laureis ad cele-
britatem nuptia-
rum.

81 Nobilis, vellæ-
nista è nobili facta,
vt Lentulus, cui ex-
tuis gladiatoribus
pariat vxor tot gla-
diatores.

82 Lecto vel cunis
velo cooperia, ad
arcendos culices,
quod velum cono-
pœon dicitur à
xwvō, culax.

83 Valtu & imagi-
ne referat.

84 Fabricio Velen-
toni, de quo præ-
dene satyra.

85 Sergium gladi-

Fl. A. Egypti.

1 Tunc fundum nauis, tunc summus vertitur aer. 108
 2 Quæ mœchum sequitur, stomacho valet. illa maritū
 3 Conuomit, hæc inter nautas & prandet, & errat
 4 Per puppim, & duros gaudet tractare rudentes.
 5 Qua tamen exarsit forma? quia capta iuuenta est
 6 Hippia? quid vidit propter quod³ Ludia dici 105
 7 Sustinuit? nam⁴ Sergiolus iam⁵ radere guttur,
 8 Cœperat, & ⁶seco⁷ requiem sperare lacerto.
 9 Præterea multa in faciem deformia, sicut
 10 Attritus galea, medusq; in naribus ingens
 11 *Gibbus, & acre malum semper stillantis ocelli: 110
 12 Sed gladiator erat, facit hoc illos⁸ Hyacinthos,
 13 Hoc pueris, patriæq; hoc prætulit illa sorori,
 14 Atque viro ferrum est, quod amant.⁹ hic Sergius idē,
 15 Accepta rude, cœpisset Viento videri.
 16 *Quid priuata domus, quid fecerit Hippia curas? 115
 17 Respice¹¹ riuales diuorum: Claudius, audi,
 18 Quæ tulerit. dormire virum cum senserat¹² uxor,
 19 Ausa¹³ Palatino¹⁴ tegetem præferre cubili,
 20 Sumere nocturnos meretrix¹⁵ Augusta¹⁶ cucullos,
 21 Linquebat comite ancilla non amplius una, 120
 22 Et¹⁷ nigrum flaui crinem abscondente galero
 23 Intravit¹⁸ calidum veteri centone lupanar,
 24 Et cellam¹⁹ vacuam, atque suam. tunc nuda papillis
 25 Constitit²⁰ auratis, ²¹ titulum mentita Lycisca,
 26 Ostenditq; ²² tuum²³ generose Britannice ventrem. 125
 27 Excepit blanda intrantes, atque æra poposcit.
 28 Mox lenone suas iam²⁴ dimittente puellas
 29 Tristis abit. sed quod potuit, tamen ultima cellam
 30 Clausit adhuc ardens rigidæ tentigine vuluæ, 130
 31 Et resupina iacens multorum absorbuit ictus,
 32 ³⁰ Ne cognoscetur. 33 Matronalem nigrum crinem moretricio flaui galero absent
 33 publica moretrix videretur. 34 Frequentatam, vel calidum à Lycisca recens egressa, vel à
 34 centone calorem retinens. 35 Vacnam Lycisca quæ interdiu eam habuerat, quam ad noctis
 35 vsum Messalina conduxerat in suam. 36 Auro ornatis. 37 Præfigens cellæ nomen
 36 Lycisca, quam se profitebatur. 38 Vnde tu oriundus eras. 39 Forte Ironici, cuius
 37 genet gauco nescio quis fuerit ex vago concub. 40 Quod sub noctem medium fit.

Et

Et lassata viris nondum satiata recessit,
 Obscurisq; genis turpis, fumoq; lucerne
 Fœda lupanaris tulit²⁵ ad puluinar odorem.
 *²⁶ Hippomanes, carmenq; loquar, coctumq; venenū,
 135 Priuignoq; datum? faciunt grauiora coactæ
 *²⁷ Imperio sexus, minimumq; libidine peccant.
 Optimæ sed quare Cesennia teste marito?
 *²⁸ Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam:
 Nec²⁹ Veneris pharetris macer est, aut lampade fer-
 140 *³⁰ Inde faces ardem, ³¹ veniunt à dote sagittæ. (uet:
 *³² Libertas emitur: ³³ coram licet innuat, atque
 Rescribat, ³⁴ vidua est locuples, que nupsit au. iro.
 Cur desiderio Bibulæ Sertorius ardet?
 Si verum exctitris, ficies, non vxor amatetur.
 145 Tres rugæ subeant, & se cutis arida laxet,
 Fiant obscuri dentes, oculiq; minores,
 Collige sarcinul. is dicet libertus, & exi:
 Iam grauis es nobis, & sepe emungeris, exi
 Ocyus, & propera, ³⁵ succo venit altera naso.
 150 *³⁶ Inter ea ³⁷ calet, & regnat, poscitq; maritum
 Pastores, & ouem ³⁸ Canisina, ³⁹ ulmosq; Falernas.
 *⁴⁰ Quantulum in hoc? pueros omnes, ⁴¹ erga siula tota,
 Quodque domi non est, & habet vi inuis, ematur.
 *⁴² Mense quidem brumæ, cum iam mercator⁴³ Iason
 155 *⁴⁴ Clausus, & ⁴⁵ armatis obstat casa candida nautis,
 Grandia tolluntur ⁴⁶ crystallina, maxima rursus
 *⁴⁷ Myrrhina, deinde ⁴⁸ adamas notissimus, & Bere-
 In digito factus pretiosior, ⁴⁹ hunc dedit olim (nices
 Barbarus incestæ, dedit hunc Agrippa sorpi,
 160 Observant ubi festa ⁵⁰ mero pede sabbata reges,

40 Hoc parum est. 41 Poscit seruos omnes ex ergastulis.
 *⁴² ex xū est nūdō. 43 Argonauta pro quois mercatore.
 lu & glaciem. 45 Instrutis & accinctis ad nanigandrum ex imperio vxoris importunæ
 obstat casa nua candida nautis. 46 Per mare petuntur vasa Crystallina.

è myrrhina. 48 Preciosissimum lapis, & ille notus ex munere Agrippæ.

grippa dedit incestæ sorori Berenice. 50 Nudo.

42 Decembri quo
 43 Domi propter ge-
 44 obstat casa nua candida nautis. 45 Instrutis & accinctis ad nanigandrum ex imperio vxoris importunæ
 obstat casa nua candida nautis. 46 Per mare petuntur vasa Crystallina. 47 Pocula
 è myrrhina. 48 Preciosissimum lapis, & ille notus ex munere Agrippæ. 49 Quem fo
 grippa dedit incestæ sorori Berenice. 50 Nudo.

25 Ad pulu. Imper-
 ratoris.

* Quid dicam de
 pluris, incantamen-
 tis & veneris mu-
 lierum?

26 Caruncula in
 fronte pulli de parts
 equæ, vel, quod fu-
 rentis equa distillat
 ab ingano virus.

27 Insimilitate &
 prauis affectibus.

28 Præ alijs earum
 flagitijs.

29 Mille seftertia.

30 Non sagittus &

face amoris.

31 Adote amor

eius.

32 Libertatem a-

gendi que veit dote

magna emit vxor,

maritus vero dote

accepit, libertatem

vendidit.

33 Etiam coram

marito l. in. atque

rel. incho.

34 Ordo q; locu-

ples que nupsit suo

ero est vidua, i. e. sui

iuris est, & ex suo

arbitrio viuit tan-

quam vidua.

35 Altera vxor ado-

lecentula superue-

niet.

36 Quandiu autem

annis & forma flo-

ret.

37 Viget & impe-

rat.

38 E Cannio in A-

pulio oues & lanam

optimam.

39 Vinum, vites Fa-

lernas quas vimi su-

flentant.

51 Ex veteri insti-
tuto & lege.

52 Senescunt nom-
pe, vt quibus vesci
Iudicis non licet.

* Procatalepsis.

53 Imagines ma-
iorum.

54 Sabine raptæ
origo belli, eadem
etramque aciem in-
teruenientes bellum
modus & foederis
inter Tatium & Ro-
mulum extitere.

55 Pauperem & ig-
nobilem vxorem
Appulam.

56 Scipionis Afri-
cani filia, Cornelia
Gracchi vxor, Caij
& Tiberij Graccho-
rum mater.

57 Superbiam & fa-
stum quæ apparent
in supercilio.

58 Si propter tri-
umphos maiorum
enorum non fecus
se magna dos esset,
mibi imperiosa in-
sulter.

59 Tollerationes
de Annibale, Sypha-
ce & Carthagine à
tuis demeritis, & re-
cede.

60 Am. cl. parce
precor Pæan.

61 Apollo à ται.

ειν, aut ταιειν
τοις αινιας,
aut acclamatione
ει ταιη.

62 Diana.

63 Nioben Tantali
filiam, vxorem Am-

phonis. 64 Iouis ex Antiope filius, Thebanus. 65 Quatuordecim numero.

66 Apolline & Diana Iouis ex Latona filii. 67 Quæ triginta & capitum fetus emixa. Virg. 5. AEn.

68 Ut soas virtutes aut formam tibi usque oblixiat? 69 Plus habet amaritudinis superbiam

eius, quam est dulcedinis ex grauitate morum & forma. 70 Herbæ amarissimi succi. 71 Tā

indulgens & vxorius? 72 Propter virtutes. 73 Ob superbiam. 74 Maiore diei

parte, cum quinque tantum horæ ex duodecim amori supersint. 75 De Itala Græca facta,

76 Sulmo oppidum Pelignorum. 77 Attica, à Cecropie primo Athenarum rege.

78 Omnia Græce, s. proferunt.

Et 51 vetus indulget 52 semibus clementia porcis.

* Nullane de tantis gregibus tibi digna videtur?

Sit formosa, decens, diues, fœcunda, vetus

Porticibus disponat 53 auos, intactior omni

Crinibus effusis 54 bellum dirimente Sabina,

165

Rara avis in terris, nigroq; simillima cygno:

Quis feret uxorem, cui constant omnia? mato,

Malo 55 Venusinam, quam te⁵ 6 Cornelia mater

Gracchorum, si cum magnis virtutibus afferas

Grande 57 supercilium, & 58 numeras in dote trium-

170

phos.

59 Tolle tuum precor Hannibalem, victumq; Syphacē

In castris, & cum tota Carthagine migra.

60 Parce precor 61 Pæan, & tu 62 depone sagittas,

Nil pueri faciunt, ipsam configite 63 matrem

64 Amphion clamat. sed Pæan contrahit arcum.

175

Extulit ergo 65 gregem natorum, ipsumq; parentem,

Dum sibi nobilior 66 Latona gente videtur,

Atque eadem 67 scrofa Niobe fœcundior alba.

Quæ tanti grauitas? quæ forma, 68 vt se tibi semper

Imputet? huius enim rari, summique voluptas

180

Nulla boni, quoties animo corrupta superbo:

69 Plus 70 aloes, quam mellis habet. quis 71 dedi-

tus autem

72 Usque adeo est, ut non illam, quam 72 laudibus effert

73 Horreat? inque dies 74 septenis oderit horis?

Quædam parua quidem, sed non toleranda maritis. 185

Nam quid rancidius, quam quod se non putat ullæ

Formosam, nisi quæ 75 de Thusca Græcula facta est?

De 76 Sulmonensi mera 77 Cecropis, 78 omnia Græcæ,

190

65 Quatuordecim numero. 66 Ap-

olline & Diana Iouis ex Latona filii. 67 Quæ triginta & capitum fetus emixa. Virg. 5. AEn.

68 Ut soas virtutes aut formam tibi usque oblixiat? 69 Plus habet amaritudinis superbiam

eius, quam est dulcedinis ex grauitate morum & forma. 70 Herbæ amarissimi succi. 71 Tā

indulgens & vxorius? 72 Propter virtutes. 73 Ob superbiam. 74 Maiore diei

parte, cum quinque tantum horæ ex duodecim amori supersint. 75 De Itala Græca facta,

76 Sulmo oppidum Pelignorum. 77 Attica, à Cecropie primo Athenarum rege.

78 Omnia Græce, s. proferunt.

79 Cum

79 Cūm sit turpe magis nostris nescire Latīnē,
 190 Hoc sermone pauent, hoc iram, gaudia, curas,
 Hoc cuncta effundunt animi secreta, quid ultra?
 Concubunt Græcē. 80 dones tamen ista puellis:
 Tūne etiam, quam sextus & octogesimus annus
 Pulsat, adbuc Græcē? non est hic sermo pudicus
 195 In vetula quoties lascivium interuenit illud
 81 Zōn̄ r̄ḡi ḥ̄v̄x̄. 82 modō sub lodiſe relictis
 Vteris in turba: 83 quod enim non excitat inguen
 Vox blanda, & nequam? 84 digitos habet. *ut tamen
 omnes
 Subſidant penne, dicas hæc mollius 85 Āmo,
 200 Quāquā & 85 Carpophoro, facies tua cōputat annos.
 a Si tibi 86 legitimis pæctam, iunctamq; tabellis
 Non es amaturus, duceñd: nulla videtur
 Causa, nec est quare cœnam, & 87 mustacea perdas
 88 Labente officio, crudis donanda; 89 nec illud,
 205 Quod prima pro nocte datur, cum lance 90 beata
 91 Dacicus, & scripto radiat Germanicus auro.
 b Si 92 tibi simplicitas uxoria, deditus uni
 Est animus, submitte caput ceruicē parata
 Ferre iugum: nullam inuenies, que parcat amanti.
 210 93 Ardeat ipsa licet, tormentis gaudet amantis,
 Et spolijs, igitur longe minus utilis illi
 Vxor, quisquis erit bonus, optandusq; maritus.
 Nil unquam inuita donabis coniuge: vendes
 215 Hac obſtante nihil: nihil, hæc ſi nolit, emetur.
 Hæc dabit affectus, ille excludetur amicus
 Iam senior, cuius 94 barbam tua ianua vidit.
 95 Testandi cum sit lenonibus, atque lanifis
 Libertas, & iuris tēdem contingat 96 arena,
 præmium pœnae nuptæ à marito prima nocte datur. 90 Diuīta.
 signati imagine Domitianus Dacici & Germanici cognominati ob victorias Dacorum & Ger-
 manorum. b Alterum argumenti membrum. 92 Si simpliciter uxoris fit.
 93 Iſpa licet te redamet, gaudet tamen te torquere moleſtis & ſpoliare bonis. 94 Pu-
 mam, qui ab adolescenti te patrum coluit. 95 Testamenta condendi, 96 Gla-
 ditoribus,

79 Cūm Latīnē
 conueniat magis
 Latīnē.
 80 Tolerabilius
 hoc in puellis, x̄ u-
 ro quam, &c.
 81 Mea vita, mea
 anima.
 82 Verba hæc qui-
 bus in laſciuſ com-
 plexibus ſub lodiſe
 & ſtragulo viſa eſt, in
 publicum proferſ.
 83 Cuiaſ libidinem
 non incendit?
 84 Laſcivia verbo-
 rum non ſegniuſ in-
 ciat quam manus
 palpatio.
 85 Minimis nobilif-
 ſimis.

* Quod ſi omnes
 adiubueris vocis in-
 genitique nervos &
 artes ad irritandam
 veneſem & vt pla-
 ceas, rugofa tamen
 facies te annosam
 prodiſt.

a Dilemma, x̄ ſu-
 turus es aut non, ſi
 non am. cur ducis?
 ſi am. uifer eris.

86 Sponsalibus tab.
 legitimè contrax.

87 Cibaria dulcia
 multo conſperfa, que
 ſub ſinetu, conuix
 dati in nuptialibus
 eoenis ſolita.

88 Diſcedentibus
 iam qui officiū ſup-
 tialis gratia conue-
 nerant, ut lab. of-
 ficio ſtomachi, quia
 addit, crudis do-
 nanda.

89 Nec eſt cur per-
 das illud quod de-
 poſit virginitatis

90 Namoni amel

91 Alterum argumen-
 ti membrum.

92 Si simpliciter uxoris fit.

93 Testamenta condendi.

94 Pu-
 mam.

95 Gla-
 ditoribus.

97 Ex edicto tamen ⁹⁸ Non unus tibi riualis dictabitur heres.
 vxoris cogoris in-
 scribere heredes è
 riualibus tuis non
 paucos. 220
 98 a^rte^gne. ⁹⁹ Pone crucem seruo: ¹ meruit quo criminè seruus
 proprie qui eundem ² Supplicium? quis testis adest? quis detulit? audi,
 riuum habet com-
 mune in. ³ Nulla unquā de morte hominis cunctatio ² longa est.
 99 Vxor inbes ser-
 uum cruci adfigere,
 1 Tu inquis.
 2 Nimiris longa po-
 test esse.
 3 Au^ror.
 4 In tantum homo
 est seruus?
 5 Esto quod nil ad-
 misserit, adfigatur ta-
 men.
 6 Has ades cum
 marito, ubi regna-
 nit.
 7 Sæpius nubendo
 terit, vel priora la-
 cerat & noua sunit
 flammea, i. velamen-
 tā rubei coloris qui-
 bus noue noptæ ca-
 put coope iebatur.
 8 Prioris mariti.
 9 Quibus ornari
 solebant limina in
 festiuitate nuptiali.
 10 Nec enim ultra
 octauum licebat illi
 nubere, Non confu-
 dum sed maritorum
 numero annos suos
 compusari, &c. Se-
 nes, &c. de Benef. 16.
 11 Quinque annis.
 12 Fran. sepulchris
 a mulierum in-
 scribebantur mari-
 gorum nomina.
 13 Ad paupertatem
 redacti ex sumpen-
 & nequitia vxoris.
 14 Moecho. ¹⁵ Adhibitos à marito qui vxorem suspectam ob-
 seruent & custodian. ¹⁶ Filia, quæ sana cum sit cgritudinem simular. ¹⁷ Medicum.
 18 Abiicit à filia tanquam ægra, nec suffere valente. ¹⁹ Maltupratetur. ²⁰ Quæ-
 stum facit ex filia adulterijs. ²¹ In foro etiam causas agunt mulieres. ²² Mer-
 etrix, cù Hostilius Mancinus ædilis Carulis diem dixit, quod ab ea lapide noctu percussus sit.
 Age. 14. ²³ Pleages. ²⁴ Exordium, atque loc. argumentorum.
 25 Oratoti & iurisconsulto nobili. ²⁶ Vide Sat. 3. vers. 103. & 68. has a. pm. puræas &
 molliores.

Quis

Quis nescit? aut quis non vidit vulnera²⁷ pali
 Quem cauat assiduis sudibus, scutoque lacescit,
 250 Atque omnes implet²⁸ numeros? dignissima prorsus
 29 Florali matrona tuba: nisi si quid in illo
 Pectore plus agitat,³⁰ veræq; paratur arenae.
 Quem præstare potest mulier³¹ galeata pudorem
 Quæ fugit à sexu?³² vires amat. hec tamen ipsa
 255 Vir nollet fieri, nam³³ quantula nostra voluptas?
 34 Quale decus rerum, si coniugis auctio fiat:
 Balteus,³⁵ manicae,³⁶ crista,³⁷ crurisq; sinistri
 Dimidium tegmen: vel si³⁸ diuersa mouebit
 Prælia,³⁹ tu felix ocreas vendente puella.
 260 40 Hæ sunt, que tenui sudant in⁴¹ cyclade, quarum
 42 Delicias & panniculus bombycinus viri.
 Aspice, quo fremitu monstratos perferat ictus,
 Et quanto galeæ curuetur pondere,⁴³ quanta
 Poplitibus sedeat,⁴⁴ quam denso fascia libro,
 265 Et ride positis⁴⁵ scaphium cum sumitur armis.
 Dicite vos⁴⁶ neptes Lepidi, cæcive Metelli,
 Gurgitis, aut Fabij, que⁴⁷ Ludia sumpserit unquam
 Hos habitus? quando ad palum gemat uxor⁴⁸ Asyli?
 Semper habet lites, alternaque iurgia lectus,
 270 In quo nupta iacet, minimum dormitur in illo,
 Tunc grauis illa viro, tunc⁴⁹ orba tigride peior,
 Cum simulat gemitus occulti conscia facti,
 Aut odit⁵⁰ pueros, aut ficta pellice plorat
 51 Vberibus semper lacrymis, semperque paratis
 275 52 In statione sua, atque⁵³ expectantibus illam,
 Quo iubeat manare modo: tu credis amorem,
 Tu tibi tunc⁵⁴ curruta places, fletumque labellis
 vendat! Iron. 40 Et tamen hæ sunt. 41 Leni & tenuissimo velamento rotundo.
 42 Delicatum corpus. 43 Dum gena flexat recinato corpore ad evitandos ictus.
 44 Quam denso volumine replicetur illi succinctæ fascia. 45 Matellam. 46 Matronæ
 nobilissimæ oriundæ viris Lep. Metello, & Fab. Gorgite. 47 Vxor Ludij alicuius. 48 Gla-
 diatoris. 49 Orba catulis qua nullum animal truculentius. 50 Liberos in ictum o-
 dium cuiusque pellicatus insimulat, vel seruos insecat. 51 Abundantibus. 52 Me-
 taphæ militibus. 53 Quasi signum ab illa datum. 54 Ut aut illa cucullata pressus
 fouet, ita in suppositos & alienos liberos pro quis alens, &c.

27 Ad quem in res-
 ra defixum foemina
 se exercent tanquam
 tyrones, ut simulata
 pugna, feriendi, infi-
 liendi, recedendi ve-
 ran disciplinam ex-
 dicant. Vegetius.
 28 Motuum, & ex-
 ercitacionum mil-
 tarium.
 29 Ut tubæ sonitu
 vocata nudato cor-
 pore in Floralibus
 discutat.
 30 Ad veram gladi-
 turam in arena.
 31 Cui frontem
 perfricuit galea.
 32 Virilia exercititia
 & arma.
 33 Pro scemina.
 notum est Tyreis
 arbitrium super
 contentione lois
 cum lunone. Me-
 tam. 3.
 34 Qualis erit mun-
 dus & ornatus mu-
 liebris, si venalis ex-
 pionetur grauis arma-
 tura illius tanquam
 Samnitæ gladiato-
 toris?
 35 Gauntlets.
 36 Galearum pin-
 et.
 37 Protendebant
 n. milites sio pedem
 in pugna quem ad-
 uersus hostium ictus
 ferro tegebant,
 38 Retiariorum,
 mirmillonum & va-
 ria genera pugnæ.
 39 O te felicem eu-
 ius vxor, crudum ar-
 matas habet quas

97 Ex editio tamen
 vxoris cogeris in-
 scribere heredes è
 rivalibus tuis non
 paucos. 97 Non unus tibi 98 rivalis dictabitur heres.
 98 a^rte^rg^{is}nc. 99 Pone crucem seruo: ¹ meruit quo criminè seruus 220
 proptie qui eundem
 rium hahet com-
 mune m.
 99 Vxor inbet ser-
 tuum cruci adfigere,
 1 Tu inquis.
 2 Nimis longa po-
 test esse.
 3 Au vor.
 4 In tantum homo
 est seruus?
 5 Esto quod nil ad-
 misserit, adfigatur ta-
 men.
 6 Has ades cum
 marito, ybi regna-
 nit.
 7 Sæpius nubendo
 terit, vel priora la-
 cerat & noua sumit
 flammæ, i. velamen-
 tæ rubæ coloris qui-
 bus nouæ nuptæ ca-
 put coope iebatur.
 8 Prioris mariti.
 9 Quibus ornari
 solebant limina in
 festiuitate nuptiali.
 10 Nec enim ultra
 octauum licet illi
 nubere, Non confu-
 dum sed maritorum
 numero annos suos
 compusant, &c. So-
 nes. 3 de Benef. 16.
 11 Quinque annis.
 12 Fron. sepulchris
 2. mulierum in-
 scribebant mari-
 gorum nomina.
 13 Ad paupertatem
 redacti ex sumpta
 & nequitia vxoris.
 14 Mæcho. 15 Adhibitos à marito qui vxorem suspectam ab-
 servent & custodian. 16 Filia, quæ sana cum sit exigitudinem simular. 17 Medicum.
 18 Abiicit à filia tanquam ægra nec suffere valente. 19 Mastupratur. 20 Quæ-
 stum facit ex filia adulterijs. 21 In foro etiam causas agunt mulieres. 22 Mer-
 erix, cui Hosilius Mancinus ædilis Curulis diem dixit, quod ab ea lapide noctu percussus sit.
 Agel. 4.14. 23 Pleaeg. 24 Exordium, atque loc. argumentorum.
 25 Oratori & iurisconsulto nobili. 26 Vide Sat. 3. ver. 163. & 68. has a. pm. puræs &
 molliores.

Quis

Quis nescit? aut quis non vidit vulnera²⁷ pali
 Quem cauat assiduis sudibus, scutoque lacescit,
 250 Atque omnes implet²⁸ numeros? dignissima prorsus
²⁹ Florali matrona tuba: nisi si quid in illo
 Pectore plus agitat,³⁰ veræq; paratur arenæ.
 Quem præstare potest mulier³¹ galeata pudorem
 Quæ fugit à sexu?³² vires amat. hec tamen ipsa
 255 Vir nollet fieri, nam³³ quantula nostra voluptas?
³⁴ Quale decus rerum, si coniugis auctio fiat:
 Balteus, &³⁵ manicae, &³⁶ crista, ³⁷ crurisq; sinistri
 Dimidium tegmen: vel si³⁸ diuersa mouebit
 Prælia,³⁹ tu felix ocreas vendente puella.
 260 ⁴⁰ Hæ sunt, que tenui sudant in⁴¹ cyclade, quarum
⁴² Delicias & panniculus bombycinus vrit.
 Aspice, quo fremitu monstratos perferat ictus,
 Et quanto galeæ curuetur pondere,⁴³ quanta
 Poplitibus sedeat,⁴⁴ quam denso fascia libro,
 265 Et ride positis⁴⁵ scaphium cum sumitur armis.
 Dicite vos⁴⁶ neptes Lepidi, cæcive Metelli,
 Gurgitis, aut Fabij, que⁴⁷ Ludia sumpserit unquam
 Hos habitus? quando ad palum gemat uxor⁴⁸ Asyli?
 Semper habet lites, alternaque iurgia lectus,
 270 In quo nupta iacet, minimum dormitur in illo,
 Tunc grauis illa viro, tunc⁴⁹ orba tigride peior,
 Cum simulat gemitus occulti conscia facti,
 Aut odit⁵⁰ pueros, aut ficta pellice plorat
⁵¹ Vberibus semper lacrymis, semperque paratis
 275 ⁵² In statione sua, atque⁵³ expectantibus illam,
 Quo iubeat manare modo: tu credis amorem,
 Tu tibi tunc⁵⁴ curruga places, fletumque labellis
 vendat! Iron. ⁵⁰ Et tamen hæ sunt. ⁴¹ Leni & tenuissimo velamento rotundo.
⁴² Delicatum corpus. ⁴³ Dum gena flexat reclinato corpore ad cuitandos ictus.
⁴⁴ Quam denso volumine replicetur illi succinctæ fascia. ⁴⁵ Matellam. ⁴⁶ Matronæ
 nobilissimis oriundæ viris Lep. Metello. & Fab. Gorgite. ⁴⁷ Vxor Ludij alicuius. ⁴⁸ Gla-
 diatoris. ⁴⁹ Orba catulus qua nullum animal triculentius. ⁵⁰ Liberos in factum o-
 dium cuiusque pellicatus insimulat, vel seruos infectatur. ⁵¹ Abundantibus, ⁵² Me-
 taph. in militibus, ⁵³ Quasi signum ab illa datur. ⁵⁴ Ut aut illa cœcali ora pro suis
 fœtus, ita in suppositos & alienos liberos pro suis aliens. &c.

27 Ad quem in ter-
 ra defixum foemina
 se exercent tanquam
 tyrones, ut simulata
 pugna, feriendi, insi-
 liendi, recedendi vo-
 ram disciplinam o-
 dicant. Vegetius.
 28 Motuum, & ex-
 ercitacionum mil-
 tarium.
 29 Ut tubæ sonitu
 vocata nudato cor-
 pore in Floralibus
 discurrat.
 30 Ad veram gladi-
 turam in arena.
 31 Cui frontem
 perfricuit galea.
 32 Virilia exercititia
 & arma.
 33 Prae foemina.
 notum est Tyreis
 arbitrium super
 contentione louis
 com lunone. Me-
 tam. 3.
 34 Qualis erit mon-
 dus & ornatus mu-
 liebris, si venalis ex-
 poneat graui armi-
 tura illius tanquam
 Samnitis gladi-
 toris?
 35 Gantlets.
 36 Galearum pín-
 etæ.
 37 Protendebant
 n. milites fin. pedem
 in pugna quem ad-
 uerteret hostium ictus
 ferro tegebant.
 38 Retiariorum,
 mirmillonum & vâ-
 ria genera pugæ.
 39 O te felicem eu-
 inus vxor, crurum ar-
 maturas habet quas

55 Dom ipsam of-
tulatus consola-
ris.

56 Quæ adulterij
sibi male conficia,
scelus suum ut tegat,
te suspicione preli-
cis vexat.

57 Si deprehensa
sit.

58 Dic o oratorum
dilectissime colo-
rem aliquem vel ra-
tionem ad defensio-
nem vel excusatio-
nem sceleris.

59 Non habeo in-
quit orator, quo pes-
sum excusare.

60 Dic ipsa, inquit
maritus vel Poeta.

61 Verba uxoris.

62 Omnia, vide sec.

Sat. vers. 25.

63 Mulier nata sum,
inquit illa, qui per
sexus imbecillita-
tem errare in pre-
cliui est.

64 Hæc Poeta.

65 E depresso cri-
mine maior pro-
rumpit malitia &
impudentia.

66 Que tandem
ræsa est prodigiosa
huius nequitelotum
scilicet opulentia &
luxus.

67 Tractando la-
nam Thuseam.

68 Bella pœz fori-
bus, hostis in Italia.

69 In Excubitis ad
portam Collinam,

cum Annibal tertio ab urbe lapide castra posuisset.

70 Nos orbis victores vicit luxuria.

71 Ex victorijs nostris & rerum affluentia.

72 Ad septem istos (aliis Istris legunt, non
tam ex huius loci scopo) Romæ colles fluxere delicie Sybaritum, populi in ea Italiz parte
que magna Græcia dicta est, omni deliciarum genere escominati.

73 Luxuria Græca,
Asiatica. Miletos n. ciuitas est in finibus Ioniae & Caria, in Asia minori, & Rhodos insula in
mari Carpathio Caria adiacens.

74 Mollicies & ebrietas Tarentinorum, qui coronati &
vnguentis madidi potabant, est autem Tarentum ciuitas Calabriae.

75 Metonymia ef-
fecti. 76 Corruerunt prisci temporis frugalitatem & pudicitiam.

77 Ab ef-
fectu. 78 Libidini addita ebrietas, libidinosa & ebria mulier.

79 Oris. fellatrices
notæ. 80 Qæ ven. ebr. 81 Ad Venerem instigantia, vt & omnia conthylia.

82 Vino vnguenta miscentur.

55 Exsorbes, quæ scripta, & quæ lettura tabellas,
Si tibi 56 Zelotypæ retegantur scrinia mæchæ.

Sed 57 iacet in serui complexibus, aut equitis. dic, 280
Dic aliquem fodes, dic 58 Quintiliane colorem.

59 Hæremus. 60 dic ipsa. 61 olim conuenerat, inquit,
Vt faceres tu quod velles, nec non ego possem

Indulgere mihi. clames licet, 62 & mare cœlo
Confundas: 63 homo sum. 64 nihil est audaci: us illis 285

Deprensus, iram atque animos 65 à crimine sumunt.

66 Vnde hæc mōstra tame, vel quo de fonte requiris?
Præstabat castas humilis fortuna Latinas

Quondam, nec vitijs coningi parua sinebat
Tecta labor, somniq, breves, & 67 vellere Thusco

Vexatae, dureq, manus, ac 68 proximus urbi
Annibal, & 69 stantes Collina in turre mariti.

Nunc patimur longæ pacis mala: sæuior armis
Luxuria incubuit, 70 vicitque vlciscitur orbem.

Nullum crimen abest facinusque libidinis, ex quo 295
Paupertas Romana perit. 71 hinc fluxit 72 ad istos
Et Sybaris colles, hinc 73 & Rhodos, & Miletos,

74 Atque coronatū & petulans madidumq, Tarentū.
Prima peregrinos 75 obscena pecunia & mores

Intulit, & turpi 76 fregerunt secula luxu
Diuitie 77 molles. quid enim 78 Venus ebria curat?

Inguinis & 79 capit is que sint discrimina nescit.
Grandia 80 que medys iam noctibus 81 ostrea mordet,

Cum 82 perfusa mero spumant vnguenta Falerno,

70 Nos orbis victores vicit luxuria.

71 Ad septem istos (aliis Istris legunt, non
tam ex huius loci scopo) Romæ colles fluxere delicie Sybaritum, populi in ea Italiz parte

que magna Græcia dicta est, omni deliciarum genere escominati.

73 Luxuria Græca,
Asiatica. Miletos n. ciuitas est in finibus Ioniae & Caria, in Asia minori, & Rhodos insula in
mari Carpathio Caria adiacens.

74 Mollicies & ebrietas Tarentinorum, qui coronati &
vnguentis madidi potabant, est autem Tarentum ciuitas Calabriae.

75 Metonymia ef-
fecti. 76 Corruerunt prisci temporis frugalitatem & pudicitiam.

77 Ab ef-
fectu. 78 Libidini addita ebrietas, libidinosa & ebria mulier.

79 Oris. fellatrices
notæ. 80 Qæ ven. ebr. 81 Ad Venerem instigantia, vt & omnia conthylia.

Cum

305 Cum biberit ⁸³ concha, cum iam ⁸⁴ vertigine teatum
 Ambulat, & ⁸⁵ geminis exsurgit mensa lucernis.
 I nunc, & dubita qua forbeat aera ⁸⁶ fanna
 87 Tullia, quid dicat nota ⁸⁸ Collacia * Maura,
 Maura ⁸⁹ Pudicitie veterem cum praeterit aram.
 310 Noctibus hic ⁹⁰ ponunt lecticas, micturiunt hic,
 Effigiemq; deae longis ⁹¹ siphonibus implent,
 92 Inq; vices equitant, ⁹³ ac luna teste mouentur;
 Inde donos abeunt: ⁹⁴ tu calcas ⁹⁵ luce reuersa
 Coniugis ⁹⁶ virinam magnos ⁹⁷ visurus amicos.
 315 ⁹⁸ Nota Bonae secreta deae, cum tibia ⁹⁹ lumbos
 Incitat, & cornu pariter vinoque feruntur
 Attonitae, crinemq; rotant v lulante Priapo
 2 Mænades. o quantus tunc illis mentibus ardor
 Concubitus! que vox saltante libidine, quantus
 320 Ille ³ meri veteris per crura madentia torrens!
 4 Lenonum ancillas posita ⁵ Laufella ⁶ corona
 Prouocat, ⁷ & tollit pendantis premia coxae.
 8 Ipsa ⁹ Medullina frictum crissantis ¹⁰ adorat.
 11 Palmam inter dominis virtus natalibus aequat.
 325 Nil ibi per ludum simulabitur, omnia fient
 Ad verum, quibus incendi iam frigidus aeo
 12 Laomedontiades, & ¹³ Nestoris ¹⁴ hernia possit.
 Tunc prurigo more impatiens, tunc ¹⁵ fæmina simplex,
 Et pariter toto ¹⁶ repetitur clamor ab antro.
 330 17 Iam fas est, admitte viros, dormitat adulteri?
 Illa iubet sumpto iumentum properare ¹⁸ cæculo:
 Si nihil est, seruis incurritur: abstuleris spem
 sacerdotes in Bacchanalibus. 2 Furore percita Baccha à μείνασται. i. furere.

3 οργὴ μέθη καὶ πόθε τὸ περιστοῖς, καὶ μέρη. 4 Pnblicas meretrices
 & prostitutes. 5 Matrona. 6 Præmio certaminis defendi. 7 Vin-
 cit. 8 Mox & ipsa Lauf. 9 Matronæ qnæ Val. Claudio nupst. 10 γνῦξ δῆ-
 κατοπτρὸν τοῖσι. 11 Et libidinis victoria & quatur nobilitati generis. 12 Pris-
 mus filius Laomedontis iam senior. 13 Grandæus & herniosus Nestor. 14 Celsus
 ceu ramex, vbi intestina, humor aliquis vel omentum in scrotum decidet. 15 Non sub-
 ficit umbratilis opera οἴοις, virum verè desi derat. 16 Ob omnibus mulieribus.
 17 Iam oī sanitrix, licet viris ingredi ad sacra hæc Bonæ deæ. 18 Ne cognoscatur.

Seruo-

83 Poculo capas.
 84 Circumvolui via
 detur, quod sit vbi
 turbidi spiritus è
 ventriculo copiose
 ad cerebrum aisen-
 dunt.

85 Vbi oculorum
 nervis potu distictis
 & debilitatis distra-
 hantur radij.

86 μωζεως
 λεοφριαδος.

87 88 μωζεως.

89 Dex pudicitæ.

90 Concubunt.

91 Virina per vesicæ
 & naturæ meatus
 prætrumpente tan-
 quam per siphonas,
 i. fistulas cœtubos.

92 ιράλλαρτας
 ιγ παρα φυσι
 αιδηροτας.

93 Neatu.

94 O marite.

95 Mane.

96 In platea Pudi-
 citie deæ ipsam.

97 Salutatus pa-
 tronos.

98 Et nouimus quā
 flagitiosa sint secre-
 ta Bonæ deæ, de qua
 in Sat. sec. v. 85.

99 Ad falaodium.

al. ad libidinem, vt
 Pers. pri. Sat.

cum carmina lumi-
 bum intrant.

1 Non minore sce-
 lerum rabie in his
 quasi Priapeis fe-
 runtus quam Bacchi

12 Non cognoscatur.

19 *meuareia*,
pro salute publica
nuncupata.

20 *Remotissimi*,
sub sole Occidente
& Oriente degen-
tes.

21 *P. Clodius sub*
specie & habitu
Psaltria ad consti-
prandam Pompeiam
Cesaris vx.

22 *Libri duo*, *quos*
Cesar scripsit con-
tra Catonem vtic.
quem Cicero libro
laudaverat, *cum ve-*
ro complicati essent
in modum Cylindri
assimilat eos poeta
pem.

23 *In aedes Praeto-*
ris in quibus cele-
brabantur sacra Bo-
ng deo.

24 *Macculus mus.*

25 *Masculi, Sen.*
epist. 97.

26 *Olim nemo re-*
ligionem vtv sibi
plicem contemnere
ausus est.

27 *Vas ligneum à*
Numa in facris ad-
hbitum

28 *Ficiles ex argi-*
la è monte Vatica-
no.

29 *Moichi, Clodij*
similes.

30 *Vxorem.*

31 *Custodibus.*

32 *Adulterium.*

33 *Nudis, peri-*
phrasis mulieris ig-

nobilis & pauperis.

34 *Procerorum ex Syria lecticiorum, periphrasis mul.*

nobilis & diuitis.

35 *Circenses & theatrales.*

quam clientas.

qui facit.

36 *Ambitiosa paupercula.*

37 *Tan-*

liqui facit.

38 *Pulchram vel flanicomam,*

ultima, nec sibi quicquam re-

deatur ab aliis si cultus & sumptus, ultra fortuna suæ modum, vela pandat, vel, non est pu-

dica & frugalis, vti decet pauperem.

39 *Paupertas.*

40 *De cultu & viciu solliciti*

sibi prospiciunt.

41 *Formi, magistra & exemplo prouidentia & laboris.*

Seruorum? veniet conductus aquarius: hic si
Queritur, & desunt homines, mora nulla per ipsam,

Quò minus imposito clunem submittat asello.

Atque utinam ritus veteres, & 19 publica saltē

His intacta malis agerentur sacra: sed omnes

Nouerunt 20 Mauri atque Indi, 21 quæ psaltria penē

Maiorem, quam sint duo Cæsaris 22 Anticatones,

23 Illuc, 24 testiculi sibi consciens unde fugit mus,

Intulerit, ubi velari pictura iubetur,

Quæcunque 25 alterius sexus imitata figuram est.

Et 26 quis tunc hominū contemptor numinis? aut quis

27 Simpuum ridere Numæ, nigrumq; catinum,

Et 28 Vaticano fragiles de monte patellas

Ausus erat? sed nunc ad quas non 29 Clodius aras?

Audio quid veteres olim moneatis amici:

Pone seram, 30 cohibe, sed quis custodiet ipsos

Custodes? cauta est, & ab 31 illis incipit uxor.

Iamq; eadem summis pariter, minimisq; 32 libido est,

Nec melior, 33 pedibus silicem quæ conterit atrum,

Quam quæ 34 longorum vebitur ceruice Syrorum.

Vt spectet 35 ludos, conductit 36 Ogulnia vestem,

Conducit comites, sellam, ceruical, 37 amicis,

Nutricem, & 38 flauam cui det mandata puellam.

Hæc tamen argenti supereft quodcunque paterni

Leuibus athletis, ac vasa 39 nouissima donat.

Multis res angusta domi est, 40 sed nulla pudorem

Paupertatis habet, nec se metitur ad illum

Quem dedit 41 hæc posuitq; modū tamē utile quid sit

Prospiciunt aliquando viri, 42 frigusque famemq;

43 Formica tandem quidam expauere magistra.

34 Procerorum ex Syria lecticiorum, periphrasis mul.

nobilis & diuitis.

35 Circenses & theatrales.

36 Ambitiosa paupercula.

37 Tan-

liqui facit.

38 Pulchram vel flanicomam,

ultima, nec sibi quicquam re-

deatur ab aliis si cultus & sumptus, ultra fortuna suæ modum, vela pandat, vel, non est pu-

dica & frugalis, vti decet pauperem.

39 Paupertas.

40 De cultu & viciu solliciti

sibi prospiciunt.

41 Formi, magistra & exemplo prouidentia & laboris.

44 Prodigia non sentit pereunte fœmina censum,
At velut exhausta⁴⁵ rediuius pullulet area
365 Numus, & è pleno semper tollatur aceruo,
Non unquam reputant, quanti sibi gaudia constent.
Sunt quis eunuchi⁴⁶ imbellies, ac⁴⁷ mollia semper
Oscula delectent, &⁴⁷ desperatio barba,
Et quòd⁴⁸ abortiuo non est opus, illa voluptas
370 Summa tamen, quòd iam calida & matura iuuenta
49 Inguina traduntur medicis, iam⁵⁰ pectine nigro.
Ergo expectatos, ac iussos⁵¹ crescere primum
Testiculos, postquam cœperunt esse bilibres,
52 Tonsoris damno tantum rapit⁵³ Heliodorus.
375 Conspicuus longe, cunctisq; notabilis intrat
Balnea, nec dubie⁵⁵ custodem vitis, & borti
Prouocat à domina factus spado. dormiat ille
Cum⁶ domina, sed tu iam* durum Posthume,⁵⁷ iamq;
Tondendum⁵⁸ cunucbo* Bromium committere noli,
380 Si gaudet cantu, nullius⁵⁹ fibula durat
60 Vocem vendentis prætoribus.⁶¹ organa semper
In manibus,⁶² densi radiant testudine tota
Sardonyces,⁶³ crisko⁶⁴ numerantur⁶⁵ pectine chordæ,
Quo tener⁶⁵ Hedymeles operæ dedit, hunc tenet, hoc
385 Solatur,⁶⁶ gratoq; indulget basia plectro. (se
Quædam de numero⁶⁷ Lamiarum, ac nominis alti
Cum⁶⁸ farre & vino⁶⁹ Ianum, Vestamq; rogabat,
An⁷⁰ Capitolinam deberet⁷¹ Pollio⁷² quercum
Sperare, & fidibus promittere. quid faceret plus
390 Ægrotante viro? medicis quid⁷³ trifibis erga
Filiolum? stetit ante aram nec turpe putauit
Pro⁷⁴ cithara⁷⁵ velare caput, ⁷⁶ dictataq; verba
vel digiti annulis & gemis radiantes pulsant testudinem.⁶⁷ Plectro è calamo vel pilis crispatis.
64 Percutuntur. 65 Citharodus. 66 In gratiam prioris domisi. 67 Nobilium. Lami
a familia originem duxit à Lamo Formiarum rege & conditore. 68 Sacrificio. 69 Ve
teria & prima Romanorum nomina. 70 In certamque musicu à Domitiano interalia lami
Capitolino instituto. 71 Citharædus & amasius fuis. 72 Coronam è quercu. 73 Ve
pote desperantibus. 74 Ipso citharædo. 75 Rem diuinam facere & vota nuncupare, quod
ex instituto vot faciebant velati. 76 A sacerdote verbis praecante.

44 At sciem. prod.
45 Ex mortno con
sumptoq; radiatus
renascatur.
46 Ad impregn
dum impotenter co
eunt, sed nihil e
mittunt. Scalig. Ex
etc. 173.
47 Eunochorum
qui imberbes & le
ues sunt inopis ca
loris, qui pilos
creat.
48 Potione abor
tum faciente.
49 Testes trad.
euellendi chirurgi,
quorum opus prius
& ad medicos perti
nebat.
50 Crine pubes
cente.
51 Ad iustam mag
nitudinem priusq;
euellantur.
52 Cunouchi im
berbes nihil luci
affertur.
53 Chirurgus.
54 Et ille spado
consp. longe.
55 Priapum.
56 Tua o' Vrisci
Posthume.
57 * Pubescent &
grandem concubi
num tuum.
58 Tòavò d.
spooz' D'et.
59 Supra versi. 73.
60 Citharedi a
pratore ludos eden
te ad canendum con
ducti.
61 Instrumenta
musica.
62 Gemmas copiose
ornant testudinem.
63 Nobilium. Lami
a familia originem duxit à Lamo Formiarum rege & conditore. 68 Sacrificio. 69 Ve
teria & prima Romanorum nomina. 70 In certamque musicu à Domitiano interalia lami
Capitolino instituto. 71 Citharædus & amasius fuis. 72 Coronam è quercu. 73 Ve
pote desperantibus. 74 Ipso citharædo. 75 Rem diuinam facere & vota nuncupare, quod
ex instituto vot faciebant velati. 76 A sacerdote verbis praecante.

77 Saltimida & dubia an votis exta agna feliciter responderent.
 78 Regnabat n. in Italia ante Sacrum non quem regno pulsum hospitio exceptit.
 79 Dum mukum dinque stat deos coniulens, sanguine crasso & melancolico in pedum venas delabente fit varic.
 Aphor. 31.
 80 Paludamento indutis quod militaris imperatoria vestis est.
 81 Inuercunde, impudenter.
 82 Exertis.
 83 Scythiz Asiaticæ pop.
 84 Exitium portentem, mutans regna cometen.
 Luca. I.
 85 Rom. nomini infeso.
 86 Ipsa fingeat spargere rumorem.
 87 Armeniz nai. fluvium inundasse.
 88 Terz motu.
 89 Pauperes vicini.
 90 Ne quid crudelius in eos statuat.
 91 Dom. lat. antis canis.
 92 Vasa ampla.
 93 Sarcinas & instrumenta balnearioria. Metaph. a milu.
 94 Ambitioso strepitoferris molesto, vel, exercitio ad sudorem excitandum.
 95 Planbea, quam in balneis agitabant qui sudare volebant.
 96 Pudendi.
 97 Crepitum causa manus inter vagendum illis edere, vel obscenius quid poppysma.
 98 A sudore.
 99 Oeno-

Protulit (ut mos est) & aperta ⁷⁷ palluit agna.
 Dic mihi nunc quæso, ⁷⁸ dic antiquissime diuūm,
 Respondes his lane pater? magna ocia cœlo.
 Non est (ut video) non est, quid agatur apud vos.
 Hæc de comœdis te consulit, illa tragœdum
 Commendare volet, ⁷⁹ varicosus fiet aruspex.
 Sed cantet poius, quam totam per uolet urbem
 Audax, & cœtus possit quam ferre virorum,
 Cumq; ⁸⁰ paludatis ducibus præsente marito
 Ipsa loqui ⁸¹ recta facie, ⁸² strictisq; mamillis.
 Hæc eadem nouit, quid toto fiat in orbe,
 Quid ⁸³ Seres, quid Thrae agant, secreta nouerce,
 Et pueri, quis amet, quis decipiatur adulter,
 Dicet quis viduam prægnantem fecerit, & quo
 Mense, quibus verbis concubat queq; modis quot.
 84 Instantem regi ⁸⁵ Armenio, Parthoque cometen
 Prima videt: famam, rumoresque illa recentes
 Excipit ad portas. quosdam ⁸⁶ facit ifse ⁸⁷ Niphaten
 In populos, magnoque illic cuncta arua teneri
 Diluicio; nutare urbes, ⁸⁸ subsidere terras,
 Quocunque in triuio, cuicunque est obuia narrat.
 Nec tamen id vitium magis intolerabile, quam quod
 89 Vicinos humiles rapere, & concidere loris
 90 Exorata solet. nam si latratibus alti
 Rumpuntur somni: fustes buc ocyus, inquit,
 Adferte, atque illis ⁹¹ dominum iubet ante feriri,
 Deinde canem: grauis occursu, tetrica vultu
 Balnea nocte subit: ⁹² conchas, & ⁹³ castra moueri
 Nocte iubet, ⁹⁴ magno gaudet sudare tumultu,
 Cum lassata graui ceciderunt brachia ⁹⁵ massa,
 Callidus & ⁹⁶ cristæ digitos impressit aliptes,
 Ac summum dominæ femur ⁹⁷ exclamare coëgit.
 Coniue miseris interea somnoq; fameq;
 Vrgentur. tandem illa venit ⁹⁸ rubicundula, totum

395

400

405

415

420

425

99 Oenophorum sūtiens, plena quod¹ tenditur urna 99 Vas vīarium
 Admotum pedibus, de quo² sextarius alter
 Dicitur ante cibum rabidam facturus ore xim,
 430 Dum redit, & terram³ loto ferit ineftino.
 4 Marmoribus⁵ rini properant, aut lata⁶ Falerno
 7 Peluis olet, nam sic⁸ tanquam alta in dolia longus
 Deciderit serpens, bibit, & vomit. ergo maritus
 Nauseat, atque⁹ oculis bilem substringit opertis.
 435 Illa tamen grauior, quæ cum discumbere cepit,
 Laudat Virgilium, ¹⁰ peritum & ignoscit Elise,
 Committit vates, & comparat inde Maronem,
 Atque alia parte in trutina suspendit Homerum.
 Cedunt grammatici, vincuntur rhetores, omnis
 440 Turba tacet, nec cauſidicus, nec præco loquatur,
 Altera nec mulier: verborum tanta cadit vis,
 11 Tot pariter pelues, & tintinnabula dicas
 Pulsari: iam nemo¹² tubas atque æra fatiget,
 Vna¹³ laboranti poterit succurrere luna.
 445 14 Imponit finem sapiens & rebus honestis.
 Nam quæ docta nimis cupit & facunda videri,
 15 Crure tenus medio tunicas succingere debet,
 16 Cædere Syluano porcum, ¹⁷ quadrante lauari.
 Non habeat matrona, tibi quæ iuncta recumbit,
 540 18 Dicendi genus, aut¹⁹ curtum sermone²⁰ rotato
 Torqueat²¹ enthymema, nec historias sciat omnes,
 Sed quædam ex libris & non intelligat. odi
 Hanc ego, quæ repetit voluitq,²² Palemonis artem,
 Seruata semper lege, & ratione loquendi,
 455 Ignotosq, mihi tenet²³ antiquaria versus,
 mulier, sed tanquam vir Syluano. vel Epicuream professæ c. Syl. Por.
 lau. Hor. 3. Sat. 1. lib. Dum in quadrante lauatum, &c. 18 Rhetoricam.
 propositio defit. 20 Succincto, conuentione concluso, quod Cicero versum, Aristot.
 ουμεγραμμένον appellat. vel circulari. 21 Argumentum Dial. alteram partem ani-
 mæ concipiens, ynde & nomen habet, hic pro vniuersa Dialectica ponitur. q.d. nec habeat
 vxor tua Dialecticam. 22 Grammaticam, fuit a. Rhemnius Palemon Grammaticus tunc
 ex-ellentissimus tum arrogantisimus, Fad. Quintiliani preceptor. 23 Antiquæ loci
 signis investigatrix & Critica.

Vas vīarium
 amplum.
 1 Impletur, vel pre-
 berur illi.
 2 Vnum & alterum
 exhaustum sextarium,
 ut vomiti ventricu-
 lum lauet & appeti-
 tum pronocet.
 3 Vomitu quo ab-
 liquit & purgat stoma-
 chum.
 4 Per pavimentum
 marmoreum.
 5 Vomitus.
 6 Quod hauserat ut
 reuocaret.
 7 In quam euo-
 muit.
 8 Non secus ac ser-
 pens qui natura vīnū
 suidissimum, si in do-
 lium cecid.
 9 Ut compescat vo-
 mitum, vel indigna-
 tionem.
 10 Ut quæ non sine
 causa, vel quæ ex
 amoris impatiens
 sibi mortem con-
 scinerit.
 11 In tantum fo-
 nora est.
 12 Nil opus est
 tubarum & pelorum
 crepitum, que credit
 superstitiosum vul-
 gos succurriri posse
 luna laboranti.
 13 Eclipsum pati-
 enti.
 14 Etiam philoso-
 phatur, & de summo
 bono statuit.
 15 Sumat hunc ora-
 toris vel Peripate-
 tici habitum.
 16 Non Cereri ve-
 17 Aut Stoica quad.
 18 Rhetoricam.
 19 Cui altera

at Nec

24 Negligentia.
 25 Barbæ loquen-
 tis. vide 3. Sat.
 v. 207.
 26 Nec magnum
 vitiis verba com-
 ponentem cor ipiat.
 27 Monile è sua-
 ragdis.
 28 In ante, vñiones
 onalem formam ha-
 bentes.
 29 Incrustatione
 panis lacte asinino
 macerati. Sat 1.
 v. 107.
 30 Vnguenta fra-
 grantia à Poppæa
 Neronis vx. inuenta.
 31 His cosmeticis.
 32 Ut mœchis pla-
 ceat.
 33 Vnguenta ex fo-
 lijs Nardi & alijs fo-
 lijs odoris.
 34 Ex solis æstu, ut
 qui à Equinoctiali
 propiores sint.
 35 Incrustamenta
 cosmeticæ.
 36 Asinino quod e-
 veram, erugatum &
 candidam reddit
 conseruaque cu-
 tem.
 37 Ut Poppæa que
 in exilium missa afi-
 nas L. secum duxit in
 hunc vsum.
 38 Regiones Aqui-
 loni subiacentes.
 39 Candidi panis
 frusta.
 40 Ancilla que pen-
 talibat & dispergit.
 41 Ornatrixes po-
 tu. ad ponas.
 42 Seruus leðicarius
 è Liburnia.
 43 Domini sc.
 44 Pranguntur in
 huius vertice vel
 dorso virgæ è fe-
 rula.
 45 Ut strenue seruos flagellent.
 46 Et interim quasi per otium.
 47 Accipit re-
 tiones diei transactas.
 48 Al. die. Examine & iudicio.
 49 Gubernatio huius
 domi non mit. est quam Sic. anla crudelissimis tyrannis infagis,
 460
 465
 470
 475
 480
 485

24 Nec curanda viris ²⁵ opicæ castigat amicæ
 Verba: ²⁶ solæcismum liceat fecisse marito.
 Nil non permittit mulier sibi, turpe putat nil,
 Cum ²⁷ virides gemmas collo circumdedit, & cum
 Auribus extensis magnos commisit ²⁸ elenchos.
 Intolerabilius nihil est, quam fæmina diues.
 Interea fæda aspectu, ridendaque multo
 29 Pane tumet facies, aut pinguia ³⁰ Poppæana
 Spirat, & ³¹ hinc miseri viscantur labra mariti.
 Ad mœchum veniet lota cute. quando videri
 Vult formosa domi? ³² mœchis ³³ foliata parantur.
 His emitur quicquid ³⁴ graciles huc mittitis Indi.
 Tandem aperit vultum, & ³⁵ tectoria prima reponit,
 Incipit agnoscit, atque ³⁶ illo latte fouetur,
 Propter quod ³⁷ secum comites educit asellas
 Exul ³⁸ Hyperboreum si dimittatur ad axem.
 Sed que mutatis inducitur, atque fouetur
 Tot medicaminibus, ³⁹ coctæq; siliginis offas
 Accipit & madidæ, facies dicatur, an ulcus?
 Est operæ pretium penitus cognoscere toto
 Quid faciant, agitentq; die. si nocte maritus
 Auersus iacuit, perit. ⁴⁰ libraria ponunt
 41 Cosmetæ tunicas, tarde venisse ⁴² Liburnus
 Dicitur, & penas ⁴³ alieni pendere somni
 Cogitur: ⁴⁴ hic frangit ferulas, rubet ille flagellis,
 Hic scutica. sunt que ⁴⁵ tortoribus annua præsent.
 Verberat, atque ⁴⁶ obiter faciem linit, audit amicas,
 Aut latum picte vestis considerat aurum,
 Et cædens ⁴⁷ longi relegit transacta * diurni,
 Et cædit, donec lassis cædibus, exi
 Intonat horrendum, iam ⁴⁸ cognitione peracta
 49 Præfectura domo Sicula non mitior aula.
 Nam si constituit, solitoque decentius optat

Ornari,

Ornari, & properat, iamque expectatur in hortis,
 490 Aut apud⁵⁰ Isiacæ potius sacraria lenæ:
 Componit⁵¹ crinem laceratis ipsa capillis.
 52 Nuda humeros⁵³ Psecas infelix, nudisq; mamillis.
 54 Altior hic quare cincinnus?⁵⁵ taurea punit
 Continuo flexi crimen, facinusque capilli.
 495 Quid Psecas admisit? quæ nam est hic culpa puella,
 56 Si tibi displicuit nasus tuus?⁵⁷ altera leuum
 Extendit, pectitq; comas, & voluit in orbem.
 58 Est in consilio matrona, adnotaque⁵⁹ lanis
 60 Emerita quæ cessat acu: sententia prima,
 500 Huius erit, post hanc ætate atque arte minores
 Censemunt: tanquam famæ discrimin agatur
 Aut animæ: tanti est querendi cura decoris.
 Tot premit⁶¹ ordinibus, tot adhuc⁶¹ compagibus altū
 62 Aedificat caput:⁶³ Andromachen à fronte videbis,
 505 Post minor est: aliam credas,⁶⁴ cedo, si breue parui
 Sortita est lateris spacium, breuiorque videtur
 Virgine⁶⁵ Pygmæa nullis adiuta⁶⁵ cothurnis,
 Et leuis erecta consurgit ad oscula planta.
 Nulla viri cura interea, nec mentio fiet
 510⁶⁷ Damnorum, viuit tanquam vicina marito,
 Hoc solo propior, quod amicos coniugis odit,
 Et seruos,⁶⁸ grauis estrationibus. Ecce fureutis
 69 Bellonæ, matrisq; deum⁷⁰ chorus intrat, &⁷¹ ingens
 72 Semiuir,⁷³ obseceno facies reverenda minori,
 515 Mollia qui rupta⁷⁴ secuit genitalia testa.
 Iam pridem, cui⁷⁵ rauca cohors, cui⁷⁶ tympana cedunt
 Plebeia, &⁷⁷ Phrygia vestitur bucca tiara,
 Grande sonat, metuq; iubet Septembris, &⁷⁸ Austris
 78 Altis calciamentis subere suffertis sublevatisque. Brodz 2.18. Hisp. Chapines.
 67 Quæ ille hinc sustinet. 68 Per suos sumpens. 69 De his Sat. 24. 1. 12.
 70 Sacerdotum. 71 Corpore, vel, veneratione & existimatione. 72 Antistes cui
 exeti sunt testes. 73 Reverenda quod minoris sit pene. 74 Sat. 2. v. 116. 75 Tanta,
 vel, quod eunuchis ut & foemini ex frigore, superfici humoris abundantia arteriam asperat
 crassiorem reddens, vocis meatus angustat. 76 Sacerdotes minores tympana pulsantes.
 77 Peris & Troianis in vsa insula, cuius lobii sub mento connecebantur. 78 Qui in
 Septembri flans sebes & morbos generat.

Adiutor.

79 Oea nexpiatio-
nibus, lustrationi-
busque adhibeban-
tur, ac praecipue in
saceris Iidis.

80 Vesteis coloris
siccæ rosæ, vel cuius-
modi est in autunnal-
ibus vitis frôdibus.

81 Mala totius anni.

82 Pers. 2. Sat. Tibe-
rino in gurgite mer-
giæ, &c.

83 Superflitiosum,
superflitio n. ex in-
sensitia & timore.

84 Campum Marti-
um, quem, cum prius
Tarquinij superbi a-
ger sueller, Brutus
Marti consecravit.

85 Rependo instar
quadrupedis.

86 Si per sacerdo-
tem vel somnium
iusserrit Isis, dea AE-
gyptia ex candida
vacca Iô facta.

87 Ex Meroe insula
Nili sub zona torri-
da quam describit
Heliodor. lib. 10.

88 Quæ vicina est
ouili extrecto in
Martio campo in
memoriam Romuli
& Reui qui ibi pe-
cora paſcebant.

89 Iidis in somnis
iubentis.

90 Epiphæneia Pro-
æcon.

91 Sacerdotiū Iidis
vestes lineas indu-
torum.

92 Capite raso in
Iidis factis.

93 Cum planctu A-
gam bouem queren-
tes. Diod. Sic. t. 4.

94 Creduli populi.

95 Antistes sustinens personam Anubidis, qui filius fuit Osiridis,
et quod canem gestaret armorum insignia ab AEgyptiis in specie canis solebatur. Diod. Sic.
Ibid. 96 Antistes.

97 Lecto intra nouem sacros dies violato.

98 Achi ve-
ciam indulgen-
tia Conceptæ preces.

99 Draconis effigies in Iidis templo, de qua vide Diod. Sic. & Macrob. t.

100 Tolebant.

101 Deus ille qui Anubis, v. 535.

102 In nemore Aricino viditana, & alludit ap. Dodongas face. quæ re-
sponsa sub quercu reddebat.

Aduentum, nisi se centum lustrauerit ⁷⁹ ouis,
Et ⁸⁰ xerampelinas veteres donauerit ipsi, 530
Ut quicquid subiti & magni discriminis instat,
In tunicas eat, & ⁸¹ totum semel expiet annum,
Hybernum fracta glacie descendet in amnum,
82 Ter matutino Tyberi mergetur, & ipsi
Vorticibus ⁸³ timidum caput abluet. inde ⁸⁴ superbi 525
Totum regis agrum, nuda ac tremebunda ⁸⁵ cruentis
Erepet genibus, ⁸⁶ si candida iusserrit Io.
Ibit ad AEgypti finem, calidisque petitas
87 A Meroe portabit aquas, & spargat in æde
Iidis, ⁸⁸ antiquo que proxima furoit ouili.
Credit enim ⁸⁹ ipsius dominæ se voce moneri.
90 En animam, & mentem, cù qua dij nocte loquuntur.
Ergo hic præcipuum, summumque meretur honorē.
Qui grege ⁹¹ limero circundatus, & grege ⁹² caluo
93 Plangentis populi currit ⁹⁴ derisor ⁹⁵ Anubis. 535
96 Ille petit veniam, quoties non abstinet uxor
Concubitu, sacris obseruandisque diebus,
Magnaque devetur violato pæna ⁹⁷ cadurco.
Et ⁹⁸ mouisse caput visa est ⁹⁹ argente a serpens.
Illiū lachrymis, meditatique murmura præstant, 540
Vt veniam culpe non abnuat, ² ansere magno
Scilicet, & tenui popano corruptus ³ Osiris.
Cum dedit ille locum, ⁴ cophino, fœnique relitto,
Arcanam Iudea tremens mendicat in aurem
Interpres legum ⁵ Solymarum, & magna sacerdos 545
6 Arboris, ac summi fida internuncia cœli.
Implet & illa manum, sed parcus ære minuto
Qualiacunque voles Iudei somnia vendunt.

95 Antistes sustinens personam Anubidis, qui filius fuit Osiridis,

et quod canem gestaret armorum insignia ab AEgyptiis in specie canis solebatur. Diod. Sic.

Ibid. 96 Antistes.

97 Lecto intra nouem sacros dies violato.

98 Achi ve-
ciam indulgen-
tia Conceptæ preces.

99 Draconis effigies in Iidis templo, de qua vide Diod. Sic. & Macrob. t.

100 Tolebant.

101 Deus ille qui Anubis, v. 535.

102 In nemore Aricino viditana, & alludit ap. Dodongas face. quæ re-
sponsa sub quercu reddebat.

2 Spondet

7 Spondet amorem tenerum, vel diuitis erbi
 550 Testamentum ingens, ⁸ calidæ pulmone columbae
 Tractato, ¹ Armenius, vel Cōmagenus aruspex
 Pectora pullorum rimatur, & exta catelli,
 Interdum & pueri faciet quod ¹¹ deferat ipse.
 12 Chaldaeis, sed maior erit fiducia, quæ cquid
 555 Dixerit astrologus, credent à fonte relatum
 13 Ammonis, quoniam ¹⁴ Delphis oracula cessant,
 Et genus humanum damnat ¹⁵ caligo futuri.
 Præcipius tamen est horum, qui sepius ¹⁶ exul,
 Cuius amicitia, ¹⁷ conduceat àque ¹⁸ tabella
 560 19 Magnus ciuis obit, & formidatus Othoni.
 Inde fides arti, sonuit si dextera ²⁰ ferro,
 Leuaque silongo castrorum in carcere mansit.
 21 Nemo Mathematicus genitū indemnatus habebit,
 Sed qui penè perit, ²² cui vix in ²³ Cyclada mitti
 565 Contigit, & ²⁴ parua tandem caruissæ Scripho,
 Consulit ieterice lento de funere matris,
 Ante tamen de te ²⁵ Tanaquil tua, quando sororem
 Efferat, & patruos: an sit victurus adulter
 Post ipsam: quid enim maius dare numina possunt?
 570 Hæc tamen ignorat quid fidus triste minetur
 26 Saturni, ²⁷ quo læta Venus se proferat astro.
 Qui mensis damno, que dentur tempora lucro.
 Illius occursus etiam uitare memento
 In cuius manibus, cœu pinguis succina ²⁸ tritas
 575 Cernis ²⁹ ephemeridas, que nullum consulit, & iam
 Consulitur: que castra viro, patriamq; petente
 Non ibit ³⁰ pariter ³¹ numeris reuocata ³² Thrasylli.
 Ad primum lapidem uætiri cum placet, hora
 Sumitur ex libro, si prurit frictus ocelli
 580 Angulus, inspecta ³³ genesi collyria poscit.

studiosi, ut illa Tarquinij Prisci vxor.
 vel qua do no gaudeari quos planetas habeat amicos
 29 Libellum supputantem astrorum per singulos dies confituationem.
 31 Calculationibus. 32 Nob. Mathematici tem. totus l'ibetij.

26 Frigidi & siccii, malefici.
 28 Vinctas & pellucidas cœu pinguis.
 30 Vna

7 Ordo est, Armenius
 & Cottius spoudet,
 &c.

8 Recens erat.
 9 Inspectio extis.
 10 Ex Orientali Sy-
 niz parte.

11 Acciat.
 12 Astrologi Ba-
 byloniæ & Syriæ.
 13 Louis ab Alphus,
 i. atena, in arenosis
 n. Africæ desertis
 templum illi à Bag-
 cho conditum est,
 propter fontes ex-
 arietis conspecto in-
 ventum, vel Ham-
 monis à ITHI

solarium, sicutu-
 chrōm Ioui, in sub-
 lunari extructum

14 Opp. Phocidis
 templo & oracula
 Apollini, insigni.

15 Ignorat.
 16 Sup. fuit, ut ille
 Selucus Mathematicus.

17 Magna mercede
 & precio.

18 Quæ iudicij ex
 cœli confituatione
 est notata.

19 Sergius Galba.

20 Manicis & cate-
 nis ferreis vincta.

21 Nemo creditur
 genium & animam
 præcium habere, qui
 nō fuerit damnatus.

22 Imperato exilio
 ut effugeret præsen-
 tem mortem.

23 Insulæ è Cyclad.
 aliquam in exilium.

24 Renocari ex illa
 exili; insula, Cycla-
 diam vna in mari

AEGEO.

25 Vxor tuis fire-
 torum cognitionis

27 In quo signo

30 Vna

34 Insignis Astro-
 logus AEgyptius.
 35 Paupercula.
 36 In circu max. vbi
 plurimi erant forti-
 legi & dinuntatores.
 ver. 389.
 37 Physiognomi-
 cen metoposcopo.
 38 Chiromanti.
 39 Ex manus con-
 trectatione, vel of-
 culum ex collis la-
 buis sonans, ad con-
 cubitum.
 40 Astrologus &
 philosophus Indus,
 Gymnoiophista,
 Brachmanes.
 41 Fulgoritorum
 conditor & expia-
 tor.
 42 Plebei vates in
 circu sedent & in ag-
 gerē Tarquinii Su-
 perbi qui est ad cir-
 cum. Sat. 3. v. 65.
 43 Syra mulier vel
 meretrix aerea ge-
 stans monilia.
 44 Sortilegos & di-
 minatores qui in cir-
 co ante fasas, i. turre
 ligneas & delphino-
 rum columnas ver-
 fabantur.
 45 Priore marito
 deserto vel mortuo.
 46 Paupercula.
 47 Diniti & nobili.
 ipsa diues. Hypal-
 la. 2.
 48 Veneficæ.
 49 Conceptos iam
 & formatos.
 50 Matrite.
 51 Quic. er. potionis
 abortum facientis.
 52 Grauida fieri.
 53 Parere.
 54 Ex adulterio coniugis tue cum seruo AEthiopiæ.
 Ium omen & inanspicatum. 55 Niger. 56 Vt pote ma-
 jum

Ægra licet iaceat, capiendo nulla videtur.
 Aptior hora cibo, nisi quam dederit 34 Petofiris.
 Si 35 mediocris erit, 36 spatiū lustrabit utrumque
 Metarum, & sortes ducet, 37 frontemq; 38 maxumq;
 Præbebit 39 vati crebrum 39 poppysma roganti. 585
 Diuitibus responsa dabit 40 Phryx augur, & inde
 Conductus dabit astrorum, mundiq; peritus,
 Atque aliquis senior, 41 qui publica fulgura condit.
 42 Plebeium in Circo positum est, & in aggere fatum.
 43 Quæ nudis longum ostendit ceruicibus aurum, 590
 Consulit ante 44 Phalæ, delphinorumq; columnas,
 An saga vendenti nubat 45 caupone relatio.
 46 Hæ tamen & partus subeunt discrimen, & omnes
 Nutricis tolerant fortuna urgente labores:
 Sed iacet 47 aurato vix illa puerpera lecto. 595
 Tantum 48 artes huius, tantum medicamina possunt,
 Quæ steriles facit, atq; 49 homines in ventre necados
 Conducit. 50 gaude infelix, atque ipse bibendum
 Porridge 51 quidquid erit. nam si 52 distendere vellet,
 Et 53 vexare veterum pueris salientibus, 54 esses. 600
 Æthiopis fortasse pater. mox 55 decolor heres
 Implorat tabulas 56 nunquam tibi manè videndus.
 Transeos suppositos, & gaudia, 57 votaq; sepe
 58 Ad spurcos decepta lacus, atque 59 inde petitos
 Pontifices, 60 Salios, 61 Scavrorum nomina 62 falso 605
 Corpore laturos: stat fortuna improba noctu
 Arridens 63 nudis infantibus. hos fouet omnes,
 Inuoluitq; sinu, domibus tunc porrigit altis,
 Secretumq; sibi 64 mimum parat. hos amat, his se
 Ingerit, atque suos ridens producit alumnos. 610
 Hic magicos adfert 65 cantus, hic 66 Thessala vendit

57 Patrum pro noctis & suppositis tanquam sinis.
 58 Lacum Velabrensem quo exponebantur spuri. 59 Clam à matribus. 60 Martis
 sacerdotes. 61 Nobilium. 62 Supposito. 63 Expositis nud. 64 Lu-
 dum & varium iocum. 65 Incantamenta. 66 Thessalia olim veneficijs & magi-
 cis famosa.

67 Phil-

61 *Philtra, quibus valeant mentem* ⁶² *vexare mariti,* 6. *Potentes amata-
torias.*
 63 *Et solea pulsare nates, quod despis, inde est,* 68 *Dementes redi-
dere.*
Inde animi caligo, & magna oblinio rerum
 615 *Quis modò gessisti, tamen hoc tolerabile, si non*
Et furere incipias, ut ⁷⁰ auunculus ille Neronis, 69 *Pro sua libidinis
tractare. Ptr. Sat. 5.*
Cui totam ⁷¹ tremuli frontem Cæsonia pulli
Infudit, que non faciet, quod principis uxoris?
 72 *Ardebat cuncta, & fracta compage ruebant,*
 620 *Non aliter, quam si fecisset Iuno maritum*
Insanum, minus ergo nocens erit Agrippinae
 73 *Boletus, si quidem unius præcordia pressit*
Ille senis, tremulumq; caput ⁷⁴ descendere iussit
In cælum, & longam manantia labra saliuam.
 625 *Hæc poscit ferrum atque ignes, hæc potio torquet,*
Hæc lacerat mistos equitum cum sanguine patres.
 75 *Tanti partus equæ, quanti una venefica constat?*
Oderunt natos de pellice: nemo repugnat,
Nemo detat, iam iam priuignum occidere fas est.
 630 *Vos ego, pupilli, moneo, quibus amplior est res,*
Custodite animas, & nulli credite mensæ,
Liuida materno feruient adipata veneno.
 77 *Mordeat antè aliquis, quidquid porrrexerit illa*
 78 *Quæ peperit, timidus prægustet pocula ⁷⁹ pappas.*
 635 *Fingimus hæc altum Satyra sumente ⁸¹ Cothurnū,*
Scilicet, & finem egressi legemq; ⁸² priorum,
Grande Sophocleo carmen ⁸³ bacchamur biatu,
Montibus ignotum ⁸⁴ Rutulis, cæloque Latino,
Nos utinam vani! sed clamat ⁸⁵ Pontia, feci,
 640 *Confito, puerisque meis aconita pitraui,*
Quæ depensa parent, facinus tamen ipsa peregi.
 * *Tu ne duos una ⁸⁶ seuisima vipera cœna?*
Tu ne duos? ⁸⁷ septem, si septem forte fuissent.

gica. 84 *Italis mo. i. Rom. 2. Rutili vero populi Latii.* 85 *Pub. Petronij filia Ve-
tii, Belani vxor, quæ duos ex Belano filios veneno sustulit ut adultero nubaret.* * *Quis
Poeta.* 86 *In tuos scuas ut viperæ, è quibus foemina matrem, nati matrem enecant.*

87 *Responsum.*

38 Medea quæ libe-
ros suos in odium
Iasonis dilaniavit.
39 Quæ Ilyn filium
coctum Tereo appo-
suit.

40 Ut nostræ.

41 Furor amoris
vel iræ.

42 Deliberat.

43 Prudens, mentis
compos, non ex vim-
dicta, affectu aut in-
firmitate.

44 In theatralibus
ludis.

45 Marii Admeti
vitam sua morte re-
dimentem.

46 Sed his si sp. d.

47 Similes Danai
filii bus I. quæ ad v-
num maritos inter-
fecere.

48 Cuiusmodi fuit
Eriph. quæ vatem
Amphiaratum mari-
tom monili à Poly-
nico corrupta pro-
didit.

49 Simil. Clytem-
nestra quæ vt A. E.

githo adultero muneretur maritum Agamemnona à bello Trojano redeuntem bipenni ecc.
dit. 1 Clytemnestra Tyndari filia. 2 Non artificiosam cædem, quale nostrorum
venenum. 3 Sat. 170. 4 Et parata etiam ferro rem decernere. 5 Si maritus se
præmunieret antidoto, quali usus est Mithridates rex Ponti. 6 A Sylla, Lucullo, Pompeio.

* Credamus Tragicis quicquid de ⁸³ Colchide torua
Dicitur, & ⁸⁹ Progne. nil contra conor, & illæ
Grandia monstra suis audebant temporibus: sed ⁶⁴⁵
90 Non propter numos minor admiratio summis
Debetur monstris, quoties facit ira nocentem
Hunc sexum, & ⁹¹ rabie iecur incendente feruntur
Præcipites, ut saxa ingis abrupta, quibus mons
Subtrahitur, cliuóque latus pendente recedit. ⁴⁵⁰
Illæ ego non tulerim, quæ ⁹² cōputat, & scelus ingens
93 Sana facit. ⁹⁴ spectant ⁹⁵ subeuntem fata mariti
Alcestim, & ⁹⁶ similis si permutatio detur,
Morte viri cupiant animam seruare catellæ.
Occurrent multæ tibi ⁹⁷ Belides, atque ⁹⁸ Eriphylæ, ⁶⁵⁵
Mane ⁹⁹ Clytemnestram nullus non vicus habebit.
Hoc tantum refert, quod ¹ Tyndaris illa bipennem
² Insulam, & fatuam leua dextrâque tenebat,
At nunc res agitur tenui pulmone ³ rubetæ:
⁴ Sed tamen, & ferro, si ⁵ prægustaret Atrides
Pontica ⁵ ter vieti cautus medicamina regis. ⁶⁶⁰

SATYRA VII.

Ad Telefinum poetam, Cæsarem quidem studia & ar-
tes respicere, cæterum apud alios Romanos poeta-
rum, historicorum, causidicorum, Rhetorum, &
Grammaticorum studia & labores pro leui & vili
esse.

1 Traiano, alijs Ner-
o, alijs Domitiano, ²
qui cætera vitirosus
sæmper tamen liter-
ris, soubhæc, Musis,
Vide vitam Iuuen.

3 Neglectos & ine-
pers poetas.

3 Sat. 1. 19, & 6. 39.

ET spes, & ratio studiorum in ¹ Cæsare tantum:
Solus enim ² tristes hac tempestate camœnas
Re spexit, cum iam celebres notique poetæ
Balneolum ³ Gabijs, Romæ conducere furnos
Tentarent, nec foedum alijs, nec turpe putarent

Praecones

Praecones fieri, cum ⁴ desertis Aganippes
 Vallibus, esuriens migraret in ⁵ atria ⁶ Clio.
 Nam si ⁷ Pieria quadrans tibi nullus in arca
 Ostendatur, ames nomen, victumq; ⁸ Machere,
 10 Et veradas potius, commissa quod auctio vendit
 Stantibus oenophorum, tripodes, armaria, cistas,
⁹ Halcyonem Bacchi, ¹⁰ Thebas, & ¹¹ Tereia ¹² Fausti.
 Hoc satius, quam si dicas sub iudice, vidi,
 Quod non vidisti, faciant ¹³ equites Asiani,
 15 Quanquam & ¹⁴ Cappadoces faciant, equitesq; ¹⁵ By-
¹⁶ Altera quos nudo traduxit ¹⁶ Gallia talo. (thini,
 Nemo tamen studiis indignum ferre laborem
 Cogetur posthac, nec sit quicunque ¹⁷ canoris
 Eloquium vocale modis ¹⁸ laurumq; momordit.
 20 Hoc agite & iuuenes, circumspicit, & stimulat vos,
 Mater iamque sibi ¹⁹ ducis indulgenia querit.
 Si qua aliunde putas rerum expectanda tuarum
 Praesidia, atque ideo ²⁰ croceae membrana tabelle
²¹ Impletur, ²² lignorum aliquid posce ocyus, & que
 Componis, dona ²³ Veneris ²⁴ Telesine marito.
 25 Aut claude, & positos ²⁵ tinea pertunde libellos.
 Frange miser calamos, ²⁶ vigilataque prælia dele,
 Qui facis in parua sublimia carmina cella,
 Ut dignus venias ²⁷ hederis, & imagine ²⁸ macra.
 Spes nulla ulterior. didicit iam diues auarus
 30 Tantum admirari, tantum laudare disertos,
 Ut pueri ²⁹ Iunonis auem, sed defluit etas
 Et ³⁰ pelagi patiens, & ³¹ cassidis, atque ³² ligonis:
 Tædia tunc subeunt animos, tunc seque suamq;
³³ Terpsichoren odit facunda, & nuda ³⁴ senectus.
 35 Accipe nunc artes, nequid iibi conferat iste

Sat. 3.10. 31 Carninibus. 32 Ad incendium. 33 Vulcano, igni.
 24 Poeta, ad quem hanc Sat. scribit. 34 Poeta, ad quem hanc Sat. scribit. 35 Blattis & tineis escam mitte. 36 Car-
 mina que de bellis elucubratus es. 37 Corona ex hederis victorum poëtarum pre-
 mio. vide Persii prolog. ver. 6. 38 Inopia, vel studio, vel tenui præmio. 39 Panonem.
 30 Mercaturæ & nauticæ. 31 Militia. 32 Agriculturæ. 33 Studia pos-
 tura. 34 Ipsi iam senes inopeisque.

4 Militis studijs in
 remotis solitudini-
 bus iuxta Aganip-
 pem fontem Brotig
 a Cadmo innentum
 & Musis sacrum.

5 Dinitum, vel, atria
 Licinia in foro quo
 convenire præcones,
 & vbi auctiones facti
 solebant.

6 Poeta Clinius cul-
 tor.

7 Tui docti poëte
 qui musas è Pieris
 colis.

8 Praeconis illius
 temporis.

9 Tragediam de
 Halcyone, Ceycis
 uxore à malo poeta
 Baccho scriptam.

10 Tragediam de
 Thebarum regibus
 Laio, Oedipo, &c.

11 Tragediam de
 Tereo, Progne, Phi-
 lom, &c.

12 Malii poëte.

13 Serui ex Asia du-
 citi, iam equites Rom.
 sed leuis fidei.

14 Equites è seruis
 Cappad. qui Arme-
 niq; sunt contermini.

15 Equites è seruis
 Bithynis in Asia mi-
 nore iuxta Pon-
 tum.

16 Gallogracia,
 seu Galatia. vide
 Luc. Flor. 2.1. 2. c.

17 Poëma altum
 & sonorum.

18 Honorem laui
 & gloriam poëma-
 tis sui degustauit.

19 Imperatoris li-
 beralitas & fauor.

20 Vide Persii

33. Positissimis, usque
 doctorum censura
 qui in aede Mus. &
 Apoll. de carmini-
 bus indicabantur, et
 nullo musarum in-
 stinctu, sed invita Mi-
 34. nerna carmina ag-
 gressus.
 35. Putat se cedere.
 36. Neque hoc pro-
 pter ingenium, sed
 annos, quod Home-
 rus antiquior sit
 illo.
 37. Dives quispiam.
 38. Ferrata, ampla
 & speciosa instar
 portarum civitatis.
 39. Clientum qui
 tibi applaudant.
 40. Divitium.
 41. Precium condu-
 ctorum subse. gra-
 dum, orchestrae.
 42. Scalas & gradus
 per quos ad pulpita
 ascenditur.
 43. Quippe quae co-
 ducta fuerunt.
 44. Tabulatum in
 quo saltat chorus.
 Sat. 3. v. 178.
 45. Sterile & inutile
 studium exercitus
 & virginum.
 46. Iaudem affectan-
 tis poetices.
 47. Nihil humili aut
 vulgare.
 48. Egregie & sub-
 tiliter, veluti tenui
 filo.
 49. Non vulgari no-
 ta & stylo. Metaph.
 50. Molestis vacuus
 & liber.
 51. Secessus & soli-
 tudinis.
 52. Natura idonens,
 quem ars perficiat.
 53. Musarum ex Aonia antris, montibus & fontibus tuisis consecratis nobili.
 54. Furorem, & ¹⁴ Thyrsus, qualis in Orgis Thyrsgitera feruntur Bacchides. Poem. a. in tincta
 Bacchis sunt.
 55. Sicca & sobria quae poetis hand conuenit, qui non nisi merito (quod animis
 educit instrumenta) madidi & malesani carmina scribunt quae vivere possint.
 lib. 2. 56. Apolline cui Cirba vrbis ad radicem Parnassi Apollini sacra.
 qui in Nysa Arabiz & educatus cultusque est.
 57. Supra vers. 8.
 58. Furorem, & ¹⁴ Thyrsus, qualis in Orgis Thyrsgitera feruntur Bacchides. Poem. a. in tincta
 Bacchis sunt.
 59. Sicca & sobria quae poetis hand conuenit, qui non nisi merito (quod animis
 educit instrumenta) madidi & malesani carmina scribunt quae vivere possint.
 lib. 2. 60. Ode 19.
 61. De domesticis curis.
 62. Aspicere

62 Aspicere, & qualis⁶³ Rutulum cōfundat⁶⁴ Erinnyes.
 Nam si Virgilio puer, & tolerabile desit
 Hospitium,⁶⁵ caderent omnes à crinibus hydri, { sit
 70 66 Surda nibil⁶⁷ gemeret graue buccina poscimus, ut
 68 Nō minor⁷⁰ antiquo⁶⁹ Rubrenus Lappa⁷⁰ cothurno,
 Cuius &⁷¹ alueolos, & lēnam⁷² pignorat Atreus.
 Non habet⁷³ infelix Numitor, quod mittat amico,
 Quintillæ quod donet, habet: nec defuit illi
 75 Vnde emeret multa pascendum carne leonem
 Iam domitum,⁷⁴ constat leuiori bellua sumptu
 Nimirum, & capiunt plus intestina poëtæ:
 Contentus fama iaceat⁷⁵ Lucanus in hortis
 Marmoreis, &⁷⁶ Sarrano, tenuique⁷⁶ Saleio
 80 Gloria⁷⁷ quantalibet, quid erit, si gloria⁷⁸ tantum est?
 Curritur ad vocem iucundam, & carmen⁷⁹ amicæ
 70 Thebaidos, lætam fecit cūm Statius urbem,
 Promisit q⁸¹ diem, tanta dulcedine captos
 Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi
 85 Auditur: sed cūm⁸² fregit subsellia versu,
 Esurit, intactam⁸³ Paridi nisi vendat⁸⁴ Agmen.
 85 Ille &⁸⁶ militiæ multis largitur honorem,
 87 Semestri vatuum digitos circumligat auro.
 Quod nō dant proceres, dabit histrio. tu⁸⁸ Camerinos,
 90 Et Bareas, tu nobilium magna atria curas?
 Præfectos⁸⁹ Peleopea facit,⁸⁹ Philomela tribunos.
 Haud tamen inuidreas vati, quem⁹⁰ pulpita pascunt.
 Quis tibi⁹¹ Mecœnas? quis nunc erit aut^{*} Proculeus.
 Aut^{*} Fabius? quis^{*} Cotta iterū? quis^{*} Lentulus alter?
 95 Tunc par ingenio pretium: nunc utile mulius
 92 Pallere, &⁹³ vinum toto nescire Decembri.
 Vester porrò labor⁹⁴ facundior histriarum

62 Mente concep-
 tas describere.
 63 Turnum Rutulo-
 rum regem.
 64 Aleo furia. 7.
 AEneid.
 65 Non potuisse
 singere furias angui-
 bus crinitas, ut ibi-
 dem geminos erexit
 crinibus angues.
 66 Non audita, vel
 rauca. Catacœfis.
 67 Nec adeo hor-
 rendum fixisset Ale-
 lectus cornu, in eo-
 dem 7. AEneid. lib.
 68 Non minori
 precio & estima-
 tione.
 69 Poeta Tragiens.
 70 Poetis Tragicis
 prisci temporis.
 71 Tabulas vel al-
 neolos. i. lances.
 72 Tragedia de A-
 treo, quam dum scri-
 bit, supellecilem
 pignori exponit al.
 pignori accipit A-
 treus scenerator.
 Prior ex pos. magis
 placet.
 73 Iudicio & vnu.
 74 Ironice.
 75 Qui diues ad
 poesim accelsit.
 76 Pauperi poetæ.
 77 Vt cunque magna.
 78 Nuda & sine pre-
 cio.
 79 Gratz.
 80 Statijs poem. de
 bello Thebano.
 81 Recitandi.
 82 Frequens audi-
 torum vel vehemēti
 recitatione, vt Sat. &
 Rupta lectore ca-
 lumna.
 83 Pantomimo.
 84 Fab. de matre Penthei conscriptam.
 85 Guras.
 87 Dignitate equestri cuius insigne annuli aurei, quos inuenit luxus semestrea. i.e.
 astiuos minores, hybernes maiores, vt 1. Sat. v. 28.
 88 Nobiles.
 Peleopea filia Thyestæ, vel de Philomela concripta & Paridi vendita.
 in pulpit. 91 * Vir liberalis & munificus. Sat. 5. 108.
 92 Ex studio. 93 Ab-
 stemia agere Saturnalia que mensce celebrantur Decembri, in quibus vino & epulis maxime
 indulgetur.
 94 Utile.

95 Impensis in oleo Scriptores, petit hic plus temporis, atque ⁹⁵ olei plus:
ad lucernam.

96 Proscilla & am- Namque oblitera modi millesima pagina surget
ta Mesaph.

97 Obiectio.

98 Actuario siue al- Sic ingens rerum numerus iubet, atque operum lex.
uocatio.

99 Sed historici sunt Que tamen inde seges? terrae quis fructus ⁹⁵ aperte?

genus signa, &c.

1 Rapp. Poesia.

2 Actiones causarum Sic genus ignavum, quod tecto gaudet & umbra.

civilium.

3 Lib. actionum quos Secum in iudicium adtere.

4 Puxit commouit- que alius causidicus ac. illo, vel creditor.

5 Incertum illo in- sciante.

6 Legum, vel pro- bationis.

7 Debitam.

8 Pumones, vel fauces.

9 Contentions o- rationis.

10 In hac lance.

11 Veste russata, i. rubra induit.

12 Militis vel ari- ge russata factionis.

13 Iudices, Hem- stich, Ouidianum 13 Metamorph.

14 De euentu vel eausta subtimidus.

15 Canam dicturus, vt Ajax ibid.

16 Pro eo enim li- bertas in questio- nem vocatur, ut Cic.

pro Archia.

17 C. Attilio Bu- bolco Cos. vel ru- stico aliquo iud.

18 Iecur ira infla- tum vel pulmonem spiritu.

19 Victoriz signa e pulpite tuis adibus affiguntur. erat autem

enoris victoriam in actiobibus partam testari appensa pro foribus palma. alijs censent significari

hinc pauperiem oratorum quibus etiam viatoribus pro palmatis adibus erant cœnacula ad

quæ scalis ascenderent.

20 Piscium e Thyuni genere.

21 Bulbigenus, Plin. L. 19. vel bulli, pisces exigui & viles. Lips. 2. ep. 4. I. Quæst. ep. alijs legunt Epimenia, quasi meultra a hec

sunt monera ex Africa.

22 Vile vt Etruscum, non aduerso flumine ex Campania vel Græ- cia aduenit.

23 Qui Oratoribus verba iuris & formulas subministrant.

24 Di- nos tamen pauperes aduocati.

25 Triumphalis curtus mai- EQUO.

26 Equestris statum.

Eminus

Eminus, & statua meditatur prælia ²⁹ lusca.
 Sic ³⁰ Pedo ³¹ conturbat, ³⁰ Matbo deficit: exitus hic est
³¹ Tongilli, magno cum ³² rhinocerote lauari
 130 Qui solet, & vexat lutulenta balnea ³³ turba,
 Perq, forum iuuenes longo premit* assere ³⁴ Medos
 Empturus pueros, argentum, ³⁵ myrrhina, villas.
³⁶ Spondet enim Tyrio ³⁷ stiataria purpura filo.
 Et tamen hoc ipsis est viile, purpura ³⁸ vendit
 135 Causidicum, vendunt ³⁹ amethystina, conuenit illis
 Et strepitu, & ⁴⁰ facie maioris viuere censu.
 Sed finem impense non seruat prodiga Roma.
 Ut redeant ⁴¹ veteres, Ciceroni nemo ducentos
 Nunc dederit nummos, nisi fulserit annulus ingens.
 140 Respicit hoc primum, qui litigat, an tibi ⁴² serui
 Octo, decem ⁴³ comites, post te an sit sella, ⁴⁴ togati
 Ante pedes. ideo conducta ⁴⁵ Paulus agebat.
⁴⁶ Sardonyche, atq; ideo pluris, quam ⁴⁵ Cossus agebat,
 Quam ⁴⁵ Basilius rara in tenui facundia panno.
 145 Quando licet ⁴⁷ flentem Basilio producere matrem?
 Quis bene dicentem Basilum ferat? ⁴⁸ accipiat te
 Gallia, vel potius ⁴⁹ nutricula causidicorum
 Africa, si placuit mercedem imponere lingue.
 Declamare doces, & ⁵⁰ ferrea pectora ⁵¹ Vecti,
 150 Cum ⁵² perimit seuos ⁵³ classis numerosa tyrannos.
 Nam quæcumq; sedens modò legerat, hec eadē stans
 Proferet, atque ⁵⁴ eadem ⁵⁴ cantabit versibus ⁵⁵ iisdem,
 Occidit miseris ⁵⁵ crambe repetita magistros.
 Quis ⁵⁶ color, & quod sit ⁵⁷ causæ genus, atque ubi
 155 summa
 Quæstio, que veniant diuersa parte ⁵⁹ sagittæ,
 lute filij supplicantem & misericordiam monentem, quod fecit Cicero pro Fonteio. 48 Dicitur
 cedas hinc in Galliam vel Africam. 49 Litigiosa. 50 O Rhetorum præceptor. 52 Peri-
 mendos declamat, alij de Djonyvio exponunt quod de rege in hoc pistrinum fuerit coniectus.
 53 Discipulorum. 54 Periodis & pronunciatione. 55 Eadem identidem, ab
 eodem, iisdem inculcata non sine fastidio eneat, non secus ac dicitur. 56 Scire
 16 Ratio. 57 Deliberationum, demonstratum aut iudiciale. 58 Controversie
 statua. 59 Obiectiones & argumenta aduersarij. Metaph.

29 Altero oculo
 clauso ut ictum diri-
 gar.
 30 Causidicus.
 31 Decoquit & as-
 alienum contrahit,
 nonis creditoribus
 solueat, veteribus
 nouis ita, dum se diu-
 tem preferat.
 32 Grotto ex coenæ
 Rhinocerotis, quo
 in balneis utuntur
 dinites.
 33 Clientum & ser-
 uorum.
 * Sat. 3. 24. 5.
 34 Lectorios ex
 Media, Lipi. legit
 Matio, ut Sat. 9. 26
 gregi Majorum.
 35 Vasa. Sat. 6. 155.
 36 Exponit se tan-
 quam diuitem.
 37 Latus clausus
 purpureus, s. p. pre-
 fixis, ut stile pro-
 lite.
 38 Commendat &
 facit ut conduceatur
 maiori precio.
 39 Vellumenta vi-
 lacea, ab Amethysta
 gemma colore.
 40 Ostentatione
 maioris censur.
 41 Oratores.
 42 Qui lectionem se-
 rant.
 43 Clientes.
 44 Amici antea-
 bulones.
 45 Orator, causidi-
 cus.
 46 Annulo in quo
 hæcerat gemma.
 47 Tenui oratori
 prod. maz in granu.
 causa pro vita & fa-
 cilius.

60 Scire

60 Inquit discipulus. Scire volunt omnes, mercedem soluere nemo.
 61 Rosp.myster. 60 Mercedē appellas? quid enim scio? 61 culpa docentis
 62 Cor stupidum est. Scilicet arguitur, quod 62 leua in parte mamille
 63 Afino. Vide Pers. Nil salit 63 Arcadicō iuueni, cuius mihi sexta
 2 Sat. 9. v. 64 Obtundit me tories audita ad nau- Seim illius declama-
 65 tio de Ambibale de- liberance an recens
 66 è Caenensi vitoria pet. utb. siadente
 67 Maharbale & illi
 68 econam in Capitolio
 69 pollicente.
 65 Reducat, cum iam posuissest castra ad tertiū à Roma
 70 lapidem deterritus fulmine & tempe-
 71 state per tres dies.
 66 Dicit dispensator qui Rhetori discipu-
 72 lum tradid.
 67 Pers. 3 Sat. 47.
 68 Thematē ficto de raptore de his vi-
 73 de Quintili dicitur.
 & Seneca conrover-
 fia.
 69 Nec umbratili in schola accusations
 74 veneficium accu-
 75 sante.
 70 Thematē de ingr. marito. & hoc de Medea & Jasone ex-
 76 ponit possum.
 71 Thematē de noner-
 77 ea veneficij prouig-
 78 num infirmianee, quem offendebat
 79 miscentem collyriū agro oculos patr.
 72 Poet. itaque sua-
 des praeceptoris & ipse possum se confit. at b ad ver. u causas ab c imaginaria bac sophistarum exercitatione, quām hu-
 73 in modi perpetuatu d xao 15 iac & calumna. 73 Libertatis à Rhetorica. Metaph. à gla-
 74 distoribus qui rude donati cessant. 74 Merces minima. 75 Quo symbolo ab horcis
 75 publ. frumentum petat. 76 Quantula mercēde. 77 Rhetor. sophista. 78 Nobilium.
 79 In minima mansa quasi diuidens & ingerens praecepta Rhetorica. 80 Theod. Gadarei
 Rhetor. 81 Sup. nummis. 81 Sat. 4. v. 6. 82 In porticu potius quam platea.
 84 Nec luto spargitur. 85 E lapide Numidico qui ad columnas optimus est. Horat.
 86 ad. 18. lib. 3 Columnas ultima recisus Africa. 86 Orienti obiecta maritimum excipiat so-
 lem. 87 Suuitor. 88 Coquens,

Hos

185 *Hos inter sumptus sestertia*⁸⁹ *Quintiliano*
Vt multum duos sufficient: res nulla minoris
*Constat patrī, quām filius.*⁹⁰ *unde igitur tot*
*Quintilianus habet saltus?*⁹¹ *exempla nouorum*
Fatorum transi: a felix, b pulcher, c acer,
 190 *Felix, c sapiens, nobilis, generosus*
*Appositam nigre*⁹² *lunam subtexit*⁹³ *alutæ:*
Felix, orator quoque maximus, c iaculator.
*Et*⁹⁴ *si per frixit, cantat bene. distat enim,*⁹⁵ *que*
Sidera te excipiunt modò primos incipientem
 195 *Edere vagitus, c adhuc*⁹⁶ *à matre rubentem.*
*Si fortuna volet, fies de rhetore*⁹⁷ *consul,*
*Si volet hæc eadem, fies de consule*⁹⁸ *rhetor.*
 1 *Ventidius quid enim? quid Tullius? an ne aliud*
Sidus, c occulti miranda potentia fatis? (quām
 200 *Seruis regna dabunt, captiuis fata triumphos.*
*Felix*⁹ *ille tamen, coruo quoque rarius albo.*
Pœnituit multos vanæ steriliq; cathedra,
*Sicut*¹⁰ *Thrasymachi probat exitus, atque*¹¹ *Secundi*
Carinatis, c hunc inopem vidistis Athenæ,
 205 *Nil præter gelidis ause conferre? cicutis.*
 8 *Dy maiorū umbris tensiem, c sine pondere terrā,*
Spirantesq; crocos, c in urna perpetuum ver,
Qui præceptorem sancti voluere parentis.
Esse loco. metuens virge iam grandis Achilles
 210 *Cantabat*¹² *patriis in montibus: c*¹³ *cui non tunc*
*Eliceret risum citharoedi*¹⁴ *cauda magistri.*
 13 *Sed Ruffum, atq; alios cœdit sua quæq; iuuentus,*
 14 *Ruffum, qui toties Ciceronem Allobroga dixit.*

89 Rhetori præcep-
tori filii.

90 Oliæ.

91 Resson. à sicut &
fortuna illi oblige-
runt bonis.

a fortunæ

b corporis c

c animi.

92 Senatorum cal-
ceis luna afflora erat,
sc. litera C. nota cen-
tenarii numeri pa-
triorum à Romulo
institutorum.

93 Calceo ex aluta.

94 Dialeticus, so-
phista.

95 Si quid pecca-
tum esset, in illis ta-
men laudem verte-
batur, ut rausus ex
frigore etiam bene
cantare diceretur.

96 Quid tibi das-
census sit. Dép. &
iugos. nunc.

97 A parte re-
centi.

98 Ut Cicero.

Quintiliano a ma-
menta potius confi-
laria quam insignia
potestatis data, re-
fert Ansonius ad
Graianum.

99 Valerius Lycini-
anus peccator, exol-
de senatore, Rhetor
de oratore fatus.
Plin. ad Cor. Minus-
tianum.

1 Ven. Rassis è cap-
tio & mulione ad
peccatum, consula-
tum & triumphum
concedit. Val. Max.

6. 10. A. Gel. 15. 4.

2 Qui ex serua natu Tarquinio Prisco in regno Rom. succedit.

3 Quintilianus.

4 Rhetorice professionis quam exercebant sedentes in cath.

5 Carthaginensis qui propter exiguum mercedem defitit à Rhetorica quam profleri ceperisset.

6 Atheniensis, qui Rhetorice professus à Caligula in exilium relegatus est, quod per exer-

citationem in tyrannos perorasse.

7 Eridibus canere didicit.

8 Et eundem Sa. 1. v. 37.

9 Thessalis.

10 & quis non risisset?

11 Et qui tunc grandis non risu con-

temnebat senem Centaurum.

12 Inferior Chironis Centauri pars.

13 Nunc a. Ruffum, i. præceptorem etiam poelli sui discipuli cedunt.

14 Satrium Ruffum

Ciceronis simulacrum, qui Cie. Gallice cuiusdam eloquentiae esse dixit.

Quis

25 Grammatici.

26 Rhemnum Pal.

Grammatici, de quo
Sat. 6.4.8.27 Ex hac merce-
dula.28 Pædagogus ali-
quid diminuit, ab-
radit.19 Oeconomus,
dispensator.20 Sibi aliquid pre-
cidit.21 Horne a-
batements.22 Sup. patitur sibi
de primo precio in-
dicto aliquid detra-
hi.23 Dum aliquid
mercedis habeas.

24 Carminator.

25 Hollid.

Fuligine, vel manu
conrectatione.

26 Horati opus.

27 Virgilij operi.

28 Lite, coram tri-
buno & ratio cui de
minoribus causis
cognoscendi & indi-
candi ius erat.

29 O parentes.

30 Balnearioris.

31 Huiusmodi quæ-
stionibus Gramma-
ticos vexare solebat
Tib. Nero. Suet vide
& Agellum 14.6.

& Senec. epist 88.

32 Nomen nutricis
Anch, de qua nibil
constat.33 Ex Aeneid. 10.
quam Servius Cat-
periam nominat.

34 Quia senior.

celes. ibid.

35 Aeneid. 1. Sicilie rex.

36 Quia, cadi oneratae A.

Paternum in discipulos induit affectum. Quis ill. 2.3.

37 Ne præpotia ducant.

38 Agant &

patientur.

39 Ne libidinis.

40 In fine libidinis.

41 Finito anno.

42 cum se verterit annus,

43 Leuem mercedem, utpote amens quinque quos pop. in Indis sco-

nicis viceribus dari postulabat ab eo qui spectacula exhibebat.

Quis gremio¹⁵ Enceladi, doctiq¹⁶ Palemonis adfertQuantus grammaticus meruit labor? & tamē ex hoc 213
quodcunq; est (minus est autem quam rhetoris æra)18 Discipuli custos præmordet¹⁸ Aconitus ipse,19 Et qui dispensat²⁰ frangit sibi: 21 cede Palemon,
Et patere inde aliquid decrescere, non aliter, quam22 Institor hybernae tegetis, niuei^q, cædurci,23 Dum modo non pereat, mediae quod noctis ab hora
Sedisti, qua nemo faber, qua nemo sedebat,

24 Qui docet obliquo lanam deducere ferro:

Dum modo non pereat totidem olfecisse lucernas,
Quot stabant pueri, cum totus²⁵ decolor esset25 Flaccus, & hæreret nigro fuligo²⁷ Maroni,
Rara tamen merces, quæ²⁸ cognitione tribuniNon egeat, sed²⁹ vos scuas imponite leges,
Vt præceptor i verborum régula constet,

Vt legat historias, autores nouerit omnes

Tanquam vngues digitosq; suos, vt fortes rogatus

Dum petit aut thermas aut³⁰ Phœbi balnea,³¹ dicat32 Nutricem Anchisæ, nomen patriamq³², nouercæ
Anchemori, dicat³⁴ quot Acestes vixerit annos,Quot³⁵ Siculus Phrygibus vini donauerit³⁶ vrnas. 235

Exigite, vt mores teneros ceu pollice ducat,

Vt si quis cera vultum facit: exigite, vt sit

Et³⁷ pater ipsius cœtus, ne turpia ludant,Ne³⁸ faciant viciibus, non est leue tot puerorumObseruare³⁹ manus, oculosq⁴⁰ in fine trementes.Hæc,⁴¹ inquit, cures, &⁴² cum se verterit annus,Accipe⁴³ vitori populus quod postulat aurum.

35 Aeneid. 1. Sicilie rex. 36 Quia, cadi oneratae A.

Paternum in discipulos induit affectum. Quis ill. 2.3.

37 Ne præpotia ducant. 40 In fine libidinis.

38 Agant &

patientur.

39 Ne libidinis.

41 Finito anno.

42 cum se verterit annus,

43 Leuem mercedem, utpote amens quinque quos pop. in Indis sco-

nicis viceribus dari postulabat ab eo qui spectacula exhibebat.

SATY.

SATYRA VIII.

Veram nobilitatem non traducem à maioribus deriuari, verùm in sua virtute sitam esse. frustra ostentari sumolas parentum imagines, si ipsi in ignauos, falsarios, ganeoses, mimos, & gladiatores per omnem turpitudinem degenerarint.

1. **S**TEMATA quid faciunt? quid prodest Pōtice longo Sanguine censeri, pictosq; ostendere vultus
Maiorum, & stantes in curribus AEmylianos,
Et ³ Curios iam dimidios, ⁴ nasumque minorem
5 Coruini, & ⁴ Galbam auriculis nasoque carentem?
5 Quis fructus generis tabula iactare capaci
Coruinum, & posthac multa deducere virga
Fumosos equitum cum dictatore magistros,
Si coram Lepidis male vivitur? effigies quō
10 Tot bellatorum, si luditur alea pernox?
Ante ⁶ Numantios si dormire incipis? ortu
Luciferi, quo signo duces, & castra mouebant?
8 Cur Allobrogicis & magna gaudeat ara
Natus in Hercules ⁸ Fabius lare, si cupidus, si
15 Vanus, & ⁹ Euganea quantumuis mollior agna?
Si ¹⁰ tenerum attritus ¹¹ Catinensi pumice lumbum
12 Squallentes ¹³ traducit auos, ¹⁴ emporq; veneni
15 Frangenda miseram ¹⁶ funestat imagine gentem?
Totalicet veteres exornent undique ¹⁷ ceræ
21 Atria: Nobilitas sola est atque unica, virtus.
18 Paulus, vel ¹⁹ Cossus, vel ²⁰ Drusus moribus esto:

ob luxum à Praetore Urbano paternis bonis interdicūm Val. Max. 3. 5. & Senec. 4. de Benef. 50.
9 Veneta vel Altina. lanarum a. mollitie laudantur. Alticates oves.
glabrum 11 Quales AEtina excoquunt vel enomint. est autem Catina vībū Siciliē ad radicem AEtne posita 12 Annis, situ, vel tristitia ob scēns nepotis. rat. Polyb. παγαστηματι. Metaph. a noxijs per forum traductis. 10 Lenigarum & 13 Dedecorum. 14 Veneficus.
15 Non ponenda cum alija, si quis a. granis criminis cognitus esset, & statua eius frangebatur. 16 Polluit, 17 Cereæ imagines. 18 P. AEmylius. 19 Corn. Coss, qui Volumnio rege Valentium occiso secunda spolia opima tulit, vel, Coss, qui sub An-
gusto Getulos dominus quia sequitur, falso Getulice. 20 Clau, qui ex hostiis ducē Druso
Cominus trucidato notoriū reportauit.

1 Gradus generis &
liberæ que ad pistas
imagines tanquam
rami ex stirpe dif-
currunt. Plin. 2. l. 35. c.
2 Statuas triumpha-
les AEmyl.

3 Statuas nobilium
vetastante diminutas
& exelatas.

4 Statuas equitum
temporis edacitate
imminutas.

5 Tibi non verito,
nec memori virtutis
maiorum, cuius tibi
hæc monumenta le-
genti memoria sub-
līcienda erat.

6 Imag. clariss. ma-
lorum quales fuere
AEmyl. Lepidus &
Scipio AEmylianus
qui Numantians &
Africans cognomi-
natus est.

7 Manæ.

8 Cur titulos Fabij
Max. qui Allobro-
gas devicit visper,
& originem gentis
fus ab Hercules da-
tam gloriatur Fa-
bius Persicus fil. cui

Senec. 4. de Benef. 50.

10 Lenigarum &
Siciliē ad ra-

13 Dedecorum.

14 Veneficus.

18 P. AEmylius. 19 Corn.

20 Clau, qui ex hostiis ducē Druso

Cominus trucidato notoriū reportauit.

21 Hos

21 Mores.
22 Lictorum. i.con-
sulatum & honores
præcedant mores
priuici & sancti.

23 Te esse.
24 Vere triumphans
& nobilis.

25 De te præclaro
& bene merito cive.

26 Non minori la-
titia quam AEgypti
exultant. Inuenimus,
vbi inuenient Apim
bonum qui Osridem
repræsentet.

27 Gigantem, fra-
trem Promethei re-
gem Mauritanie in
montem conuer-
sum.

28 Album.
29 Incurvam gib-
bosam.

30 Proceram & e-
rectam, qualis fuit
Europa à lione tauri
rapta.

31 Aut si quis canes
pædios scabie depi-
latos & Nixys
dicat pædios, tigres,
leones, & si quid il-
lis ferocias nobi-
linive.

32 Specie & nomine
nobilis, vt Cret. Sat.

3. v. 67. & Camer. 7.
v. 90. re vero igno-
bilis & degener.

33 Cui nobilitas
per matrem ex Iulia
familia pari ac Nero
gradu. Tacit. 3.

34 Nobilis Matro-
na è gente Iulia.

35 Non plebeia quæ
sub dio (alijs legunt
Aggera. vt sit auger

Tarquinij, vba Ple-
beia mulieres tñxere solebant) texit.

36 Romulida, indigena. Iulia fam. oriundus, vt A-

theniensis nobilissimi à Cecrope rege primo.

37 Rep. R. uellio Poet. fr. 38 Ima &

proficisciuntur contra Parthos & Germ.

39 Iuris peritus.

40 Alij ad militiam in extremis Romani imperii finibus

41 Flumen Mesopotamia quod è Niphate ma-

42 Præsidia posita ad coercendos, ne rebellent, Belgas illos

Hollanders nuper à Domitiano domitos.

21 Hos ante effigies maiorum pone tuorum:

Præcedant ipsas illi te consule²² virgas.

Prima mihi debes animi bona. sanctus haberis,

Iustitiaeq; tenax factis dictisque mereris?

Agnosco²³ procerem: ²⁴ salue Getulice, seu tu

Sillanus quoque alio de sanguine, rarius

Cuius, & egregius patriæ contingis²⁵ ouanti.

Exclamare libet²⁶ populus quod clamat Osiri

Inuento. quis enim generosum dixerit hunc, qui

Indignus genere, & præclaro nomine tantum

Insignis²⁷ nanum cuiusdam²⁷ Atlanta vocamus:

Aethiopem²⁸ cygnum: paruam²⁹ extoriamq; puellam,

30 Europen: ³¹ canibus pigris, scabiisque vetusta

Leuibus, & siccæ lambentibus ora lucerne,

Nomen erit pardus, tigris, leo, si quid adhuc est,

Quod fremit in terris violentius. ergo cauebis,

Et metues, ne sis tu³² Creticus, aut Camerinus.

His ego quem monui? tecum est mihi sermo³³ Rubelli

Plance, tumes alto Drusorum sanguine, tanquam

Feceris ipse aliquid, propter quod nobilis es,

Vt te conciperet, ³⁴ quæ sanguine fulget Iuli,

35 Non quæ ventoso conducta sub aere textit.

Vos humiles, inquis, vulgi pars ultima nostri,

Quorum nemo queat patriam monstrare parentis:

Ast ego³⁶ Cecropides. ³⁷ vias, & originis huius

Gaudia longa feras: tamen im a plebe Quiritem

Facundum inuenies: solet hic defendere causas

Nobilis in docti. venit de plebe³⁸ togata

39 Qui iuris nodos, & legum enigmata soluat.

40 Hic petit⁴¹ Euphraten iuuenis, ⁴² domitiq; Bataui

Custodes aquilas, armis industrius: at tu
 Nil nisi⁴³ Cecropides,⁴⁴ truncōq;³ simillimus Hermae,⁴³ Generē specia-
 Nullo quippe alio vincis discrimine, quām quōd
 55 Illi marmoreum caput est, tua vivit imago.
 44 Mercurij statuē
 quæ capite quidem
 marmoreo & forma-
 te, carēa truncī ru-
 des & inutile ligō.
 Dic mibi⁴⁵ Teucrorum proles, animalia muta
 45 O Rubelli, qui te
 Julio Cæs. Iulo &
 Teucris fatum in-
 das.
 Quis generosa putet nisi fortia? nempe volucrem
 Sic laudamus equum,⁴⁶ facili cui plurima palma
 Feruet, & exultat⁴⁷ rauco victoria⁴⁸ circo.
 60 Nobilis hic quocunque venit de⁴⁹ gramine, cuius
 Clara fuga ante alios, &⁵⁰ primus in aequore puluis.
 51 Sed venale pecus Corinthæ, posteritas &
 Hirpini, si rara iugo victoria sedit:
 Nil ibi maiorum respectus, gratia nulla
 65 52 Vmbrarum,⁵³ dominos pretijs mutare iubentur
 Exiguis,⁵ tritoq; trahunt ephirhedia collo
 Segnipes, digniq; & molam versare Nepotis.
 Ergo ut miremur⁵⁴ te,⁵⁵ non tua, primum aliquid da,
 Quod possim titulis incidere præter honores (bes.
 70 Quos illis damus, & deditus,⁵⁶ quibus omnia de-
 57 Hæc satis ad iuuenem, quem nobis fama superbum
 Tradit, & inflatum, plenumq;⁵⁸ Nerone propinquo.
 Rarus enim f. rme sensus communis in⁵⁹ illa
 Fortuna, sed te censeri laude tuorum
 75 Pontice noluerim, sic ut nihil ipse futuræ
 Laudis agas. miserum est aliorum incumbere fame,
 Ne collapsa ruant subductis⁶⁰ tecta⁶¹ columnis.
 62 Stratus humi palmes⁶³ viduas desiderat ulmos.
 Esto bonus miles, tutor bonus, arbiter idem
 80 Integer, ambigua si quando citabere testis
 Incertæq; rei,⁶⁴ Phalaris licet imperet, ut sis
 hil laude dignum habeas. 57 Atque hæc sufficiant obiter & per digressionem dicta Ro.
 bellio. 58 Vnde potius erubescendum erat, Nero a ipse & à Jutia familiā originem duxit.
 59 Nobili & ampla. Stultitiam patiuntur opes. 60 Alleg. gloria tua. 61 Meritis &
 honore maiorum. 62 Utque vitis ad terram cadit nisi sustentetur ita & tu contemneris
 ac peribis amotis maiorum laudibus, vel, vi vitis sustentanda est ulmis ne humili facias; ita & tu
 virtute tua. 63 Quibus maritetur vitis ac iunitatur, ex sympathia vitis cum ulmo. Tilla
 vitis in ulmo est. Virg. 2. Eclog. 64 Tyrannus Agrigentinorum.
 Falsus

63 AEnco, vide Per- Falsus, & admoto dicit perjuria ⁶⁵ taurō,
 si Sat. 5. v. 39.
 66 Virtutem, verita- Summum crede nefas animam præferre pudori,
 tem, honestatem, bo- Et propter vitam viuendi perdere ⁶⁶ causas.
 nam conscientiam, ⁶⁷ Dignus morte perit, cœnet licet ostrea centum ⁸⁵
 &c.
 67 Sceleris sibi con- 68 Gaurana, & ⁶⁹ Cosmi ⁷⁰ toto mergatur abeno.
 seius, vt vti viuere vi- ⁷¹ Expectata diu tandem prouincia cum te
 detur, periret.
 68 Lucrina Gaurus Rectorem accipiet, pone iræ frena modumq;
 mons est Campania maritimus prope la- Pone & auaritiae, miserere inopum ⁷² sociorum:
 cum Incrinum, vbi opt. strea.
 69 Vaguentarij vel Respice quid moneant leges, quid curia mandet,
 luxuriosi.
 70 Vnguentis pleno. Præmia quæta bonos maneant, quæm ⁷⁴ fulmine iusto
 71 Expect. & expe- Et ⁷⁵ Capito, & ⁷⁶ Tutor ruerint damnante senatu
 tita tibi.
 72 Prouincialium, Piratæ ⁷⁷ Cilicum, ⁸⁸ sed quid damnatio confert,
 sociorum Rom.
 73 Reges à præfectis Cum ⁷⁸ Pansa eripiat, quicquid tibi ⁸⁸ Natta reliquii? ⁹³
 exhaustos & fortunis Præconem ⁸¹ Chærippetuis circumspice ⁸² pannis,
 omnibus exutos.
 74 Vindicta & poena. Iamq; tace: furor est ⁸³ post omnia pedere nauum.
 75 Cap. Cossutianus Non idem gemitus olim, nec vulnus erat par-
 damnatus repetu- Damnorum socijs florentibus, & modo vicitis:
 dum, quod Cilicij
 cui præfuerat, spoli-
 affer.
 76 Iollus Tutor itē Plena domus tunc omnis, & ingens stabant aceruus ¹⁰⁰
 damnatus quod ean- Numorum, ⁸⁴ Spartana chlamys ⁸⁵ conchylia Coa,
 dem prouinciam ra- Et cum ⁸⁶ Parrhasij tabulis, signisq; ⁸⁷ Myronis,
 pinis vexasset.
 77 Et ipsorum pira- ⁸⁸ Phidiacum viuebat ebur, necnon ⁸⁷ Polycleti
 tarum spoliatoris. Multus ubique labor, ⁸⁹ raræ sine Mentore mense.
 78 Sat. 1. 47.
 79 Posterior præf- ⁹⁰ Inde ⁹¹ Dolabella est, atque hinc ⁹² Antonius inde ¹⁰⁵
 etus, vel, ætrium ⁹³ Sacrilegus ⁹⁴ Verres, referebant nauibus altis
 publicum.
 80 Præfetus prior. Occulta spolia, & ⁹⁵ plures de pace triumphos.
 81 O prouincialis.
 82 Qui vendat etiā Nunc socijs iuga pauca bovm, & gress parvus
 pannos tuos, ne sit quo te spoliat nouus
 præfector.
 83 Dum Romanum ⁹⁶ pater armenti capto eripietur agello, (equarum
 nauigis præfectorum
 accusaturus, quo etiam damnato nihil tibi ex tuis redit, verū in ætrium insertur. ⁸⁴ Tur-
 eta purpura è ætricibus qui capiuntur circa Ætanum Laconie & regionis promontorium.
 85 Vestimenta tincta conchylis in Co. ins. capitis. ⁸⁶ Pictoris. ⁸⁷ Stacuri.
 86 A Phidja tam affabre sculptum vt viuere videretur. ⁸⁹ In qua non erant pœcila
 à Mentore ælata. ⁹⁰ Ex his prouincialium opibus. ⁹¹ Quem Scandis accusauit
 damnauitque quod Asiam proconsul spoliafet. ⁹² Senatu motu quod Achaiam depre-
 datus esset. ⁹³ Qui nec sacris patebat. ⁹⁴ Sicilia prætor & pœdo. ⁹⁵ Quam
 alij de bello. ⁹⁶ Taurus, vel, equus admissarius. ⁹⁷

Si quis in aedicula deus unicus.⁹⁷ hæc etenim sunt
 Pro summis: nam sunt hæc maxima. despicias tu
 Forfitan⁹⁸ imbelles Rhodios,⁹⁹ vñctamq; Corinthus
 Despicias meritò. quid enim¹ resinata iuuentus,
 115 Cruraq; totius facient tibi lesia gentis?
 Horrida² vitanda est Hispania, Gallicus axis,
 4 Illyricumq; latus parce &⁵ messoribus illis
 Qui saturant⁶ urbem⁷ circa scenamq; vacantem.
 Quanta autem indeferes tam diræ præmia⁸ culpe,
 120 Cum tenues nuper⁹ Marius discinxerit Aphros?
 Curandum in primis ne magna iniuria fiat (est
 10 Fortibus, & miseris tollas licet omne quod vñsquā
 Auri atque argenti, scutum gladiumq; relinques,
 Et iacula & galeam. spoliatis arma supersunt.
 125 Quod modo proposui non est sententia, verum.
 Credite me vobis folium recitare Sibylle.
 Si tibi sancta cohors¹² comitum, si nemo tribunal
 13 Vendit¹⁴ acer secomes, si nullum in coniuge criminē,
 Nec per¹⁵ conuentus, nec cuncta per oppida curuis
 130 Vnguibus ire parat nummos raptura¹⁶ Celeno:
 Tunc licet à¹⁷ Pico numeres genus, altaq; sit
 Nomina delectant, omnem¹⁸ Titanida pugnam
 Inter maiores ipsumq; ¹⁹ Promethea penit.
 De quocunque voles proliuum tibi sumito²⁰ libro.
 135 Quod si precipitem rapit ambitus, atque libido,
 Si frangis virgis sociorum in sanguine, si te
 Delectent hebetes lasso lictore secures:
 Incipit ipsorum contra te stare parentum
 Nobilitas,²¹ claramque facem præferre pudendis.
 140 Omne animi vitium tanto conspectius in se
 Crimen habet, quanto maior, qui peccat, habetur.
 22 Quo mihi te solitum falsas signare tabellis

97 Melius conuenient immis virus.
 Röm. Iron. vel hæc
 tam vicum, ue tenuis
 pro summis habent
 tur a pauperibus quibus
 reliqua sunt hæc
 ut maxima.
 98 Mollis Sat. 3. 96.
 99 Vnguibus deli-
 butam, luxuriosam.
 1 Resina lesigata,
 2 Spatulae squera.
 3 Non laccellenda
 rapinis præfectoria.
 4 Galli & Rhedis
 pugnantes, vel. Gall.
 regio quæ à Roma
 ad axem Arcticum
 vergit.
 5 Illyri, qui litus
 dextrum waris A-
 driatici incolunt,
 Sclavoniam, Gerin.

Windenlane.

5 Afrus.
 6 Roman.
 7 Circe, sibos Iudia
 & theatralibus præ-
 sus indulgentem.
 8 Spoliationis.
 9 M. Priscus, Sat. 1.
 v. 9.

10 Fort. iſſemque
 miseris.
 11 Digressus sum
 ab instinto veræ
 nobilitatis char-
 acteris morisque tamen
 leviter extigi, non
 minus vera sunt quæ
 oracula quæ folijs
 inscripſit Sibylla.
 12 Amicorum &
 domesticorum.
 13 Corrupus eor-
 rumpt.
 14 Catamitus in-
 tonsus, ex a. &
 zeipus & zépia.
 15 Regiones pro-
 vincie tuz.

16 Vxor velut Harpya. Aeneid. 3. vel aurititia tua. 17 Primo Ahoriginum rege, Paum
 patre, Saturni filio. 18 Ipsi Titanae. 19 Iapeti & Clymenes filium,
 Deucalionis patrem. 20 Scriptore, vel historia. 21 Ut tuepindo tua eo Iarina
 appareat, quo illustrior est tua nobilitas. 22 Quotum te nobilem iactas?

23 Emphatici &
appositi, tu fasarius,
ille religiosus.

24 Quo Santones
Galliz pop. vntuntur.

25 Vian Flaminia
vel Latinam. Sat 1.
v. 70.

26 Nobilis quispiā
surigandi studiosus,
nomen fict. quasi e.
quorum domitor,
Hippodamas.

27 Quod per radios
rotarum innissimum
centrum in descensu
sistit.

28 Consolatus.

29 Grauis Senato-
ris.

30 Fasciculos feni.

31 Oves.

32 lumetorum &
bulionum deam,
sanquam numen ma-
pime sibi veneran-
dum quodque sibi
propitium velis.

33 Imagines eius-
dem deo.

34 Intermissa auri-
gatione repetere po-
pinas.

35 Vnguentarius,
nomen fict. ex Syria
& Phoenicia unde
miruntur vnguentata
odores.

36 Iudez portæ
Romæ, sic dicitur,
quod per eam Ves-
pasianus & Titus de
Iudeis triumphan-
tes ingressi sunt est
Iudæa Syria pars
Iudei vicina.

37 Popinaria, ta-
bernaria.

38 Vini.

39 Roff.

40 Sed Dam.

41 Vela popinæ, vel sudaria variis picturis intexta.

42 Iam vir, militia habilis.

43 Euphrati & Oronti, i. ad prohibendos hostes ne incursionibus Syriam infestent.

44 Ne incurson hostes in hæc prouincias, vel ne deficiant Galli aut Germani horum flu-
colæ.

45 Imperatorem.

46 An tibi opus est nobili viro, ô Cæsar, que in mittas ad

Officis Tiberis ut ibi nauim constendat cum mandatis & legationes?

47 Sicatio.

In templo²³ que fecit auius, stituamq; parentis
Ante triumphalem? quò, si nocturnus adulter

Tempora²⁴ Santonico velas adoperta cuncullo?

Præter²⁵ maiorum cineres, atque ossa volucriti

Carpento rapitur pinguis²⁶ Damasippus, & ipse,

Ipse ro: am stringit multo²⁷ sufflamine consul,

Nocte quidem: sed luna videt, sed sidera testes

Intendunt oculos. finitum tempus²⁸ honoris

Cum fuerit, clara Damasippus luce flagellum

Sumet, & occursum nusquam trepidabit amici

²⁹ Iam senis, ac virga prior innuet, atque³⁰ maniplos

Soluet, & infundet iumentis hordea lassis.

Interea dum³¹ lanat. is, toruūmque iuuencum

More Numæ cædit Iouis ante altaria, iurat

³² Hippo nam, &³³ facies olida ad præsepio piætas.

Sed cum peruigiles placet³⁴ instaurare popinas,

Obuius assiduo³⁵ Syrophœnix vodus amomo

Currit,³⁶ Idumææ Syrophœnix incola portæ

Hospitis affectu dominum, regemque salutat,

Et cum venali³⁷ Cyane succincta³⁸ lagœna.

Defensor culpæ dicet mihi: fecimus & nos

Hæc iuuenes. ³⁹ esto: desisti nempe, nec ultra

Fouisti errorem. breue sit quod turpiter aedes.

Quædam cum prima rese centur crima barba,

Indulge veniam pueris.⁴⁰ Damasippus ad illos

Thermatum calices,⁴¹ inscriptaq; linteæ vadit

⁴² Maturus bello Armeniae, Syriaq; tuendis (nem

⁴³ Amnibus, &⁴⁴ Rheno, atq; Istro. præstare⁴⁵ Nero-

Securum valet hæc ætas.⁴⁶ mitte ostia Cæsar,

Mitte, sed in magna legatum quare popina,

Inuenies aliquo cum⁴⁷ percussore iacentem

145

150

155

160

165

170

Permifsum

Permisi^{um} nautis, aut furibus, aut fugitiis,
 175 Inter carnifex^{es}, & fabros⁺ sandapilarum,
 Et⁺ resupinati cessantia tympana⁵⁰ Galli,
 Aequa ubi libertas, communia pocula, lectus
 Non aliis cuiquam, nec mensa remotior Ali.
 Quid facias talem sortitus Ponti^e seruum?
 180 Nempe in⁵¹ Lucanos, aut Thusca⁵² erga^{stula} mittas.
 At vos,⁵³ Troiugenæ vobis ignoscitis, & quæ
 Turpia⁵⁴ cerdoni, ⁵⁵ Volefos, ⁵⁵ Brutosq, decebunt.
 Quid, si nunquam adeo foidis, adeoque pudendis
 Vtumur exemplis, ut non peiora supersint?
 185 Consumptis opibus vocem Damasippe locasti
⁵⁶ Sippario, clamosum ageres ut⁵⁷ Phasma Catulli.
⁵⁸ Laureolum⁵⁹ Velox etiam bene Lentulus egit,
 Indice me dignus vera cruce. nec tamen ipse
 Ignoscas⁶⁰ populo: populi frons durior hisius
 190 Qui sedet, & spectat⁶¹ triscurria patriciorum,
⁶² Planipedes audit⁶³ Fabios, ridere potest qui
⁶⁴ Mamerorum alapas. quantisua funera videntant,
 Quid refert? vendunt⁶⁵ nullo cogente Nerone,
 Nec dubitant⁶⁶ celsi prætoris vendere ludis.
 195 ⁶⁷ Finge tamen gladios inde, atque hinc pulpita pone,
 Quid satius? ⁶⁸ mortem sic quisquam exhorruit, ut⁶⁹ sit
 Zelotypus Thymelæ, stupidi collega⁷⁰ Corinthi?
⁷¹ Res haud mira tamen, citharedo principe mimus
 Nobilis, hec ultia quid erit nisi ludus? & illic
 200 Dede⁷² urbis habes, nec⁷² Mirmillonis in armis,
 Nec clypeo⁷³ Gracchum pugnante, aut⁷⁴ falce supina.
 (Damnat enim tales habitus, & damnat & odit)
 patidarum partes sustinent. ⁶⁵ Domitiano non cogente eos, ut fecit Nero, qui in aram descendere iustit⁴⁰⁰ Senatores, 600 equites, quadringentos tamen apud Soetopium fal-
 so exscriptum pro quadragenos suspicatur Lipsius. 2. Satur. 3. vt & sexcentos &c. ⁶⁶ Im-
 sublimi curru tenebris ut ludos quos præbet di^{ponat} Sat. 1. o. vers. 160. ⁶⁷ Proponatur
 ex hac parte gladiatura, ex illa scena: vera harum eligenda anno illa potius subeunda vell
 si opus sit. — ⁶⁸ Gladio mori. ⁶⁹ Agat partes Latini Zel. Thymelæ, Lentatricis.
 de quibus 1. Sat. 30. ⁷⁰ Mimi, histrionis. ⁷¹ Ord. e nobilis tamen mimus est res
 haud mira principe citharedo. i. cum Nero sic cithareodus. ⁷² Vide Sat. 2. vers. 1. 63.
⁷³ Nobilem. ⁷⁴ Quo vtritur Mirmillo & Harpe Thrase, i. gladio incusno confusa, v.

48 Peretro^{rum}
 quibus vilium per-
 sonarum & damna-
 torum corpora effe-
 rebantur.
 49 Ignai. celebri.
⁵⁰ Sacerdotis Ca-
 beles.
⁵¹ Agros Iuc. in E-
 truria vbi vindicta fo-
 diat.
⁵² In quibus seru^{is}
 in compeditibus o-
 pus faciunt.
⁵³ Nobiles Rom.
 qui a Troianis ori-
 ginem deducitis.
⁵⁴ Vili & ignobilis.
⁵⁵ Nobiles.
⁵⁶ Ludis scenicis.
 est n. Siparium au-
 larum ceu velum sub
 quo latent mimi.
⁵⁷ Fabulam dictam
 Phasma i. spectum a
 Catullo mimogra-
 pho scriptam.
⁵⁸ Partem Lameoli
 qui in fabula a Nz.
 uio vel Luberio scri-
 pta cruci affigunt.
 de quo Martial. l. 1.
 epigr. 7.
⁵⁹ Lentulus Velox
 nobilis.
⁶⁰ Qui hæc nobi-
 lium dede^{cora} suffi-
 ni: spectare non sine
 applauso.
⁶¹ Extremè scutis-
 lia.
⁶² Comedios pla-
 nis, i. audis pedibus
 agentes.
⁶³ Nobiles.
⁶⁴ Nobilium qui
 parasitorum plagiæ

75 Retarius esse
vult (qui solus ex
gladiatoriis aperta
facie pugnabat) vt
videatur & cognos-
eatur.

76 Et errauit, nec
aduersarij irreti-
uit.

77 Spectatores.

78 Fasces, qua gale-
rus sub mento vin-
citur.

79 Dexitus à spec-
tatoribus quod peritus
Mirmillo imperitum
nobilem superarit.

80 Sanctissimum
virum, sed humili
loco natura.

81 Genere clare,
sed vitijs iniquina-
tissimo.

82 Nec enim unum
commiserat partici-
dium.

83 Parricidii con-
victos cum simia,
gallinaco, serpente
& cane, tot simul
parricidii culeo in-
fusus in mare vel
proximum flu. pro-
siccabantur.

84 Orestes qui ma-
trem Clytemnestra
inversecit.

85 Orestes.

86 Agamemnonis.

87 A matre & adul-
tero AEgypto, al. in
balneo, al. dum ve-
stem induceret sine
capito.

88 Cade sororis
sue El. vt Nero Bri-
tannici fratri.

89 Coniugis Hermiones filie Menelai ducis Spartani, vt Nero cade O.

Et auie, Antonie, & Poppaea.

90 Ut Nero Britannico.

91 Ut Nero.

92 Qui

praefecti in Gallis & Hisp. à Nerone desciverunt & in Neronem coniurauerant aspirante se-
natu.

93 Iren.

94 Neapoli, & in Achaia, aliquique locis peregrinis.

95 Mo-
taph. à meretrice.

96 In Isthmicis certaminibus cum citharcidis certans apio corona-
barunt Nero.

97 Coronam hanc tuam ex apio.

98 Domitiij atavi vel patris tui.

99 Vestem longam qua indutus es, cum tragediam de Thyeste, vel Antigone filia Oedipi
ageres.

100 Larum, qua vissi representasti fabulam Menalippes à Neptuno amat, non
à personando dicta, vt Gellio videtur, inquit Iul. Scal. sed quod erat ~~rebus~~ ~~rebus~~.

101 Ad Augustum statuam, vel colossum quem 120 pedum erexit Nero.

Nec galea frontem abscondit. 75 mouet ecce trident

Postquam vibrata pendentia retia dextra

76 Ne quicquam effudit, nudum ad spectacula vulnū 205
Erigit, & tota fugit agnoscendus arena.

Credamus tunicae, de faucibus aurea cum se

Porrigat, & longo iactetur 78 spira galero.

Ergo 79 ignominiam grauiorem pertulit omni
Vulnere, cum Graccho iussus pugnare secutor.

310 Libera si dentur populo suffragia, quis tam
Perditus, vt dubitet 80 Senecam preferre 81 Neronis?

Cuius suppicio 82 non debuit una parari

83 Simia, nec serpens unus, nec culeus unus.

Par 84 Agamemnonide crimen, sed causa facit rem 215

Dissimilem: quippe 85 ille deis authoribus vltor

86 Patri erat 87 cæsi media inter pocula, sed nec

88 Electre iugulo se polluit, aut 89 Spartani

Sanguine coniugij, 90 nullis aconita propinquis

Miscuit, 91 in scena nunquam cantauit Orestes,

92 Troica non scripsit. quid enim 93 Virginius armis

Debuit vltisci magis, aut cum 94 Vindice 92 Galba?

Quid Nero tam seua, crudique tyrannide fecit?

95 Hæc opera, atque hæ sunt generosi principis artes,

Gaudentis fædo 94 peregrina ad pulpita saltu

95 Prostitui, 96 Graiaeque apium meruisse coronæ.

Maiorum effigies habeant 97 insignia vocis,

Ante pedes 98 Domiti longum tu pone Thyestæ

99 Syrma, vel Antigones, seu personam Menalippes,

Et de marmoreo citharam suspende 2 Colosso.

89 Coniugis Hermiones filie Menelai ducis Spartani, vt Nero cade O.

Et auie, Antonie, & Poppaea.

90 Ut Nero Britannico.

91 Ut Nero.

92 Qui

praefecti in Gallis & Hisp. à Nerone desciverunt & in Neronem coniurauerant aspirante se-
natu.

93 Iren.

94 Neapoli, & in Achaia, aliquique locis peregrinis.

95 Mo-
taph. à meretrice.

96 In Isthmicis certaminibus cum citharcidis certans apio corona-
barunt Nero.

97 Coronam hanc tuam ex apio.

98 Domitiij atavi vel patris tui.

99 Vestem longam qua indutus es, cum tragediam de Thyeste, vel Antigone filia Oedipi
ageres.

100 Larum, qua vissi representasti fabulam Menalippes à Neptuno amat, non
à personando dicta, vt Gellio videtur, inquit Iul. Scal. sed quod erat ~~rebus~~ ~~rebus~~.

101 Ad Augustum statuam, vel colossum quem 120 pedum erexit Nero.

Qui

Quis Catilina tuis natalibus, atque Cethegi
 Inueniet quicquam sublimius? ³ armi tamen vos
 Nocturna, & flammis domibus, templisq; parasit,
 Ut ⁴ Braccorum pueri, ⁵ Senorumq; minores,
 235 Ausi quod liceat ⁶ tunica punire molesta.
 Sed vigilat consul, ⁷ vexillaque vestra coeret.
 Hic ⁸ nouus Arpinas ignobilis, & modò Romæ
⁹ Municipalis eques ¹⁰ galeatum ponit ubique
 Præsidium attonitis, & ¹¹ in omni gente laborat.
 240 Tantum igitur muros intra ¹² toga contulit illi
 Nominis, & tituli, quantum non ¹³ Leucade, quantū
¹⁴ Thessalæ campis Octavius abstulit vdo
 Cedibus assiduis gladio, sed Roma parentem,
 Roma ¹⁵ patrem patriæ Cicironem libera dixit.
 245 ¹⁶ Arpinas aliis Volscorum in monte solebat
 Poscere mercedes alieno lassus aratro,
 Nodosam post hæc ¹⁷ frangebat vertice vitem,
 Si lentes pigra ¹⁸ muniret castra dolabra:
 Hic tamen & ¹⁹ Cimbros, & summa pericula rerum
 250 Excipit, & solus trepidantem protegit urbem.
 Atq; ideo postquam ad Cimbros, stragemq; volabant,
 Qui nunquam attigerant maiora cadauera corui,
²⁰ Nobilis ornatur lauro collega secunda.
 Plebeiae ²¹ Dectorum animæ, plebeia fuerunt
 Nomina: pro totis legionibus hi tamen & pro
 255 Omnibus auxiliis, atque omni * plebe Latinae
 Sufficiunt * diis infernis, terreque parenti.
 Pluris enim Deci, quam qui seruantur ab illis.
²² Ancilla natus ²³ trabeam, & ²⁴ diadema Quirini

³ Hæc satis nota es
 Salustio.

⁴ Ut olim Narbo-
 nenses ex Gallia
 Braccata, &

⁵ Lugdunenses qui
 sub Brenno Romam
 ceperant & incende-
 runt.

⁶ Tun. alimentis sig-
 nium illata qua ob-
 voluti crevabantur
 viui, seno cum ioco,
 candela loco, vel, as
 si quis Herculem
 Oeteum represe-
 taret. Sat. t. v. 155.

⁷ Copias & cona-
 tus vestros.

⁸ Cicero Arpino
 Volscorum oppido
 ortus.

⁹ Ex municipio Ar-
 pinati adscitæ e.
 quæ.

¹⁰ Armatum.

¹¹ Dum consulit
 teip. Rom. quæ gen-
 tilium caput est.

¹² Prudencia in
 pace.

¹³ Cræta pugna
 nauali iuxta Leuca-
 dem pro monte-
 rium Epiri, quæ de-
 uici sunt Antonius
 & Cleopatra.

¹⁴ Pharsalæ cam-
 pis, ad Philippos in
 Thessalæ, ubi deuici
 sunt Brutus & Cas-
 sius.

¹⁵ Quo nomine
 primus eum saluta-
 uit M. Cato.

¹⁶ C. Marius Mer-
 cenarius in suo Ar-
 pino arator.

¹⁷ Vitis centurionis in Marij vertice frangebatur. Sat. 14. v. 1, 3.

¹⁸ Mi-

les gregarius seu faber

¹⁹ Cimbros & Teutonas qui ex Dania & Germania maximò

cum exercitu Romæ contendentes magnum terrorem Italiz incusserunt, sed à Mario deuici

præda coruus facti sunt.

²⁰ Nobilis collega Qn. Catulus Luctatius secundo loco trium-

phauit cum vni Mario homini-noso vitoriz honos tribueretur, licet utriusque Cos. aucti

res gesta sit.

²¹ Patris & filij qui se pro Rom. legionibus deuouerunt.

* al. pater.

** Diis manibus, terreque matri.

²² Servius Tullius captiuus Oericiniana natus.

²³ Vestem trabibus pannorum albis & purpureis intertextam.

²⁴ Fasciam eis pax

25 Secutos enim
 est Tarquinius Su.
 perbus regum vlti.
 mus.
 26 Laxare conspi.
 rabant.
 27 Tarquinis, quos
 reducere volebant.
 28 Tit. & Tib filij
 Iunij Brutii Coss.
 29 Horatio Cocli.
 te.
 30 Mu. Scuola.
 31 Clælia que ob.
 ses Porlensæ data
 Tiberim transanit
 deceptis custodi.
 bus.
 32 Brutum & Aqui.
 lium, vel. Valerium
 & senatores.
 33 Indicauit vindex
 Cecinensis Aquilio.
 rum seruus.
 34 Orbis filij, vel.
 cuius mors lugenda
 esset matronis, quas à tytannorum impudicorum vi, indicio suo lib. rarat.
 35 Filios
 Brutii & Aquili: cum alijs coniuratis.
 36 Virgis cæsos, coniulatus ille primus imperium
 liberum primum secui percussit.
 37 Græcorum deformatissimus animo & corpore.
 38 Achilli. 39 A Vulcano fabricatis.
 40 Ad quod (Romuli instituto vt impe.
 rium augeret) vndeque coniugēs scelerati.
 41 Latro, sicarius, homicida, &c. qui ad a.
 fylum hoc configuit.

Et fasces meruit regum ²⁵ ultimus ille bonorum. 260
 Prodita ²⁶ laxabant portarum claustra ²⁷ tyrannis
 Exulibus ²⁸ iuuenes ipsius consulis, & quos
 Magnum aliquid dubia pro libertate deceret,
 Quod miraretur cum ²⁹ Coelite ³⁰ Mutius, & ³¹ que
 Imperij fines Tiberinum virgo notauit. 265
 Occulta ad ³² patres produxit crimina ³³ seruus
 34 Matronis lugendus: at ³⁵ illos ³⁶ verbera iustis
 Afficiunt paenit, & ³⁷ legum prima securis.
 Malo pater tibi sit ³⁷ Therites, dummodo tu sis
 38 Eacida similis, ³⁹ Vulcaniaq; arma capessas, 270
 Quam te Thersitæ similem producat Achilles.
 Et tamen ut longe repetas, longeq; reuoluas
 Nomen: ab infami gentem deducis ⁴⁰ asylo.
 Maiorum primus quisquis fuit ille tuorum,
 34 Orbis filij, vel, Aut pastor fuit, aut ⁴¹ illud, quod dicere nolo. 275

SATYRA IX.

Obscenam Cinædorum & Pathicorum turpitudinem
 acriter at nimis aperte inficitur.

* Dramatice hæc.
 satyra: P. poetam,
 N. Næuolum deno.
 dat.
 3 Maryas Phrygius
 Apollinem in certa.
 men musices prouo.
 cate auius ab eo vi.
 cus, & excoriatus
 est.
 3 Tristi qualem ha.
 bebat Rauola cum
 deprehendetur metetricis Rhodopes ing. lingers.
 4 Quidni tristis sit & peccatum ex.
 pellet, quando etiam seruis colaphum ineuitimus lambentibus dulcia pia?
 5 Cr. Pollio
 luxuriosus nepos.
 6 Soluere pollicitus.

Scire velim, quare toties mihi Næuole tristis
 Occurras fronte obducta, ceu ³ Marsya vicitus.
 Quid tibi cum ³ vultu, qualem depresso habebat
 Rauola, dum Rhodopes vda terit inguina barba?
 4 Nos colaphum ineuitimus lambenti crustula seruus. 5
 Non erat hac facie miserabilior ⁵ Crepereius
 Pollio, qui triplicem usuram ⁶ præstare paratus

Circiat,

Circuit, & fatuos non inuenit, unde repente
 Tot ruge? certe modico contentus³ agelas
 10 Vernam equitem,⁹ coniuix ioco mordente facetus,
 Et salibus vehemens¹⁰ intra pomoeria natis.
 Omnia nunc contrà, vultus grauis, horrida¹¹ sicce
 Sylua come, nullus tota nitor in cute, qualem
 Prestabat calidi circumlitafascia¹² visci,
 15 Sed fruticante pílo neglecta, & squalida crura.
 Quid macies ægri veteris, quem tempore longo
 Torret¹³ quarta dies, olimq; domestica febris?
 Deprendas animi tormenta latentis in ægro
 Corpore, deprendas & gaudia, sumit utrunque
 20 ¹⁴ Inde habitum facies. igitur flexisse videris
 Propositum, & vitæ contrarius ire priori.
 Nuper enim (¹⁵ ut repeto)¹⁶ fanū Iſidis, &¹⁷ Gany-
 Pacis, &¹⁸ aduectæ secreta palatia matris, (mede
 Et¹⁹ Cererem (nam quo non prostat fœmina templi?)
 25 Notior²⁰ Aufidio mæchus celebrare solebis,
 (Quod taceo) atque ipsos etiam²¹ inclinare maritos.
 N. Vtile & hoc multis vitæ genus, at mihi nullum
 Inde operæ pretium,²² pingues aliquando lacera. is
 Mumenta togæ duri, crassiq; coloris,
 30 Et male percussas texioris pectine Galli
 Accipimus, tenuè argentum,²³ venæq; secunde.
 24 Fata regunt homines, fatum est in partibus illis
 Quis sinus abscondit. nam si tibi sidera cessant,
 Nil faciet longi mensura incognita nerui:
 35 Quamuis te nudum²⁵ spumanti²⁶ Virro labello
 Viderit, & blandæ assidue, densæq;²⁷ tabelle
 Sollicitent,²⁸ nō ut²⁸ γλυκί²⁹ ἀρδ³⁰ κίναιδο.
 29 Quod tamen ulterius monstrū, quā mollis auras?
 30 Hæc tribui, deinde illa dedi, mox plura tulisti.
 cinædus iste scarabeus. 25 Pro libidine & desiderio saliuæ fluente.
 27 Literæ missæ. 28 Sup. ap. Petri. i. expedit, ut cinædus sit moribus dulcis. alij lezunt
 29 Auras est, quod etiam mollius dexterius monstrum est. 30 Verba Virtonis ad Drancum.

7 Qui illi pecuniam
 credat non redituro.
 8 Vernæ cum effe
 equitum opes ar-
 quadas aut no. cultu-
 nitor.

9 Eratque conv. fac-
 io. mor.

10 Urbanis. Po-
 metia n. sunt loca
 post vel pone mœ-
 nia quæ nec habi-
 tari nec arari fas e-
 rat.

11 Non delibera-
 & vnguento splen-
 dentis.

12 Philochii è resina
 & cera pilos evel-
 lentis.

13 Quartana & iam
 familiaris febris.

14 Ex animo.
 15 Ut memoria re-
 peto.

16 Sat. 6. v. 488.

17 Statuam Gany-
 medis à Vespasiano
 erectam in templo
 pacis.

18 Cibeles matris
 deum è Phrygia ad-
 uectæ templum
 quod in palatio est.

19 Et ipsum castæ
 Cereris templum.

20 Mæchæ insigni.

21 Ad turpe mini-
 sterium.

22 Vsu inmundos,
 vel. crassioris è Gal-
 lia lanæ & fili, unde
 addit percussos tex-
 toris pectine Galli.
 & Mart. 4. Sequane
 pingue textricu a-
 lumenam. & me pin-
 guis Gallia vestit.

23 Minus purum,
 mixtum.

24 Etiam γεωτιχί?

25 Dives Pathicus.
 26 Sup. ap. Petri. i. expedit, ut cinædus sit moribus dulcis. alij lezunt
 27 Literæ missæ. 28 Sup. ap. Petri. i. expedit, ut cinædus sit moribus dulcis. alij lezunt
 29 Auras est, quod etiam mollius dexterius monstrum est. 30 Verba Virtonis ad Drancum.

31 Inquit Drancus. 31 Computat, & cœuet, 32 ponatur calculus, adsint,
 33 Et bac Uvronis sum. Cum tabula pueri, numera festeria quinque
 33 Quas tibi du- 34 Omnis in 35 rebus, numerentur deinde 44 labores,
 navi. 34 Tui, an sequent suupeus meos. 35 An facile & prouum est agere intra viscera penè
 35 Resp. Drancus, iracundus, obsec- 36 Legitimum, atque illic hesternæ occurrere cœne?
 nus, impius. Et hic 37 Seruus erit minus ille miser, qui foderit agrum,
 quidem locus ex eo- 38 Quam dominum. sed tu sanè tener, & puerum te,
 rum numero est prop- 39 Et pulchrum, & 35 dignum cyatho, cœloq; putabas.
 ter quorum insolentiam 37 Vos humili aſſeclæ, vos indulgebitis unquam
 tuto Iunenalis 38 Cultori, iam nec morbo donare parati?
 opere abstinere bo-
 nam uirum uabet
 Jul. C. Scal. 3. Poetic.
 40
 36 Qui rapiaris ad ministerium cyathi
 Iouis tanquam Ga-
 nymedes.
 37 Eſquid ſperan-
 dum clientibus ve-
 tris ſi uibil doneris
 libidinis ueltræ &
 voluptuum mini-
 striſ.
 38 En pulchrum &
 delicateum Ganim.
 Ironice
 39 Ne ſole ſciſ. of-
 fuſſetur inſtar Co-
 nopus, quæ ſole in
 arceat. His signatè
 dicitur Quia ſol.
 Ital. C. aſſeſſo.
 40 Vaſa vel ſpha-
 ſulae & armillas ē
 ſuccino.
 41 Calend. Mart.
 quibus natalis ve-
 neras celebrauitur
 & matronalia, vbi
 mulieribus à mari-
 tis & amato:ibus
 mitiebantur mu-
 nera.
 42 Salax vir.
 43 In Apulia.
 non milium uberrim.
 ruituro ſimile adeoque Cumani ſuſpetum.
 48 Cauernosus. 49 Pice obtuas irecondit.
 44 Latifundia quibus transuolantur milii defatigentur. Pers. 4. quantum
 45 In Campania. 46 Misenum promontorium Cumis immensum
 47 Mons Campanæ non procul à Baſis.
 50 Duraturo atque diu vigorem & ani-
 quam mihi prædiolum cum pueri, matre ſua & catello colluſore.
 51 Quantulum. 52 Venere. 53 Meliusne legabitur Gallo ſacerdoti
 hoc deficiente ego prorsus deſtituar tanquam Polyphemus unico ab Ulyſſe effoſo oculo.
 56 Nudis. 57 An iubebo exſpectate reſtatem?

Verum

Verùm ut dissimules, ut mittas ⁵⁸ cetera, quanto
 70 ⁵⁹ Metiris pretio, quòd n̄ tibi deditus essem,
 Deuotusq; cliens, uxori tua virgo maneret?
 Scis certè quibus ista modis, quām sepe rogāris,
 Et quā pollicitus, fugientem sepe ⁶⁰ puellum
 Amplexu rapui, ⁶¹ tabulas quoque ruperat, & iam
 75 ⁶² Signabat, tota vix ⁶³ hāc ego nocte redemi
 Te plorante foris, testis mihi lectulus, & tu,
 Ad quem peruenit lecti sonus, & domine vox.
 Instabile, ac dirimi cōceptum, & iam penè solutum
 80 Coniugium in multis domibus seruauit adulter.
⁶⁴ Quò te circuagas? ⁶⁵ quæ prima, aut ultima ponas?
 Nullum ergo meritum est ingratis ac perfide nullū,
 Quòd tibi filiolus, vel filia nascitur ex me?
⁶⁶ Tollis enim, & ⁶⁷ libris actorum spargere gaudes
 85 Argumenta viri. ⁶⁸ foribus suspende coronas
 Iam pater es, dedimus quod ⁶⁹ famæ opponere possis.
 Iura parentis habes, ⁷⁰ propter me scriberis hæres,
 Legatum omne capis, nec non & dulce ⁷¹ caducum.
⁷² Comoda præterea iunguntur multa caducis:
 Si numerum, si tres impleuero. P. iusta doloris
 90 Næuole causatui: contrà tamen ille quid affert?
 N. Negligit, atque alium bipedem sibi querit ⁷³ asellū
 Hæc sibi commissa tibi celare memento,
 Et tacitus nostras intra te fige querelas.
 Nam res mortifera est inimicus ⁷⁴ pumice leuis.
 95 ⁷⁵ Qui modo secretum commiserat, ardet, & odit,
 Tanquam prodiderim quicquid scio, sumere ferrum,
 Fuste ⁷⁶ aperire caput, ⁷⁷ candelam apponere valuis
 Non dubitat, nec contemnas, aut despicias, quòd
 His ⁷⁸ opibus nunquam cara est ⁷⁹ annona venenii.
 100 Ergo occulta teges, ut ⁸⁰ curia Martis Athenis.

caudatum & simplicem quemidem decipiat. ⁷⁴ Dropace leuigatus & mollis. ⁷⁵ Sat. 3
 v. 112. ⁷⁶ Cōminere. ⁷⁷ Aedes incendere. Sat. 1. 5. v. 146. ⁷⁸ Opulentis. ⁷⁹ Em-
 ptio, copia, impensa. ⁸⁰ Areopagitz qui tacentes indicabant per characteres & literas.
 Pers. & nigrum scis posse. ⁷⁶ Beta. dicitur Areopagus ab ⁷⁷ Mars, & ⁷⁸ ⁷⁹ saxum, collis.
 hic n. à Neptuno Mars homicidij aconfusat, coram duodecimi diis, sex sententijs absolutus ell.

58 Officia mea
 in te.
 59 Aefflitas.
 60 Vxore tuam.
 61 Nuptiales in
 quibus verba sole-
 nia fuerant, libero-
 rum procreandorum
 grata, uxorem duci.
 Brisson de formul.

62 Alteri viro nup-
 tura.
 63 Huius notitia,
 bore.
 64 Quò te ventas,
 ad quod subterfu-
 gium?
 65 Ad exensiō-
 nem sic Dido ⁷⁴
 quibus amiserant
 Aeneid 4.
 66 Educas.

67 In quibus natos
 sibi liberos protes-
 parentes eorum no-
 mina scribebant,
 notato dīc & con-
 fule. Brisson. antiqu. r.
 L. c.

68 In signum puer-
 perij.

69 Impotentia &
 molilitati infamia.

70 Sæpe nlegata
 concipiebantur his
 verbis. ⁷⁴ Namque
 literes habuerunt.

71 Cuius nisi libe-
 ros habeat, legē Pa-
 pia, decimā pars in
 fiscum cadit, & dā-
 citur caducia.
 Cithcat.

72 Qui tres liberos
 suscepit, à tutela
 excusabatur. in las-
 cibus suwendis
 prior erat: tesiā
 frumenti triplicem
 accipiebat, &c.

73 Draucum bene
 74 Dropace leuigatus & mollis. 75 Sat. 3
 75 Cōminere. 76 Aedes incendere. Sat. 1. 5. v. 146. 77 Opulentis. 78 Em-
 ptio, copia, impensa. 79 Beta. dicitur Areopagus ab 80 Mars, & 81 ⁷⁹ saxum, collis.
 80 Pers. & nigrum scis posse. 76 Beta. 77 Areopagitz qui tacentes indicabant per characteres & literas.
 81 hic n. à Neptuno Mars homicidij aconfusat, coram duodecimi diis, sex sententijs absolutus ell.

87 O rustice & in-
 falle. *Hemiflich. Yng.*
 88 Ne exaudiāt alijs.
 89 Hypall. Galli can-
 tum secundum.
 90 Qui pensa librat.
 vel, qui libtos ex-
 scribit.
 91 Vide Sat. 5. v. 119
 & Sat. 1. v. 136.
 92 Baltheornm ver-
 ba & lora quibus
 easi sunt.
 93 Audire nol.
 94 Secretis domini
 sui repleat, satiget,
 exacer.
 95 Ut taceant, supra
 in dixerat, et tacitus
 nostra in tua te fige
 querela.
 96 Fortiui, itaque
 dulcissimi.
 97 Pro salute pop.
 Rom. sacra faciens
 hono Deo, in cuius
 sacris lar. iter pota-
 runt mulieres. *Sat. 6.*
 ver. 313.
 98 Muller vinolēta.
 99 Dominus tamen
 malus cum sit, & sibi
 male concius, est
 seruus deterior illis
 quorum vitas aut
 pase suo.
 100 Hac vrbe in sep-
 tem collibus posita.
 101 Romam.
 102 Terra.
 103 Mari.
 104 Molles, & usw.
 105 *Hemiflichum po-*
sta Calui quo Pam-
prum taxauit,
Digito caput uno
scalpūt, quid credas
hunc sibi velle? virū.
 106 Salacibus & ad
 Venērem himulanti-
 bus herbis vescere.
 107 Precepta de Ve-
 nere excitanda.
 108 Iubet me satum &
 Parca mēa contentū
 esse tenui ex opera
 mea vita.

P 81 O Corydon Corydon, secretum diuitis ullum
 Esse putas? serui ut taceant, iumenta loquentur,
 Et canis, & postes, & marmora: claudē fenestras,
 Vela tegant rimas, iunge ostia, tollito lumen 105
 E medio, 82 clamēt omnes, propē nemo recumbat:
 Quod tamen ad 83 cantum galli facit ille secundi,
 Proximus ante diem caupo sciet, audiet & qua
 Finixerunt pariter 84 librarius, archimagiri
 85 Carptores: quod enim dubitant componere crīmē 110
 In dominos? quoties rumoribus ulciscuntur
 86 Balthea? nec deerit qui te per compita querat
 87 Nolentem, & miseram vinosus 88 inebriet aurem.
 Illos ergo 89 roges quicquid paulo antē petebas
 A nobis, taceant illi, sed prodere malunt 115
 Arcanum, quām 90 subrepti potare Falerni
 91 Pro populo faciens quantum 92 Laufella bibebat.
 Viuendum rectē cū propter plurima, tum his
 Præcipue causis, ut linguas mancipiorum
 Contemnas: nam lingua mali pars pessima serui. 120
 93 Deterior tamen hic, qui liber non erit, illis
 Quorum animas & farre suo custodit, & ære:
 N. Idcirco ut possim linguam contemnere serui,
 Vtile consilium modo, sed commune dedisti:
 Nunc mihi quid suades post damnum tēporis, & spes 125
 Deceptas? festinat enim decurrere velox
 Flosculus angustē misereque breuissima vite
 Portio, dum bibimus, dum serta, unguenta, puellas
 Poscimus, obrepit non intellecta senectus.
 P. Ne trepida: nunquam pathicus tibi deerit amicus 130
 Stantibus & saluis 94 his collibus, undique ad 95 illos
 Conueniunt & 96 carpentis, & 97 naibus omnes,
 98 Qui digito scalpunt uno caput: altera maior
 Spes supereft, tu tantū 99 erucis imprime dentem.
 N. Hec exempla para felicibus, at 2 mea Cloto 135
 Et 2 Lachesis gaudent, si pascitur inguine venter.

¶ parui, nostriq; lares, quos ture minuto,
Aut farre, & tenui soleo³ exornare corona.
Quando ego figam aliquid, quo sit mihi tutus senectus
140 4 A tegete, & baculo? viginti millia fœnus
Pignoribus positis, argenti vasa puri,
Sed que⁵ Fabricius censor notet, & duofortes
De grege Mæorum, qui me cernice locata
Securum iubeant clamoso insistere circo.
145 Sit mihi præterea curuus cælator, & alter
Qui multas facies pingat cito, sufficient hec.
7 Quando ego pauper ero, votum miserabile, nec spes
His saltem, nam cum pro me fortuna rogatur,
Affigit ceras⁶ illa de naue petitas,
150 Quæ Siculos cantus effugit remige surdo.

pertus mihi à fato est. 8 Vlyssis, qui à Circe admonitus ne pateretur se alluci Sirenum
iuxta Siciliam habitantium cantu, socijs cera aures obturauit, & se ad malum nauis alligant
iussit, atque ita pateretur. Quod est.

SATYRA X.

Pulcherrimæ huius Satyræ argumentum sumptum est
ex Platonis Alcibiade secundo. Viderunt etiam ante oculos habuisse Persij secundam Satyram,
& illud Socratis de Votis, referente Val: Maximo in
2. cap. 7. lib. Est n. absolutissima huius Sat. Propositio.
In qua Poeta docet vota mortalium propè execrationes esse, qui diuitias, honores, eloquentiam, gloriam bellicam, longam vitam, pulchritudinem à diis
precentur, quæ tamen plerique votorum compo-
tes pessundent. Verum petendam esse bonam men-
tem, cætera Deo permittenda qui nouit quid cuique
conuesiat.

¶ Mnibus in terris, quæ sunt à¹ Gadibus usq;
Aurorā et² Gangem, pauci dignoscere possunt
Vera bona, atque illis multum³ diuersa, remota
Erroris nebula: quid enim ratione timemus,
5 Aut cupimus? quid tam dextro pede concipis, ut te
4 Quid tam prospéro auspicio vones & precaris? dextra n. numina fœnere credebantur.

1 Ins. in mari Ae-
lantico prope His-
pania n. ab Occiden-
te. Cadiz.

2 Fluminis, qui ori-
entalem Indianam fl-
cat. Ad Orientem.

3 Mala.

Cona-

5 Dominis, ut Nep-
 tis exauditis Thebei
 votis de Hippolyto.
 vide vers. 32 s. seq.
 6 Præsentes &
 prompti nimis.
 7 Pace.
 8 Iusta vers. 114.
 9 Ut Milo Croto-
 nianus, de quo A.
 Gel. 14. 16.
 10 Quæ longe max.
 11 Quibus Nero
 Imper. vndique oc-
 casione quæsta insi-
 diahatur dialeum o-
 pibus.
 12 Cassium Longi-
 num, l. Cetum inter-
 seci iusit Nero non
 alio iniecto crimine
 quam quod Cassi jv-
 nias e Caesaris per-
 eussoribus statuam
 retinuisse.
 13 Seneca vir san-
 guissimus quo præ-
 ceptore ipse Nero
 vñsuerat, criminis
 rationibus Festi Ruffi
 & Tigellini tanquā
 hortis, vñllis, opibus
 ipsum principem
 transcederet, Piso-
 manus denique con-
 surationis accusatus
 (enun re vera dicitur
 essent in causa) Ne-
 ronis iussu, incisus si-
 bi venis obiit. Ta-
 cit. 14.
 15 Proximam ne-
 tem Plautij Laterani
 ans, designati Nero
 adiungit adeo pro-
 perè, &c. Tac. 15.
 16 Militum, peret.
 17 Pauperum inquinorū in etenaculis conductis que summa tabulata sunt, ut dicitur
 Sat. 2. v. 199. 18 Percusso. 19 Et illius quidem non cælati. Turneb. 29. 1. 20 La-
 tronis. 21 In quo arcas habuerunt senatores, in quibus pecunias tutius disponebant. vi-
 de Sat. 2. v. 260. 22 Sat. 5. v. 43. & 34. 23 Flammæ erit colcris in auratis pocu-
 lis, &c. ad. veneno. 24 Democritus qui semper ridebat ineptias hominum. 25 He-
 racleitus qui miserias hominum continenter flebat. 26 In promptu quidem est rideere,
 sed mirum vnde suppeteret Heraclito tanta lacrymatum copia! 27 In Abdera, alijsque
 Thessal. vñbibus, ut in Roma, 28 De his supra.

Quid

Quid si vidisset prætorem²⁷ in curribus altis
 Exstantem, & medio²⁷ sublimem in puluere circi
 In²⁸ tunica Ionis, & pictæ²⁹ sarrana ferentem
 Ex humeris³⁰ aulæ a toga magnæq; coronæ
 40 Tantum orbem, quanto ceruix³¹ non sufficit vlla?
 Quippe tenet sudans hanc³² publicus, &³³ sibi consul
 Ne placeat, currus seruus portatur eodem.
 Da nunc &³⁴ volucrem, sceptro que surgit eburno,
 Illinc cornicines, hinc præcedentia longi
 45 Agminis³⁵ officia, &³⁶ niueos ad frena Quirites,
 Defossa in loculis quos sportula fecit amicos,
 37 Tunc quoque materiam risus innenit ad omnes
 Occursus hominum, cuius prudentia monstrat
 Summos posse viros, & magna exempla datus
 50 38 Veruecum in patria³⁹ crassoq; sub aere nasci.
 Ridebat curas, nec non & gaudia vulgi,
 Interdum & lacrymas, cum Fortune ipse minati,
 Mandaret⁴⁰ laqueum, *mediumq; ostenderet ungue.
 Ergo superuacua, aut perniciofa petuntur,
 55 Propter que fas est⁴¹ genua incerare deorum.
 Quosdam præcipitat subiecta potentia magne
 Inuidæ, mergit longa atque insignis honorum
 42 Pagina, descendunt statua, ⁴³ restemq; sequuntur.
 Ipsas deinde⁴⁴ rotas bigarum impæctas securis
 60 Cedit, & immeritis franguntur crura caballis,
 Iam stridunt⁴⁵ ignes, iam follibus atque caminis
 Ardet⁴⁶ adoratum populo caput, &⁴⁷ crepat ingens
 48 Seianus, deinde ex facie toto orbe⁴⁹ secunda
 Fiunt urceoli, pelues, sartago, patella.

39 Qui pingues & hebetes reddit, ut tenuis contra ingeniosos.
 * Infamem digitum, Pers. 2.5. 40 In suum ipsius Fortune suspendium.
 illinere, inquit Turneb. 30.15. Sed concepta vota & in charta conscripta deorum genibus cere
 obfignata figura, idem 1.7. 41 Non cereis candelis oblatis
 nebat. 42 Aenea qua imaginibus affixa honorum gradus conti
 nuerat. 43 Reste deuiciuntur & in Scalas Gemomatas trahuntur. Restem a laqueoisque sta
 tuis altioribus iniçera easque detrahere moris fuisti meminit Lipsius in Sen. Octav. 44 Sta
 tuas equestres, currus triumphales, equos qneos. 45 Quibus funduntur & liquuntur statua
 46 Nuper in honore habitum. 47 Cum crepitu resoluitur in igni. 48 Statua Seiani
 49 Fuerat n. collega perpetuus impensis, eique secundi honores habebantur.

5° Pone

27 Sublimem in
 curvo ludo Circeas
 fes agentem. Sat. 3.
 191.

28 Triumphalve
 ste, quam triumpha
 tes e Ionis templo
 sumptam iude
 bant.

29 Tyria, Syri ening
 Tyrus dicta est que
 prius Sarta à pice
 74, cuius suco

purpura tingebat
 tur, maximisque ibi
 horum piscaens.

30 Toga lata & am
 plia instar aulorum
 cuibus aulam pa
 riores leguntur.

31 Sup. ferendo.

32 Seruus eis minis
 ter pub. qui coro
 nato sustinet.

33 Triumphantib;
 ergo seruos desitius
 solebat, qui in medio
 triumphi acclamati
 one interclamaret,
 Reppice post te: Ho
 minem seeſſe memeti
 to.

34 Aquilam che
 nei Sceptri vertici
 inculpat.

35 Amicos, seruos,
 ministras.

36 Clientes, cives
 albis togis induitos
 circa currum.

37 Etiam suo tem
 pore.

38 Abdæra Demo
 criti patriæ, in Thrac
 ia ubi barbari sive
 & rudes instar ves
 ucum.

9 Dominis, ut Nep-
tus exauditis Theisci
votis de Hippolyto.
vide verf. 325. seq.

8 Præsentes &
prompti nimis.

7 Pace.

6 Iofra verf. 314.

5 Ut Milo Croto-
nites, de quo A.
Gel. 14. 16.

4 Quæ longe max.

3 Quibus Nero
Imper. vndique oc-
casione quæsita insi-
diabatur dia uitum o-
pibus.

2 Cassium Longi-
num, lCtnm inter-
fici iussit Nero non
alio iniecio criminè
quam quod Cassiū v-
nas ē Cæsaris per-
cussoribus statuam
terruisset.

1 Seneca vir san-
ctissimus quo præ-
ceptore ipse Nero
vñs fecerat, criminis
tionib[us] Festi Ruffi
& Tigellini tanquā
hortis, vñllis, opibus
ipsum principem
transcenderet, Piso-
mianæ deinceps con-
furationis accusatam,
(enun re vera dixit[ur]
essent in causa) Ne-
ronis iussu, incisæ si-
bi venis obiit. Ta-
bit. 14.

32 Proximam ne-
gem Plautij Lætan-
tos, designati Nero
adiungit adeo pro-
pere. &c. Tac. 15.

33 Militum, peref-
forum.

34 Pauperum inquinorum in etenacnis conductis que summa tabulata sunt, & dictum
Sat. 2. v. 199.

35 Percusso. 17 Et illius quidem non cælati. Turneb. 39. 1. 18 La-
trouini.

19 In quo arcas habuerunt senatores, in quibus pecunias tutius disponebant. vi-
de Sat. 2. v. 260.

20 Sat. 2. v. 43. & 34. 21 Flammæ erit coloris in auratis poc-
ulis. vñc. ard. veneno.

22 Democritus qui semper ridebat ineptias hominum. 23 He-
reclitus qui miseras hominum continenter siebat.

24 In promptu quidem est rideare,
sed mirum unde suppeteret Heraclito tanta lacrymatum copia! 25 In Abdera, aliisque

26 De his fognis.

Conatus non peniteat, votiq[ue] peracti?

Euertere domos totas optantibus & ipsis

10 Di[us] faciles, nocitura? togā, nocitura petuntur

Militiā, & torrens dicendi copia, multis

15 Et* sua mortifera est facundia, viribus & ille

Confusus perit, admirandisq[ue] lacertis.

Sed plures nimia congesta pecunia cura

Strangulat, & cuncta exuperans patrimonia censit,

Quanto delphinis balena? Britannica maior.

15 Temporibus & diris igitur, iussuq[ue] Neronis

11 Longinum, & magnos Senecæ prædiuitis hortos

Clausit, & egregias Lætanorum obſidet aedes

14 Tota cohors, ratus venti in cœnacula miles.

Pauca licet portes argentivascula puri,

20 Nocte iter ingressus gladium, contumq[ue] timebis,

Et motæ ad tunam trepidabis arundinis umbram.

Cantabit vacuus coram latrone viator.

Prima ferè vota, & cunctis notissima templis,

Dixitiae ut crescant, ut opes, ut maxima toto

25 Nostra sit arca foro, sed nulla aconita bibuntur

Fictilibus: tunc illa time, cum pocula sumes

20 Gemmata, & lato Setinum ardebit in auro.

Iam ne igitur laudas, quod de sapientibus alter

Ridebat, quoties à limine mouerat unum

30 Protuleratq[ue] pedem: flebat contrarius alter?

24 Sed facilis cuius rigidæ censura cachinni.

Mirandum est unde ille oculis sufficerit humor.

Perpetuo risu pulmonem agitare solebat

Democritus, quanquam non esset urribus illis

35 Prætexta, & trabeæ, fasces, lectica, tribunal.

Pauperum inquinorum in etenacnis conductis que summa tabulata sunt, & dictum

16 Percusso. 17 Et illius quidem non cælati. Turneb. 39. 1. 18 La-
trouini.

19 In quo arcas habuerunt senatores, in quibus pecunias tutius disponebant. vi-
de Sat. 2. v. 260.

20 Sat. 2. v. 43. & 34. 21 Flammæ erit coloris in auratis poc-
ulis. vñc. ard. veneno.

22 Democritus qui semper ridebat ineptias hominum. 23 He-
reclitus qui miseras hominum continenter siebat.

24 In promptu quidem est rideare,
sed mirum unde suppeteret Heraclito tanta lacrymatum copia!

25 In Abdera, aliisque

26 De his fognis.

Quid

Quid si vidisset prætorem²⁷ in curribus altis
 Extantem, & medio²⁷ sublimem in puluere circi
 In²⁸ tunica Iouis, & pictæ²⁹ sarrana ferentem
 Ex humeris³⁰ aulæa toge, magnaq; corone
 40 Tantum orbem, quanto curuix³¹ non sufficit villa?
 Quippe tenet sudans hanc³² publicus, &³³ sibi consul
 Ne placeat, curru seruus portatur eodem.
 Da nunc &³⁴ volucrem, sceptro que surgit eburno,
 Illinc cornicines, hinc præcedentia longi
 45 Agminis³⁵ officia, &³⁶ niueos ad frena Quirites,
 Defossa in loculis quos sportula fecit amicos,
 37 Tunc quoque materiam risus inuenit ad omnes
 Occursus hominum, cuius prudentia monstrat
 Summos posse viros, & magna exempla daturos
 50 38 Veruecum in patria³⁹ crassoq; sub aere nasci.
 Ridebat curas, necnon & gaudia vulgi,
 Interdum & lacrymas, cum Fortune ipse minaci,
 Mandaret⁴⁰ laqueum, * mediumq; ostenderet unguem.
 Ergo superuacua, aut perniciofa petuntur,
 55 Propter que fas est⁴¹ genua incerare deorum.
 Quosdam præcipitat subiecta potentia magne
 Inuidie, mergit longa atque insignis honorum
 42 Pagina, descendunt statua, ⁴³ restemq; sequuntur.
 Ipsas deinde⁴⁴ rotas bigarum impacta securis
 60 Cædit, & immeritis franguntur crura caballis,
 Iam stridunt⁴⁵ ignes, iam follibus atque caminis
 Ardet⁴⁶ adoratum populo caput, &⁴⁷ crepat ingens
 48 Seianus, deinde ex facie toto orbe⁴⁹ secunda
 Fiunt urceoli, pelues, sartago, patelle.

39 Qui pingues & hebetes reddit, ut tenuis contra ingeniosos. 40 In suum ipsius For-
 tune suspendium. * Infamem digitum, Pers. 2.5. 41 Non cereis eandem oblatis
 illinere, inquit Turneb. 30.15. Sed concepta vota & in charta conscripta deorum genibus certa
 oblongata figura, idem 1.17. 42 Aenea quæ imaginibus affixa honorum gradus conti-
 nebat. 43 Reste dei ciuntur & in Scalas Gemomas trahantur. Restem a laqueosque sta-
 tuis altioribus iniçera easque detrahere morisuisse meminit Lipsius in Sen. Octav. 44 Sta-
 tuas equites, currus triumphales, equos q;neos. 45 Qibus funduntur & lignuntur statua.
 46 Nuper in honore habitum. 47 Cum crepitu resoluitur in igni. 48 Statua Seiani.
 49 Fugrat n; collega perpetuus Imperatoris, eique secundi honores habebantur.

50 Pone

27 Sublimem¹⁰
 curu ludos Circens
 ses agem. Sat 3.
 194.

28 Triumphali ve-
 ste, quam triumpha-
 tes è Iouis templo
 sumptuam iude-
 bant.

29 Tyria, Syris enig-
 Tyrus dicta est que
 prius Sartæ à pice
 "W. cuius succo
 purpura tingeba-
 tur, maximisque ibi
 horum piseatns.
 30 Toga lata & am-
 pli instar aulorum
 cuius aulatum pa-
 rietes teguntur.

31 Sup. ferendo.
 32 Seruus seu min-
 istri pub. qui coro-
 nam sustenter.
 33 Triumphanti &
 tergo seruus desitius
 solebat, qui in medio
 triumphi acclamati-
 one interclamaret,
 Reppice post te! Ho-
 minem reesse memet-
 to.

34 Aquilam ebo-
 nei Sceptri vertici
 insculpram.

35 Amicos, seruos,
 ministras.

36 Clientes, cines
 albito togis induitos
 circa currum.

37 Etiam suo tem-
 pore.

38 Abdæta Demi-
 criti patriæ, in Thrac-
 ia vbi barbari sunt
 & rudes instar ver-
 ucum.

50 Ironice poeta
hac de Seiano vel
dialogus est luis
populi Seiano inul-
tantis.

51 Coronatos Ioui
Capitolino sacri-
fica.

52 Candidum, Ioui
gratum, qui eadem
tornu Europe plau-
uerat.

53 Ad supplicium,
Scalas Gemonias,
vel Tib:rii.

54 Hec inter se po-
pulus in horas mo-
bitis.

55 Quo teste prob.
Imperat: r. insidias
sibi struxisse Seia-
num?

56 A Tiberio qui in
Capreas insulam
paruam prope Cam-
paniam, quo volup-
tatis & libidini
Tiberius indulgeret,
secessit.

57 Pop. Rom Ro-
mulo & Remo ori-
undus. Alii habent,
Tremons.

58 Hec que seqn.
Poeta.

59 Si Thuscorum
dea patriotæ &
alumno suo Seiano
in tantum fauisset ut
Tiberium oppri-
re valueret, hac ipsa
hora Seianum popu-
lus Rom. Imperato-
rem salutare paratus
fuisse.

60 Ex quo per suffragia (que plerunque venalia erant) non eligimus magistratus. 61 Ele-
ctionis & comitiorum que permittit Imperatoribus. 62 Populus qui olim eligebat pacis
& belli magistratus. 63 Victimæ pane, & voluptatem & iudicis. 64 Alter populi intro-
ducitur dialogus. 65 Ira Imperatoris, vel, forn. ad exurendos multos. 66 Vereor
ne Brutidius quem modo conueni pallientem ex male conscientia vel metu principis quod
amicus esset Seiano, se interficiat ut Ajax.—vel, Quam timeo ne Tiberius male se à Senatu de-
fensum arguens in Senatores & ciues cæde ruat non sanius quam Ajax ille Sophocleus in pe-
nates, in quas veluti plebem & proceres Græcorum, gladio & flagello sauiit. 67 Insepultus,
68 Seianum. 69 Nostris quos habemus & seruos & inimicos, ne quis eorum neget nos cal-
casse, & nos tanquam Seiano fuentes accuseret, quibus etiam dominos accutantibus credemus.
70 Magistratus urbanos, sellis pœnulibus in Curiam vehi & ex ijs iura dare solebant magi-
stratus.

50 Pone domi 51 lauros, duc in capitolia magnum 69
52 Cretatumq, bouem, Seianus 53 dicitur unco
Spectandus. gaudent omnes. 54 quæ labra? quis illi
Vultus erat? nunquam (si quid mihi credis) amauit
Hunc hominem. sed quo cecidit sub criminis? quisna
Delator? quibus indiciis? 55 quo teste probauit?
Nil horum. verbosa & grandis epistola venit
56 A Capreis: bene habet, nil plus interrogo: sed quid
Turba? Remi? sequitur fortuna, ut semper, & odit
Damnatos. 58 idem populus, 59 si Nurscia Thusco
Fauisset, si oppressa foret secura senectus 71
Principis, hac ipsa Seianum diceret hora
Augustum. iam pridem, 60 ex quo suffragia nulli
Vendimus, effugit 61 curas. nam 62 qui dabant olim
Imperium, fasces, legiones, omnia, nunc se
Continet, atque duas tantum res anxius optat
63 Panem, & Circenses. 64 perituros audio multos.
Nil dubium, magna est 65 fornacula. 66 pallidulus mihi
Brutidius meus ad Martis fuit obuius aram,
Quam timeo victimæ ne penas exigat Ajax,
Ut male defensus. curramus precipites, &
Dum 67 iacet in ripa, calcemus Cæsaris 68 hostem:
Sed videant 69 serui, ne quis neget, & pauidum in ius
Ceruice astricta dominum trahat. hi sermones
Tunc de Seiano, secreta hæc murmura vulgi.
Vis ne salutari sicut Seianus? habere
Tantundem? atque illi 70 sellas donare curules?
81

Illum exercitibus præponere? tutor haberi
 Principis angusta Capreorum in rupa sedentis
 Cum⁷¹ grege Chaldaeο⁷² vis certe, peila, cohortes,
 95 ⁷³ Egregios equites, & castra⁷⁴ domeſtīca. quid nī
 Hæc cupias? & qui nolunt occidere quenquam,
 Posse volunt.⁷⁵ sed quæ præclara, & proſpera tanti,
 Ut rebus lœtis par sit mēſura malorum?
 79 Huius qui trahit prætextam sumere mavis,
 100 An⁷⁷ Fidenarum, Gabiorumq; esse potestas?
 Et⁷⁸ de mēſura ius dicere, ⁷⁸ vasa minora
 Frangere pannosus vacuis ædilis⁷⁹ Vlubris?
 Ergo quid optandum foret ignorasse fateris
 Seianum. nam qui nimios optabat honores
 105 Et nimias poscebat opes, numeroſa parabat
 Excelsæ turris tabulata, unde altior eſſet
 Casus, & impulse præcepſ immane ruinae.
 Quid⁸⁰ Crassos? quid⁸⁰ Pompeios euerit? &⁸¹ illū,
 Ad sua qui domitos deduxit⁸² flagra Quirites?
 110 Summus nempe locus nulla non arte petitus,
 Magnaq; numinibus vota exaudita⁸³ malignis.
 Ad⁸⁴ generum Cereris fine cæde & vulnere pauci
 Descendunt reges, &⁸⁵ ſicca morte tyranni.
 86 Eloquium ac famam Demoſthenis, aut Ciceronis
 115 Incipit optare, & totis⁸⁷ Quinquatribus optat,
 Quisquis adhuc uno partam colit⁸⁸ aſſe Mineruam,
 Quem ſequitur custos angustæ vernula⁸⁹ capsæ:
 Eloquio ſed uterque perit orator, utrunque
 Largus & exundans letho dedit ingenij fons.
 120 Ingenio⁹⁰ manus eſt & ceruix cæſa. nec unquam
 Sanguine cauſidici maduerunt roſtra⁹¹ puſilli.

85 Non cruenta. 86 Puer elementarius qui tenui Mineruam literis initiatuſ, quem ſuus capſarius deducit ad ſcholam & redneſt pauculos ferens libros, in fefiſis Mineruæ ſapienſis
 præſidis ſibi exoptat eloquentiam Demoſthenis aut Ciceronis. 87 Fefiſis Palladi ſacrificiis
 diſciplis à quinque diebus quibus celebraſtantur, Ouid, ſed Varroni & Festo à quinto iduſ Mart.
 88 Exigua mercede rudiſtamenta acquiſita. 89 Quæ libros tenet. 90 Manus &
 caput Cic, abſcissa affigebantur roſtriſ e quibus in Antonium dixerat. 91 Malis vel mali-
 diocris.

71 Mathematicis, &
 quibus maxime co-
 lebat Thraſyllum
 Chaldaeum Sat. a.
 v. 575.

72 Vis primipilis.
 tum, vel legionis
 præfecturam, pilum
 a pedum Rom.
 battile erat mīſſile.
 cohors decima legi-
 onis pars.

73 Equitum dome-
 ſicorum magiſte-
 riū, vt Sei.

74 Prætoriana, que
 primus ad muros ve-
 bis non procul à
 porta Viminali po-
 ſuit Seianus.

75 Sed quæ condi-
 tam lauta eſt ac lata,
 quæ nihil acerbi ha-
 beat admifſum?

76 Sunimum impe-
 rium Seiani cum po-
 ticulo?

77 Municipiorum
 vilium magiſtratus.

78 Perſi Sat. v.

79 Deserto Volſeo-
 rum oppido.

80 Patrem & fili hos
 à Caſarianis, illos à
 Parthiſ euerſos.

81 Caſagam, vel, e-
 tiam Syllam aut Cia-
 nam

82 Imperium, di-
 caturam perpernam.

83 Quæ impor-
 tante viſta mala pro-
 bonis concedunt.

84 Plutonem Pro-
 ſerpine maritum, &
 mortem.

85 Malis vel mali-
 diocris.

91 Verum hote
 Ciceronis de oppri-
 ssione Catilina in
 his constitutis, 3
 Quintiliano 9.1.4.c.
 & aliis verisimiliter
 propter secum Naturam
 subspissas iteras
 tam a malenorum
 ira milione vult asse-
 re. Turneb. 7.19.
 92 Tam incepto
 versu.
 93 Orationes Cic.
 in Antonium, malo
 omnino Philippice
 inscriptae ab iis quas
 in Philippum regem
 habuit Demosthenes.
 94 Secunda Philip-
 pica.
 95 Demosthenem,
 qui accepto nuncio
 de Antipatri & Cra-
 teri aduentu, ex A-
 thenis in Calabriam
 Thracie profugit
 ad templum Nep-
 tuni, a cuius arca cum
 Archias satelles cum
 abstrahere conare-
 tot. Dein, veneno,
 quod in calamo ha-
 buit, hanstro interiit.
 96 Pópulum in the-
 aero, quo orationes
 recitabat.
 97 Pater Demosth.
 Maxime cognitus,
 qui gladios fabri-
 cavit.
 98 Fumus, fuligine,
 cendenti igni.
 99 Latofo Vulcani,
 fabri ferrarij offi-
 cina, vel ligne. 100 Scholam rhetoris, Ixai. 101 Monimentis tunc raro è xpōsū rōmīcī,
 quo n. loco hostes fusi se in fugam connerteunt, in tumulo stipitibus affixa ergebantur spolia.
 102 Ornamenta nauium victoriarum nautis monumenta flagg. 103 Triumphali, è lapide
 in altum extracto in quo incidebatur pugna. 104 Tropea, quæ summa credunt bona.
 105 Ex hac ambitione & bellica laudis gloria. 106 Cladibus & bellis ciuilibus. 107 Is-
 seribendi. 108 Saxeis sepulchris in quibus urnæ & cineres conduntur. 109 Capti-
 vio, quæ ex muriis erumpens saxe discentit. Pers. Sat. 1.v.25. 110 Annibalis cineres.
 111 Quarta orbis pars tunc teretia. 112 A mari Atlantico ab Occidente, patens ad Nī-
 lum. 113 Phlab Orientem. 114 A sole verticali,

150 Rursus ad Aethiopum populos,¹⁷ aliosq; elephantes,
 Additur imperius Hispania: ¹⁸ Pyrenaeum
 Transilit, opposuit natura ¹⁹ Alpemq; niuemq;
 Diduxit scopulos, & montem rupit ²⁰ aceto.
 Iam tenet Italiam, tamen ultra pergere tendit,
 155 Actum, inquit, nihil est, ni Peno milite ²¹ portas
 Frangimus, & media vexillum pono ²² Suburra.
 O qualis facies, & quali digna tabella,
 Cum ²³ Getula ducem portaret bellum ²⁴ luscum:
 Exitus ergo quis est? o gloria! vincitur idem (nus
 160 Nempe, & in exilium præceps fugit, atque ibi mag-
 Mirandusq; cliens sedet ad prætoria ²⁵ regiss.
 Donec Bithyno libeat vigilare tyranno.
 25 Finem animæ, que res humanas miscuit alim,
 Non gladii, non saxi dabunt, non tela: sed ille
 165 Cannarum vindex, ac tanti sanguinis ulti-
 27 Annulus. ²⁸ Idemens, & securis curre per Alpes,
 Ut ²⁹ pueris placeas, & declamatio fit.
 30 Vnus ³¹ Pellico iuueni non sufficit orbis.
 32 Astatuat infelix angusto limite mundi,
 170 Ut Gyare clausus scopulis, paruaq; Seriphio.
 Cum tamen ³³ à figulis munitam intrauerit urbem,
 34 Sarcophago contentus erit. Mors sola fatetur,
 Quantula sint hominum corpuscula: creditur olim
 35 Velificatus Athos & quicquid ³⁶ Græcia mendax
 175 Audent in historia cum stratum classibus ³⁷ ipsdem
 38 Suppositumq; rotis solidum mare: credimus altos
 Defecisse amnes, epotaq; flumina ³⁹ Medo

17 Non Indiæ ori-
 entalis, sed Lybie ³⁰
 Mauritaniæ, vbi etiæ
 elephani sunt.

18 Montes qui Hi-
 spaniam à Gallijs di-
 vidit.

19 Nivofas Alpes,
 montes qui Italiam
 à Gallia & Germa-
 nia distinguntur.

20 Igni & aceto, ut
 refert Lin. 31.

21 Romæ.

22 Vico urbis celo-
 bertimo.

23 Elephas è Geru-
 sia parte Lybie.

24 Vnuculum, alte-
 ruin oculum ami-
 serat vigilis & pa-
 lustris celo dum in
 Etruriam descen-
 det.

25 Antiochi regis
 Sytis donec libeat
 transire & mereri
 sub Prusia rege Bi-
 thynio: vel Prusie
 ipsius, donec euigi-
 late regi libeat.

26 Letum Ani-
 bali qui omnia in-
 terturbat, non togæ
 non &c sed annulus
 vin, Can & v. mo-
 dij annulorum quo
 senatorum & equi-
 tum Cannis ceso-
 rum dgitis destra-
 dos Carthaginem
 misit, dabit.

27 In cuius palea
 venenum in hunc
 vnum habuit.

28 Poeta, Iron. ²⁹ Sat. 7. 161. ³⁰ Cam. n. Anaxarchum de infinitis mundis au-
 disset differentem, menisse dicitur, dixisseque: me miserum qui nondum viuus dominos facias
 sum. ³¹ Alexandro nato in Pella Macedonie urbe. ³² Vix habet in toto mun-
 do spirandi locum quasi coarctatus esset brevibus ins. Gyaris & Seriphio, de quibus Sat. 1. 73.
 & 6. 563. ³³ Babyloniam quam ex quo latere muri cixii Semiramis, vbi periret Alexander,
 34 Sepulchro, elapide Asio, dico quod cadavera consumat, ex otophos & phægos. Lapis Sar-
 copagus intra quadraginta dies totum corpus absumit exceptis dentibus. I.C. Scal. Exer-
 cit. 29. sect. 2. ³⁵ Mons altissimus Macedonie à Xerxe Persarum rege abscindi a con-
 tinenti iussus & circum vanigatus. ³⁶ Historici Græci vani & mendaces, Herodot. &c.
 37 Quibus Athos fuit velificatus. ³⁸ Pontem & nauibus quo Selson Abido, Asiam Eu-
 rope iuasit, Xerxes, suppositum rotis extremum. ³⁹ Exercituum Medis & Persis.

40 Eurore poeico
 ebeius veritatem &
 fidem historiz exce-
 dit.
 41 Poeta.
 42 Insula in mari
 Euboico e regione
 Atticæ, ubi nauali
 prelio superatus est
 a Themistocle Xer-
 ois.
 43 Ventos, quod
 pontem eius disie-
 cant. Herodot. 7.
 44 Respicit ad AE-
 ueld Virg. 1. Lucian.
 de vento vincit &
 carcere frenat, &c.
 45 Pat compa-
 dum in pelagus inij-
 ei iussit.
 46 Neptunum, ab
 eis & yæta,
 quod terram qua-
 tuat. A. Gel. 2. 28.
 47 Fron quod non
 & Neptunum noctis
 Ænuri iussit.
 48 Tam stulto &
 vesano?
 49 Seapha.
 50 Sanguine - sc.
 suorum.
 51 Olim iuuenis.
 52 In sylvis iuxta
 Tabræcum in Africa
 minori, simiarum
 plenis.
 53 Dissimilitudo in
 vultu plurima.
 54 Calum.
 55 Iustar infantum,
 56 Secunda infantis
 57 Edentula.
 58 Heredipetæ ipsi.
 Emphat.
 59 Hemisferiorum
 move. Sol. 6. 7. 21.
 60 Quid rames
 omnium non similes,
 labore radicali de-
 ficitum, evanescit.
 61 Irrita.
 62 Audire.
 63 Eiam eximius tibiens, quod fuit Selene.

Prandente, & ⁴⁰ madidis cantat quæ ⁴¹ Sofratus alie.
 Ille tamen qualis redyt ⁴² Salamine relicta
 In ⁴³ Corum, atque Eurum solitus saeire flagellis
 Barbarus, ⁴⁴ Aeolio nunquam hoc in carcere passos,
 Ipsum ⁴⁵ compedibus, qui vinxerat ⁴⁶ Ennosigæum?
⁴⁷ Mitius id sanè, quod non & stigmate dignum
 Credidit. ⁴⁸ huic quisquam vellet seruire deorum?
 Sed qualis redyt? nempe una ⁴⁹ nau e ⁵⁰ cruentis
 Fluctibus, ac tarda per densa ⁵¹ cadauera prorâ.
 Has toties optata exegit gloria paenæ.
 Da spatum vitæ, multos da Iupiter annos,
 Hoc ⁵² recto vultu, solum hoc & ⁵³ pallidus optas.
 Sed quam continuis & quantis longa senectus
 Plena malis, deformè & teturum ante omnia vultu,
 Dissimilemque ⁵⁴ sui, deformem pro cute pellem,
 Pendentesq; genas, & taleis aspice rugas,
 Qualeis, umbriferos ⁵⁵ ubi pandit Tabracas saltus,
 In vetula scalpit iam mater simia bucca.
⁵⁶ Plurima sunt iuuenum discrimina, pulchrior ille
 Hoc, atque ille alio: multum hic robustior illo.
 Vna senum facies, cum voce treuentia membra,
 Et iam ⁵⁷ leue caput, madidique ⁵⁸ infantia nasi.
 Frangendus misero gingua panis ⁵⁹ inermi,
 Vsque adeo grauis uxori, natisq; sibiq;
 Ut captatori moueat fastidia ⁶⁰ Cocco.
 Non eadem vini, atque cibi torpente palato
 Gaudia: nam coitus iam longa oblinio: vel si
 Coneris, iacet exiguis cum ⁶¹ ramice neruus,
 Et quamvis tota palpetur nocte, iacebit.
 An ne aliquid sperare potest hæc ⁶² inguinis ægri
 Canicies? quid, quod merito suspecta ⁶³ libido est,
 Que venerem affectat sine viribus? aspice ⁶⁴ partis
 Nunc damnum alterius, nam quæ cantante voluptas,
 Sit licet eximius cithareodus? sit ve ⁶⁵ Selucus.

Et ⁶⁵ quibus aurata mos est fulgere lacerna.
 Quid refert magni, scdeat qua parte theatri,
 Qui vix cornicines exaudiat, atque tubarum
 215 Concentus? clamore opus est, ut sentiat auris,
 Quem dicat venisse puer, quot nuntiet horas.
 Praeterea minimus gelido iam corpore sanguis
 Febre calet sola. circumficit agmine facto (ras,
 Morborum omne genus, ⁶⁷ quorum si nomina qu²⁸
 220 Promptius expediā, quot amauerit ⁶⁸ Hippia mœchos,
 Quot ⁶⁹ Themison ægros autumno occiderit uno,
 Quot ⁷⁰ Basilius socios, quot ⁷¹ circuſcripſerit ⁷² Itus
 Pupillos, quot longa viros exorbeat uno
⁷³ Maura dic, quot discipulos ⁷⁴ inclinet Amillus,
 225 Percurram citius quot villas possideat nunc,
⁷⁵ Quo tondente grauis iuueni mihi barba sonabat.
 Ille humero, hic lumbis, hic coxa debilis, ambos
 Perdidit ille oculos, & ⁷⁶ luscis inuidet, huius
 Pallida labra cibum capiunt digitis alienis.
 230 Ipſe ad conspectum cœnæ diducere rictum
 Suetus, hiat tantum, ceu pullus hirundinis, ad quem
 Ore volat pleno mater ⁷⁷ ieiuna. sed omni
 Membrorum damno maior ⁷⁸ dementia, quæ nec
 Nomina seruorum, nec vultum agnoscit amici
 235 Cum quo præterita cœanauit nocte, ⁷⁹ nec illos
 Quos genuit, quos eduxit. nam ⁸⁰ codice ſæuo
 Heredes vetat eſſe ſuos, ⁸¹ bona tota feruntur
 Ad ⁸² Phialen, tantum artificis valet halitus oris,
 Quod ſteterat multis in carcere fornicis annis.
 240 ⁸³ Ut vigeant ſenſus animi, ducenda tamen ſunt
 Funera natorum, rogiſus aſpiciendus amatae
 Coniugis & fratriſ, plenæq; ⁸⁴ ſororibus urnæ.
 Hæc data poena diu viuentibus, ut renouata
 Semper clade domus multis in luſtibus, inq;
 Perpetuo merore, & ⁸⁵ nigra ueste ſenſcant.
⁸⁶ Rex Pylius (magno ſi quicquam credis Homero)

66 Optimi n̄ tibi
 cines velles longas
 & ſolentias inuidi
 vagabantur per pale
 pia. Hor. ad P.
 nea.

67 Hemifib. Quæſ.
 68 De qua Sat. 6.
 v. 83.
 69 Medicus.
 70 Præter ſpoliata
 provinciales.
 71 Detrundarit.
 72 Impietus tuor.
 73 De qua Sat. 6.
 v. 397.
 74 Sat. 9. 28.
 75 Sat. 1. 25.

76 Ipſe in totum
 eſcus habet quod
 Iulicis inuidet.

77 Ut cibet pullor,
 ipſa ieiunat.
 78 Vbi memoriz,
 ratio & omnis mem-
 toris organa deficiunt.
 79 Nec lib. roſſos
 quos per obliuio-
 nem vel impietatum
 exheredat.
 80 Testamenti ta-
 balis impia.
 81 Hereditu ex alio
 iuſtituit.
 82 Fellatricem.
 83 Fac tamen vi-
 geant.
 84 ſororum oſſibus
 & cinere.

85 Pulla, lugubris.
 86 Nestor, qui repre-
 nabat in Pylo urba
 Latoris.

87 Cum tres homi-
num statu ab Ho-
mero vixisse dicatur,
proxime accessit ad
statu[m] cornicis quae
nouem viuere sicutur.

88 Tria, sc.

89 Viderunt Poeta
innocentes Nestora
300 annos vixisse
cum aliis 30 annis re-
stante terminantes,
per eum vixisse di-
cant, completo n.
centenario numero
in sinistra, ultio-
rem computat vitam
numerum in dextra,
de qua ratione vide
Coel. Rhodigio. 23. l.
32. cap.

90 Tot antequam.
91 Cui Parens nati-
mum patcent.
92 Cum videt forē
filii suum Antilochum
grandem & barba-
tum occisum & rogo
ardentem.

93 Pater Achillis.

94 Laertes.

95 Ulysses filium
suum, Ithace dicem.
96 Per maria decen-
nali errore inata-
tum, vel simpliciter
è naufragio enata-
tem ad Calypso in-
solam. Odyss. 12.

97 Ad sepulchra
maiorum.

98 Aui sui fratris.

99 Filiis adhuc vi-
uentibus qui patris
funus efficerent.

100 Troianarū mulie-
rem.

101 Filia Priami.

102 Prins quidam.

103 Quibus Helenam rapere, ipse andax.

104 senex decesserat, &c.

105 Pileo Persico, vide Briss. de regno Pers.

106 Hecuba vxor Priami in Canem conuerta.

107 Mithridatem, qui 40 annorum bellum tenuit,

108 Lydia regem, longa vita miseriarum admonitum à Solone Atheniensi, qui regi se beatum

109 exultantem prouincias, neminem ante obitum felicem.

110 C. Marij et Romae, qui à Sylla

111 superatus è palude in Minturnensis, ubi latuit, extractus, & in carcere coniugatus, deinceps exulta-

Exemplum 87 vitæ fuit à cornice secunda.

Felix nimis, qui 88 tot per scula mortem

Distulit atque suos iam 89 dextrâ computat annos,

Quique nouum 90 toties mustum bibit. ors parumper 250

Attendat, quantum de legibus 91 ipse queratur

Fatorum, & nimio de stamine, cum videt 92 acris

Antilochi barbam ardenter. nam querit ab omni

Quisquis adest socio, cur haec in tempora duret,

Quod facinus dignum tam longo admiserit aeuo. 255

Haec eadem 93 Peleus raptum cum luget Achillem,

Atque 94 alius, cui fas 95 Ithacum lugere 96 natare.

Incolumi Troia Priamus venisset 97 ad umbras

98 Ajaraci magnis soleanibus, 99 Hectore funus

Portante ac 99 reliquis fratrum ceruicibus, inter

1 Iliadum lachrymas, ut primos edere planctus

2 Cassandra inciperet, scissaq, 2 Polyxena palla:

Si foret extinctus 3 diuerso tempore, quo iam,

Cooperat 4 audaces Paris aedificare carinas.

Longa dies igitur quid contulit? omnia vidit

Euerisa, & flammis 5 Asiam, ferrisque cadentem.

Tunc 6 miles tremulus posita tulit arma 7 tiara,

Et ruit ante aram summi 8 Iouis, ut vetulus bos

Qui domini cultris tenue & miserabile collum

Præbet, ab ingrato iam fastiditus aratro.

Exitus ille ut cinque 9 hominis: sed torua canino

Latravit rictu, que post huic vixerat 10 uxor,

Festino ad 11 nostros, & 12 regem transeo Ponti,

Et 13 Croesum, quem vox iusti facunda Solonis

Respicere ad longe iussit spatia ultima vitæ.

14 Exilium, & carcer Minturnarumq, paludes,

5 Asia partem magnam. 6 Aeneid. 2. Arma

dui senex decesserat, &c. 7 Pileo Persico, vide Briss. de regno Pers.

8 Hercei. 9 Vi-

10 vi, vel non bellum, ut — 10 — Hecuba vxor Priami in Canem conuerta.

11 Mithridatem, qui 40 annorum bellum tenuit,

12 Lydia regem, longa vita miseriarum admonitum à Solone Atheniensi, qui regi se beatum

13 exultantem prouincias, neminem ante obitum felicem.

14 C. Marij et Romae, qui à Sylla

15 superatus è palude in Minturnensis, ubi latuit, extractus, & in carcere coniugatus, deinceps exulta-

16 mendicauit in Africa.

Et mendicatus victa Carthagine panis
 25 Hinc causas habuere. quid illo ciue tulisset.
 Natura in terris, quid Roma beatius unquam.
 280 Si ¹⁶ circunducto ¹⁷ captiuorum agmine, & omni
 Bellorum pompa, animam exhalasset ¹⁸ optimam,
 Cum de ¹⁹ Teutonico vellet descendere currus?
 20 Provisa Pompeio dederat Campania febres
 Optandas, sed multæ urbes, & publica vota
 285 Vicerunt. igitur fortuna ipsius, & urbis
 Seruatum victo caput abstulit. hoc cruciatus
 21 Lentulus, hac pœna caruit, ceciditq; * Cethagus
 Integer, & iacuit ²² * Catilina cadavere toto.
 Formam optat modico pueris, maiore pueris.
 290 Murmure, cum ²³ Veneris fanum videt anxia mater
 24 Usque ad delicias votorum. ²⁵ cur tamen, inquit,
 Corripias? pulchra gaudet Latona Diana.
 Sed vetat optari faciem ²⁶ Lucretia, qualem
 Ipsa habuit. cuperet ²⁷ Rutilo ²⁸ Virginia gibbum
 295 Accipere, atque suam Rutilo dare. filius autem
 Corporis egregi miseros, ²⁹ trepidosq; parentes
 Semper habet. rara est adeò concordia formæ
 Atque pudicitiae. sanctos licet ³⁰ horrida mores
 Trädiderit ³¹ domus, ac veteres imitata ³² Sabinus.
 300 Præterea ^b castum ingenium, vultumq; modestum
 32 Sanguine feruentem tribuat ^b natura benigna
 Larga manu, (quid enim puerò conferre potest plus
 Custode, & cura natura potentior omni?)
 34 Non licet esse viros. nam prodiga corruptoris
 305 Improbitas ipsos audet tentare parentes.
 Tanta in muneribus fiducia, nullus ³⁵ ephebum
 36 Deformem seuca castrauit in arce tyrannus,
 Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, nec
 Clandij seruicium venire, à patre fuit interfecta. 29 De castitate filij. 30 Panepies pudicitiae mater, 31 Castrissima. Sac. 6. 162.
 32 Pubendum, rubescensem, quæ virtus est tinctura. 33 Causa institutione.
 34 Sed vel corruptuntur vel castrantur. 35 Sac. 6. ver. 370. 36 Sed pulcherrim.

15 Ex vita longa
 16 In triumpho.
 17 Cimbororam
 & Teuonum.
 Jupitlanders
 & Easterlings

18 Legam, trium
 phantem & quasi o-
 pima spolia seren-
 tem.
 19 Qno de Teuto-
 nibus triumphantibus
 vchebat.
 20 Cum Pomp. Na-
 poli in Campania
 grani laboraret fe-
 bri (quar futoris ma-
 lis voluit eum eri-
 pere) sucepta pub-
 licæ vota & malignæ
 longi fatti fortuna
 caput eius à Cæsare
 vieti gladijs Achille
 & Photini à Ptole-
 meo in hoc misso-
 ram referuârunt.

21 Non capite ab-
 sciso.
 22 Coniurator in
 patriam, notus ex
 Salustio. *

23 Quæ venustatis
 dea est.

24 Delicias etiam
 votis concipit.

25 Et cur (obijicit
 aliquis) hæc vota
 reprehendas? & La-
 tona ipsa gaudet
 Diana filia quia
 pulchra sit.

26 Quæ propter
 formam à Tarqui-
 nio Sexto per vim
 coiuprata sibi
 mortem conciuit.

27 Deformis & gib-
 bosæ.

28 Filia L. Virginij
 plebeij, quæ ac in H.
 bidinorum Appij

29 De castitate filij. 30 Hæc adu-
 catio, & b. natura casta.

31 Castrissima. Sac. 6. 162.

32 Gaudia institutione.

33 Sac. 6. ver. 370.

34 Sed pulcherrim.

37 Ironice hoc ad
 uerum.
 38 Filii tui.
 39 Marte à Valembo
 in adulterio cum
 Venere deprehensio
 & arresto.
 40 Piscis quem in
 supplicium adulteris
 deprehensis mariti
 per posteriora im-
 mittit, ut & rapha-
 sum.
 41 Filius pulcher &
 stabilis ut Endy-
 mion Lunæ dilectus.
 42 Quam diligit &
 de legit, non eius a
 qua precio corrup-
 tus est & conduxit.
 43 Detornis & di-
 ues qualis erat Ser-
 uilia Bruti mater,
 qua Cæstati dedisse
 credebatur, referente
 Plutarchos.
 44 Ut adultero do-
 net.
 45 Veneri.
 46 Nobilis ac pro-
 diga.
 47 Plebeia ac auara.
 48 In carnis male
 morata, induit co-
 mitatem, liberalita-
 tem, &c. ut moechis
 largiatur.
 49 Obiectio.
 50 Responsum neque
 enim grane prop. ca-
 sta vita periculis
 exemis Hipp & Bel.
 51 Filio Thesei qui
 à sonerca Phædra
 eniis in celo amori
 non resuere apud
 paræ stupri falso accusatus, dum patris ira fogeret, ab equis territiis dislocatus
 est. 52 Filio Glanci qui Sthenobas Præti regis arguorum exorem ipsum ad adulterium pel-
 licientem aspernatus post multa hinc pericula perire. 53 Phædra Minois regis Creta filia.
 54 Se in uitriolum excitanere. 55 Eros ex repudiato amore. 56 Ducat Messa-
 linam necesse utrinque n. mori. 57 C. Silius Cos designatus in innenem formosissimum
 describat Messalinam, cum nuptia causa exiit. fuit. Tac. 1. Suet. in Claud. 58 Messalina
 Claud Cæsar's uxoris. 59 Amore qui ex oculis, vel Nece. ante Messalinæ n. oculos oc-
 cisi sunt. 60 Veste nuptiali. Sat. 2. 123. 61 Pūrpura à togâ vel strigula testus.
 62 Leonis genialis floritor in honorem Genij, de quo vide Pers. Sat. 3. v. 3. 63 Lucilia-
 nus. 64 Decies centena millia sestertiiorum qui in dote laetiorum mos & numerus legi-
 sum.

Strumosum, atque uero pariter, gibboq; tumen-
 tem.
 37 I nunc & 38 iuuenis specie letare tui, quem 310
 Muuora expectant discrimina. fiet adulter
 Publicus, & poenæ metuet quascunque maritus
 Exigit iratus. nec erit felicior astro
 39 Martis, ut in laqueos nunquā incidat. exigit autē
 Interdum ille dolor plus, quam lex uilla dolori 315
 Concessit. necat hic ferro, secat ille cruentis
 Verberibus, quosdam moechos & 40 mugilis intrat.
 Sed tuus 41 Endymion 42 dilectæ fiet adulter
 Matrone, mox cum dederit 43 Seruilia numos,
 Fiet & illius quam non amat. 44 exuet omnem 320
 Corporis ornatum. quid enim uilla negauerit 45 udis
 In zuinibus, siue est hæc 46 Hippia, siue 47 Catulla?
 48 Deterior totos habet illuc siemina mores.
 49 Sed casto quid forma nocet? 50 quid profuit olim
 51 Hippolyto graue propositum? 52 quid Bellerophontis? 325
 Erubuit nempe 53 hæc ceu fastidita repulsa:
 Nec Stenobœa minus, quam Cressa excanduit, & se
 54 Concussere ambæ. mulier saeuisima tunc est,
 Cum stimulos odio 55 pudor admouet. elige 56 quid nam
 Suadendum esse putas, 57 cui nubere 58 Cæsar's uxoris 330
 Destinat. optimus hic, & formosissimus idem
 Gentis patritiae rapitur miser extinguendus
 59 Messalina oculis. dudum sedet illa parato
 60 Flammeolo, 61 Tiriusq; palam 62 genialis in 63 horris
 Sternitur, & 64 ritu decies centena dabuntur 335

Antiquo, veniet cum ⁶⁵ signatoribus ⁶⁶ auspex.

Hec tu secreta, & paucis commissa putabas.

⁶⁷ Non nisi leguime vultu nubere quid placeat, dic:
Ni parere velit, ⁶⁸ pereundum est ante lucernas.

340 Si scelus admittas, dabitur mora parula, dum res
Nota urbi & populo, contingat ⁶⁹ Principis aures,
Dedecus ⁷⁰ ille domus sciet ultimus. interea tu
Obsequere ⁷¹ imperio, si tanti est vita dierum
Paucorum. ⁷² quicquid leuius, meliusq; putaris,

345 Præbenda est gladiopulchra hæc & candida ceruix.
⁷³ Nil ergo optabunt homines? si consilium vis,
⁷⁴ Permitte ipsis expendere numinibus, quid
Conueniat nobis, rebusq; sit utile nostris.

Nam pro iucundis aptissima queque dabunt dy.

350 Charior est illis homo, quam sibi nos ⁷⁴ animorum
Impulsi, & cæca, magnaq; cupidine ducti
Coniugium petimus, partumque uxoris: at illis
Notum, qui pueri, qualsique futura sit uxor.

Vt tamen & poscas aliquid, vogueasque facillis

355 ⁷⁵ Exta, & candiduli ⁷⁶ diuina tomacula porci,
⁷⁷ Orandum est, ut si mens sana in corpore sano.
Fortem posce animum, & mortis terrore care ptem,
⁷⁸ Qui spacium vitæ extremum inter muner a ponat
Naturæ, qui ferre queat quoscunque dolores,

360 Nesciat irasci, rupiat nibil, ⁷⁹ & potiores
Herculis ærumnas credat, scuofq; labores
Et Venere, & coenis, & plumis ⁸⁰ Sardanapali.
Monstro, ⁸¹ quod ipse tibi possis dare. semita ceriæ
Tranquillæ per Virtutem patet unica vite.

365 Nullum numen abest, si sit prudentia: sed te
⁸² Nos facimus Fortuna deam, cœloque locamus.

⁸⁰ Ultimi Affyriorum regis, viri mollissimi. ⁸¹ Ut ex te & tua virtute omnia bona
& felicitate petere possis. ⁸² Per impudentiam nostram locum Fortunæ inter na-
mina relinquissemus.

⁶⁵ Notarii qui ta-
bulae nupiales sig-
nent.

⁶⁶ Auspices nuptijs
interponunt ex
more maiorum, qui
nihil sine auspicio
gerebant.

⁶⁷ Idque viuo ma-
rito Claudio Imp.
non adulterio con-
tentus.

⁶⁸ Ante noctem in-
terficiendus es à
Metallina.

⁶⁹ Clod.

⁷⁰ Metallina Imp.

& amori.

⁷¹ Vtrum optari,
tibi pereundum vi-
que est.

⁷² Obire.

* Respon.

⁷³ Vid. Socratis
dictum in Val. Max.
L. c. 2.

⁷⁴ Affectionem.

⁷⁵ Quod ea dñs
prosecentur, quæ
maxime extent emis-
sæ (inquit Pe-
stus,) at rectius quis
erecta.

⁷⁶ Farcimina è to-
core & carnibus
porcini concisis, à
répico, sacrificijs
ad libitum.

⁷⁷ Roga bonam
mentem, bonam vi-
letudinem animi,
deinde corporis, &c.
Senec. epist. 10.

⁷⁸ Qui mortem esse
natura manus du-
cat.

⁷⁹ A Erumnas cum
virtute, delicijs &
voluptatibus pre-
ferat.

I. IVVENTAIIIS
SATYRA XI.

Persico; quem ad cœnam inuitat, frugalitatem commendat: pauperumque persistens luxum, docet faciendo esse sumptus pro suarum cuiusque facultatum modulo.

1 Nobilis & dives.
2 Pauper, qui patris bona exhaustus.

3 Redatus ad pauperiem ex luxu, ut Apis ins. de quo Sat. 4. ver. 23. vel pauper qui luxuriosus.

4 Orantes in comitius, thermis, statione in foro, theat. loq.

5 Municipiorum in foro. Turneb. t. 1.

27. c.

6 Qui absomptis gula bosis at gladiatoriā te contulit.

7 Exscribit præcepta de ictibus, declinationibus, & transitorum armorum ratione a lanista digerata & imperata, quæ meditetur & exerceat.

8 Oh xratos, obsonis amen lautissimamente.

9 Adversarium comparati.

10 Metaph. ab hianti & ruinoso muro.

11 Contrahere res.

12 Pignori.

13 Aurea argentea, abenca ne agnoscatur fracta.

14 Amplum, vrl Hypallago sibi guloso.

15 Gula denenunt ad gladiatorium partinas & ludos.

16 Paupere ex luxu.

17 Intus & domi sue hospes.

18 Modice opes suas.

19 Tticus eximiè si cœnat, laetus habetur:
Si² Rutilus, demens, quid enim maius cœchini-
Excipitur vulgi, quām³ pauper Apicus?⁴ omnis (no
Coniuctus, thermæ,⁵ stationes, omne theatrum
De⁶ Rutilo. nam dum valida, ac iuuenientia membra⁷
Sufficiunt galeæ, dumq⁸ ardens sanguine fertur
Non cogente quidem, sed nec prohibente tribuno

9 Scripturus leges, & regia verba lanista.
10 Multos porrò vides, quos s^æpe elusus ad ipsum
Creditor introitum solet expectare macelli,
Et quibus in solo viuendi causa palato est.

11 Egregius cœnat, meliusq⁹ miserrimus horum,
Et cito casurus iam¹⁰ perluciente ruina
Interea gustus clementia per omnia querunt,
Nunquam animo pretijs obstantibus: interius si

12 Attendas, magis illa iuuant quæ pluris emuntur.
Ergo haud difficile est peritura¹¹ arcessere summam
Lancibus¹² oppositis, vel matris¹³ imagine fracta,
Et quadringentis nummis condire¹⁴ gulosum

15 Fictile, sic¹⁵ veniunt ad miscellanea ludi
Refert ergo quis hæc eadem parer: in¹⁶ Rutilo nam
Luxuria est, in¹⁷ Ventidio laudabile nomen

18 Sunit, & à sensu famam trahit. illum ego iure
Despiciam,¹⁸ qui seit quanto sublimior¹⁹ Atlas
Omnibus in Libya sit montibus: hic tamen idem
20 Ignoret, quantum ferrata distet ab²⁰ arca

21 Sacculus.²¹ è cœlo descendit, vnde²² et cœu²³ rōv,

24 Divite. Perf. Sat. 4. v. 24. 18 Qui extra se & foris sapit,
25 19 Mons Mauritaniz. Sat. 1. v. 48. 20 Divitis. Sat. 10.
26 21 Modice opes suas. 22 Divina illa Chilonis sententia, Nosce te ipsum, è

Figendum,

Figendum, & memori tractandum pectore. sive
 Coniugium queras, vel ²³ sacri in parte senatus
 30 Esse velis. nec enim ²⁴ loricam poscit Achillus
²⁵ Thersites, in qua se ²⁶ traducebat Ulysses
 Anticipitem: ceutu magno discrimine causam
 Protegere affectas. ²⁷ te consule, dic tibi quis sis,
 Orator ²⁸ vehemens, an ²⁹ Curtius, an ³⁰ Matho, bucce
 35 Noscenda est mensura tua, spectandaq; rebus.
 In summis minimisq; stiam cum piscis emetur,
 Nec nullum cupias, cum sit tibi ³¹ gobio tantum
 In loculis. quis enim te deficiente crumenta,
 Et crescente gula manet exitus, aere paterno,
 40 Ac rebus mersis in ventrem, fenoris, atque
 Argenti gravis, & pecorum, agrorumq; ³² capacem?
 33 Talibus a dominis post cuncta nouissimus exit
 34 Annulns, & digito mendicat ³⁵ Pollio nudio.
 Non præmaturi ³⁶ cineres, nec funus acerbum
 45 Luxurie, sed morte magis ³⁷ metuenda senectus.
 Hi plerumque ³⁸ gradus: conducta pecunia Romæ,
 Et coram ³⁹ dominis consumitur. inde ubi paulum
 Nescio quid supereft, & ⁴⁰ pallet fenoris author.
 Qui ⁴¹ vertere solum, ⁴² Baias, & ad ⁴³ Ostia currunt.
 50 ⁴⁴ Cedere nanque foro iam ⁴⁵ non tibi detersus, quam
⁴⁶ Esquilias a ⁴⁷ feruenti migrare ⁴⁸ Suburra.
 Ille dolor solus patriam fugientibus, illa
 Mæstitia est, ⁴⁹ caruisse anno Circensibus uno.
⁵⁰ Sanguinis in facie non hæret gutta, ⁵¹ morantur
 55 Pauci ridiculum, & fugientem ex urbe puorem.
 Experiere hodie nunquid ⁵² pulcherrima dictu
 Persicem non præstem vita, nec moribus, & re,
 Sed laudem siliquas occultus ganeo, pulles
 Coram alijs dictem puer, sed in aere placentas.
 60 Nam cum sis coniua mibi promissus, babebis

47 Frequentia & turba populi. 48 Sat. 3. vers. 5. 49 Sat. 9. ver. 87. & Sat. 10. v. 18.
 50 Non erubescunt. 50 Retinuerunt vel respicunt. 51 Laudatam a me frugallitatem.

23 Senator vel magistratus.
 24 Arma.
 25 De quo Sat. 8. v.
 269.
 26 Per modestiam ambigetur vicebatur,
 26 & ipse petieret,
 vilis se & indignum
 ferens.
 27 An feste valeat.
 28 Opusbus.
 29 Meliuctis ut
 Cur. Moutanns.
 30 Iohanna nocte ra-
 bola.
 31 Quo emas go-
 bionem.
 32 Ventrem verè B.
 relishethionum.
 33 Hellenibus.
 34 Equestre in-
 lignæ.
 35 Decodot.
 36 Mors parent.
 37 Luxurioso.
 38 Perduta gula in
 paupertatem se pro-
 cipitantis.
 39 Creditoribus.
 40 Si metu fenera-
 tori ne creditum
 perdat.
 41 Patriam nista-
 runt, fingerunt.
 42 Sat. 3. v. 4.
 43 Porcum ad offia
 Tibetis tribu a Ro-
 manis milibus: hinc
 nautigatum.
 44 Non compa-
 rete in foro Ital.
 la piazza. Germ.
 Die Boisse.
 45 Non haio. i ho-
 noris factura sit.
 46 Ad frigidorem
 locu in colle Exqui-
 liariu dict. quod in eo
 Tull. Hostilius excu-
 bias posuerit, vel,
 quod cum prius
 negligenter excolue-
 rit.

53 Me hospitem
frugalem qualis fuit
Euaader, qui Hercu-
lem ex Hispania re-
deuane a vili exce-
pit coniuvio, & po-
stea Aeneam. Virg.

AEn 8.

54 Hercole à Ti-
synthe opp. Argio-
rum, patria eius.

55 Aeneas.

56 Ex Venete na-
tus.57 AEn. Numicio
fl. submersus.

58 Herc. venenata
tunica à Deianira
immissa furens py-
rum in Oeta monte
extorquens conser-
dit & absumpit est.

59 Virg. 4. Georg.
Dapibus monsone
ravas inemptu.

60 Vbere non de-
pulsius, non abla-
tus.

61 Corinthe.

62 Intermissa colo-
cum fuso.

63 C. a. f. in nudum
torto, i. recentia.

64 Gallinis.

65 A Signia Latij
oppido.

66 Tarentina quæ
primo è Syria adue-
nere.

67 Hor. Sat. 4. lib. 1.
Picenis crudens po-
mis Tiburtia.

68 Quæ crudum &
noxiuim, quem Au-
gumno habuerant,
humorem atque mi-
tia excoerint.

69 Etiam.

70 Senatorum.

71 Cu. Dentalis,

frugalitatem abunde laudatus. 72 Sat. 8. 183. & Pers. 6. v. 40. 73 Posterior pars
poræ, vel electitia suis primiparte volna. 74 In cratæ lignæ fumo & vento expositi
ad siccandim. 75 Natali cen festo veluti pro summis delicijs. 76 Si forte ha-
bitat mactarent. 77 Tanquam ad apparatum laetiorem. 78 Culto, subacto. 79 Cenforens rigidos & luxui infestos. 80 Fabia
Max. qui P. Decium collegam notauit, ut parum fœgrum consorem.

55 Euandrum, venies 54 Tirynthina, aut 55 minor illo
Hospes, & ipse tamen 56 contingens sanguine cœlum,
57 Alter aquis, 58 alter flammis ad sidera missus.
Fercula nunc audi 59 nullis ornata macellis.

De Tiburtino veniet pinguissimus agro

60 Hædulus, & toto grege mollior, 60 inscius herbæ
Necdum ausus virgas humilis mordere salicti,
Qui plus lactis habet, quam sanguinis: & 61 montani
Asparagi, 62 posito quos legit villica fuso.

63 Grandia præterea, 63 tortoq; calentia feno
Oua adiunt ipsis cum 64 matribus, & seruatæ

Parte anni, quales fuerant in vitibus, vvae,
65 Signinum, 66 Syriumque pyrum de corribus iisdæ

67 Ænula Picenis, & odoris mala recentis,
Nec metuenda tibi, 68 siccatum frigore postquam

Autumnum & crudi posuere pericula succi.
Hæc olim nostri 69 iam luxuriosa 70 senatus

Coena fuit. 71 Curius paruo que legerat horto
Ipse focis breuibus ponebat oliscula, quæ nunc

72 Squalidus in magna fastidit compede fossor,
Qui meminit calidæ sapiat quid 73 vulua popine.

74 Sicci terga suis rara pendentia cratæ
Moris erat quondam 75 festis fernare diebus,

Et 75 natalitium cognatis ponere lardum,
Accedente noua, 76 si quam dabat hostia, carne,

Cognatorum aliquis titulo ter consulis, atque
Castrorum imperijs, & dictatoris honore

Functus, ad has epulas 77 solito maturius ibat,
* Erectum 78 domito referens à monte ligonem.

Cum tremerent autem 79 Fabios, durumq; Catonem 90
Et * Scauros, & 80 Fabritios, rigidique seueros

71 Cu. Dentalis, 72 Sat. 8. 183. & Pers. 6. v. 40. 73 Posterior pars
poræ, vel electitia suis primiparte volna. 74 In cratæ lignæ fumo & vento expositi
ad siccandim. 75 Natali cen festo veluti pro summis delicijs. 76 Si forte ha-
bitat mactarent. 77 Tanquam ad apparatum laetiorem. 78 Culto, subacto. 79 Cenforens rigidos & luxui infestos. 80 Fabia
Max. qui P. Decium collegam notauit, ut parum fœgrum consorem.

Censoris

Censoris mores etiam collega timeret,
 Nemo inter curas, & ⁸¹ seria duxit habendum,
 Qualis in Oceani fluctu ⁸² testudo nataret,
 95 Clarum ⁸³ Troiungenis factura, ac nobile fulcrum,
 Sed ⁸⁴ nudo latere, & paruis ⁸⁵ frons ærea lectus
 Vile coronati caput ostendebat aselli,
 Ad quod lascini ludebant ruris alumni.
 Tales ergo cibi, qualis domus, atque supellex.
 100 Tunc rudis, & Graias mirari nescius artes,
 Vrbibus eversis ⁸⁶ prædarum in parte reperta
 Magnorum artificum frangebat ⁸⁷ pocula miles,
⁸⁸ Ut phalcris gauderet equus, cælataque cassis
 Romulea simulachra fere mansuescere iussæ
 105 Imperij fato, & geminos sub rupe Quirinos,
 Ac nudam effigiem clypeo fulgentis & hasta,
 Pendentisque dei, perituro ostenderet hosti.
 Argenti quod erat solis fulgebat in armis.
 Ponebant igitur ⁸⁹ Thrusco ferrata catino
 110 Omnia tunc, quibus inuidas, si liuiditus sis.
 Templorum quoque maiestas præsentior, & vox
 Nocte ferè media, mediāq; ⁹⁰ audita per urbem
 Litore ab * Oceani Gallis venientibus, & ⁹¹ djs
 Officium vatis peragentibus, his monuit nos,
 115 Hanc rebus Latij curam præstare solebat
⁹² Fictilis, & nullo violatus Iupiter anro.
 Illa domi nat. is, ⁹³ nostrāq; ex arbore mensas
 Tempora viderunt, ⁹⁴ hos lignum stabat in usus,
 Annosam si forte nucem deiecerat Eurus.
 120 At nunc diuitibus coenandi nulla voluptas.
 Nil rhombus, nil dama sapit, putere videntur

eere & lac præbere Romulo & Remo sub rupe Quirinalis montis, & ostendit, perit, hosti ipsos geminos, & effigiem nudam Marii fulgeunt clypeo atque hasta & pendentis in clypeo de finis astro humero ⁸⁹ Fictili Pers. Sat. 2. v. 60. ⁹⁰ A M. Ceditio qui noctu audiret vocem humana clariorem in Capitolio, Gallos aduentare. Liu. 5. * Pulmannus legit ab occiduo. ⁹¹ Dij. ipsi vaticinantibus. ⁹² Fictile in habens statuam, & simpliciter cultus. ⁹³ Non è citro aut cupresso ex Africa. ⁹⁴ Mensarum.

Vnguenta,

81 Ac si res seria
 esset.
 82 Coenis putamina
 secare in laminas,
 lectisque ijs ornare,
 Caruibus Pollio in-
 stituit. Plin. 9. cuius-
 modi lectos Cle-
 mens Alexand.

χελωνας πεπο-
 χιλιερας κοντας
 vocat. Lucian.
 κλινη δοτο χε-
 λωνις ινδικης,
 verit. Apulei: le-
 dictum Indica testu-
 dine pellucidum.

Mother of
 pearls. Senec.
 Elaborata in scrupu-
 lois distinctione te-
 studinem. 7. de Be-
 nef. 9.
 83 Romanie,
 84 Sine fulcro aut
 latere ad modum se in-
 clinent pillar or
 backe.

85 Anterior lecti
 pars ærie ornata su-
 fluebat caput asini
 serio coronati. ex
 Etrusca supersticio-
 ne, quæ hinc agri in-
 commoda aceri
 credebat vide Scop-
 pi collecti. cap. 7.
 86 Inter prædas.
 87 Argentea sine
 aurea.
 88 Ut inde phale-
 ras equo conficeret,
 & celaret calcidem,
 quæ ostenderet pe-
 rituro hosti effigiem
 lupæ quæ imperij
 fato iussa manœf.

95 Setta c rosis
quibus coronabantur coniunæ.

96 Mensas rotundas.
97 Pes eburneus in
formam pardii fabre,
factos.

98 Elephantinis,
qui ab inf. Elephan-
tide per Syenen tan-
quam porta n init-
tuntur in alias AE-
gypti partes, inde
Romam, ut Satyra 3.

Ianna Batarum Cu-
mæ, &c.

99 Urbis in confi-
nibus AEthiopizæ
directæ sub Trop.
Cameri vicina inf. E-
lephantidi.

1 Nigrior.

2 Arabicæ, est enim
Nabathæa regio o-
rientalis, Arabiam
Felicem continens
& ad Indicum mare
se extendens.

3 Elephas, qui den-
tes iam nim. capiti-
que gra. arbori im-
pactos deponit.

4 Ex hac lauritia fa-
pellestili, ex ebore
quod maiori in pre-
cio est quæ argenti.

5 Appetitus & flo-
machus latians.

6 Mensæ n. pes arg.
seque vilis est ac fer-
an. in digit.

6 In abaco een
alueolo. Ang. the
chesseboord.

7 La'renci. Ir. Scarabi. 8 Proprie, qui mensæ cibum imponit τραπέζοντος, Athenæ
9 the se'mer. sapissime vero, ut & hoc loco, pro Carptore sumitur qui cibum scindens
carpensque præministrat, Paronio, scissor. Apuleio, diribitor. the carter: Sidonio, cheiro-
nemus ab agili manuum, ad leges quasdam, motu. Vide Sat. 5. v. 118. 9 Schola & disci-
puli Tripheri qui obsonia dissecandi artem chironomia Romæ docuit in Suburra vico. vide
Sat. 5. v. 120. 10 Caprea sylvestris. 11 Phasiani. 12 Avis à puniceo alaram
colore nomen habens. 13 Caprea unicornis, Arist. 3. lib. de partibus animalium. & Plin. 11.
næ. hist. 14 Ferula omnia è ligno facta. 15 Numidica, Ang. & Turkey.

16 Qui fructa carnis porcina tantum distribuere nonuit. 17 Vestibus munitis magis
quam erasatus. 18 Precio. Maugo proprie κυνοσός, canum nutritor. sed & longius
tradidit puerorum altor & negotiator dicitur. vide Petri Sat. 6. v. 76. 19 Italus n. est.
Idem

Vnguenta, atq[ue] 95 rose, latos nisi sustinet 96 orbes
Grande 97 eb[er], & magno sublimis pardus hiatu

Dentibus ex 98 illis quos mittit porta 99 Syenes,
Et Mauri celeres, & Mauro 1 obscurior Indus,

Et quos depositus 2 Nabathæo 3 bellua saltu,
Iam nimios, capitique graues. hinc surgit orexis,

4 Hinc 5 stomacho bilis. nam pes argenteus illis
Annulus in digito quod ferre 43. ergo superbum

Coniuuam caueo, qui me sibi comparat, & res
Despicit exiguas. adeò nulla uncia nobis

Est eboris, nec 6 tessellæ, nec 7 calculus ex hac
Materia, quin ipsa manubria cultellorum

Ossez, non tamen his ulla unquam obsonia sunt
Rancidula, haud ideo peior gallina fecatur.

Sed nec 8 struetor erit, cui cedere debeat omnis

9 Pergula, discipulus Tripheri doctoris, apud quem
Sumine cum magno lepus atque aper, & 10 pygargus

Et 11 Scythicæ volucres, & 12 phoenicopterus ingens
Et Getulus 13 oryx, hebeti lautissima ferro

Cæditur & tota sonat 14 ulmea corna Suburra.
Nec frustum capreæ subducere, nec latus 15 Aphra

Nouit autis noster tyrunculus, ac ruditis omni

Tempore, & exigue 16 fructis imbutus ofellæ.

Plebeios calices, & paucis assibus emptos

Porrigit incultus puer, atque 17 à frigore tutus,

Non Phryx, aut Lycius, non à mangone 18 petitus

Quisquæ erit, & 19 magno. cum poscis, posce 19 Latine.

7 La'renci. Ir. Scarabi. 8 Proprie, qui mensæ cibum imponit τραπέζοντος, Athenæ
9 the se'mer. sapissime vero, ut & hoc loco, pro Carptore sumitur qui cibum scindens
carpensque præministrat, Paronio, scissor. Apuleio, diribitor. the carter: Sidonio, cheiro-
nemus ab agili manuum, ad leges quasdam, motu. Vide Sat. 5. v. 118. 9 Schola & disci-
puli Tripheri qui obsonia dissecandi artem chironomia Romæ docuit in Suburra vico. vide
Sat. 5. v. 120. 10 Caprea sylvestris. 11 Phasiani. 12 Avis à puniceo alaram
colore nomen habens. 13 Caprea unicornis, Arist. 3. lib. de partibus animalium. & Plin. 11.
næ. hist. 14 Ferula omnia è ligno facta. 15 Numidica, Ang. & Turkey.

16 Qui fructa carnis porcina tantum distribuere nonuit. 17 Vestibus munitis magis
quam erasatus. 18 Precio. Maugo proprie κυνοσός, canum nutritor. sed & longius
tradidit puerorum altor & negotiator dicitur. vide Petri Sat. 6. v. 76. 19 Italus n. est.

Idem habitus cunctis,²⁰ tonsi,²¹ erecti^q, capilli,
 50 Atque hodie tantum propter coniuvia pexi.
 Pastoris duri est hic filios, ille bubulci,
 22 Suspirat longo non wisam tempore matrem,
 Et casulam, & nos tristis desiderat hædos,
 Ingenui vultus puer, ingenui^q, pudoris,
 55 Quales esse decet, quos²³ ardens purpura vefit.
 Nec²⁴ pugillares desert in balnea²⁵ raucus
 Testiculos, nec vellendas iam²⁶ præbuit alas,
 Crassa nec opposito pauidus tegit inguina²⁷ gutto.
 Hic tibi vina dabit diffusa in montibus illis
 60 A quibus ipse venit, quorum sub vertice lusit:
 Namque una, atque eadem vini patria, atq; ministri.
 For sitan expectes, ut²⁸ Gaditana canoro
 Incipiat²⁹ prurire choro, plausu^q, probatae
 Ad terram tremulo descendant clune puellæ.
 65 Spectant hoc nuptæ iuxta recubante marito,
 Quod pudeat narrasse aliquem præsentibus ipsis,
 Irritamentum Veneris languentis, & acres
 Diuitis³⁰ urticæ. maior tamen ista voluptas
 70 Alterius sexus, magis ille extenditur, & mox
 32 Auribus, atque oculis concepta urina mouetur.
 Non capit has nugas humilis domus, audiat ille
 33 Testarum crepitus cum verbis, nudum olido stans
 Fornice³⁴ mancipium quibus abstinet: ille fruatur
 Vocibus obscenis, omniq; libidinis arte,
 75 Qui Lacedæmonium³⁵ petteumate lubricat orbem,
 Namque ibi fortune veniam damus. alea turpis,
 Turpe & adulterium mediocribus, hæc tamen illi
 Omnia cum faciant,³⁶ hilares, nitidiq; vocantur.

me turpissima sunt mancipia.

35 Pygmalionem, I.C. Scal. l. Poet. 32. c. & Polirian. a. Mis-
 cel. 8. & l. 1. epist. Poppymate, Flau. 4. coniectan: centuria, i. Pygmalionem, Turneb. 24. l. Aduers. : 8.
 c. Pygmalionem, Alcian, Parerg. iuris, & g. Pygmalionem, contendit Lipsius, lib. 4. epistolicarum Qua-
 stionum, 5. epist. Pedemate Brodæus t. 26. Quatum lectionum expositione partim breuitatis
 studio, partim ut honestis parcam auribus supercedo, teleato ad ipsos Criticos lectore, cum
 que Mureto, 10. l. 6. c. lego Pesseumate, à πτενῷ talus: ut sit qui menam rotundā è marmore
 Lacedæmoniota lis vel aleis lubricat: atque hanc lectionem confirmat quod sequitur. Alea
 turpis, &c. 36 Illi propter diuitias non improbi & lascivii, sed hil. nitidiq; vocantur.

Nostra

20 Non co-
 macta aentes:
 & xipotixopas.
 21 Nec calamistrati.
 22 Suspirio se des-
 derate testatur.
 23 Prætexta fulgens
 purpura.
 24 Grandes qui
 pugnare compleant.
 25 Ex coitu, vel eu-
 muchus Sat. 6. 514.
 vel lege Drancm.
 26 d'portexis²⁵,
 alipilario. Pers. Sat.
 5. v. 19.
 27 Olei vasculo,
 balnea intratorus,
 voraces draec. oco-
 los veritus.
 28 Ialcia è Gadi-
 bus puella quæ can-
 tet & saltet canis
 saltationis modos
 tres retert I.C. Scal.
 Poëtices lib. 2. c. 18
 29 Ad pruritum lâ
 bidinis incitare.
 30 Aculei & præ-
 gines.
 31 Foeminarum.
 32 Libido cantu &
 motibus harum con-
 cepta ur. mouet.
 33 Tympanorum &
 cymbalorum dicunt
 interpretes. verū cro-
 tala sunt è testis &
 conchylia, quibus in
 India foeminas in
 saltationibus vfas
 sapius vidi. cuius-
 modi crepitaculis &
 motibus vtuntur Hi-
 spani. vide I.C. Scal.
 x. Poet. 18.
 34 Serua meretrix,
 sed & harum liberti-
 tis & Polirian. a. Mis-
 cel. 8. & l. 1. epist. Poppymate, Flau. 4. coniectan: centuria, i. Pygmalionem, Turneb. 24. l. Aduers. : 8.
 c. Pygmalionem, Alcian, Parerg. iuris, & g. Pygmalionem, contendit Lipsius, lib. 4. epistolicarum Qua-
 stionum, 5. epist. Pedemate Brodæus t. 26. Quatum lectionum expositione partim breuitatis
 studio, partim ut honestis parcam auribus supercedo, teleato ad ipsos Criticos lectore, cum
 que Mureto, 10. l. 6. c. lego Pesseumate, à πτενῷ talus: ut sit qui menam rotundā è marmore
 Lacedæmoniota lis vel aleis lubricat: atque hanc lectionem confirmat quod sequitur. Alea
 turpis, &c. 36 Illi propter diuitias non improbi & lascivii, sed hil. nitidiq; vocantur.

37 Homerius.
38 Vt eorum
præstantior sit
Poezia.

39 Sa. 2 66.

40 A. Recenti adul-
terio.

41 Domesticas cu-
ras.

42 Mentionem &
querelas de ingratis
sod.

43 Lud. Circensium
institutorum in ho-
norem magnæ ma-
tris déum ex Ida
adveðæ.

44 Suspense in sig-
num & præmium
Circensium com-
mittendorum.

45 Iniquus cer-
minum index, zel,
qui opt. equos vili
precio dominis eri-
piebat, & incitator à
Paranomastia.

46 Clamor & ap-
plausus spectato-
rum.

47 Praefixa facio-
nis auriga cni tac.
fanebat Imp.

48 Tristis clade Can-
benisi.

49 Vera facio vin-
ceret, Venera, Alba,
Rubra, vel Pra-
fima
go Pers. Sat. 1.
vers. 18.

50 Togatorum eu-
fas, vel exnat togam
ad insolationem &
balœca.

51 Saluopadore,
etiam hora cuncta,
cum omnes in Circu sint, nemo in balœcis.

Nostra dabunt alios hodie coniuncta ludos:

37 Conditor Iliados cantabitur, atque Maronis
Altisom: 38 dubiam facientia carmina palmam.

Quid refert tales versus qua voce legantur?

Sed nunc dilatis auerte negotia curis,
Et gratam requiem dona tibi: quando licebit

Per totam cessare diem. non fenoris villa

Mentio, nec prima si luce egressa, reuerti

Nocte solet, tacito bilem tibi contrahat uxor

Humida suspectis referens 39 multitia rugis,

40 Vexatasq; comas, & vultum, auremq; calentem.

Protinus ante meum quicquid dolet exue limen,

Pone 41 domum, & seruos, & quicquid frangitur illis

Aut perit: 42 ingratis ante omnia pone sodales.

Interea 43 Megalesiae spectacula 44 mappæ

Idæum solenne colunt, similisq; triumpho

45 Prædocaballorum prætor sedet ac. mihi pace

Immense nimiaq; licet si dicere plebis

Totam hodie Romæ circus capit. & 46 fragor aurem

Percutit, euentum 47 viridis quo colligo panni.

Nam si deficeret, moestam, attonitamq; videres

Hanc urbem, veluti 48 Cannarum in pudore victimis

Consulibus. spectent iuuenes, quos clamor & audax

49 Sponsio, quos cultæ decet a sedisse puellæ.

Nostra bibat 50 vernum contracta cuticula solem,

Effugiatq; 51 togam. iam nunc in balnea 52 salua

Fronte licet vadas, quanquam solita hora supersit

Ad sextam. facere hoc non possis quinque dies us

Continuis: quia sunt 53 talis quoque tedia vite

Magna. voluptates commendat rarior usus,

53 Ociois & volupuariz.

SATY.

SATYRA XII.

Gratulatus Catullo incolumentem ex scuissimâ maris tempestate quam obiter depingit, voti reus alacti animo se soluturum ait: nec tamen hoc facere vulturino heredipetatum animo, qui orbos quoque muneribus palpant, ut heredes intercibantur.

Natali, Coruine, die mihi dulcior hæc lux,
Qua festus¹ promissa deis animalia² cespes
Expectat: niueam³ reginæ cædimus agnam.
Par vellus dabitur⁴ pugnanti Gorgone⁵ Maura.
Sed procul extensus petulans quatit hostia⁶ funem
Tarpeio seruata Ioui, frontemq⁷ coruscat:
Quippe ferrox vitulus templis maturus, & are
Spargendusq⁸ mero, quem iam pudet ubera matris
Ducere, qui vexat nascenti robora cornu.
Si res ampla domi, similisq⁹ affectibus esset,
Pinguior¹⁰ Hispulla traheretur taurus, & ipsa
Mole piger, nec finitima nutritus in berba,
Leta sed ostendens¹¹ Clitumni pascua sanguis
Iret, & à grandi ceruix ferienda ministro,
Ob redditum trepidantis adhuc, horrendaq¹² passi
Nuper, & incolumem sese mirantis amici.
Nam præter pelagi casus, & fulgoris ictum
Euasi, densæ cælum abscondere tenebæ
Nube una, subitusq¹³ antennas impulit ignis,
Cum se quisque illo percussum crederet, & mox
Attonitus¹⁴ nullum conferri posse putaret
Naufragium velis ardentibus omnia fuit
Talia, tam grauiter, si quando¹⁵ poëtica surgit
Tempestas. genus ecce aliud discriminis, audi,
Et miserere iterum, quanquam sint cætera sortis
Eiusdem, pars dira quidem, sed cognita multis,
Et quam votina testantur fana¹⁶ tabella

Pluri.

1. Votina pro redditu tuo.
2. Ara subita ex viuo cœpice
3. Lunoni, deorum reginæ.
4. Similis agna.
5. Palladi que in clypeo gerit caput Medusæ Gorgonis à populo, i truculentia dicitur.
6. Quæ cum frenis forribus Euryale & Schenone Dorcas das insulas in mari Atlantico iusta Mauretaniam incivit.
7. Quæ ducebatur ad aram.
8. In sacris.
9. Formina obesa.
10. Flu in agro Falisco cuius aquam poram candidos sacre boves, refert Plin. a. nat. hist. 103, capo.
11. Efflueret sang. & vel ipse taurus inec.
12. Qnod evasit.
13. Incendium iam non naufragium timeret.
14. Qualem Poemæ describuntur ait log. Pontica, i serua, quælis in Fustino.
15. Pictura ab h^{is} qui naufragium evaserant in templo Neptuni vel Iulis suspensa.

16 Ex tabulis pinguendis quas naufragio crepti lidi ex voto consecrare.
 17 Ang. the hold.
 18 Vætilianus & fluctuantis.
 19 Adeoque periti.
 20 Protegunt bonis vitam pacisci.
 21 In medicinis vale.
 22 Mollibus viris, cuiusmodi erat M. coenar.
 23 vestes ex lana Bætica in Hispania, cui natuum rutilum colore dant gramen, aqua pota, & illius regionis aera.
 24 Artifice.
 25 Bibaci centauro. Diod. 5.
 26 Vinosa.
 27 Vasa Britannica. Mart. 14. Barbaræ de pœnis venii Bascauda Britannis.
 28 Patinas.
 29 Auri & argenti.
 30 Poco auroe vique adeo detabatur Philippus ut & pulvino iapponec dermita-
rus.
 31 Corripit n. auro Lastheneum ut Olym-
thum proderet.
 32 Projicit in mare.
 * Alij leg. Decidit, & consuetus versus.
 33 Succiso & electo malo.
 34 Leuorem & ex-
peditionem.
 35 Alludicad illud quod refert laetios tantum (inquit A. nacharis) a morte absunt qui nau-
gant.
 36 Tabula ex tæda vel pinu.
 38 Ventrosa ampla lagena.

Plurima. (16 pictores quis nescit ab I. side pasci?)
 Accidit & nostro similis fortuna Catullo,
 Cum plenus flœtu medius foret 17 alueus, & iam 30
 Alternum puppis latus euertentibus vndis
 Arboris 18 incerte, nullam prudentia 19 cani
 Rectoris conferret opem, 20 decidere iactu
 Cœpit cum ventis imitatus castora, qui se
 Eunuchum ipse facit, cupiens euadere damno 35
 Testiculorum: adeò 21 medicatum intelligit inguen.
 Fundite que measunt dicebat cuncta Catullus,
 Præcipitare volens etiam pulcherrima, vestem
 Purpuream teneris quoque 22 Mecænatis apiam,
 Atque 23 alias, quarum generosi graminis ipsum 40
 Infecit natura pecus, sed & egregius fons
 Viribus occultis, & Bæticus adiunxit aer.
 Ille nec argentum dubitabat mittere, lances
 24 Parthenio factas, urnæ cratera capacem
 Et dignum 25 fitiente Pholo, vel 26 coniuge Fisci. 45
 Adsit & 27 bascaudas, & mille 28 escaria, multum
 29 Celati, 30 biberat quo callidus 51 emptor Olynti.
 Sed quis nunc aliis, qua mundi parte, quis audet
 Argento præferre caput, rebusq; salutem?
 Non propter vitam faciunt patrimonii quidam,
 Sed virtus cœci propter patrimonia vivunt.
 32 Iactatur rerum utilium pars maxima, sed nec
 Damna leuant. tunc aduersis urgentibus, illuc
 * Recidit, ut malum ferro summitteret, ac se
 33 Explicat angustum, discriminis ultima quando 55
 Præsidia afferimus, nauem factura 34 mintorem.
 In nunc, & ventis animam committe, dolato
 Confisus ligno, 35 digitis à morte remotus
 Quatuor aut septem, si sit latissima 36 tæda.
 Mox cum 37 reticulis, & pane, & 38 ventre lagena, 60

37 In quibus panis portatur. Pers. Sat. 5. ver. 140.

39 *Aspice sumendas in tempestate secures.*
 Sed postquam iacuit planum mare, tempora postquam
 Prospera vectoris, fatumq; valentius Euro,
 Et pelago, Postquam Parce⁴⁰ meliora benigna
 65 Pensa manu ducunt hilares, & staminis albi
 Lanifice, modica non multo fortior aura
 Ventus adest, inopi miserabilis arte cucurrit
 41 *Vestibus extensis, & quod superauerat unum*
Velo prora suo iam deficientibus Austris.
 70 *Spes vite⁴² cum sole redit, tum gratus Iulo*
 Atque⁴³ nouercali sedes prælata Lauino
Conficitur⁴⁴ sublimis apex, cui candida nomen
 Scrofa dedit (lætis Phrygibus mirabile⁴⁵ sumen,
 Et⁴⁶ nunquam visis triginta clara mamillis.)
 75 *Tandem intrat positas inclusa per æquora⁴⁷ moles,*
 48 *Tyrrhenamq; Pharō, porrectaq; brachia rufus*
Quæ⁴⁹ pelago occurrunt medio, longeq; relinquunt
Italiam. non sic igitur mirabere portus,
 52 *Quos natura dedit, sed trunc a puppe magister*
 80 *Interiora petit⁵³ Bajane peruvia cymbæ*
 Tuti stagna sinus. gaudent ibi⁵⁴ vertice raso
 55 *Garrula securi narrare pericula nautæ.*
 Ite igitur pueri, 56 *linguis animisq; fauentes,*
 Scertaq; delubris, &⁵⁷ farra imponite cultris,
 85 *Ac molles ornata focos, glebamq; virentem*
 Iam sequar, &⁵⁸ sacro⁵⁹ quod præstat, rite peracto
Inde domum repetam, graciles ubi parua coronas
 Accipiunt fragili⁶⁰ simulachra pñtentia cera.
 Hic⁶¹ nostrum placabo Iouem, Laribusq; paternis
 90 *Thura dabo, atque omnes viole iactabo colores.*
 Cuncta nitent, longos erexit ianua⁶² ramos,
 Et matutinis⁶³ operatur festa lucernis.

59 *Quod optimum est, vel, lege, quod restat.* 60 *Lares, vide Pers. Sat. 5, 31.*
 61 *Familiarem.* 62 *Rem diuinam facit, vel lege, operatur. Lauro & pensilibus lucernis ornari solet ianua in festis. & Sarviet addit, Magnis, ut que clara luce sint superbas.*

63 *Vile somnis, vel, lege, Ac ipse tecu, sumend. in tempestate.*
 40 *Vita & felicitas stamen trahunt,*
 41 *Nautarum vestib. ve locorum loco ex ensis.*
 42 *Matutino exortu, onte, vel discussis subibus apparente.*
 43 *Lanim quo nunc etas Laninæ teles ascenius.*
 44 *Alba longa.*
 45 *Sus symcd.*
 46 *Nunquam antivis in alia sue.*
 47 *Portum Hosti. enem magnis libus a Claudio extasum.*
 48 *In Tyrrheno mari positam.*
 49 *Turrim in portu Hostiensi que nocturnis ignibus nautarum eursum dirigere, ad amulacionem Phari Alexandrina.*
 50 *Moles porrecta.*
 51 *Protenduntur in altum mare longe à litore Italio.*
 52 *Natiros, quam hunc are factum.*
 53 *Per quæ etiam Baj. cymba tutò meare posuit.*
 54 *Suscepto voto quod sit raso vertice.*
 55 *De quibus gariant.*
 56 *Taciti hoc agite & bona verba dicere (quod in rebus diuinis imperatur.)*
 57 *Molam ex fano, sale, aqua.*
 58 *Suprà 2. vers.*

63 Neque n. hoc fa- 63 Nec suspecta tibi sint hæc Coruine. Catullus,
 cio captandi ambo. Pro cuius reditu tot pono altaria, 64 paruos
 64 Filios. Tres habet heredes. libet expectare, quis ægram
 65 Moribundam. Et 65 claudentem oculos gallinam impendat amico 95
 66 I am mactæ par- 6 Tam sterili. verū 67 hæc nimia est impensa, coturnix
 uisque spei. Nulla unquam pro 68 patre cadet. sentire 69 calorem
 67 Gallina. Si cœpit locuples Gallita, & Paccius orbi,
 68 Fo qui orbus Legitimè fixis vestitur tota 70 tabellis 100
 non est, quique li- Porticus, existunt qui promittant 72 hecatomben.
 beros habet. Quatenus hic non sunt nec venales 73 Elephanti,
 69 Febrim. Nec Latio, aut usquam nostro sub sidere talis
 70 Votiuis, fixis ab Bellua concipitur, sed 73 furua gente petita
 heredipetis. 74 Arboribus Rutulis, & Turni pascituer agro 105
 71 Sacrificium cen- Cæsaris 75 armentum, nulli seruire paratum
 tum boum. Priuato: siquidem 76 Tyrio parere solebant
 72 Quos immolet. Hannibali, & 77 nostris ducibus, 78 regiq, Molosso.
 73 Mauritania vel India. 79 Horum maiores, & dorso ferre cohortes
 74 In saltu apud La- Partem aliquam belli, & euntem in prælia turrim. 110
 viuionem in Etruria cui Turnus quon-
 dam imperauit. Nulla igitur mora per 80 Nouium, mora nulla per
 75 Elephanti. Pacuuiū, quin illud 81 ebur ducatur ad aras, 82 Histrū
 76 Afro è Cartha- Et cadat ante lares Gallitæ victima sacra
 gine quam con- Tantis digna 82 deis, & captatoribus horum.
 didere duce Didone 83 Alter enim, si 84 concedas mactare, vobis
 Tyrii. 85 De grege seruorum magna, & pulcherrima quæq;
 77 Scipioni socero Corpora: vel pueris, & frontibus ancillarum
 Pompei, &c. Appian 86 Iphigenia domi, dabit hanc altaribus, et si
 2. debello ciu. Non sperat 87 tragicæ furtiva piacula ceruæ. 115
 78 Pyrrho Epirota- 88 Laudo meum ciuem, nec comparo 89 testamento
 rum regi, qui primus 90 Mille rates. nam si 91 Libilitam euaserit æger,
 in Italia Elephantis Delebit 92 tabulæ 93 inclusus carcere nassæ;
 vius est. 94 Post meritum sanè mirandum, atque omnia soli
 79 Elephantorum. 80 Heredipetam. 120
 81 Elephas, Synec. 82 Divitibus orbis, Iron.
 83 Pacuuius. 84 Si lege liceat, 85 Quibus viæ in ornari solite.
 85 Ceruam pro sua 86 Filia, vt illa Aga- memnonis.
 filia fore suppositam, 87 Ceruam pro sua filia ventum redemit. 91 Mortem, Libilitate.
 quod in tragedijs 88 Dea funerum est, in cuius æde que ad funera pertinent, veneunt. 92 Prioris testas
 de Iphigenia factum 89 A captatore irretitus veluti nassa, retis gen. alii exp. inclusus domicilio
 finguunt Poete. 93 Nassa medici vt curaretur. 94 Tui qui filiam immolauisti tuam vt dines conualesceret.
 88 Iron. 89 Diaitis.
 90 Quibus Agamemnon immolata sua filia ventum redemit. 91 Mortem, Libilitate.
 91 Dea funerum est, in cuius æde que ad funera pertinent, veneunt. 92 Prioris testas
 mentis. 93 A captatore irretitus veluti nassa, retis gen. alii exp. inclusus domicilio
 Nassa medici vt curaretur. 94 Tui qui filiam immolauisti tuam vt dines conualesceret.
 Forfan

125 *Forsan Pacuvio breuiter dabit, ille superbus
Incedit vicitis⁹⁵ riualibus. ergo vides, quām
Grande operæ pretium factat iugulata⁹⁶ Mycenis.
Viuat Pacuvius queso, vel⁹⁸ Nestora totum:
Possideat quantum rapuit Nero, montibus aurum
130 Exæquet, nec amet quenquam, nec ametur ab ullo.*

95 Competitoribus
hæredipetis.
96 Filia Pacuvii cesa
ut Mycenis Iphige-
nia filia regis Myce-
norum.
97 Tres statu. Sat.
10. v. 350.

SATYRA XIII.

*Caluinum plus nimio dolentem propter X.H.S. ab eo
apud quem de posuerat, sibi negata, consolatus, a-
stendit nō sine diuini numinis prouidentia omnia fie-
ri, quæ eadem sceleratos semper puniat malæ con-
scientiæ cruciatu & carnificinâ.*

1 *Exemplo quodcunq; malo committitur, ipsi
Displacet authori. prima est hæc ultius, quod se
2 Iudice, nemo noq;ens absoluitur, improba quamuis.
Gratia³ fallacis prætoris vicerit⁴ urnam.
5 Quid sentire putas omnes, Caluine, recenti
De⁵ scelere, & fidei violatæ criminis? sed nec
Tam tenuis census tibi contigit, ut mediocris
Iacturæ te mergat onus: nec rara videmus
Quæ pateris, casus multis hic cognitus, ac iam
10 Tritus, &⁶ è medio Fortunæ ductus aceruo.
Ponamus nimios gemitus, flagrantior & quo
Non debet dolor esse⁷ viri, nec vulnere maior.
Tu quamuis leuium minimam, exiguumq; malorum
Particulam vix ferre potes,⁸ spumantibus ardens
15 Visceribus,⁹ sacrum tibi quod non reddit amicus
Depositum.¹⁰ stupet biec,¹¹ qui iam post terga reliquit
Sexaginta annos Fonteio consule natus?
An nihil in melius tot rerum proficis usu?
12 Magna quidem sacris que dat præcepta libellis
20 Vixtrix Fortunæ^a Sapientia. Dicimus autem
13 Hos quoque felices, qui ferre incommoda vita,
14 Nec iactare iugum^b vita didicere magistra.*

1 Facinore quo
malo exemplo no-
cet.

2 Imo vindice.

3 Corrupti & iniqui
iudicis.

4 In quam suffragia
conciabantur, iudicium.

5 Eins qui tibi non
reddit depositum.

6 Non è summis
fortune incommo-
dis.

7 i. fortis, preparati.

8 Irratus & indigna-
tus animo.

9 Quod le sacra-
mento iuris horandi
obstrinxit redditu-
rum.

10 An tu hæc (que
vulgo tamen fiunt)
scelerata ad stuporem
miraris?

11 Iam sexagen-
tis.

12 a Philosophia
moralis docet non
nullos contemnes
fortunam.

13 b Alios docet
experiencia & vita
vix.

14 Non reludat in
necessitatibus,

23. Quæ non prodar. ^{24.} Quæ tam festa dies, ^{25.} ut cesset predere furem,
 & deprehendat. ^{26.} Perfidiam, fraudes, atque omni ex criminè lucrum
 26. Latrocinio. ^{27.} Quæ situm, & partos ^{28.} gladio, vel ^{29.} pyxide numeros? ^{30.}
 27. Veneno in pyx. ^{28.} In Barotis, quæ
 28. septem habuit por. ^{29.} Rari quippe boni, numero tix sunt totidem, quor
 29. vide Sat. 15. ^{30.} ^{31.} ^{32.} Thebarum portæ, vel ^{33.} diuitis ^{34.} ostia Nili.
 v. 6.
 29. Inundatione AE. ^{35.} Nona ætas agitur, peioraq; secula ^{36.} ferri
 gyptum fortilem fa-
 sciatis.
 30. Quæ septem.
 31. Pei. ferrea ètate.
 32. Ceteris n. ètati.
 bos Græci à septem
 metallis, & electro
 ex auro & argento
 misliis hætio indi-
 dente nomina.
 33. Causidicam, pa-
 tronum suum.
 34. Clientes vocales
 sportula conditæ.
 35. Pueroru insigni,
 i. è sex puerili.
 36. Quam dulcis sit
 fraudata pecunia &
 ut sit ille, surtius
 panis.
 37. Nunc dierom.
 38. Sanguine, aut
 igni.
 39. Antiquissimi
 pop. Italicæ, in eo-
 dem loco nati
 ἀντόχοις.
 40. Simpliciter.
 31. Sat. 8. 259.
 32. A filio Ioue
 Cœtæ expulsa.
 33. Qd Rhea matet
 illum Nympis a-
 lendum miserat,
 no à patre
 παραδοτεών
 vorauerat, idque ex
 pacto cum Titano
 fratre.
 34. Ganymedes.
 Sat. 5. v. 56.
 35. Hebe Iouis &
 lunonis filia.
 36. A nectare & coniunctis deorum ad officinam reuersis.
 gem Mauritanicæ qui in montem versus ecclum sustinere singitur.
 obtigit imperium maris. ^{40.} Rapta è Sicilia. ^{41.} Proserpina Cœtis filia.
 42. Quæ ixion voluit, ^{42.} Sisyphus, ^{43.} Quæ iecus Tityj con Promethei depositum

Quæ tam festa dies, ^{25.} ut cesset predere furem,
 Perfidiam, fraudes, atque omni ex criminè lucrum
 Quæ situm, & partos ^{28.} gladio, vel ^{29.} pyxide numeros? ^{30.}
 Rari quippe boni, numero tix sunt totidem, quor
 28. Thebarum portæ, vel ^{33.} diuitis ^{34.} ostia Nili.
 v. 6.
 29. Inundatione AE. ^{35.} Nona ætas agitur, peioraq; secula ^{36.} ferri
 gyptum fortilem fa-
 sciatis.
 30. Quæ septem.
 31. Pei. ferrea ètate.
 32. Ceteris n. ètati.
 bos Græci à septem
 metallis, & electro
 ex auro & argento
 misliis hætio indi-
 dente nomina.
 33. Causidicam, pa-
 tronum suum.
 34. Clientes vocales
 sportula conditæ.
 35. Pueroru insigni,
 i. è sex puerili.
 36. Quam dulcis sit
 fraudata pecunia &
 ut sit ille, surtius
 panis.
 37. Nunc dierom.
 38. Sanguine, aut
 igni.
 39. Antiquissimi
 pop. Italicæ, in eo-
 dem loco nati
 ἀντόχοις.
 40. Simpliciter.
 31. Sat. 8. 259.
 32. A filio Ioue
 Cœtæ expulsa.
 33. Qd Rhea matet
 illum Nympis a-
 lendum miserat,
 no à patre
 παραδοτεών
 vorauerat, idque ex
 pacto cum Titano
 fratre.
 34. Ganymedes.
 Sat. 5. v. 56.
 35. Hebe Iouis &
 lunonis filia.
 36. A nectare & coniunctis deorum ad officinam reuersis.
 gem Mauritanicæ qui in montem versus ecclum sustinere singitur.
 obtigit imperium maris. ^{40.} Rapta è Sicilia. ^{41.} Proserpina Cœtis filia.
 42. Quæ ixion voluit, ^{42.} Sisyphus, ^{43.} Quæ iecus Tityj con Promethei depositum

Temporibus, ^{22.} quorum sceleri non inuenit ipsa
 Nomen, & à nullo posuit natura ^{23.} metallos.
 Nos hominum, diuiniq; fidem clamore ciemus,
 Quanto ^{23.} Fessidium laudat vocalis agentem
 24. Sportula dic senior ^{25.} bullæ dignissime, nescis
 26. Quas habeat Veneres aliena pecunia, nescis
 Quem tua simplicitas risum vulgo moueat, cum
 27. Exigis à quoquam ne peieret, & putet ullis
 Esse aliquod numen templis, aræq; ^{28.} rubentis?
 Quondam hoc ^{29.} indigene vinebant ^{30.} more prius-
 Sumeret agrestem posito ^{31.} diadematæ falcem (quam
 32. Saturnus fugiens, tunc cum virguncula Iuno, ^{43.}
 Et priuatus adhuc ^{33.} Idaëis Iuppiter anñis,
 Nulla super nubes coniuncta cœlicolarum,
 Nec puer ^{34.} Iliacus, formosa nec ^{35.} Herculis uxor
 Ad cyathos, & iam ^{36.} siccato nectare iergens
 Brachia Vulcanus Lipara nigra taberna. ^{44.}
 Prandebat ^{37.} sibi quisque deus, nec turba deorum
 Talis ut est bodie, contentaq; sidera paucis
 Numinibus miserum urgebant ^{38.} Atlanta minori
 Pondere: nondum ^{39.} aliquis sortitus triste profundi
 Imperium, aut ^{40.} Siculatorius cum ^{41.} coniuge Pluton,
 Nec ^{42.} rota, nec furia, nec ^{43.} saxum, aut ^{44.} vulturis atri
 Pœna, sed infernis hilares sine regibus umbrae.
 Improbis illo fuit admirabilis æuo:
 Credebant hoc grande nefas, & morte piandum,
 Si iuuenis vetulo non assurrexerat, & si

37. Privatim. ^{38.} Re-
 39. Neptunus cuiusone

Barbato chicunque puer, licet ipse videret
 Plura domi * fraga, & ⁴⁵ maiores glandis aceruos.
 Tam venerabile erat ⁴⁶ præcedere quatuor annis,
⁴⁷ Primaq, par adeo sacrae lanugo senectæ.
 60 Nunc si depositum non inficietur amicus,
 Si reddat veterem cum tota ⁴⁸ ærugine ⁴⁹ follem,
⁵⁰ Prodigiosa fides, & ⁵¹ Thuscis digna libellis,
 Quæq, coronata lustrari debeat ⁵² agna.
 Egregium sanctumq, virum si cerno, ⁵³ bimembri
 65 Hoc monstrum puero, & * miranti iam sub aratro
 Piscibus inuentis, & ⁵⁴ facte comparo mule,
 Sollicitus tanquam ⁵⁵ lapides effuderit imber,
 Examenq, apium longa considerit ⁵⁶ vua
 Culmine delubri, tanquam in mare fluxerit amnis
 70 Gurgitibus ⁵⁷ miris, & lactis vortice torrens.
 Intercepta decem quereris seftertia fraude
 Sacrilega, quid si bis centum perdidit alter
 Hoc * arcana modo? maiorem tertius illa
 Summam, quam patule vix ceperat angulus arce?
 75 Tam facile, & pronū est, superos cōtemnere testes,
 Si mortalis idem nemo sciat, aspice quanta
 Voce neget, que sit ficti constancia vultus.
 Per Solis radios, ⁵⁷ Tarpeiaq, fulmina iurat,
 Et Mariis ⁵⁸ frameam, & ⁵⁹ Cirrhei spicula vatis,
 80 Per ⁶⁰ calamos venatricis, pharetramq, puella,
 Perq, tuum pater ⁶¹ Neptune tridentem,
 Addit & Herculeos arcus, bastamq, Minerue,
 Quicquid habent telorum armamentaria cali.
 Si vero & pater est, comedam, inquit, flebile nati
 Sinciput elixi, ⁶¹ Pharioque madentis aceto.
 Sunt qui in fortune iam casibus omnia ponunt,
 Et nullo credunt mundum rectore moueri,
 Natura volente uices, & ⁶² lucis, & anni,
 Atque ideo intrepidi quacunque ⁶³ altaria targunt.
 85 Est aliis metuens ne crimen pena sequatur,

- * Alij kg. fara.
- 45 Præcœrum cen-
sum.
- 46 Quatuor anno-
rum aetate superare
alterum.
- 47 Ordo est, lanugo
que prima pars sa-
fen.
- 48 Pœnæ ærugi-
nosa, ut quæ iam diu
deposita fuerit.
- 49 Crumenam, sac-
culum.
- 50 Prodigij instar.
- 51 Inscribenda l'h.
aruspicum libris, ut
expianda tanquam
monstrum ex dilici-
plina Etrusca.
- 52 In piaculum.
- 53 Biformi & pro-
digioso partu.
- * Alij habent, mi-
randis.
- 54 Mulez, non con-
cipiunt, & ipsæ spe-
cie differentes.
- 55 Ac si lapidibz
pluisset.
- 56 In formam vua
vel racemil.
- 57 Atrox, sanguineis,
lacteis.
- * Secreta fidei
commissa & depa-
sita.
- 58 Tonis Capito-
lini.
- 59 Lincean,
ponerias.
- Tacit. de Germa.
& A. Gell. 10. 15.
- 60 Apollinis qui in
Cirtha colitur.
- 61 Diana sagit.
123.
- 62 A Egyptio. Pha-
ros n. ins. Egypti.
- 63 Diel.
- 64 Iurante.

63 Cogitar, dicit,
65 Perf. Sat. 5.v.186
Hypallage, ipsa irata:
66 Cursu velox &
expeditus, sed pa-
per, de quo Panfan.
in Corinth. & Soli-
nus.

67 Nisi insanus sit,
vel modo tolerabi-
lis sit podagra, que
Elleboro nigro non
sit curada. Pers. 4.16.

68 Medico.

69 Quo n. mihi in
Olympicis palma,
si interea famelicus
peream?

70 Olympicæ, Pisa-
niciotias in Elide,
iuxta quam Ionis
Olympi templum:
& certamina quinto
quoque anno cele-
brabantur.

71 Periurus hac
scium.

72 Quibusdam.

73 Hec Poetia.

74 Exigentem ab eo
iustitiam de-
posito.

75 Ie quasi can-
tante.

76 Lanquam bonæ
causæ & innocen-
tia.

77 Ille te calminia-
tur, non secus ac do-
minus seruos ille ne-
quam in fabula mi-
mographi Catulli.

78 òe ἐπονού ἀν.

79 οὐρανοῖς ἀ-

λοτ ποντίκοις.

Homer. Iliad. 5.

79 Marsupid Ho-

mer. Il 5. qui à Dio-

mede vulneratus ex-

clamauit quantum

X millia virorum

80 Nec indigneatus buccas inflas.

81 Pinguia vel albi porci.

82 Hypall.

83 Citharecodi, cui statuam Sami in templo Iunonis e-

84 polycrates tyrannus.

85 Eius, vel mei, qui nec &c.

86 Cynici dupli pallio, Stoici

87 & tranquillitate sumnum bonum ponit.

Hic putat esse deos, & peierat, atque ita secum,
Decernat quodcumque volet de corpore nostro
Iiss, & irato feriat mea lumina sistro,
Dummodo vel cæcus teneam, quos abngeo, nūmos.

Et phihisis, & vomicæ putres, & dimidum crus

Sunt tanti? pauper locupletem optare podagram

Ne dubitet Ladas, si non eget Anticyra, nec

Archigene. quid enim velocis gloria plantæ

Præstat, & esuriens Pisæ ramus oliue?

7 Vt sit magna, tamen certè lenta ira decorum est.

Si curant igitur cunctos punire nocentes,

Quando ad me venient? sed & exorabile numen

Fortasse experiar, solet his ignoscere: multi

Committunt eadem diuerso criminis facto.

Ille crucem pretium sceleris tulit, hic diadema.

73 Sic animum dire trepidum formidine culpe

Confirmant, tunc te sacra ad delubra vocantem

Præcedit, trahere imò ultiro, ac vexare paratus.

Nam cum magna malæ superest audacia cause,

Creditur à multis fiducia. minum agit ille,

Vrbani qualem fugitiuus scurra Catulli.

Tu miser exclamas, ut Stentora vincere possis,

Vel potius quantum Gradius Homericus: audis

Iupiter haec? nec labra moues, cum mittere vocē

Debueras vel marmoreus, vel aheneus? aut cur

In carbone tuo charta pia thura soluta

Ponimus, & sectum vituli iecur, albaque porci

Omenta? ut video, nullum discrimin habendum est

Effigies inter vestras, statuamq; Batulli.

Accipe que contrà valeat solertia ferre,

Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata legit

A Cynicis tunica distantia, non Epicurum

81 Thuriolo. 82 Qua thura erant involuta

83 Citharecodi, cui statuam Sami in templo Iunonis e-

84 polycrates tyrannus.

85 Cynici dupli pallio, Stoici

86 Non admiratur Epicurus, qui in velo-

Suspicit

SATYRA XIII.

III.

86 *Suspicit exigui latum plantaribus horti.*
 87 *Curentur dubi⁹ medicis maioribus ægri,*
 125 88 *Tu venam vel⁹ discipulo committe Philippi.*
 Si nullum in terris⁹ tam detestabile factum
 Ostendis, taceo, nec pugnis cædere pectus
 Te veto, nec⁹ plana faciem contundere palma,
 Quandoquidē accepto⁹ claudenda est ianua damno,
 130 *Et maiore domus gemitu, maiore tumultu*
 Planguntur nummi, quam funera. nemo dolorem
 Fingit⁹ in hoc casu, vestem⁹ diducere summam
 Contentus⁹ vexare oculos humore coacto:
 Ploratur lacrymis amissa pecunia veris.
 135 *Sed si cuncta vides simili forā plena quærela,*
 96 *Si decies lectis diuersa in parte tabellis*
 Vana superuacui⁹ dicunt⁹ chirographa ligni,
 Arguit ipsorum quos litera,⁹ gemmaque princeps
 Sardonyches, loculis quæ custoditum eburnis.
 140 *Te nunc delicias¹ extra communia censes*
 Ponendum, quia tu² gallinæ filius albæ,
 Nos³ viles pulli nati infelicibus ouis.
 Rem pateris modicam, & mediocri bile ferendam,
 Si flectas oculos maiora ad crimina, confer
 145 *Conductum latronem,⁹ incendia sulphure cæpta,*
 Atque dolo, primos cùm ianua colligit ignes:
 Confer &⁹ hos veteris qui tollunt grandia templi
 Pocula⁹ adoranda rubiginis, & populorum
 8 *Dona, vel antiquo positas à rege coronas.*
 150 *Hæc ibi si non sunt, minor extat sacrilegus, qui*
 Radat⁹ inaurati femur Herculis, & faciem ipsam
 Neptuni, qui bracteolam de Castore ducat.
 An dubitet solitus totum conflare¹ Tonantem?
 Confer &⁹ artifices mercatoremq; veneni,
 155 *Et⁹ deducendum corio bouis in mare, cum quo*

87 *Graibus afflicti grumnae grauem pericula philosophum*
 qui contoleatur.

88 *Tu cuiusdam leius est, non ita graui consolatore opus habes.*

89 *Medico rudiori.*

90 *Quam eius qui te fecerit.*

91 *Plangere & lamentari.*

92 *Quæ claudi sollet ut & senecte in signum Iudicis.*

93 *In amissione bonorum.*

94 *Dilacerare.*

95 *Lacrymis miserando oculos vix vi expressis.*

96 *Cum obligatoria instrumenta in tab. ceratis scripta sepius coram testibus furent lecta.*

97 *Debitores dicunt esse adulterina.*

98 *Propria manu scripta.*

99 *Sigillum in Sardonicæ gemma preciosa.*

1 *Extra communem fortem, non vulgarem.*

2 *Tibi videris supra alios feliciter natus, vide Erasm. Chil.*

3 *Nullius precij homunculi.*

4 *Sicarium ad occidendum conductum.*

5 *Incendiarios.*

6 *Sacrilegos.*

7 *Religiosæ vetustatis.*

8 *draδηματα, donaria dij's consecrata.*

9 *Pocula & corona.*

10 *Particidam.*

10 *E statuis auratis. eulso dedue. Sat. 8, 214.*

11 *Ionis statuam.*

12 *Veneicos.*

13 *Particidam.*

24 In sociam per-
 sum' destinata cùm
 ipsa non occiderit
 parentem.
 25 Gal. Rutilius sub
 Domitiano prese-
 dus urbis.
 26 Illius Rutilij.
 27 Si potes.
 28 Serumosum, virtio
 aque quā ibi po-
 tant.
 29 Sat. 6. 527.
 30 Cincinnos in
 formam cornuum
 & anuolorum obli-
 quantem. Tacit. de
 Germ.
 31 Ut hæc illis à na-
 tura & more: ita no-
 bis Rom. scelete.
 32 Grues à Strymo-
 ne s. Thraciae, ex im-
 proniis aduenas.
 33 Cui clangore
 instar nubis grega-
 sim volaremt.
 34 Sat. 6. 503.
 35 Obiect.
 36 Resp. Ad suppli-
 cium.
 37 Obiect.
 38 Quod si membra
 iactura: vel sanguine
 & so ipsum pœnas
 iuuisse vidissim, iac-
 haberem.
 39 Resp. Posta, Indo-
 gos quidem & stu-
 tos imbecilles ira-
 esse ac vinclatae ca-
 pidor, doctos & sa-
 pientes non ha-
 40 Philosophus
 Stoicorum acutissi-
 mus.
 41 Ipse Thales, unus
 & septem sapientibus
 Gracie.
 42 Socrate, qui sub
 falso crimine, quasi
 de diis male tenti-
 ger, capitis damnatos
 dicatum à ministro
 publico ei eum in-
 tropidus haueit.
 43 Amyo, Melito, postea, vel Lysoni oratori

Clauditur aduersus ¹⁴ innoxia simia fatis.
 H. ec quota pars scelerum, quæ custos ¹⁵ Gallicus urbis
 Usque à Lucifero, donec lux occidat, audit.
 Humani generis mores tibi nosse volenti
 Sufficit ¹⁶ una domus, paucos consume dies, &
 Dicere te miserum, postquam illinc veneris, ¹⁷ aude.
 Quis ¹⁸ tumidum guttur miratur in Alpibus? aut quis
 It ¹⁹ Meroë crasso maiorem infante mamillam?
 Coerula quis stupuit Germani lumina, flauam
 Cesariem, madido ²⁰ torquentem cornua cirro?
 Nempe quod ²¹ hæc illis natura est omnibus vni.
 Ad ²² subitas Thracum volucres, ²³ nubemq; sonora
²⁴ Pygmens paruis currit bellator in armis:
 Mox impar hosti, raptusq; per aëra curuis
 Vnguibus à seua fertur grue. si vide. is hoc
 Gentibus in nostris, risu quatire: sed illic
 Quanquam eadem assidue spectentur prælia, rideat
 Nemo, ubi tota cohors pede non est altior uno.
²⁵ Nullane peririi capitis fraudisq; nefandæ
 Perna erit? ²⁶ abreptum crede hunc grauiore catena
 Protinus, & nostro (quid plus velit ira?) necari
 Arbitrio. ²⁷ manet illa tamen iactura, nec unquam
 Depositum tibi sospes erit, ²⁸ sed corpore truncu
 Inuidiosa dabit minimus solatia sanguis.
 At viridicta bonum vita iucundius ipsa.
²⁹ Nempe hoc indocti, quorum præcordia nullis
 Interdum, aut leuibus videas flagrantia causis,
 Quan lacunque adeo est occasio, sufficit ire.
³⁰ Chrysippus non dicet idem, nec ³¹ miti Thaletis
 Ingenium, dulciq; ³² senex vicius Hymetto,
 Qui partem acceptæ seua inter vincla cicuta
³³ Accusatori nollet dare, plurima felix
 Paulatim vicia, atque errores exiit omnes
 Prima docens rebitum & sapientia: quippe minutis
 Philosophia moralis.

Semper,

190 Semper, & infirmi esti animi, exiguiq; voluptas
Ultio. continuo sic collige, quod vindicta
Nemo magis gaudet quam femina. cur tamen hos tu
Euissse putas, quos diri, conscientia facti

195 Mens habet attonitos, & surdo verbere cedit
Occultum quatiente animo tortore flagellum?
Pena autem vehementer, ac multo saevis illis,
Quas & ceditus grauis inuenit, aut Rhadamanthi
Nocte dieq; suum gestare in pectore testem. (thus,
39 Spartano cuidam respondit Pythia vates,

200 Haud impunitum quondam fore, quod dubitaret
Depositum retinere, & fraudem * iure tueri
Iurando: querebat enim que numinis esset
Mens, & an hoc illi facinus suaderet Apollo.

40 Reddidit ergo metu, non moribus: & iamē omnem

205 Vocem 41 adyti dignam templo, veramq; probauit,
Extinctus tota pariter cum prole, domoque,
Et quamuis longa deductis gente propinquis.
Has patitur penas peccandi sola voluntas.
Nam scelus intrase tacitum qui cogitat ullum,

210 Facti crimen habet, 42 cedo si conata peregit?
Perpetua anxietas, nec mens tempore cessat
Faucibus ut morbo siccis, interq; molares
Difficili crescente cibo: sed vina misellus
Expuit, 43 Albam veteris pretiosa senectus

215 Displacet, 44 ostendas melius, densissima ruga
Cogitur in frontem, velut acri ducta Falerno.
Nocte breuem si forte indulxit cura soporem,
Et tato versata toro iam membra quiescent,
Continuo 45 templum, & violati numinis aras,

220 Et quod praecipuis mentem sudoribus urget,
Te videt in somnis: tua sacra, & 46 maior image
Humanā turbat pavidum, cogitque 47 fateri.
Hi sunt qui trepidat, & 48 ad omnia fulgura pallens,
Cum tonat, exanimis primo quoq; murmure calid;

85 Tacito.

36 Index sub Vitellio secessos.

37 Vnas è iudicibus apud inferos, Iouis ex Europa filium.

38 Conscientiam carnificem.

39 Glaucō, vide banc historiam apud Herodotum, lib. 6.

* Tmesis.

40 Filius Milesij qui deposuerat.

41 Vatis ex adyto, i. loco templi intimis, inaccesso, ab a & sūa.

42 Quod si voluntas puniatur, quando magis qui velle in actum producent?

43 Vetus & pretiosum Albanum vi-

nom.

44 Si offeras me-

lius.

45 Templo in quo peccauit virgo illum in somnis.

46 Mai. hum. effigie & augeatior, quales solent apparere vno

br.

47 Scelus sumus,

48 Vs. Caligula.

Non

49 Ex Epicuri opib. Non ⁴° quasi fortuitu, nec ⁵° ventorum rabie, sed 221
 nione.
 50 Ex vulgi opi- Iratus cadat in terras, & vindicet ignis.
 nione.
 51 Prima tempe- 51 Illa nihil nocuit, cura grauiore timetur
 stas. Proxima tempestas, velut hoc dilata sereno.
 52 Pleuritida. Præterea ⁵² lateris ⁵³ vigili cum febre dolorem
 53 Cuius calot Si cœpere pati, missum ad sua corpora morbum 230
 somnum adimit. Infesto credunt à numine, saxa Deorum
 54 Pro sanitate re- Hæc, & tela putant. ⁵⁴ pecudem spondere facello
 cuperanda vuere o- Balantem, & laribus ⁵⁵ cristam promittere galli
 uem vel agnum.
 55 Gallum, quem & Non audent. quid enim sperare nocentibus ægris
 AEsculapio soluit concessum? vel quæ non dignior hostia ⁵⁶ vitâ? 235
 qui conualuit.
 56 Hominis sce- Mobilis, & varia est ferme natura malorum,
 lesti ⁵⁷ Ante scelus per- 57 Cùm scelus admittunt, supereft cōstantia, quid fas,
 petratum abunde Atque nefas: tandem incipiunt sentire peractis
 confidentes, post ti- Criminibus, tamen ad mores natura recurrit
 midissimi. Damnatos, fixa, & mutari nescia. nam quis
 Peccandi finem posuit sibi, quandorecepit
 Eiectum semel attrita de fronte ruborem?
 58 Alio de ermine Quisquam hominum est, quem tu contentum videris
 dabit breui in cate- Flagitio? ⁵⁸ dabit in laqueum uestigia noster (uno
 mas pedes suos, qui- Perfidus, & nigri patietur carceris ⁵⁹ uncum, 245
 se perfide dece- Aut ⁶⁰ maris AEGEI rupem, scopulosq, frequentes
 pit. exilibus ⁶¹ magnis, pœna gaudebis amara
 59 Sæc. 14. 66. Nominis inuisi, tandemq, fatebore latus
 60 In exilio aliquam insulam in Nec surdum, nec ⁶² Tiresiam quenquam esse Deorū.
 mari AEGEO. h. 48. shipela.
 61 Nobilibus.
 62 Nec cœcum ut fuit Tirellas.
 Menam. Ovid. 3.

SATYRA XIII.

Parentes reprehendit qui minus piè ac castè coram
 liberis viuentes malis exemplis & prava institutio-
 ne ijs autores sunt alez, gulz, crudelitatis, libidinis,
 luxus in ædificijs extruendis, superstitionis & por-
 tentosa auaritiz.

PLurimas sunt, Fuscine, & fama digna sinistra,
 Et nitidis maculam, ac rugam figentia rebus,
 Qua monstrari ipsi pueris traduntque parentes.

Si

Si damnoſa ſenem iuuat alea, ludit & heres
 5 Bullatus, paruoq; eadem mouet² arma³ fritillo,
 Nec de ſe⁴ melius cuiquam ſperare propinquo
 Concedit iuuenis, qui radere tubera terre,
 Boletum condire, & eodem⁵ iure natantes
 Mergere⁶ ſicduſas didicit nebulone parente,
 10 Et⁷ cana monſtrante gula: cum ſeptimus annus
 Transierit puero nondum omni dente renato,
 Barbatoſ liceat admoueas mille inde magiſtroſ,
 Hinc totidem, cupiet lauto cozaare paratuſ
 Semper, & à magna non⁸ degenerare culiaſa. (quos
 15 10⁹ Mitem animum, & mores¹⁰ modicis erroribus a-
 Præcipit, atq; animos ſeruorum, & corpora noſtra
 Materia conſtare putat paribusq; elementis?
 An¹¹ ſeuire docet Rutilus, qui gaudet acerbo
 Plagarum ſtrepitū, &¹² nullam Sirena flagellis
 20 Cōparat¹³ Antiphates trepidi laris, ac¹⁴ Polypheſus?
 Tum felix, quoties aliquis tortore vocato
 Vritur ardenti duo propter¹⁵ linteal ferro.
 Quid ſuadet iuueni letus ſtridore catene,
 Quem mirè afficiunt¹⁶ inſcripta¹⁷ ergaſſula, ¹⁷ carcer
 25 Rusticus¹⁸ expectas ut non ſit adultera¹⁸ Large
 Filia, que nunquam maternos dicere moechos
 Tam cito, nec tanto poterit contexere curſu,
 Ut non ter decies¹⁹ respiret²⁰ conſcia matri
 Virgo fuit: ²¹ ceras nunc²¹ hac dictante paſſillas
 30 Implet, & ad moechum dat²² eisdem ferre²³ cinedis.
 Si natura iubet, velocius & citius nos
 Corruſpunt vitorum exempla domesṭica, ²⁴ magnis
 Cum ſubeant animos autoribus. unus, & alter
 Forſitan²⁵ hac ſpernat iuuenes, quibus arte benigna,
 35 Et²⁶ meliore luto fixit p̄cordia Titan:

1 Filius adhuc pue-
 bullam & pretex-
 tam geſtans. Pers.
 Sat. 5. 32.

2 Taſos aleas &
 cetera ludi instru-
 menta.

3 Vaſenſo oblongo
 ē quo mirtebam
 telleſe vel tali in
 tabulam.

4 Quā de patre.

5 Condimento.

6 Auem, quod fons
 edat diuina.

7 Cano patre gu-
 loſo.

8 Pnor in his deli-
 cij, enutritus ad ſe-
 ptimum aetatis an-
 num, quo dentes no-
 nalcuntur,

9 Non defletere a
 paterno luxu ad vi-
 etum frugaliorem.

10 Pater crudelis
 dum in Ieruos
 flagellis ſauit,
 b clementiam queſe-
 an e crudelitatem
 præcipit filio? pro-
 culdabio crudelita-
 tem.

11 Panſiſſimiſ vi-
 tij corruptos.

12 Nullius Sirenis
 eantum aq; audito
 incundum potat, ac
 flagellorum ſonum.

13 Donus ſig-
 caris, Antiphate I. &
 ſtrygonum rege non
 mitior.

14 Cyclopum im-
 maniſſimor.

15 Furto ſubducta,
 vel amissa.

16 Cauterio inſuſi
 ferui.

17 Sat. 8. 180.

18 Adulteria. 19 Take breath. 20 Tabellas ad Mœchum. 21 Matre
 ſuo exemplo pertronſtrante, vel ſimpliſter, diſtant. 22 Quibus mater dederat.
 23 Mafifris turpibus. 24 Parentibus & maioribus. 25 Declinet parentum
 virtus. 26 Prometheus Titaniſ nepos, i. quibus Deus iſgenium dedit ad virtutem pro-
 nius.

Sed

37 Prae exempla.

38 Sceleribus que-
to & filios perdent.39 Malos & patriam
querentes sonatos,
qualis fuit Catilina.
go Boni & patriae
affectiones, qualis erat
M. Brutus, & Cato V.
tie. frater Serulus
matris Brutii.

38 In ales & vino.

39 Ne pecces in il-
lins malum exem-
plum.

39 Nota Censoris.

34 Ira.

35 Aer increpatio.

36.

36 Tab testamenti
mutato, & cum ex-
heredare.

37 Sup. summis

38 Et tibi quasi
phrenetico adhi-
benda est, occipito
inciso, Cucurbita.Angl a cupping
glasse.39 Domum nisi-
dam esse curas non
sanctam.40 Vox tua fremit,
Vero pavimentum,
&c.

41 Aridis gaudens.

42 Alij legum, leue
argentum.

43 Calata.

44 Quid illam ge-
mum.Sed reliquos³⁷ fugienda patrum vestigia ducunt,
Et monstrata diu veteris trahit orbita culpe.Abstineas igitur³⁸ damnis huicse, etenim velVna potens ratio est ne crimina nostra sequantur
Ex nobis geniti, quoniam dociles imitandisTurpibus, ac prauis omnes sumus, &³⁹ Catilinam

Quocunque in populo videoas, quoquaque sub axe:

Sed nec³⁰ Brutus erit,³¹ Brutus nec auunculus usquam.Nil dictu fcedum, visuq, hoc limina tangat,
Intra que puer est, procul hinc, procul inde puelleLenonum, & cantus³² per noctantis parasii.

Maxima debetur pueru reverentia: si quid

Turpe paras, nec tu pueri contempseris annos,
Sed³³ peccatiuro obstat tibi filius infans.Nam si quid dignum censoris fecerit³³ ira,(Quandoquidem similem tibi se non corpore tantum
Nec vultu dederit, morum quoque filius) & cum

Omnia deterius tua per vestigia peccet,

34 Corripies nimirum, & castigabis³⁵ acerboClamore, ac post haec³⁶ tabulas mutare parabis.

37 Vnde tibi frontem libertatemq, parentis,

Cum facias peiora senex? vacuumq, cerebro

Iam pridem caput hoc ventosa³⁸ cucurbita querat?

39 Hospite venturo cessabit nemo tuorum:

40 Verru pavimentum, nitidas ostende columnas,

41 Arida cum tota descendat aranea tela,

Hic⁴² lauet argentum, vasa⁴³ aspera tergeat alter,

Vox domini fremit instantis, virgamq, tenentis.

Ergo miser trepidas, ne fiercore fœda canino

Atria displiceant oculis venientis amici,

Ne perfusa luto sit porticus, & tamen uno

Semodio scobis haec emenda seruulus unus:

Illud non agitas, ut sanctam filius omni

Aspiciat fine labe domum, vicioq, carentem?

Gratum est, quod patrie ciuem, populoq, dedisti,

40

45

50

55

60

65

70

Se

Si facis, ut patrie suu idoneus, ut ilis agris,
 Ut ilis & bellorum, & pacis rebus agendis.
 Plurimum enim intererit, quibus artibus, & quibus
 * Moribus insitius. ^b Serpente Ciconia pullos (hunc tu
 N. strit, & inuenta per deuia rura lacerta:
 45 Illi eadem sumptis querunt animalia pennis.
 Vultur ^c iumento, & canibus, crucibusq; relictis
 Ad foetus properat, partemq; cadaueris offert:
 Hic est ergo cibus magni quoque vulturu, & se
 80 Pascentis, propria cum iam facit arbore nidos.
 * Sed leporem, aut capreā ^d famule Iouis, & ^e gene-
 In saltu venantur aues, tunc preda cubili (rose
 Ponitur, inde autem, cum se matura leuabit
 85 Progenies stimulante fame, festinat ad illam
 Quam primum ^f rupto predam gustauerit ovo.
 Aedificator erat Centronius, & modo ^g curuo
 Littore Caietæ, summa nunc ^h Tyburis arce,
 Nunc ⁱ Prænestinis in montibus, alta parabat
 90 Culmina villarum, Græcis ^j longeq; petitis
 Marmoribus, vincēs ^k Fortune, atq; ^l Herculis aede,
 Ut spado vincebat capitolia nostra ^m Posides.
 Dum sic ergo ⁿ habitat Centronius, imminuit rem,
 95 ^o Fregit opes, nec prærua tamen mensura reliæ
 Partis erat, totam hanc ^p turbauit filius amens,
 Dum meliore nouas attollit marmore villas.
 Quidam sortiti ^q metuentem ^r sabbata patrem,
^s Nil præter nubes, & coeli ^t numen adorant,
 Nec distare putant humana carne ^u suillam,
 100 Qua pater abstinuit, mox & ^v preputia ponunt,
 Romanas autem soliti contemnere leges,
 Iudaicum ediscunt, & seruant, ac metuent ius,
 Tradidit arcano quodcumque volumine ^z Moses:
^z Non monstrare vias, eadem nisi sacra colenti:
⁶³ Qua abstinent Iudei ex infinito vet. ⁶⁴ Circumciduntur.
 ex sacra pagina notis. ⁶⁵ Non nisi eandem professi religionem præfari of-
 ficiunt.

* b Malis, exemplo
 Ciconia & vultur.

* c Bonis, exemplo A.
 quia & accipitrum.

45 Pulli iam pen-
 nati.

46 A cadaueribus
 iumenti, canum, ante
 furorum in cruce pen-
 deniam.

47 Aquile Iouis ar-
 migeræ, albiolæ.

48 Accipitres.

49 Ovo exclusa &
 tenella progenies.

50 Form in fino
 Baiano, potius à
 Curvo quod Lacu-
 nes Caletam vocant,
 quād ab AEneæ no-
 trice dicto. Virg.

AEnid. 7.

51 Civitatis in Sa-
 binis ad lapidem ab
 vrbe xvij.

52 Sat. 3. 90.

53 Ex AEgypto,
 Numidia &c.

54 Prænestine vel Ro-
 me.

55 Tibute, vel etiam
 Romæ.

56 Claudii Cesaris
 eunochos & liberta.

57 Extravit ædibcia
 quæ habiter.

58 Abiumpit, dilap-
 didavit.

59 Superstitione co-
 lentein. Eshact.

60 Septimum
 quemque dies
 qui lucis ^ת cessatio est.

61 Quippe inter
 precandum cœlum
 suspicentes vnum
 tantum Deum agnos-
 cire.

62 Alii Latini lo-
 gunt.

63 Propheta

Quæ.

67 Indos ab renu-
data verpam ab
spator Lumbroco.
vide I. C Scal. 1. lib.
de causis LL. 28.

68 A parentibus.
69 Avaritia.
70 Frugalitatis.

71 Perseus draco
custos aureorum
malorum in horto
Hesperidum filiarum
Atlantis.

72 Draco apud Col-
chos in Ponto aurei
velleris à Phryxo
suspensi custos.

73 * Metaph. à fa-
brili arte.

74 Sup. esse. vel. ani-
mi felices. Hellenis-
sus.

75 Qui neminem
pauperem iudicant
beatum.

76 Cibi dimens.

77 E mucore.

78 Cibam è variis
minutis concisis.

79 Quo mense ob-
sonia cicisimè cor-
rumptantur.

80 Sat. 3. ver. 397.

81 Pile.

82 Signo apposito
ad fraudes seruo-
rum.

83 Mendicus. Sat. 4.
116.

Quæ situm ad fontem solos deducere⁶⁷ verpos.

Sed pater in causa, cui septima quæque fuit lux
Ignava, & partem vite non attigit ullam.

Sponte tamen iuuenes imitantur cætera, solam
Inuiti quoque avaritiam exercere⁶⁸ iubentur.

Fallit enim⁷⁰ vitium specie⁷¹ virtutis & umbra, 115
Cum sit triste habitu, vultuq, & ueste seuerum.

Nec dubie tanquam frugi laudatur avarus,
Tanquam parcus homo, & rerum tutela suarum

Certa magis, quam si fortunas seruet easdem (de
71 Hesperidum serpens, aut⁷² Ponticus. adde quod huc 119

Quo loquor, egregium populus putat, atq, verendum
Artificem, quippe his crescunt patrimonia fabris,

Sed crescunt quocunque modo, maioraq, fiunt
*Incude assidua, semperque ardente⁷³ camino.

Et pater ergo⁷⁴ animi felicis credit avaros

Qui mirantur opes,⁷⁵ qui nulla exempla beati
Pauperis esse putant, iuuenes hortantur, ut illam

Ire viam per gant, & eidem incumbere sectæ.

Sunt quædam vitiorum elementa, his protinus illos
Imbuit, & cogit minimas ediscere sordes.

Mox acquirendi docet insatiabile votum,

Seruorum ventres⁷⁶ modio castigat iniquo

Ipse quoq; esuriens: neq, enim omnia sustinet iniqua
Mucida⁷⁷ cærulei panis consumere frusta,

Hesternus solitus medio seruare⁷⁸ minutal

79 Septembri, nec non differre in tempora cœna

Alterius⁸⁰ concham, & stiui cum parte⁸¹ lacerti

82 Signatam, vel dimidio, putriq,⁸¹ siluro,

Filaq, sectiui numerata includere porri.

Inuitatus ad hæc aliquis⁸³ de ponte negabit.

Sed quæ diuitias hæc per tormenta coactas?

Cum furor hand dubius, cum sit manifesta pñrenesis,

Ut locuples moriaris egenti viuere fato?

Interea pleno cum turget sacculus ore,

Crescit

140 Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit,
Et minus hanc optat, qui non habet. ergo paratur
Altera villa tibi, cum rus non sufficit unum,
Et proferre libet fines, maiorq; videtur
Et melior vicina seges, mercaris & hanc, &

145 Arbusta, & densa montem qui canet ⁸⁴ olima:
Quorum si pretio dominus non vincitur ullo,
Nocte boves macri, lassoq; famelica collo
Armenta ad virides buiis mittuntur aristas:

Nec prius inde domum, quam tota ⁸⁵ noualis seneos
150 In ventres abeant, ut credas falcibus actum.

Dicere vix possis, quam multi talia plorent,
Et quot venales ⁸⁶ iniuria fecerit agros.

Sed quis sermones? quae foedae buccina famae?

Quid nocet hoc? inquit, ⁸⁷ tunicam mihi malo lupini,

155 Quam si me tota laudet vicinia pago

⁸⁸ Exigu ruris paucissima farra secantem.

⁸⁹ Scilicet & morbis, & debilitate carebis,

Et luctum, & curam effugies, & tempora vite

Longa tibi post haec fato meliore dabuntur,

160 Si tantum culti solus possederis agri,

Quantum sub ⁹⁰ Tatio populus Romanus arabit.

Mox etiam fractis etate, ac ⁹¹ Punica passis

Prælia, vel ⁹² Pyrrhum immanem, gladioq; ⁹² Molos-

Tandem pro multis vix iugera bina dabantur (sos

165 Vulneribus. merces ea sanguinis, atque laboris

Nullis visa unquam meritis minor, aut ⁹³ ingratæ

Curta fides patriæ: saturabat ⁹⁴ glebula talis

Patrem ipsum, turbamq; casæ, qua fæta iacebat

Vxor, & infantes ludebant quatuor, ⁹⁵ unus

170 ⁹⁶ Vernula, tres ⁹⁷ dominij, sed magnis fratribus horum

⁹⁸ A scrobe vel sulco redeuntibus altera caena

Amplior, & grandes sumabant pulibus olla.

Nunc modus hic ⁹⁹ agri nostro non sufficit horio.

Inde ferè scelerum cause, nec plura venena

⁸⁴ Oleis flore can-
didis.

⁸⁵ Noualis sege-
ter.

⁸⁶ Potentum qui
coeger pauperes
vendere agros.

⁸⁷ Siliquam lup.
leguminis.

⁸⁸ Parus mensis
dominum.

⁸⁹ Hec Poeta cum
irrisione.

⁹⁰ Duce Sabinorum
in virbis partem à
Romulo accepto.

⁹¹ Aduerfis Car-
thaginenses, in Sici-
lia, Italia, Africa.

⁹² Epirotarum te-
gem, Molossia a.
pars Epiri est.

⁹³ Neque ingrata
aut parca nimis vi-
debatu patria que
tam bene meritis
tantulam repperet
mercedem.

⁹⁴ Duorum iuge-
rum.

⁹⁵ E quibus vnu,
&c.

⁹⁶ Ex serua natura.

⁹⁷ Filii, familiæ in-
genuè nati.

⁹⁸ Fodiendo vel
arando.

⁹⁹ Præscorum fundi,
Lduorum iugenum.

Mischt.

Miscuit, aut ferro grassatur sepius ullum

171

Humane mentis vitium, quād seua cupido

² Inficiabilis, infi-
citi.

¹ Indomiti census, nam diues qui fieri vult,
Et cito vult fieri: sed que reuerentia legum?

² Italiz pop.

³ Liber & alma Ce-
re, vestro si munere
selua Chaonianam pin-
qui glandem muuant
arista. 1. Georg.

Virg.

⁴ Legibus cautum.

⁵ Ventorum frigus,
depellit.

⁶ Tabellas ceratas.

⁷ Persli Sat. 5.v.90.

⁸ Centurionis mu-
nus qui vite o gesta-
bat qua milites pu-
niciet. Sat. 8.v.247.

⁹ Lib supplice.

¹⁰ Pe & pice è buxo
int. i. in pexum, vt
incultus etiam stre-
nus appareas.

¹¹ Imperator.

¹² Mapalia.

¹³ Britannorum, in
septentrionali parte
Albiorum inf qui alij
Noracenses sunt, a-
lii Gallwei.

¹⁴ Ut sexagenarius
& exeritus signiferi
munere seu opibus
honoreris.

¹⁵ Musculi n. qui
gettimentorum mea-
tus claudunt, animz
per timorem intro-
fugiente calore &
virtute destituti la-
xant vincula. Aristot
prob. & Macrobi.

Sat 7.c. n.

¹⁶ Dimidio pluris
quam stetit.

¹⁷ Trans Tiberim
2. fastida operata
Sulphurata, & ex-
coriations exerce-
bantur.

¹⁸ Respicit ad notam illud Vespasiani de vestigali è Iouio
Bellorophonte sumptum, qui tamen hoc ironice dixit.

Quis metus, aut pudor est unquam properantis aurum?

180

Vuite contenti casulis, & collibus istis

O pueri, ² Marsus dicebat, & ² Hernicus olim,

² Vestinusq; senex, panem queramus aratro,

Qui satis est mensis laudant hoc ³ numina ruris,

³ Quorum ope, & auxilio gratae post munus aristae

Contingunt homines veteris fastidia quercus.

Nil ⁴ vetilum fecisse volet, quem non pudet alto

Per glaciem perone tegi, qui summouet Euros

Pellibus inuersis peregrina, ignotaq; nobis

Ad scelus, atque nefas quodecunq; est, purpura ducit.

Hæc illi veteres præcepta minoribus, at nunc

Post finem autumni media de nocte supinum

Clamosus iuuenem pater excitat: accipe ⁶ ceras,

Scribe puer, vigila, causas age, perlege ⁷ rubras

Maiorum leges, aut vitem posce ⁹ libello.

Sed caput ¹⁰ intactum buxo, narēsque pilosus

Annotet, & grandes miretur ¹¹ Lelius alas.

Dirue Maiorum ¹² Attegias, castella ¹³ Brigantum,

¹⁴ Ut locupletem aquilam tibi sexagesimus annus,

Afferat, aut longos castrorum ferre labores

Si piget, & trepido ¹⁵ soluunt tibi cornua ventrem

Cum lituis audita, pares quod vendere possis

¹⁶ Pluris dimidio, nec te fastidia mercis

Vlliis subeant ablegande ¹⁷ Tiberim ultra,

Nec credas ponendum aliquid discriminis inter

Vnguenta, & corium. ¹⁸ lucri bonus est odor ex re

Qualibet, illa tuo sententia semper in ore

Versetur diis atque ipso Ioue digna, ¹⁹ poëtae:

¹⁹ Ennij ab Euripiðis

Vnde

Vnde habeas querit nemo, sed oportet habere.

Hoc monstrant vetule²³ pueris poscentibus assēm:

210 Hoc discunt omnes ante alpha & beta pueri.

Talibus instantem monitis quenacunque parentem

Sic possim affari: dic dū vanissime, quis te

²⁴ Festinare iubei? meliorem²² presto²³ magistro.

Discipulum securus abi, vincēris ut Ajax

215 Præteriū²⁴ Telamonem, ut²⁴ Pelea vicit Achilles.

Parcendum est teneris,²⁵ nondum impleuere medul.

Natiue mala nequitie: cum pectere barbam²⁶ (las

Cœperit, & longi mucronem admittere²⁶ cultri,

Falsus crit testis, vendet periuria summā

220 Exiguā, Cereris²⁷ tangens aramq, pedemq.

²⁸ Elatam iam crede nurum, si limina vestra

²⁹ Mortifera cum dote subit, ³⁰ quibus illa premetur

Per somnum digitis? nam que terraq, marique

Acquirenda putes, brevior via conferet illi.

225 Nullus enim magni sceleris labor,³¹ hcc ego nunquā

Mandaui dices olim, nec talia suasi.

³² Mentis causa male tamen est, & origo penes te.

Nam quisquis magni censis præcepit amorem,

Et³³ leuo monitu pueros producit auaros,

230 Et qui per fraudes patrimonia conduplicare

Dat libertatem, totas effudit habenas

Curriculo: quem si reuoccs subsistere nescit,

Et te contempto rapitur, metisque relictis.

Nemo satis credit tantum delinquere, quantum

235 Permittas,³⁴ adeò indulgent sibi latius ipsi.

Cum dicas iuueni³⁵ stultum, qui donet amico,

Qui paupertatem leuet, attollatq, propinqui,

Et spoliare doces, &³⁶ circumscribere, & omni

Crimine diuitias acquirere, quarum amor in te est,

240 Quantus erat patriæ³⁷ Deciorum in pectore, quantum

Dilexit Thebas,³⁸ si Græcia vera,³⁹ Menœceus,

aut edostus Thebas non sapi posse si se deuonaret, gladio se transfixit. Papin. XI. Thebaidos.

20 Parvulus. Sat. 5.

21 Ante annos au-

22 Ante annos au-

23 Ante annos au-

24 Ante annos au-

25 Ante annos au-

26 Ante annos au-

27 Ante annos au-

28 Ante annos au-

29 Ante annos au-

30 Ante annos au-

31 Ante annos au-

32 Ante annos au-

33 Ante annos au-

34 Ante annos au-

35 Ante annos au-

36 Ante annos au-

37 Ante annos au-

38 Ante annos au-

39 Ante annos au-

40 Hanc de Calmo
 fabulam vide in Me-
 sam Ovid. 3.1.
 41 Anaritiae.
 42 Filius te patrem
 tollet ut Leo magi-
 strum suum Domiti-
 ani tempore. Mar-
 tit. 1.
 43 AEritis tua lon-
 gitudo ex horoso-
 po. tuo.
 44 Grane' erit filio
 tuo expe. satum.
 45 Parcarum.
 46 Naturali.
 47 Longana ut
 cerni.
 48 Medicum.
 49 Antidotum, Sat.
 50 Alium videre
 antumnum
 51 Aliud videre
 ver. 1. in aliud an-
 num vivere.
 52 Qui malos habet
 filios.
 53 Qui malos habet
 subditos.
 54 Ludos scenicos,
 55 Ad templum
 Castoris, ex more
 divitum, qui thesa-
 ros in templis de-
 ponere soliti erant,
 quasi iam seori de
 iis quae Deorum tu-
 telae erediderant.
 56 Ex quo in tem-
 plo Martis compilata
 fuerunt arce, ip-
 siusque Dei galea
 fuit surropta.
 57 Floralia. Pers.
 Sat. 4. 178.
 58 Ludos Cereales.
 59 Megalesia.
 60 Sat. 6. v. 67.
 61 Haec auarorum
 hominum negotia
 62 Rotæ vel circulo ligneo per quem saltando se iactabant Petauristæ. Manilius lib. 5. ibi-
 que Scalig. 63 Funambuli. 64 E Cilicia, Corycus a. premontorium seu mon-
 stri Cretæ. * Alij legunt à Siculis. 65 Ol. crocum, siue quamvis aliam mercem.
 66 Liquorem ex vnis ad solem passis, Columella 12. 1. 39. c. 67 Vinum Cretense in Is-
 genia, Iupiter n. in Creta natus est.

68 Hic

68 Hic tamen ancipiti figens vestigia planta
 Victum illa mercede parat, 69 brumamq; samemq;
 Illa reste cauet. tu propter mille talenta,
 275 Et centum villas temerarius. aspice portus,
 Et plenum magnis 70 trabibus mare. plus hominum
 In pelago, venit classis quounque vocarit (est iam
 71 Spes lucri, nec 71 Carpathium, 72 Getulaq; tantum
 Aequora transfliet, sed longe 72 Calpe relieta.
 280 Audiet Herculeo 74 stridentem gurgite solem.
 Grande operæ pretium est, ut tenuo 75 folle reuerti
 Inde domum possis, tumidaq; superbus 75 aluta
 76 Oceani monstra, & 77 iuuenes vidisse marinos.
 Non unus mentes agitat furor, 78 ille 79 sororis
 285 In manibus vultu 80 Eumenidum t' rretur, & 81 ignis:
 82 Hic boe percusso mugire Agamemnona credit,
 Aut Ithacum. 83 parcat tunicis licet, atque lacertis,
 84 Curatoris eget, qui nauem mercibus implet
 Ad summum latus, & 85 tabula distinguitur vnde,
 290 Cum sit causa mali tanti, & discriminis huius
 86 Concisum argentum in titulos faciesq; minutus.
 Occurrunt nubes, & fulgura: soluite funem
 87 Frumenti dominus clamat, piperisque coëmpior.
 Nil color hic cœli, nil 88 fascia nigra minatur,
 295 88 Afstium tonat. in felix, ac forsitan ipsa
 Nocte cadet fractis trabibus, fluctuq; premetur
 Obrutus, & 90 zonam lœna, morsuq; tenebit.
 Sed cuius votis modò non sufficerat aurum
 Quod 91 Tagus, & rutila voluit 92 Pactolus arena,
 300 Erigida 93 sufficient velantes inguina panni,
 Exiguusq; cibus, mersa rate naufragus assens
 Dum rogat, & 94 picta se tempestate tuerit.
 Tantis parta malis, cura maiore, metuq;

& imaginibus principum signati.

89 Breuiter temporis est hoc tonitu quale zefium solet è calore.
 qua nemini. 91 Auriferi fluvij in Lusitania. - 92 & Lydia. 93 Post naufragium.

94 Sat. 12. v. 28. & Pers. Sat. 1. v. 89.

87 Mercator.

88 Atrox nubis cirenlus.

89 Cingulum in

Post naufragium.

68 Favambulus.
 69 Frigus brumæ.
 70 Nauibus.
 71 Extremum maris mediterranei a Carpatho insula denominatum.
 72 Lybiea.
 73 Altera ex Hercules columnis in Hispania sita. Gibrat.
 74 Quem Pofidius philosophus atque è poetis non nulli fixerunt occidentem in æquore stridere vii candens ferum in aqua.
 75 Sacculo è corio nummis pleno.
 76 Monstra istantia. Horæ. 1. l. 10. 5. cete, balenæ.
 77 Tritonæ & Sirenas.
 78 Orestes, vi. 88 apud Euripid.
 79 Electre.
 80 Furiarum, quas vbi Orestes placasset, nominavit Eumenidas à benevolentia Sophocli. in OEdipode in Colone.
 81 Facibus.
 82 Ajax apud Sophocle. mente captus duos boves pro Agamemnona & V. lyse flagellar.
 83 Etsi non laceras vestes more furiosorum mercator.
 84 Tamen insanus est. hominibus vero nequam & male fatus interdici bonis solebat. curarum dato.
 85 Sat. 12. v. 8.
 86 Nummi titillis

95 Vtis ferreis.
Torneb. 19. 23. vasa
aqua*ria* intelligit
in promptu ad ex-
singuenda incen-
dia.

96 Dives, Sat. 2.

Perf.

97 Poculis ex ele-
ctro.

98 Statu*is*.

99 Sat. 11. v. 113.

1 Eadem Sat. v. 93.

2 Dolia sicilia. Plin.
35. l. 11. c.

3 Diogenis & alio-
rum Cynicorum.

4 Per ferrum.
nationem, aut
plumbationem,

μολυβδωσιν.

5 Diogenem affe-
ctibus maiore*m*.

6 Altudit ad id.
Alexander nisi es-
sem, Diogenes esse
dolim.

7 Imo places, Sat.
10. v. 168.

8 Eadem Sat.

368. n.

9 Quid horum co-
lens, olete, potenti*ā*
& aqua contentus
cum ipso lone de se-
licitate contendet.

10 Frugalis Socra-
tis domus.

11 Ante Epian-
gum.

12 Si te intra ho-
rum frugalitatis ter-
minos coniugem.

13 Divitiagam eu-
piditae. 14 Sat. 3. v. 154.

15 Non tibi arideat, sed te cogat quod dicitur, Engl.
to bend the brow and hang the lip. 16 Duorum equitum censu*m*, occi-
pita*m* R.S. 17 Liberti Clandij datissimi. 18 Neque n. Clandius Messalinam ux-
orem que nupst Silio, Sat. 10. v. 320. interfecisset, nisi properasset & quodammodo imperato*m*
Nascisset.

Seruantur: misera est magni custodia censu*m*.

Dispositis prædiu*m* 95 hamis vigilare cohortem

305

Seruorum noctu*m* 6 Licinus iubet, et tonitus pro

97 Electro, 8 signisq*u*, suis, Phrygiaque column*a*,

Atque 99 ebore, & 1 lata testudine. 2 dolia nudi

Non ardent 3 Cynici, si fregeris, altera fiet

Cras domus, aut eadem 4 plumb*o* commissa manebit. 310

Sensit Alexander, testa cum vidi*m* in illa

5 Magnum habitatore*m*, quanto 6 felicior hic, qui

Nil cuperet, quam qui 7 totum sibi posceret 7 orbem,

Passurus gestu*m* & quanda pericula rebus.

8 Nullum numen abest, si sit prudentia, sed te

315

Nos facimus Fortuna deam, mensura tamen que

Sufficiat censu*m*, si quis me consulat, edam:

In quantum sitis, atque fames, & frigora poscunt,

Quantum 9 Epicure tibi paruis suffecit in horis,

Quantum 10 Socrati*m* cuperunt 11 ant*ē* penates,

320

Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit.

12 Acribus exemplis videor te claudere. misce

Ergo aliquid 13 nostris de moribus, effice 14 summan

Bis septem ordinibus, quam lex dignatur Othonis,

Hæc quoque si 15 rugam trahit, extenditq*u*, labellum: 325

Sume 16 duos equites, fac tertia quadringenta:

Si nondum impleui gremium, si panditur ultr*ā*:

Nec Cræsi fortuna unquam, nec Persica regna

Sufficient animo, nec diuitiae 17 Narcissi,

Indulxit Cæsar cui Claudiu*m* omnia, 18 cuius

Parni*m* imperi*m* uxorem occidere iussus.

330

15 Non tibi arideat, sed te cogat quod dicitur, Engl.

to bend the brow and hang the lip. 16 Duorum equitum censu*m*, occi-

pita*m* R.S. 17 Liberti Clandij datissimi. 18 Neque n. Clandius Messalinam ux-

orem que nupst Silio, Sat. 10. v. 320. interfecisset, nisi properasset & quodammodo imperato*m*

SATY-

SATYRA XV.

AEgyptiorum superstitionem ridet, mox crudelitatem
corum execratus narrat quam audie quidam ex
AEgyptiis hostem captum, discerpserint crudumq;
vorauerint.

Quis nescit Volusi Bithynice, qualia demens
AEgyptus portenta colat? Crocodilon adorat
Pars bæc: illa¹ paue saturam serpentibus² Ibia.
Effigies sacri nitet aurea³ Cercopithei,
4 Dimidio magicæ resonant ubi Memnone chordæ,
Atque⁵ vetus Thebe centum iacet obruta portis.
Illic⁶ cæruleos, hic pisces fluminis, illic
Oppida tota⁷ canem venerantur, nemo⁸ Diunam:
9 Porrum & cepe nefas violare, ac frangere mortu.
O sanctas gentes, quibus hæc nascuntur in bortis
Numina!¹⁰ lanatis animalibus abstinet omnis
Mensa: nefas illic¹¹ fætum iugulare capella:
Carnibus humanis vesci licet. attonito cùm
Tale super cœnam facinus narraret Ulysses
12 Alcinoo, bilem, aut risum fortasse¹³ quibusdam
Mouerat ut mendax¹⁴ areatalogus.¹⁵ in mare nemo
Hunc abicit, seu dignum,¹⁶ veraque Charybdi,
Fingentem¹⁷ immanes Lestrygonas, & Cyclopas?
Nam¹⁸ citius Scyllam, vel¹⁹ concurrentia saxa
20 Cyanæ,²⁰ plenos & tempestatibus utres
Crediderim, aut tenui²¹ percussum verbere Circes:
Et cum remigibus g' uniss' Elpenora porcis.
22 Tam vani capit' populum Pheaca putauit?

23 Coocyra, apud quem labores suis narrantem facit Ulysses Homerus Odyss. 7. 8. 9.
24 E Phæacibus accumbentibus. **14** Placentia narrans ab aperte, gratus, furib.
20. 12. **15** Quæ dicas Phæacum quipiam indignatum Ulyssem.
fragit, veragine aquæ absorbente, sed vera immergendum. **16** Non qualem iste.
cilia esse qui carnibus humanis vescuntur. **18** Citius hæc crediderim quam esse
sunt. **24** Scopulos sub Thracio Bosphoro, qui non muletum à se incicem
distantes nautiganticibus concutere videntur, dicuntur & Symplegades. **20** Ventos in utre
Inclusos Ulyssi ab Allo dasos. **21** 23 Elp. cum alijs remigibus Circes virga et aros, in por-
tus de alijs posudes mutatos. **22** Tam nullum cerebti crassique anguji esse nos.

2 Superstitiones
neratas. Vide Diod.
Sic. 1. c. 4.

2 Auen Ciconia
similem.

3 Simia eandæ.

4 Vbi dimidia pars
Colosi Saxe Mem-
nonis (altera pars
motu terra corre-
rat) folis Orientis
radijs ista somnum vo-
calem cibare ede-
bat, magica (ut cre-
ditum est) ante.

5 A Buhride son-
dita in AEgypto,
ιερόπουλον
vide & Sat. 13. 17.

6 Pisces maginos.
Brodeus legis Aku-
rum, deum AEgypti-
orum ex 2. Hero-
doti.

7 Atubim, Sat. 6.

533.

8 Quæ tamen ca-
num & venationis
præses est.

9 Quod crescendi
& minuendivices
habeat Læs con-
trarias. Diod. Sic.
1. 1. 4. c.

10 Ouibus.

11 Hoedum.

12 Regi Phæacum

23 *Vinum Corcyrae*
 Ins. Phæacum in ma-
 ri Ionio Corfu.
 24 *Vt qui solus ena-
 tauerit.*
 25 *Quæ Tropico
 subiaceat.*
 26 *Communis Ara-
 bum & AEgyptio-
 rum empori.*
 27 *Tragedijs co-
 thurnatis.*
 28 *A diluvio.*
 29 *Tragedias. Sat.*
 30 *Cinitas AEgypti
 inferioris quæ Cro-
 codilum colit Acci-
 pitrem insequitur.
 Ortellus Oubos legi-
 vult.*
 31 *Cinitas AEgypti
 vbi Crocodilus in-
 terficitur, Accipiter
 edilitur.*
 32 *Comborum.*
 33 *Aggediendi &
 deprehendi.*
 34 *Tentyritatum.*
 35 *Festum.*
 36 *Septem dierum
 ac noctium epulis ac
 vigilijs celebrato.*
 37 *Hæc pars AE-
 gypti in qua ego
 sum, vel in qua
 Combos & Tentyra
 sita sunt.*
 38 *Nequissimæ ci-
 nitati, in qua Sera-
 pidis templum. vide
 Sat. v. 16.*
 39 *De Combis e-
 brijs.*
 40 *Arabe, AEthio-
 pe.*
 41 *A Tentyritis.*
 42 *Iurgia pro tu-
 his sunt quæ ani-
 mos virinque acu-
 ang.*

Sic aliquis merito nondum ebrius, & minimum qui
 De 25 Corcyra temetum deduxerat urna:
 Solus enim hoc Ithacus 24 nullo sub teste canebat.
 Nos miranda quidem, sed nuper consule Vinco
 Gesta super 25 calidae referemus mœnia 26 Copti.
 Nos vulgi scelus, & cunctis grauiora 27 cothurnis.
 Nā scelus à 28 Pyrrha, quanquā omnia 29 syrmata vol- 30
 Nullus apud tragicos populus facit. accipe nostro quas
 Dira quod exemplum feritas produxerit aeo.
 Inter finitimos vetus, atque antiqua similitas,
 Immortale odium, & nunquam sanabile vulnus.
 Ardet adhuc 30 Combos, & 31 Tentyra, summus utrin- 35
 Inde furor vulgo, quod numina vicinorum
 Odit uterque locus, quim solos credat habendos
 Esse deos, quos ipse colit: sed tempore festo
 32 Alterius populi rapienda 33 occasio cunctis
 Visa 34 inimicorum primoribus, ac ducibus, ne 40
 Lætum, hilarēmque 35 diem, ne magna gaudia cœne
 Sentiret positis ad templa & compita mensis,
 36 Per uigilique thoro, quem nocte ac luce iacentem
 Septimus interea sol inuenit. horrida sanè
 37 AEgyptus! sed luxuriā, quantum ipse notauit,
 Barbara famoso non cedit turba 38 Canopo.
 Adde quod & facilis victoria de 39 madidis, &
 39 Blæsis, atque mero titubantibus. inde virorum
 Saltatus 40 nigro tibicine, qualiacunque
 Vnguenta, & flores, multæque in fronte coronæ:
 41 Hinc ieiunum odium. sed iurgia prima sonare
 Incipiunt animis ardentibus: 42 hæc tuba rixæ,
 Dehinc clamore pari concurritur, & vice teli
 Sæuit nuda manus, paucæ sine vulnere male,
 Vix cuiquam, aut nulli toto certamine nafus
 Integer, aspiceres iam cuncta per agmina vultus
 Dimidios, alias facies, & hiantia ruptis
 Ossa genis, plenos oculorum sanguine pugnos.

Ludere

60 *Ludere se credunt ipsi tamen, & pueriles
Exercere acies,⁴³ quod nulla caduera calcent.
Et sane⁴⁴ quò tot rixantis millia turbæ
Si viuunt omnes? ergo acrior impetus, & iam
Saxa inclinatis per humum quæsta lacertis
Incipiunt torquere,⁴⁵ domestica seditione*

65 *Tela: nec⁴⁶ hunc lapidem, quali⁴⁷ se Turnus,⁴⁸ &
Et quo⁴⁹ Tydides percussit pondere coxam (Ajax,
Aeneæ, sed quem valeant emittere dextra,
Illi dissimiles, & nostro tempore natae.
50 Nam genus hoc viuo iam decrescebat Homero.*

70 *Terra malos homines nunc educat, atque pusillos.
Ergo deus quicunque aspexit,⁵¹ ridet, & odit.
52 A diuerticulo repetatur fabula. postquam
Subsidys austi,⁵³ pars altera promere ferrum
Audet, & infestis pugnam instaurare sagittis,
75 Terga fugæ celeri præstantibus omnibus instant,
53 Quis vicina colunt umbrosæ⁵⁴ Tentyra palme.
Labitur hic quidam, nimia formidine cursum
Præcipitans, capiturque: ast illum in plurima sectum
Frusta, ac particulæ, ut multis mortuus unus*

80 *Sufficeret, totum corrosis ossibus edit
Viatrix turba: nec ardenti decoxit abeno,
Aut veribus: longum usque adeo, tardumq; putauit
Expectare focos, contenta caduere crudo.
Hinc gaudere libet, quòd non violauerit ignem,*

85 *Quem summa cæli⁵⁵ raptum de parte Prometheus
Donauit terris: elemento gratulor,⁵⁶ & te
Exultare reor: sed qui mordere cadauer
Sustinuit, nihil unquam hac carne libentius edit.
Nam scelere in tanto ne quær. is, & dubites, an*

90 *Prima voluptatem gula senserit, ultimus autem
Qui stetit absumpto iam toto corpore, ductis
Per terram digitis, aliquid de sanguine gustat.
57 Vascones, ut fama est, alimentis talibus usi*

43 Quandiu nemis
nem interiectum
perspiciunt.

44 Quorsum vero
hæc pugna sine egde?
45 Seditionis ad
mānum Iamque fa-
ces & sara volant.
AEn. Virg. 1.

46 Nō quantu olim,
47 AEn. 12. Sa-
xum circumspicit
ingens, &c.
48 Iliad. 7.

λίθον μέλανα,
τριγύρι τε, μέν.
γαν τε.

49 Iliad. 5.
ο δὲ χρυσοίσιον
λεύκε χρεὶ τυ-
δίσιον, μέτα
ἴργον.

50 Quod & ipse
Homerus de suo
tempore fatetur,
ο & οὐδὲ ἀνδρε
πέροιστροι τοιοῦ
βεγρίσιοιν.
ibidem.

51 Ridet pusillos,
oditque malos.

52 A digressiuncula
reveruntur ad histo-
riam pugnæ.

53 Tentyritæ.

54 Accul. plur.

55 Surteiptum Ioui
a Prometheus in
concaua ferula.

56 Te ο ignis tibi
vel, te ο Volus igni
gratulari credo.

57 Calaguris urbs
Vasconum pop. His-
paniæ citerioris ad

Gallicum & Britan-
nicum oceanum à

Pompeio & Metilio
obsessa nihil non

durauit & in fame
miseria experta est.

Luc. Flor. 7. l. 12. c.

Val. Max. 7. l. 6. c.

Oreol. 5. l. 23. c.

58 Nos naturæ aut
motu.

59 Vascones.

60 Fames.

61 Ex inedia.

62 Edere.

63 Viri tam forti-
bus, agitatur & vbi-
bus.

64 Stoicæ disciplo-
ne patris, qui docet
omnia pro vita non
esse facienda.

65 Vnde verò Stoicæ
cum hoc notum ha-
berent rudes illi
Cantabri.

Wiscayneræ.

Minc a. in Galliam
transducere T. asco-
nes, qui hodie

Gasconsæ.

66 Q. Metelli Pij à
Sulla dictatore con-
tra Scitiorum in Lu-
strinam & Celtibe-
giæ militi, cui po-
stes addidit à senatu
fuit Pompeius. Luc.
Florus 3. l. 22. c.

67 Græcas & Ro-
manas literas atque
Philosophiam.

68 Sæc. v. 45.

69 Oceani septen-
trionalis insula su-
pæ Orcadæ, non-
nihilis **Illand.**

alijs **Orches-**

land. Oriclo

Tilemarke.
qui Norvegia tra-
ctat.

70 Vascones.

71 Cittas ultra T-
berum in Hispania
Rom. soecia, ab Han-
nibale expugnata. Morvedre.

72 Cuius ciues si humanis vescerentur carnis, excusandi
sunt, hue obsidione, constantia, fide adducti, sed Aegypt. &c. 73 Ara Fanricæ Diana in
Seythia ad Maeotim lacum in qua viui immolabunt hospites. Diod Sic 4. l. 3 c. 74 Illa
2 Poetis decantata posse vera esse, cum multa videamus immatoria fieri in Aegypro.
75 Non timet ne edatur qui immolatur. 76 Obsidione. 77 Aegyptia. Mem-
phis non nobilis Aegyptiæ cætas Gran' Cairo. 78 Possentem facinore crudeliori irritare
Nilum non inundantem siccum Aegyptum, quam hoc quod suavit Busridi Thrasius?

Produxere animas : sed res diuersa, sed illic

58 Fortune inuidia est, bellorumq; ultima, casus
Extremi, longæ diræ obsidionis egestas.

Huius enim, quod nunc agitur, miserabile debet
Exemplum esse cibi, sicut 59 modo dicta mihi gens
Post omnes herbas, post cuncta animalia, quicquid
Cogebat 60 vacui ventris 60 furor, hostibus ipsiſ

Pallorem, ac maciem, & 61 tenues miserantibus artus
Membra alieni fame lacerabunt, 72 esse parati

Et sua, quisnam hominū veniam dare, quisve deorū
63 Viribus abnuerit dira, atque immania passis,

Et quibus ipsorum poterant ignoscere manus, 103
Quorum corporibus vescebantur ? melius nos

64 Z nonis præcepta monent, nec enim omnia, que-
Pro vita facienda putat: 65 sed Cantaber unde (dam
Stoicus, antiqui præsertim ætate 66 Metelli?

Nunc totus 67 Graias, nostrasq; habet orbis 68 Athene. 110
68 Gallia causidicos docuit facunda Britanos, (nas.
De conductendo loquitur iam rhetore 72 Thule.

Nobilis ille tamen 70 populus, quem diximus, & par
Virtute atque fide: sed maior clade 71 Saguntus
72 Tale quid excusat. 73 Maeotide sevior atra

Aegyptius, quippe illa nefandi Taurica sacri
Inuentrix, homines 74 (ut iam quæ carmina tradunt
Digna fide credis) tantum immolat, 75 ulterius nil

Aut grauius cultro timet hostia, quis modo casus
Impulit hos? quæ tanta famæ, infestaq; 76 vallo

Arma coegerunt, tam detestabile monstrum
Audere ? an ne aliena terra 77 Memphitide siccæ,
78 Inuidiam facerent nolenti surgere Nilo?

98

108

109

115

120

Quæ

Qua nec terribiles⁷⁹ Cimbri, nec⁸⁰ Britones unquam
 125 ⁸¹ Sauromatae, truces, aut immanes⁸² Agathyrsi,
 Hac sequit rabie imbelli, & inuile⁸³ vulgus
 Paruula⁸⁴ fictilibus solitum dare vela phaselis,
 Et breuibus pisticie remis incubere testae.
 Nec pœnam sceleri inuenies, nec digna parabis
 130 Supplicia his populis, in quorum mente pares sunt
 Et similes ira, atque fames. Mollissima corda
 Humano generi dare se natura fatetur,
 Quæ lacrymas dedit,⁸⁵ hac nostri pars optimasen
 Plorare ergo iubet causam lugentis amici, (sus.
 135 Squaloremq; rei, pupillum ad iura vocantem
⁸⁶ Circumscripторem, cuius manantia fletu
⁸⁷ Ora puellares faciunt incerta capilli.
 Naturæ imperio gemimus, cum funus adulteri
 Virginis occurrit, vel terra clauditur infans,
 140 Et⁸⁸ minor igne rogi.⁸⁹ quis enim bonus, aut⁹⁰ face
 Arcana, qualem Cereris vult esse sacerdos, (dignus
 Vlla aliena sibi credat mala? separat hæc nos
 A grege mutorum, atque ideo venerabile soli
 Sortiti ingenium, diuinorumq; capaces,
 145 Atque exercendis, capiendisque artibus apti
 Sensum à cœlesti demissum traximus arce,
 Cuius egent⁹¹ prona & terram spectantia, mundi
 Principio indulxit communis conditor illis (ut nos
 Tantum⁹² animas, nobis⁹³ animum quoq; mutuus
 150 Affectus petere auxilium, & præstare iuberet,
 Dispersos trahere in populum, &⁹⁴ migrare vetuslo
 De nemore. &⁹⁴ proavis habitat. is linquere sylvas,
 Ædificare domos, laribus coniungere nostris
 Teetum aliud, tutos vicino limine somnos
 155 Ut collata daret fiducia, protegere armis
 Lapsum, aut ingenti nutantem vulnere ciuem,
 Communi dare signa tuba, defendier iisdem
 Turribus, atque una portarum clave teneri.

79 Sat. 8 v. 249.
 80 Pop. Gallie Cel.
 tier. Armorici,
 Brittons.
 81 Sat. 2 v. 1.
 82 Pop. Scythie.
 Virg. pictique Aga-
 thyrs.
 83 Tentyritarum,
 Aegyptiorum.
 84 Tethysianau-
 culis.

85 Misericordia.

86 Tutorum qui do-
 cepit pupillum.
 87 Ambiguum val-
 tum, vuer ne sit, an
 puella.
 88 Iufantes ante na-
 tos dentes defundi
 non combureban-
 tur. Plin. 10. solis-
 tur ad uxorem.
 89 Quis bonus non
 cogi et sibi accidere
 posse quod alteri ac-
 cedit?
 90 Castus & pius,
 qui n. currente: la-
 cem inextinctam te-
 nebant eligebantur
 ut iuste gerimi ad
 sacra Cereris. Sat. 6.
 v. 50. qualem se vel
 suos esse vult Cere-
 ris sacerdos.
 91 Pecudes.
 92 Vegetatione &
 sensuam.
 93 Rationem, men-
 tem.
 94 Relinquerere syl-
 vas in quibus primi
 homines vinebant,
 atque domos & op-
 pida condere.

Sed

Sed iam serpentum maior concordia. pacit

95 Pardos aut Lynx
pareit pardis & lynx.
cibus.

95 Cognatis maculis similis fera. quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo nemore unquam
Expirauit aper maioris dentibus apri?

168

Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem
Perpetuam: sœuis inter se conuenit ursis?

Ast homini ferrum lethale incude nefanda

96 Instrument. ru-
stic.*

Produxisse parum est, cum 97 rastra & sarcula tan-
Assueti coquere, & * marris, ac * vomere lassi (tum
Nescierint primi gladios excudere fabri.

169

Aspicimus 97 populos, quorum non sufficit ira

97 Tentyriras.

Occidisse aliquem, sed pectora, brachia, vultum

98 Ne videtur.

Crediderint genus esse cibi. quid diceret erga,

99 Ne iniuriam fa-
ceret hu nante ani-
mae que per

Vel 98 quo non fugeret, si nunc haec monstra videret

metr. xxi. 170

Pythagoras? 99 cunctis animalibus abstinuit qui

posset.

Tanquam homine, & ventri indulxit non omne le-

2 Fabis quippe
abstinuisse fertur ea-
dem de causa. qui-

bis ramen vnum esse
Aristoxenus scripsit,
referente Gellio.

(gumen?

SATYRA XVI.

Militiae commoda & priuilegia dum Ironicè laudat,
nimiam militum licentiam & insolentiam taxat.

1 Si mihi militiae
Ripendia auspicanti
benigna affulserit
constellatio, non du-
bitem etiam à puer
omnem in castris 2-
tatem degere.

2 Marti dilectæ.

3 Iuno Maris ma-
ter, quæ gaudet Sa-
mo insula arenosa
maris Ionij.

4 Immunis à mi-
litia.

5 Ate per rixam.

6 Vlbicem & lia-
dum ex iido tumo-
rem.

7 Nil salutis aut
remedij.

Q Vis numerare queat felicis præmia Galle
Militiae? nam¹ si subeantur prospera castra,
Me pauidum excipiet tyronem porta secundo
Sidere plus etenim fati valet hora benigni,
Quam si nos² Veneris commendet epistola Marii,
Et³ Samiā genitrix quæ delectatur arenā.
Comoda tractemus primum communia, quorum
Haud minimum illud erit, ne te pulsare & togatus
Audeat: imò & si pulsetur, dissimulet, nec
Audeat⁵ excusso prætori ostendere dentes,
Et⁶ nigram in facie tumidis liuoribus offam,
Atque oculos medico⁷ nil promittente relictos.

10

Bardiacus

8 Bardiacus index datur hæc punire ⁹ volenti,
 Calceus, & grandes magna ¹⁰ ad subsellia ¹¹ suræ,
 15 Legibus antiquis castrorum, & ¹² more Camilli
 Seruato, miles ne vallum litiget extra,
 Et procul à signis iustissima Centurionum
 Cognitio est igitur de milite, nec mibi deerit
 Vltio, ¹³ si iusta defertur causa querelæ:
 20 Tota cohors tamen est inimica, omnesq; ¹⁴ manipuli
 Consensu magno ¹⁵ officiunt. ¹⁶ curabitis, ut sit (ergo
 17) Vindicta grauior, quam ¹⁸ iniuria? ¹⁹ dignum erit
 Declamatoris Mutinensis corde Vagelli,
 Cum ²⁰ duo crura habeas offendere tot caligatos,
 25 Millia clauorum, ²¹ quis tam procul ab urbe?
 Præterea, quis tam ²² Pylades, ²³ molem aggeris ultra
 Ut veniat? lacrymæ siccentur protinus, & se
 25 Excusaturos non sollicitemus amicos.
 Da testem, iudex quem dixerit, audeat ille
 30 Nescio quis, ²⁶ pugnos vidi qui, dicere, vidi,
 Et ²⁷ credam dignum barba, dignumq; capillis
 Maiorum. citius falsum producere testem
 Contra ²⁸ paganum possis, quam vera loquentem
 Contra fortunam armati, contraq; pudorem.
 35 Præmia nunc alia, atque alia emolumenta notemus
 30 Sacramentorum, conuallem ruris aniti
 Improbus aut campum ³¹ mihi si vicinus ademit,
 Aut sacrum effudit medio de limite ³² saxum,
 33 Quod mea cum vetulo coluit puls annua libo,
 40 Debitor aut sumptos pergit non reddere nummos,
 34 Vana superuacui dicens chirographa ligni,
 Exspectandus erit, qui lites inchoet, ³⁵ annus
 Totius populi: sed tunc quoque mille ferenda

comptæ & incorruptæ granitatis & fidei esse. 39 Rusticum, militis non adscriptum.
 30 Militum iurecurando astrictorum. 31 Togato. 32 Agri limitem. 33 Supra
 quod quorannis Ioui Terminali pultes & liba sacrificebam. 34 Sat. I. 137. Idem ver-
 fūs. 35 Anni certum tempus quo conueniant indices & totius populi causæ agi inci-
 plane.

Tadia,

8 Bardaico, i. cili-
 cio sagio induitus, vel
 militaris, barbarus, à
 Bardis illyrici pop.
 Turneb. 23. 25.

9 Illi togato.
 10 Cuius ad subsel-
 lia pendent caligæ.
 Sat. 3. v. 322.

11 Tibialia, ocreæ.
 12 Ex instituto Ca-
 millo in obsidione
 Vctorum.

13 Etiam si iusta
 causæ deferat.
 14 Milites manipu-
 lates qui idem sig-
 num sequuntur.

15 Querelam defe-
 renti.

16 O togati.

17 Pettita.

18 Iam accepta.
 19 Opus est andacia
 Vagelli; è Mutina
 cuiusdam ten. eratij
 caudici.

20 In quibus tot
 militum clavi ha-
 rent. Sat. 3. 248.

21 Appositæ.

22 Quis tam ciuiū
 inter milites iniurias
 aescit?

23 Tam fidus ami-
 cus tibi? (qualis erat
 Pylades Oresti.)

24 Qui veniat in
 castra testis contra
 militem.

25 Ne veniant te-
 statum, quo non au-
 dent

26 Si quis sit, vel
 nemo opinor.

27 Qui vidi ritam
 & verbera, testari se
 vidisse.

28 Iudicabo illorum
 antiquæ illius in-

36 Subsellia Tribu-
 norum & quaestio-
 rum ad iudicia ster-
 minatur: & mouentur
 exiit, sed nihil pro-
 motus est.
 37 Agendo ut ex-
 pestando defati-
 gate.
 38 Mictum excun-
 te fiat mora, vide
 Macro, 3. Saturnal.
 39. cap. Index testes
 positis, ipsius it mictum
 est.
 39 Ita actio ut prez-
 dium nocte interve-
 niente dirimi-
 tur.
 40 Metaph.
 41 Militibus.
 42 Litis mora &
 oppositione. Sat. 8.
 348.
 43 Testamenta son-
 dandi.
 44 Militem sua.
 nonum Imperatoris vexilla sequentem. 45 Stipendium. 46 Ut ab eo scribatur
 heres. 47 Ex aequo & merito redditur honos labori. 48 Imo è re & dignitate
 Imperatoris est virtutem militis premijs honorare. 49 Autem, militaribus donis. Sen.
 de Benef. 1. 1. 3. c.

Tædia, mille more, toties³⁶ subsellia tantum
 Sternuntur, jam facundo³⁷ posente lacernas 45
 Cæditio, & Fuso iam³⁸ micturiente,³⁹ parati
 Digredimur, lentaq[ue] fori pugnamus⁴⁰ arena.
 Ast⁴¹ illis, quos arma tegunt, & balteus ambit,
 Quod placitum est illis, præstatur tempus agendi,
 Nec res atteritur longo⁴² sufflamine titis. 50
 Solis præterea⁴³ testandi militibus ius
 Viuo patre datur: nam quæ sunt patria labore
 Militiae, placuit non esse in corpore census,
 Omne tenet cuius regimen pater. ergo⁴⁴ Coranum
 Signorum comitem, castrorumq[ue]⁴⁵ era merentem 55
 Quamuis iã tremulus⁴⁶ captat pater,⁴⁷ hunc labor
 Prouehit, & pulchro reddit sua dona labori. (æquus
 48 Ipsius certe ducis hoc referre videtur,
 Ut qui fortis erit, sit felicissimus idem,
 Ut lati phaleris omnes, &⁴⁹ torquibus omnes.

Iun. Iuuen. finis.

AVLI PERSII
FLACCI SA-
TYRÆ SEX.

¹Vates. ²Vota. ³ignatus. ⁴princeps. ⁵liber. ⁶avarus.

LONDINI

Excudebat Richardus Field im-
pensis Guilielmi Welby.

1612

11289. R. V. A.
- A. 1000. E. L. A. C. I. S. A.

Auli Persij Flacci p[ro]sa.

Aulus Persius Flaccus pridie Nonas Decembris, Fabio Prisco, Lucio Vitellio consulibus, anno Tiberij vice 5mo, natus est Volaterris Brunia[re] ciuitate, qui a patre equite pupillus relictus bonis literis operam dedit ad duodecimum etatis annum Volaterris, deinde Romae apud Rhennium Pal[er]monem Grammaticum & Virginium Flauium Rhetorem: annorum vero sedecim tradidit se Anna[re]o Commodo qui Romae Stoicam professus philosophiam iuuentuti ad sapientia studium praibat: decessit stomachi vitio, ad octauum in via Appia miliarium in suis praedijs, octauo Cal. Decembris, Rubrio Mario, Afinio Gallo coss. anno Neronis octauo, cum vixisset annos viginti octauo.

Cum Iuuenale tuo, Farnabi, Persius exit,
Atque affectatis eruitur tenebris.
Quem legit, & quondam neglectum intelligat ille
Qui Stridone satus, nomine sanctus erat.

B. I.

11290. R. V. A.
- A. 1000. E. L. A. C. I. S. A.

AVLI PERSII FLACCI SATYRÆ SEX.

PROLOGVS.

Scribunt epica, dramatica,lyrica & id genus poemata
alij ex c̄ Sutori opus opinione, gloriolæ sumo, viatus
egestate, lucri spe poeta facti: ego autem satyras,
non tam ad poesin ingenio natus, quam temporum
corruptione huc adactus.

Nec fonte labra ¹ prolui ² Caballino:
Nec in ³ bicipiti ⁴ somniasse ⁵ Parnasso
Memini, ut repente ⁶ sic poeta prodirem.
⁷ Heliconidasque, ⁸ pallidamq; ⁹ Pirenem
¹⁰ Illis remitto, quorum imagines lambunt
Hederæ ¹¹ sequaces: ipse ¹² semipaganus,
Ad ¹³ sacra vatum carmen affero nostrum.
Quis expeditius ¹⁴ psutaco suum ~~z~~ apie,
¹⁵ Picásque docuit verba nostra ¹⁶ conari?
Magister artis, ingenijq; largitor
¹⁶ Venter, ¹⁷ negatas ¹⁸ artifex sequi voces.
Quod si dolosí spes refulserit nummi,
¹⁹ Cbruos poetas, & poetriias picas
Cantare credas Pegaseum melos.

bunc fastum, vel, ipsas Musas ab Helicone Bœotis monte dictas. ⁸ A locu Pirenz, cu-
is ex lacrymis manauit ille fons, vel, ab effectu, pallorem inuit è studio diuino contra-
fum. ⁹ Fontem in Acrocorintho Musis factum. ¹⁰ Poetis, quorum statuas in
bibliothecam Apollinis receptas hedera cingunt. ¹¹ Errantes, adharentes, vel, vltro
delatae vt Fannio, Horat. Sat. 4, lib. 1. ¹² Submiftiſ, ſemipoeta. al. Satyricus, vptote a-
greditis. ¹³ In ſedem Camoenarum & Apollinis ab Augusto in Palatio extrectam, vhl
poetarum opera aſſeruabantur, vel, ad conuenticula ſacrorum vatum priuata ſob Nero ne.
¹⁴ A' p' v' e' c, à musis alienos nec ad poesin natos, egestate tamen adactos vel, Inco' allecotos
ad ſcribendum, comparat anibus que blandiente cibo ſolent — ¹⁵ — eniti vt humanas vo-
ces aliequantur & exprimant. ¹⁶ Inopia. Paupertas impulit audax ut verſus facerem.
Hor. 2. epift. 2. lib. ¹⁷ A natura. ¹⁸ Que facit ſequi. Hellenifm. ¹⁹ Inductos
poetas audies Pictum carmen effundere.

¹ Penitus, anide
& aurum tenis in-
gurgitando im-
mersi.

² Equino, quem va-
gula Pegatum ape-
ruisse fabulantur,
hinc Hippocreneu
dictum.

³ Duos habete
vertices, Tithorea
sc. & Hyampeum.
⁴ Ut Ennius, qui
Homeri animam in
ſe migrasse ſomni-
uit.

⁵ Moute Phocidos
Baccho & Apollini
ſacro.

⁶ Afflato diuino &
quasi per ſom-
nium.

⁷ Grandifonnum
A locu Pirenz, cu-

is ex lacrymis manauit ille fons, vel, ab effectu, pallorem inuit è studio diuino contra-

fum. ⁹ Fontem in Acrocorintho Musis factum. ¹⁰ Poetis, quorum statuas in

bibliothecam Apollinis receptas hedera cingunt. ¹¹ Errantes, adharentes, vel, vltro

delatae vt Fannio, Horat. Sat. 4, lib. 1. ¹² Submiftiſ, ſemipoeta. al. Satyricus, vptote a-

greditis. ¹³ In ſedem Camoenarum & Apollinis ab Augusto in Palatio extrectam, vhl

poetarum opera aſſeruabantur, vel, ad conuenticula ſacrorum vatum priuata ſob Nero ne.

¹⁴ A' p' v' e' c, à musis alienos nec ad poesin natos, egestate tamen adactos vel, Inco' allecotos

ad ſcribendum, comparat anibus que blandiente cibo ſolent — ¹⁵ — eniti vt humanas vo-

ces aliequantur & exprimant. ¹⁶ Inopia. Paupertas impulit audax ut verſus facerem.

Hor. 2. epift. 2. lib. ¹⁷ A natura. ¹⁸ Que facit ſequi. Hellenifm. ¹⁹ Inductos

S A.

SATYRA I.

Reprehendit in nobilibus ipsoq; in primis Nerone ambitionem in poematis scribendis vanitatem, in quibus ut & in causis forensibus ad volupatem & ostentationem neglegit vero & honesto, obsoleta verba, singularum pigmenta & rhythmos numeros affectabant. Perstrictis itaque cum auditorum, cum recitationum mollitie, quale in suarum satyrarum lectorem velit, docet.

Die loquutus
inductus Morator,
qui nobilium & poe-
tis honorum partibus
fuerint, si quae sepius
inquit interponatur,
P. P. etiam, M. Moni-
torem designabut.

1. Inepta studia &
vota.

2. In actionibus va-
nitatis.

3. Has satiras.

4. Misere tibi peri-
bit poema, quod au-
tor, oemine legem,
nihil allatum sit
gloriz.

5. Hocccine adeo
miserrim est, si ve-
Hector quendam
verebatur ne Poly-
damas fil. Aeneoris
& Troades ipsum A-
chille inferiorem
censerent, si se reci-
peret intra muros
cum catere i. Troia-
nis. ego itidem
vererer, ne —

6. — Nero & —

7. — molles atque
effeminati Troiu-
genz pretulerint
mihi —

8. — Actium Labeo-
nem qui Iliada Ho-
meri in eis translatis

9. — corrupti sensu.

10. — quis non se extra

11. — quod non est iniqui

12. — qui vita leneri

13. — qui vita leneri

14. — qui vita leneri

15. — qui vita leneri

16. — qui vita leneri

17. — qui vita leneri

18. — qui vita leneri

19. — qui vita leneri

20. — qui vita leneri

21. — qui vita leneri

22. — qui vita leneri

23. — qui vita leneri

24. — qui vita leneri

25. — qui vita leneri

26. — qui vita leneri

27. — qui vita leneri

28. — qui vita leneri

29. — qui vita leneri

30. — qui vita leneri

31. — qui vita leneri

32. — qui vita leneri

33. — qui vita leneri

34. — qui vita leneri

35. — qui vita leneri

36. — qui vita leneri

37. — qui vita leneri

38. — qui vita leneri

39. — qui vita leneri

40. — qui vita leneri

41. — qui vita leneri

42. — qui vita leneri

43. — qui vita leneri

44. — qui vita leneri

45. — qui vita leneri

46. — qui vita leneri

47. — qui vita leneri

48. — qui vita leneri

49. — qui vita leneri

50. — qui vita leneri

51. — qui vita leneri

52. — qui vita leneri

53. — qui vita leneri

54. — qui vita leneri

55. — qui vita leneri

56. — qui vita leneri

57. — qui vita leneri

58. — qui vita leneri

59. — qui vita leneri

60. — qui vita leneri

61. — qui vita leneri

62. — qui vita leneri

63. — qui vita leneri

64. — qui vita leneri

65. — qui vita leneri

66. — qui vita leneri

67. — qui vita leneri

68. — qui vita leneri

69. — qui vita leneri

70. — qui vita leneri

71. — qui vita leneri

72. — qui vita leneri

73. — qui vita leneri

74. — qui vita leneri

75. — qui vita leneri

76. — qui vita leneri

77. — qui vita leneri

78. — qui vita leneri

79. — qui vita leneri

80. — qui vita leneri

81. — qui vita leneri

82. — qui vita leneri

83. — qui vita leneri

84. — qui vita leneri

85. — qui vita leneri

86. — qui vita leneri

87. — qui vita leneri

88. — qui vita leneri

89. — qui vita leneri

90. — qui vita leneri

91. — qui vita leneri

92. — qui vita leneri

93. — qui vita leneri

94. — qui vita leneri

95. — qui vita leneri

96. — qui vita leneri

97. — qui vita leneri

98. — qui vita leneri

99. — qui vita leneri

100. — qui vita leneri

101. — qui vita leneri

102. — qui vita leneri

103. — qui vita leneri

104. — qui vita leneri

105. — qui vita leneri

106. — qui vita leneri

107. — qui vita leneri

108. — qui vita leneri

109. — qui vita leneri

110. — qui vita leneri

111. — qui vita leneri

112. — qui vita leneri

113. — qui vita leneri

114. — qui vita leneri

115. — qui vita leneri

116. — qui vita leneri

117. — qui vita leneri

118. — qui vita leneri

119. — qui vita leneri

120. — qui vita leneri

121. — qui vita leneri

122. — qui vita leneri

123. — qui vita leneri

124. — qui vita leneri

125. — qui vita leneri

126. — qui vita leneri

127. — qui vita leneri

128. — qui vita leneri

129. — qui vita leneri

130. — qui vita leneri

131. — qui vita leneri

132. — qui vita leneri

133. — qui vita leneri

134. — qui vita leneri

135. — qui vita leneri

136. — qui vita leneri

137. — qui vita leneri

138. — qui vita leneri

139. — qui vita leneri

140. — qui vita leneri

141. — qui vita leneri

142. — qui vita leneri

143. — qui vita leneri

144. — qui vita leneri

145. — qui vita leneri

146. — qui vita leneri

147. — qui vita leneri

148. — qui vita leneri

149. — qui vita leneri

150. — qui vita leneri

151. — qui vita leneri

152. — qui vita leneri

153. — qui vita leneri

154. — qui vita leneri

155. — qui vita leneri

156. — qui vita leneri

157. — qui vita leneri

158. — qui vita leneri

159. — qui vita leneri

160. — qui vita leneri

161. — qui vita leneri

162. — qui vita leneri

163. — qui vita leneri

164. — qui vita leneri

165. — qui vita leneri

166. — qui vita leneri

167. — qui vita leneri

168. — qui vita leneri

169. — qui vita leneri

170. — qui vita leneri

171. — qui vita leneri

172. — qui vita leneri

173. — qui vita leneri

174. — qui vita leneri

175. — qui vita leneri

176. — qui vita leneri

177. — qui vita leneri

178. — qui vita leneri

179. — qui vita leneri

180. — qui vita leneri

181. — qui vita leneri

182. — qui vita leneri

183. — qui vita leneri

184. — qui vita leneri

185. — qui vita leneri

186. — qui vita leneri

187. — qui vita leneri

188. — qui vita leneri

189. — qui vita leneri

190. — qui vita leneri

191. — qui vita leneri

192. — qui vita leneri

193. — qui vita leneri

194. — qui vita leneri

195. — qui vita leneri

196. — qui vita leneri

197. — qui vita leneri

198. — qui vita leneri

199. — qui vita leneri

200. — qui vita leneri

201. — qui vita leneri

202. — qui vita leneri

203. — qui vita leneri

204. — qui vita leneri

205. — qui vita leneri

206. — qui vita leneri

207. — qui vita leneri

208. — qui vita leneri

209. — qui vita leneri

210. — qui vita leneri

211. — qui vita leneri

212. — qui vita leneri

213. — qui vita leneri

214. — qui vita leneri

215. — qui vita leneri

216. — qui vita leneri

217. — qui vita leneri

218. — qui vita leneri

219. — qui vita leneri

220. — qui vita leneri

221. — qui vita leneri

222. — qui vita leneri

223. — qui vita leneri

224. — qui vita leneri

225. — qui vita leneri

226. — qui vita leneri

227. — qui vita leneri

228. — qui vita leneri

229. — qui vita leneri

230. — qui vita leneri

231. — qui vita leneri

232. — qui vita leneri

233. — qui vita leneri

234. — qui vita leneri

235. — qui vita leneri

236. — qui vita leneri

237. — qui vita leneri

238. — qui vita leneri

239. — qui vita leneri

240. — qui vita leneri

241. — qui vita leneri

242. — qui vita leneri

243. — qui vita leneri

244. — qui vita leneri

245. — qui vita leneri

246. — qui vita leneri

247. — qui vita leneri

248. — qui vita leneri

249. — qui vita leneri

250. — qui vita leneri

251. — qui vita leneri

252. — qui vita leneri

253. — qui vita leneri

254. — qui vita leneri

255. — qui vita leneri

256. — qui vita leneri

257. — qui vita leneri

258. — qui vita leneri

259. — qui vita leneri

260. — qui vita leneri

Sede leges celsa, liquido cum⁵⁰ plasmate guttur
 Mobile collueris,⁵¹ patranti⁵² fractus oculo.
 Heu, neque more probo videas,⁵³ neq; voce serena
 20 Ingentes⁴ tremulare⁵⁴ Titos, cum carmina⁵ lumbum
 Intrant, & tremulo⁵⁷ scalpuntur ubi intima verba.
 38 Tun⁵⁸ vetule auriculis alienis colligis escas?
 Aurichlis, quibus & dicas⁵⁹ cute perditus, ⁴⁰ ohe!
 Quod⁶⁰ didicisse, nisi hoc⁶¹ fermentum, & que semel
 25 Innata est, rupto⁴³ recore exierit⁴⁴ capriscus?⁵ (intus
 En⁴⁵ pallor, seniumq; o mares! usque adeone
 Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter?
 M. At pulchrū est digito monstrari, & dicier, hic est.
 40 Tun⁴⁷ círratorum centum dictata fuisse
 30 Pro nibilo pendas? P. ⁴⁸ ecce inter pocula querunt
 49 Romulide saturi,⁵⁰ quid dia poemata narrent.
 Heic aliquis, cui circum humeros hyacinthina⁵¹ lena
 Rancidulum quiddam⁵² balba de nare locutus, Yesi,
 55 Phyllidas, Hypsipylas, vatuum &⁵³ plorabile si quid,
 35 Eliquat, & tenero⁵⁴ supplantat verba palato.
 Assensere⁵⁵ viri,⁵⁶ nunc non tuis ille poëtae
 Felix? non⁵⁸ leuior cippus nunc imprimis offe?
 Laudant coniuiae nunc non e⁵⁴ manibus illis,
 Nunc non e tumulo, fortunataque fauilla
 40 Nascentur⁶⁰ violae? M. rides⁶¹ air, & nimis⁶² uncis
 Naribus indulges, an erit qui velle recusat
 50 Iton ampla fatis meret, est palloris ex studio & perdita cuius.
 Puerorum nobilium in scholi ediscentium, cito, i. cincios aletium, qui iis grandioribus con-
 debantur. ⁴⁸ Taudem vola, sed sobrium, non inter pocula, & epulas temulentus.
 49 Romant proceri, Romulo oriundi, ⁵⁰ Amam fabulaodi.
 thina vallis qua in conuilio & triclinio sibi licebat, non in foro, acceditorum, ⁵¹ d'auia, mohilem
 a. & diuine inuit. ⁵² Emisso per nates spiritu. ⁵³ Fabulas è trivio auctoritas:
 Phyllidos amantis Theseas, & Hypsipyles laetorum. ⁵⁴ Elegias. ⁵⁵ Liquida voce
 pronunciat. ⁵⁶ Palato illudit & infringit trappeth illis, ut blasphemus & dulcissimam, ⁵⁷ Cui hyacin-
 non viriliter. Metaph. à Inclitoribus. ⁵⁸ fronte, nolles audire. ⁵⁸ P. & illorum
 afferationes, annon illi mortuo ossa molliter qui senti sub tenui & sine pondere terra?
 59 Sepulchrus. ⁶⁰ Flores, Juuen. Sat. ⁶¹ in vita perpetuam, ut quos è lepidis
 Quaros, pacatis & felicis defunctorum conditionis argumentum credebat superstitionis vul-
 gus. ⁶² As Monitor. ⁶³ Cripanti nato nimis satyrici insides, natio susp. ut laet.
 Tuneb. 4.9.

63 Famam, landem.
 64 Camina diu-
 turne atem & im-
 mortalitatem pro-
 merita, cedri a. sueco
 perunda tinea
 cariem non sentiunt.
 65 Garum è scom-
 beorum tache con-
 fectum.
 66 Non meruentia
 ne aromatis & sal-
 famentis inuoluen-
 dis mandentur, inep-
 zas enim chartas
 manet hoc satum,
 ve churis pipedisque
 fiant cœulli.
 67 Licet concinnum
 poema rara auis sit.
 68 Cor durum, in-
 sensum, a. r. a. d.
 69 Nego.
 70 Laudationem
 tuam esse finem &
 scopum studiorum
 & actionum.
 71 Quid non habet
 adulatio[n]is & vani-
 tatis?
 72 Verdm hoc meū
 carmen non pro fine
 habet laudem, sed
 honestum & bonum,
 non iraque est illas.
 73 — Labconis, ver. 4.
 74 Ad quam feri-
 bendam Labeo tar-
 dom ingenium exci-
 tavit & coegit,
 sumpto — 75 — Eliebore albo quod cerebrum purgat acuicque.
 76 Dicitur è citro facili triclinaribus, a. etiam lucubratorijs.
 77 — Velles deponas clivri cennori. * Septem lineas sequentes interrupie inserviri posse.
 78 Qui fieri potest vt domini corrugans verum dicam? 79 Cum tibi (o calus & insulsa) venter obesus insue-
 squaliculi prominens arguit ingenium obtusum, fieri potest vt subtile quid à te aut acutum
 expedemus? 80 Ut dicens sapiens qui vides *πορφύραν καὶ ὄντων*, o te beatum! 81 Mul-
 tus digitus in formam sostris ciconis inicit, deridet. 82 Ainsi aures intus albis pilis
 hispinae, auctor t[em]p[or]is mobiles, quas exprimunt duo digiti extenti & moti. 83 Nec tantum
 lingue quantum sicut in canis exerit. 84 Apulia n. intensus calor exiccat. 85 Se-
 natorum filii, nobiles. 86 Absque oculis ab occipitio. 87 Derisioni à ergo ob-
 tusem ita, ab adulatore vobis cauete. 88 Respondet assertor numeribus corruptum. Quis
 nullus populi de te sermo est, quām te esse exactissimum poetam omnibus auctoribus abiola-
 liendum invenire levitatem vngue explorant, ne qua sit scabrities vel asperitas. 89 Me-
 taph. à marmoratij danda qui inter esp-
 ectu[m] fabris lignacij.

Sine opus in⁹⁴ mores, in⁹⁵ luxum, in⁹⁶ prandia regū,
Dicere res grandes nostro dat musa poēta.

⁹⁷ Ecce modo herois sensus afferre videmus

⁷⁰ Nugari solitos Grēcē, nec⁹⁸ ponere lucum
Artifices, nec rus saturum laudare, ubi corbes,
Et focus, & porci, & fumosa⁹⁹ Palilia feno.

Vnde¹ Remus, sulcoq, terens dentalia,² Quinti,

Quem³ trepida ante boves Dictatorem induit uxor:

⁷⁵ Et tua aratra domum litora tulit.⁴ euge poēta.

Est nunc⁵ Brisei quem⁶ venosus liber Acci,

Sunt quos Pacuviusq,⁷ &⁷ verrucosa⁸ moretur

⁹ Antiopa,¹⁰ ærumnis cor luctificabile fulta.

Hus pueris monitus patres infundere^{*} lippos

⁸⁰ Cum videas, quæris ac unde hæc¹¹ sartago loquendi

Venerit in linguis? unde istud dedecus, in quo

¹² Troffulus exultat tibi per subsellia léniss?

¹³ Nil ne pudet, capiti non posse pericula cano

Pellere, quin¹⁴ tepidum hoc optes audire? decenter!

⁸⁵ Fur es,¹⁵ ait, Pedio¹⁶ Pedius quid? criminis¹⁸ rafis

¹⁹ Librat in antithetis.²⁰ doctas posuisse figuræ (ness?

Laudatur bellum hoc, hoc bellum? an²¹ Romule²² ce-

& stipula summi & flammam transflentes se expiari credebant. Victorino a. Patilia dicuntur, quod illo anni tempore omnia fata parturiant, parianaque & Athenæo. ²³ tragœdia.

¹ Frater Romuli ortum habuit, i. unde auctores Rom. generis ortum habuerunt. ² Cincinna, quem arantem nullus a S. P. Q. R. viator Dictatorem salutavit. i. inae & nobis & pares prodierunt. ³ Racilia, sellina vel peitorita toga induit maritum dictatorem iam salutatum. ⁴ Scopice. ⁵ Bacchus, i. Bacchus qui Briseus dictus quod Accius scripsit Bacchæ tragediam. & legi patens Briseis, ut si nomen tragedie scrip. ab Accio, ut Antiopa tragedia à Pacuvio, veteri item tragediographo. ⁶ Turgens & iustitius.

⁷ Salebrofa & alpera. ⁸ Delectet. ⁹ Tragœdia de Antiopa uxore Lyci regis Thebarum, qui eam a lue sub specie Satyri compressam repudavit, superinducta tunc a quo multis modis eructata est Antiopa. ¹⁰ Cita hæc ex Pacuvio ut impropria, andicis, & affectati son. ¹¹ Vide Sat. 2. ver. 72. ¹¹ Locutio confusa, aspera & odiosa instar fæpitis sarraginis. ¹² Troffuli dicti equites Rom. quod Troffulium oppidum sine pedum auxiliis ceperint, vel leues i. delicati & molles auditores exultant & applaudunt tibi.

¹³ Tu autem patrone, cum non potius, a sena ac misera reo capitulum avertitur, quam laudem eloquentia affectas? ¹⁴ Tepidam & modicam laudationem. ¹⁵ Expilast fannum AEsculapii. ¹⁶ Ait accusator Pedius, patronus Citenensium. ¹⁷ Ipse Ped. vel Pedii, patronus non dicitur criminis lacertis argumentorum, sed levantis & figurans Trofus illius, Neroni placere studet. ¹⁸ Numism politis. ¹⁹ Expendit, ut sint in vicini parva & iscola. ²⁰ Alij leg. doctis, ut si qui sciat pos. fig. Hellen. ²¹ O deus gener à Romulo. ²² Claves canum more agitando, adularia?

⁹⁴ Comediam quæ morum & vita humanae speculum vel-
95 — Satyram scri-
bere, quæ luxum de-
licias aliaque vita
carpit: ceu—

⁹⁶ — Tragœdias,
quarum argumenta
prædicta regum im-
pavit Aenei, Thys-
dia, Terei.

⁹⁷ Videmus Nero-
nem & alios qui so-
lebant è Græcis
transferte & cer-
tamina artium in
ludi Græcis inire,
modo audere & pro-
ferre heroica argu-
menta, emulmoni
sunt Troica Nero-
nis & illas Labeo-
nis!

⁹⁸ Qui ne lucum
quidem encorbitam
cupi effusio simul-
lare sciant, quæ pos-
tices tyroculis pro-
gymnastica sunt.

⁹⁹ Festa in hono-
rem Palli deo ob-
storum 11. Cal. Maias
quibus rusticis con-
iecta in ignem ferro

23 Fabulata in qua

mendicosa portas

nafragii tuu pictu.

24 Non meditatum
& efficium.25 Flebet, & mo-
vere ad misericor-
diam.

26 Rhythmus.

27 Non ad solem
indici; excelsis.28 Videntur ista ei-
cari ex Stein Ne-
ronis, de quo Dio. in
bis a. poeta rhythmū
improbat.29 Puer adamatus
Cibele dicitur Bere-
synthia a monte
Phrygia Berecyn-
tho vbi colebatur.30 Marc. Metonym.
deum sc. maris.31 Vetus Ariona.
Διάφορο 2. quasi
Δέλφαρα porcel-
lum dicit vult L.C.
Seal. Ex. 223. l. 5.
a similitudine,
ita & Germ.32 **Heerschwein.**
Et hic verus unde
Penis parum Apen-
tini disruptus ille.33 Ineptus est, habet n. ultimam Penitentiam similiter cadentem, & in quinto affectum spondaum,
quem roflam subdulam quidem expopunt.

34 — turgescens charactere inflato?

35 Proprie apum sono, hic tubarum, & cornuum.

36 Bacchus & Orgiorum contempnori.

37 Agane mater Penithei.

38 Bacchus vero est Bacchi ministra, di-

39 Mignallones dicuntur Bacchus a Mianante loniz monte Baccho sacro, vel a

40 Bacchus & Bacchis, surere.

41 Bacchus ex hederis seu corymbis intortis ornato,

42 Bacchum a voce bacchantium & vel a Ioue salutatum.

43 Bacchus & Bacchis, surere.

44 Bacchus & Bacchis, surere.

45 Bacchus & Bacchis, surere.

46 Bacchus & Bacchis, surere.

47 Bacchus & Bacchis, surere.

48 Bacchus & Bacchis, surere.

49 Bacchus & Bacchis, surere.

50 Bacchus & Bacchis, surere.

51 Bacchus & Bacchis, surere.

52 Bacchus & Bacchis, surere.

53 Bacchus & Bacchis, surere.

54 Bacchus & Bacchis, surere.

55 Bacchus & Bacchis, surere.

56 Bacchus & Bacchis, surere.

57 Bacchus & Bacchis, surere.

58 Bacchus & Bacchis, surere.

59 Bacchus & Bacchis, surere.

60 Bacchus & Bacchis, surere.

61 Bacchus & Bacchis, surere.

62 Bacchus & Bacchis, surere.

63 Bacchus & Bacchis, surere.

64 Bacchus & Bacchis, surere.

65 Bacchus & Bacchis, surere.

66 Bacchus & Bacchis, surere.

67 Bacchus & Bacchis, surere.

68 Bacchus & Bacchis, surere.

69 Bacchus & Bacchis, surere.

70 Bacchus & Bacchis, surere.

71 Bacchus & Bacchis, surere.

72 Bacchus & Bacchis, surere.

73 Bacchus & Bacchis, surere.

74 Bacchus & Bacchis, surere.

75 Bacchus & Bacchis, surere.

76 Bacchus & Bacchis, surere.

77 Bacchus & Bacchis, surere.

78 Bacchus & Bacchis, surere.

79 Bacchus & Bacchis, surere.

80 Bacchus & Bacchis, surere.

81 Bacchus & Bacchis, surere.

82 Bacchus & Bacchis, surere.

83 Bacchus & Bacchis, surere.

84 Bacchus & Bacchis, surere.

85 Bacchus & Bacchis, surere.

86 Bacchus & Bacchis, surere.

87 Bacchus & Bacchis, surere.

88 Bacchus & Bacchis, surere.

89 Bacchus & Bacchis, surere.

90 Bacchus & Bacchis, surere.

91 Bacchus & Bacchis, surere.

92 Bacchus & Bacchis, surere.

93 Bacchus & Bacchis, surere.

94 Bacchus & Bacchis, surere.

95 Bacchus & Bacchis, surere.

96 Bacchus & Bacchis, surere.

97 Bacchus & Bacchis, surere.

98 Bacchus & Bacchis, surere.

99 Bacchus & Bacchis, surere.

100 Bacchus & Bacchis, surere.

101 Bacchus & Bacchis, surere.

102 Bacchus & Bacchis, surere.

103 Bacchus & Bacchis, surere.

104 Bacchus & Bacchis, surere.

105 Bacchus & Bacchis, surere.

106 Bacchus & Bacchis, surere.

107 Bacchus & Bacchis, surere.

108 Bacchus & Bacchis, surere.

109 Bacchus & Bacchis, surere.

110 Bacchus & Bacchis, surere.

111 Bacchus & Bacchis, surere.

112 Bacchus & Bacchis, surere.

113 Bacchus & Bacchis, surere.

114 Bacchus & Bacchis, surere.

115 Bacchus & Bacchis, surere.

116 Bacchus & Bacchis, surere.

117 Bacchus & Bacchis, surere.

118 Bacchus & Bacchis, surere.

119 Bacchus & Bacchis, surere.

120 Bacchus & Bacchis, surere.

121 Bacchus & Bacchis, surere.

122 Bacchus & Bacchis, surere.

123 Bacchus & Bacchis, surere.

124 Bacchus & Bacchis, surere.

125 Bacchus & Bacchis, surere.

126 Bacchus & Bacchis, surere.

127 Bacchus & Bacchis, surere.

128 Bacchus & Bacchis, surere.

129 Bacchus & Bacchis, surere.

130 Bacchus & Bacchis, surere.

131 Bacchus & Bacchis, surere.

132 Bacchus & Bacchis, surere.

133 Bacchus & Bacchis, surere.

134 Bacchus & Bacchis, surere.

135 Bacchus & Bacchis, surere.

136 Bacchus & Bacchis, surere.

137 Bacchus & Bacchis, surere.

138 Bacchus & Bacchis, surere.

139 Bacchus & Bacchis, surere.

140 Bacchus & Bacchis, surere.

141 Bacchus & Bacchis, surere.

142 Bacchus & Bacchis, surere.

143 Bacchus & Bacchis, surere.

144 Bacchus & Bacchis, surere.

145 Bacchus & Bacchis, surere.

146 Bacchus & Bacchis, surere.

147 Bacchus & Bacchis, surere.

148 Bacchus & Bacchis, surere.

149 Bacchus & Bacchis, surere.

150 Bacchus & Bacchis, surere.

151 Bacchus & Bacchis, surere.

152 Bacchus & Bacchis, surere.

153 Bacchus & Bacchis, surere.

154 Bacchus & Bacchis, surere.

155 Bacchus & Bacchis, surere.

156 Bacchus & Bacchis, surere.

157 Bacchus & Bacchis, surere.

158 Bacchus & Bacchis, surere.

159 Bacchus & Bacchis, surere.

160 Bacchus & Bacchis, surere.

161 Bacchus & Bacchis, surere.

162 Bacchus & Bacchis, surere.

163 Bacchus & Bacchis, surere.

164 Bacchus & Bacchis, surere.

165 Bacchus & Bacchis, surere.

166 Bacchus & Bacchis, surere.

167 Bacchus & Bacchis, surere.

168 Bacchus & Bacchis, surere.

169 Bacchus & Bacchis, surere.

170 Bacchus & Bacchis, surere.

171 Bacchus & Bacchis, surere.

172 Bacchus & Bacchis, surere.

173 Bacchus & Bacchis, surere.

174 Bacchus & Bacchis, surere.

175 Bacchus & Bacchis, surere.

176 Bacchus & Bacchis, surere.

177 Bacchus & Bacchis, surere.

178 Bacchus & Bacchis, surere.

179 Bacchus & Bacchis, surere.

180 Bacchus & Bacchis, surere.

181 Bacchus & Bacchis, surere.

182 Bacchus & Bacchis, surere.

183 Bacchus & Bacchis, surere.

184 Bacchus & Bacchis, surere.

185 Bacchus & Bacchis, surere.

186 Bacchus & Bacchis, surere.

187 Bacchus & Bacchis, surere.

188 Bacchus & Bacchis, surere.

189 Bacchus & Bacchis, surere.

190 Bacchus & Bacchis, surere.

191 Bacchus & Bacchis, surere.

192 Bacchus & Bacchis, surere.

193 Bacchus & Bacchis, surere.

194 Bacchus & Bacchis, surere.

195 Bacchus & Bacchis, surere.

196 Bacchus & Bacchis, surere.

197 Bacchus & Bacchis, surere.

198 Bacchus & Bacchis, surere.

199 Bacchus & Bacchis, surere.

200 Bacchus & Bacchis, surere.

201 Bacchus & Bacchis, surere.

202 Bacchus & Bacchis, surere.

203 Bacchus & Bacchis, surere.

204 Bacchus & Bacchis, surere.

205 Bacchus & Bacchis, surere.

206 Bacchus & Bacchis, surere.

207 Bacchus & Bacchis, surere.

208 Bacchus & Bacchis, surere.

209 Bacchus & Bacchis, surere.

210 Bacchus & Bacchis, surere.

211 Bacchus & Bacchis, surere.

212 Bacchus & Bacchis, surere.

213 Bacchus & Bacchis, surere.

214 Bacchus & Bacchis, surere.

215 Bacchus & Bacchis, surere.

216 Bacchus & Bacchis, surere.

217 Bacchus & Bacchis, surere.

218 Bacchus & Bacchis, surere.

219 Bacchus & Bacchis, surere.

220 Bacchus & Bacchis, surere.

221 Bacchus & Bacchis, surere.

222 Bacchus & Bacchis, surere.

223 Bacchus & Bacchis, surere.

224 Bacchus & Bacchis, surere.

225 Bacchus & Bacchis, surere.

226 Bacchus & Bacchis, surere.

227 Bacchus & Bacchis, surere.

228 Bacchus & Bacchis, surere.

229 Bacchus & Bacchis, surere.

230 Bacchus & Bacchis, surere.

231 Bacchus & Bacchis, surere.

232 Bacchus & Bacchis, surere.

233 Bacchus & Bacchis, surere.

234 Bacchus & Bacchis, surere.

235 Bacchus & Bacchis, surere.

236 Bacchus & Bacchis, surere.

237 Bacchus & Bacchis, surere.

238 Bacchus & Bacchis, surere.

239 Bacchus & Bacchis, surere.

240 Bacchus & Bacchis, surere.

241 Bacchus & Bacchis, surere.

242 Bacchus & Bacchis, surere.

243 Bacchus & Bacchis, surere.

244 Bacchus & Bacchis, surere.

245 Bacchus & Bacchis, surere.

246 Bacchus & Bacchis, surere.

247 Bacchus & Bacchis, surere.

248 Bacchus & Bacchis, surere.

249 Bacchus & Bacchis, surere.

250 Bacchus & Bacchis, surere.

251 Bacchus & Bacchis, surere.

252 Bacchus & Bacchis, surere.

253 Bacchus & Bacchis, surere.

254 Bacchus & Bacchis, surere.

255 Bacchus & Bacchis, surere.

256 Bacchus & Bacchis, surere.

257 Bacchus & Bacchis, surere.

258 Bacchus & Bacchis, surere.

259 Bacchus & Bacchis, surere.

260 Bacchus & Bacchis, surere.

261 Bacchus & Bacchis, surere.

262 Bacchus & Bacchis, surere.

263 Bacchus & Bacchis, surere.

264 Bacchus & Bacchis, surere.

265 Bacchus & Bacchis, surere.

266 Bacchus & Bacchis, surere.

267 Bacchus & Bacchis, surere.

268 Bacchus & Bacchis, surere.

269 Bacchus & Bacchis, surere.

270 Bacchus & Bacchis, surere.

271 Bacchus & Bacchis, surere.

272 Bacchus & Bacchis, surere.

273 Bacchus & Bacchis, surere.

274 Bacchus & Bacchis, surere.

275 Bacchus & Bacchis, surere.

276 Bacchus & Bacchis, surere.

277 Bacchus & Bacchis, surere.

278 Bacchus & Bacchis, surere.

279 Bacchus & Bacchis, surere.

280 Bacchus & Bacchis, surere.

281 Bacchus & Bacchis, surere.

282 Bacchus & Bacchis, surere.

283 Bacchus & Bacchis, surere.

284 Bacchus & Bacchis, surere.

285 Bacchus & Bacchis, surere.

286 Bacchus & Bacchis, surere.

M. Sed quid opus teneras mordaci radere vero
 Auriculis? vide sis ne maiorum tibi forte
 Limina⁵³ frizescant: sonai⁵⁴ heic de nare⁵⁵ canina
 110 Litera. P Per me equidē snt omnia protinus⁵⁶ alba:
 Nil moror. euge, omnes, omnes vēne mira eritis res.
 Hoc iuuat:⁵⁷ heic, inquis, vēto quisquam faxit oletū.
 Pinge duos angues: pueri, sacer est locus extra
 Meūte. discedo.⁵⁸ Secuit⁵⁹ Lucilius⁶⁰ Vrbem,
 115 Te⁶¹ Lupe, te Muti, &⁶² genuinum fregit in illis:
 Omne vafer vitium⁶³ ridenti⁶⁴ Flaccus amico
 Tangit, & admissus circum p̄cordia ludit,
 Callidus excusso populum⁶⁵ suspendere nāo: (quād.
 Men⁶⁶ mutire nefas, nec clā, nec⁶⁶ cū scrobo? M. nūf.
 120 P.⁶⁷ Heic tamen infodiam. Vidi vidi ipse, libelle:
 68 Auriculis asini quis non habet?⁶⁹ Hoc ego opertū,
 70 Hoc ridere meum tam nūl, nullā tibi vendo
 71 Iliade.⁷² Audaci quicunque afflate Cratino,
 73 Iratum⁷⁴ Eupolidēm⁷⁵ p̄grandi cum sene⁷⁶ palle,
 125 Aspice &⁷⁷ hēc, si forte aliquid de coctius audis.
 78 Inde⁷⁹ vaporata lector mibi ferueat aure.
 80 Non hic,⁸¹ qui in crepidas Graiorum ludere gesit
 Sordidus, &⁸² lusco qui pescit dicere, lusce;
 Sese aliquem credens, Italo quod honore⁸³ supitius
 130 Fregerit⁸⁴ heminas⁸⁵ Areti⁸⁶ adilis iniquas:
 Nec qui⁸⁷ abaco numeros, &⁸⁸ setto in puluere metas

53 Ne' poterum
 boes, sporulae &
 membra frigidē mi-
 susque gracie ex-
 cipiant, ḡfue th̄ee
 cold enter-
 tainmentem.
 alij de morte in-
 telligent, sed nimis
 frigide.
 54 In his liminibus.
 55 in his Satyra suis
 nimis mordacitas.
 56 R litera irz. ixd.
 tali ac hirientis ca-
 nis.
 57 Proba, pulchra.
 58 Ut nefas ducitur
 in sacro loco alium
 exonerare vel meie-
 re, eiusque religiosis
 symbolis appin-
 guntur angues tan-
 quam genij loci, &
 qui inde terreat de-
 submoneant pue-
 ros; ita (inquis) sa-
 crostanta sunt Ne-
 tonis & nobilium
 carmina, cantum si-
 ne quis ea Satyrico
 asperget asco vel v-
 tina: discedo itaque.
 59 Cur amem dis-
 cedam, cum Lucil.
 vrbē libertē notari?
 60 Qui primus la-
 tinorum Satyram
 scripsit, inuen. Sat. I.
 ver. 2a.

60 Mores Rom. 61 Etiam nobiles nominacion: Rutilium Lupum Cos. & Muthum Al-
 butium. 62 Mordicus carpendo. 63 Non indignanti. 64 Horatius,
 65 Salsē deridere, vide supra ver. 40. 66 Ut Midas tonfor fab. 14. 67 Huic libra
 ānsus urab, vt ille tonfor scribi. 68 Omnes peruerse indicant de carminibus vt Midas
 de musicis sonora modulatis praferunt. 69 Hoc allegoria testum, vt illud scrobo.
 70 Satyricam hanc ridendi libertatem tibi tam pro leui habitam. 71 Illius Labeonis.
 72 Quicunque afflatus es legendō Cratino, qui maxima veteris comedie libertate Atheni-
 ensum vitia carpebat. 73 Infestum vitijo. 74 P̄ficee comedie scriptoreum. 75 Ari-
 stophane item comicō. 76 Studiose tēu ē̄p̄tēbō, c̄ legendo hos. 77 Mēa.
 78 Ab iis tribus Poetis. 79 Calefacta, preparata. 80 Non hic mihi letōs sit.
 81 Qui Graecorum cultus elegantiam, instituta & studia spernit. 82 Qui corporis vi-
 nim alteri exprobare gaudet. 83 Vultu elatus, inflatus. 84 Ab ē̄p̄tō, dimidios
 sextarius, hūc pro omni mensura. 85 Oppidi in Toscia. 86 AEdilium, inter alia
 munera erat: iniquas measuras frangere. 87 Arithmeticorum tabula. 88 Figuae
 Geometrisorum.

92 Alludit ad Dio-
genem cui barbam
vellebat Lars.
93 Mererrit, que à
noha hora proficit.
94 Huiusmodi auditoribus, & lectoribus.
95 Scorum, ad libidinem.
96 Edictum prætoris & formam ad au-
tiam.

SATYRA II.

Granulatus Macrino sapientiam, quæ sola resplendore
docet, aliorum impia, stulta & inutilia vota damnat.
Ilos deinde taxat, qui aliud voto velle, aliud te agere
videntur. Eos denique ridet, qui deos, cupiditatis suis
modulo eos merientes, optimis hostijs & munieribus
colunt: cum reuerteretis non minus sed mentem, non
plenas sed puras respiciant manus.

1 Natalum.
 2 Niveo, albo: à
Thracum more qui
faustos dies albis
calculis, infelices ni-
gris computarunt.
 3 Felix ipso & fau-
stus.
 4 Angelo, quem
credebat antiquitas
una genitorum, pæ-
agogum custodem-
que datum, cui lan-
cens indutio natali
quoque die sacra sie-
bant, preces a vota
et cœpiciabant. hunc
itaque quia qui in-
iusta & invia pre-
cantur, casis vici-
mis sibi propitios
imo obiequentes
secedere volunt, et iusta & pia precatus vino & thure placet.
Mer. 29. od 3.1. Votis pacisci. 4 Semotis ab arbitris, ne andiant homines quæ enī à diis pa-
scant. 7 Magna. 8 Ipsi taciti, submissa voce & ore arcano. 9 Thuriibulo.
 10 Tacitissimis preces. 11 Nihil deum rogare quod non palam liceat. 12 Contin-
gent mihi. 13 sc. precante. 14 Pro Ebollierit, ut dedim pro dederim. Calab-
riæ aqua ebulliente. 15 vtinam patrum mons dines effaserunt, finalibus sea funebri pom-
pa splendoribus, mihi relictorum præclarum hereditatem. 16 Inuenta mihi iudicent aran-
tia eo nomine decimæ penduntur. 17 Operorum thesaurorum præside, vel πλευρόν ὀπρι-
α. 18 Subsequit, in secunda etera sufficiens horæ.
19 Ex tabulis testamenti restituta de medio tollam, & ex vita. 20 Namque & spem & ra-
tiōnem voti facit ipsum καὶ λέγει: et suffusa nubilo est valetudinaria.

Bile

15 Bile tumet, Nerio iam tertia²¹ ducitur uxori.

Hæc sanctè ut poscas,²² Tiberino in gurgite mereis
Mare caput bis, terq;²³ noctem flumine purgas.

Heus age, responde, minimum est quod scire labore:

De Ione quid sentis?²⁴ estne ut præponere cures

Hunc cuiquam? cuinam? vis Statio? an scilicet heresi?

20 Quis potior iudex, pueris ut quis aptior orbis?

Hoc igitur, quo tu Iouis aurem impellere tentas,

Dic agendum Statio: pro Iuppiter o bone,²⁵ clamet,

Iuppiter! at se non clamet Iuppiter ipse?

Ignouisse putas, quia cum tonat, oxyus²⁶ ilex

25 27 Sulfure discutitur sacro, quim tuq;²⁷ domusq;²⁸

An quis non²⁸ fibris onium,²⁹ Ergennaq;³⁰ iubente,

Triste iaces³¹ lucis,³² uitandumq;³³ bidental,

Idcirco stolidam³⁴ præbet tibi vellere barbam

Iuppiter? aut quidnam est, qua tu mercede deorum

30 34 Emeris auriculas?³⁵ pulmone, & lattibus unctis?

Ecce aua, aut³⁶ metuens diuum mater tera, cunis

Exemit puerum, frontemq; atque uda labella

37 Infami digito, &³⁸ lustralibus ante saluus

Expiat,³⁹ urentes oculos inhibere perita,

35 Tunc manibus quatit, & spem⁴⁰ macræ supplice voto

Nunc⁴¹ Licini in campos, nunc⁴² Crassi mittit in aedes

Hunc optent generum Rex & Regina: puelle

Hunc rapiant: quicquid calcaverit hic, rosa fiat.

At ego nutriti non mando⁴³ vota: negato

40 Iuppiter hæc illi, quamuis te⁴⁴ albata rogaris.

Poscis⁴⁵ opem neruis, corpusq;⁴⁶ fidele senecta:

ara in quæ bidentibus expiatur. 37 Se tibi ludibrio & contemptu ad Dionysium, qui auream AEsculapios barbam detraxit. 34 Stipulans tibi obnoxios reddidisti. 35 Pinguis extis. 36 Superstitiosa pulchra est hæc dies iustitiae hypotypos, qui puerum octauus est, puerorum nomen: quo die puerum Iustabant, votis pro eo conceptis & nomine illi indito, uide & Nominalis dicens. 37 Medio, qui carceris contractis extendi solet in cimædorum & mollium notam, quod pñem represtaret.

38 Saliua purgatoriam vim habere credebatur, & ad fascina inhibenda valere. 39 Fas cinantes. 40 Ancipitem, lentiā, vel ipsum puerum tenellum, de quo spes nondum mag. na. 41 Licini Stolonis, ali intell. Licinii Augusti libertum & tonsorem. 42 M. Crassi dinitis. 43 Hæc impla, stolta, soxia vota. 44 Candida & pura uite amicta. 45 Robur & virtus. 46 Validum, quod sustinet senectutem.

21 Ad sepulchrum
tel in matrimonium
fæcatorum illi ter-
tia dñi. vñ. mea ti-
men vinit.

22 Vota aut sacra
fæcatoris mos erat fe-
uiri aqua purifi-
care.

23 Noctis Venerem
aut insomnia.

24 An censes Io-
neum iudiciorum esse
aliquo homine? quod
an Statio iudice cor-
ruptissimo? an dibi-
tas præferre Iouem
Statio? quis aut in-
fior aut melior in-
tor Ione?

25 Status clamabit.

26 Quævis arbor.

27 Fulmine quod
qñadit, i. fulmi-
nem.

28 Consultis oniū
extis.

29 Folgoritorum
procuratore & explo-
ratore Etrusco.

30 Ut ilex fulmine
ita in locis parum
cattis, vel in biden-
tali quod æq; ac
lucus est colliculus
septime conse-
cratus & —

31 — facrum, quod
qui calcarit incesta-
tur.

32 Tu cui fulgoris
consecrator biden-
tali, h. e. locis in quæ
decidit fulmen, cir-
cumseptus, adiecta
habendum? alludit

33 Se tibi ludibrio & contemptu
ad Dionysium, qui auream AEsculapios barbam detraxit. 34 Stipulans tibi obnoxios
reddidisti. 35 Pinguis extis. 36 Superstitiosa pulchra est hæc dies iustitiae
hypotypos, qui puerum octauus est, puerorum nomen: quo die puerum Iustabant, votis
pro eo conceptis & nomine illi indito, uide & Nominalis dicens. 37 Medio, qui carceris
contractis extendi solet in cimædorum & mollium notam, quod pñem represtaret.

38 Saliua purgatoriam vim habere credebatur, & ad fascina inhibenda valere. 39 Fas
cinantes. 40 Ancipitem, lentiā, vel ipsum puerum tenellum, de quo spes nondum mag.
na. 41 Licini Stolonis, ali intell. Licinii Augusti libertum & tonsorem. 42 M.
Crassi dinitis. 43 Hæc impla, stolta, soxia vota. 44 Candida & pura uite amicta.
45 Robur & virtus. 46 Validum, quod sustinet senectutem.

47 Tantidicuſ
 cibus, & —
 48 — Multiplex vaſ
 ſie concoctionis,
 coiſuſ modi ſunt in
 ſecum & minuſa eſ
 ſuſiliſ cariſbus mi
 niſt in concluſis.
 49 Votis
 50 Non patiuntur
 51 Aligere,
 obſtrupere,
 52 Deum faciōnem,
 53 Ingebas vocas
 victimis
 54 Da ut fortunis
 ſeſtū familiariſ.
 55 Reſpondeſ Mer
 curiuſ, vel Poſta,
 Quo puto fortunet
 & creſcit tibi pecuſ,
 eam ut infantis ſa
 crificis tot pecuſiles
 abſolumiſ
 56 Vel libo è ſuſto,
 vino, melle, &c.
 57 Eſ ſe ſuſa ſpo la
 ſtans, ſibi dieſo.
 58 Tumiat iam ra
 tor in fundo, enu
 me propa exhausta
 ſacrifici ſ. vel, Paſtoſ
 num aſſiſtum.
 59 Colata.
 60 Solido, vel, crallo
 laſſina.
 61 Pre gaudio.
 62 Perneroſo, vel ſi
 nistro, & vehementiori cordis commoſione.
 63 Sudoris, vel lacrymarum quæ repenti
 no ſepe gadio abſorbiuntur.
 64 Quia tibi cordi eſt aurum, dij, etiam credis eſſe, viuſis
 tuis illis adiutans; & hinc, &c.
 65 Triumphaſo, & ex hostiibus predaſo.
 66 Illiniſ.
 67 Stabaniſ in Pantheo Romæ.
 68 Stabant in Apolliniſi Palatini portiū eligiſ
 tane quinquaginta filiorū A Egypci, quibus ut & Apollini, A Eſculapijo, Iſidi &c. attribuſe
 veſtigiaſi ſuperſtitio vim in ſomniſ indicandi curaſione, & remeſia morboſum. Quod ſi cui
 perſuadum eſſet ſe ab hiſ vel illiſ iſtorum ſtratum certiſ ac verius ſomniū accenſile, eos pre
 dicens colouit & inantrant, aliū ad Caſtorem, & Pollicem reſeruunt.
 69 Pituita deforcat
 diſcoſiſque humidoſi viuſiſ, certiſſa ſunt ſomniſ.
 70 Fiſilia, qualia Numa in ſacri
 adihibebat.
 71 Prieſis in viſ, & in Saturni ſedē condita.
 72 Loco & preſio
 moniſ.
 73 Capedineſ & lauaca Veſte.
 74 Teſteca vafa ex Etruria Romam al
 lea, vel religionem ſimplicem ab Etruciſ duſtam.
 75 Cernuſ & peſonę veſtū pecuſiles.
 76 Inducere cupiditateſ & alia viſia noſtra.
 77 Exiſtūdare quæ dij ſoma ſint.
 78 Ex affectu noſtro carnali.
 79 Hac pulpa, i. carthaliſ corruſio non conuenia naturaliſ
 ſtrum ſimpliciatu miſcari & viuſis omnia, hiſ tamen ita viuſiſ viuſis ſaltem fructuſ: dij vi
 uſiſ nulli ſum viſiſ. Quorū ſum itaque dij huc dicamus? emaci nōmpe ruminatiōnē, & me
 diora ab ijs accipiamuſ.
 80 Dum ſynguentum conſit, & caſſam & oleum peſ
 50
 55
 55
 55

65 *Et ⁸¹ Calabrum ⁸² coxit ⁸³ vitiato murice vellus.*
Hæc ⁸⁴ baccam ⁸⁵ conchæ rafisse, & ⁸⁶ stringere venas
Feruentis ⁸⁷ massæ ⁸⁸ crudo de puluere iussit.
⁸⁹ Peccat & hæc, peccato vitio tamen vitur: at vos
 Dicite Pontifices, ⁹⁰ in sancto quid facit aurum?

70 *Nempe hoc, quod ⁹¹ Veneri donatae à virgine pupæ.*
Quin damus id superis, de magna quod dare ⁹² lance
Non possit magni ⁹³ Messalæ ⁹⁴ lippa propago?
Compositum ⁹⁵ ius ⁹⁶ fasq; animo, sanctosq; recessus
Mentis, & ⁹⁸ incoctum generoso peccatus honesto.

75 *Hæc cedo ut admoueam templis, & ⁹⁹ farre litabo.*
 luxuria, vide supra 79 notam. ⁹⁰ Templis vel Deorum sacris. ⁹¹ Ut ephæbæ bullæ
 penitibus, sic puberes virgines Veneri pupæ consecabant, à qua pro pupis Angli Babies,
 veros infantes preceabantur, hand secus faciunt qui aurum diis offerant. ⁹² Patella, di-
 vites è lance, pauperes ex aetra libabant. ⁹³ M. Val. Coruina Messalæ, vel, Arelia Mess-
 synecda, pro quo quis diuine & nobili. ⁹⁴ Qui animo & oculis erat virtuosus, gulosus quip-
 pe & maioribus indignus. ⁹⁵ Quoad legem humanam. ⁹⁶ Quoad divinam le-
 gem. ⁹⁷ Intima animi penetratio & cogitationes. ⁹⁸ Animum penitus imbutum.
⁹⁹ Molæ salsa. Hor 23 od. lib. 1. Farre pio & saliente me 2. i. ipse si parum & simplicem au-
 lero animum, parvo ac simplici sacrificio deus placabo.

SATYRA III.

Sub persona Stoici philosophi monet iuvenes ne desi-
 diæ & mollitiei indulgentes, nedum parimonij &
 natalibus fræti, philosophiaæ studia negligant: Quæ vi-
 tiorum morbis medetur, virtutem & honesta officia
 docet, animum bene consciem & vitæ felicitatem
 largitur.

1 **N**empe hæc assidue iam clarum mane fenestræ: ¹ Inclamet philo-
 phus, dormientes dif-
 cipulos. ² Intrat, & angustas ³ extendit lumine ritas: ² Lationes apparet
 facit, vel extendere
 videtur, cum sol per
 ritas lumen traxit.
³ Stertimus ⁴ indomitum quod ⁵ despumare Falernum
 Sufficiat, ⁷ quinta dum ⁶ linea tangitur ⁷ umbra. ³ Lationes
 mittat.

5 ⁸ En quid agis? siccas ⁸ insana ⁹ canicula messes
 Iam dridū coquit, & patula pecus omne sub ulmo est
 prima persona. ⁴ Durum, concoctu difficile, vel, non dilatatum. ⁵ Decooper, edormit.
 scere. ⁶ Solaris horologij, inæqualis, planetarij. ⁷ Gnomonis quinque meridionali pro-
 fissa. ⁸ Quæ insanos, morbos reddit homines, vel quæ in rabiem agat canes. ⁹ Sol
 in Cancro culus indicium est ortus stellæ Caniculæ.

10 *Vnus*

10. *Inueniuntur*, & *comitum*: *verumne sitane?* *oculus adiutorius*
 capitorum *expurgatio*:
 facta ait *domina*.
 11. *E familiis*.
 12. *A calore vel ex-
 seccu. Nor lib. 1. Sat.*
 13. *Splendide, que re-
 splendore prodit.*
 14. *Ira cogor in vo-
 cationem.*
 15. *Res Philosophae
 cum indagatione:*
 16. *aflos quos Ar-
 tadia habet maxi-
 mos.*
 17. *Introrsum can-
 dida, extrorsum cro-
 cea.*
 18. *Vbi ipse inueni-
 tis compicit capillos. vt
 membrana punicea
 levigata demptis
 cap. ~~h. 2. 2. 2. 2.~~
 x. 2. 2. 2. 2. 2.*
 19. *Interstitiis & ge-
 niculis.*
 20. *Meron. materiz.*
 21. *Atramentum.*
 22. *Atramentum ē
 suco sepiæ plicat.*
 23. *Liquidus suus
 & macerat.*
 24. *Calamus scrip-
 torius.*
 25. *Hiccine fructus
 spes ac studiis*.
 26. *Quam philoso-
 phia operam des.*
 27. *Quem sua mater vel puerilla delicate alit.*
 28. *Dormire ad lallum. i. nutricis occidentis nenia.* *Auson. epist. 17. Lalli: somni-
 feros modos.*
 29. *Urbatunensis.*
 30. *Refers Philos.*
 31. *Sup. das?*
 32. *Can-
 sationes & tergiversationes.*
 33. *Tute ipse Indiv. eno damno, de te.*
 34. *Diffusus
 mollivit & voluptritatis, vt vitiatum vas.*
 35. *Ut scitile vas ex argilla non probe cocta di-
 gitio tallum & exploratum tinnitu rancu vitium, rimus & crudam materiam prodit: ita tu fulili
 & rudi sermonis ignorantiam tuam.*
 36. *Rudis sermonis ignorantiā tuā.*
 37. *Pappam, cibum præmansum, minu-
 tum.*
 38. *Argilla cruda.*
 39. *Rudis es materia, capax tamen formæ si te submis-
 sis figura, magistro.*
 40. *In iuventute.*
 41. *Accurata & senioriori disciplina.*
 42. *Sine
 maliis & rebus mediocribus.*
 43. *Ceulos ~~australis~~.*
 44. *Ullus mundus vt sit sapelles lanta & nitida, salinum autem sacram mensam facit, vt quo primi-
 tate cum fale diis offerebantur. Lipp. Samnial. 1. 2.*
 45. *Qua libationes ad focum feruntur.*
 46. *Quae te fecitum reddat.*
 47. *Inflari de ostentare te.*
 48. *Nobilissimæ & antiquissime Rom. familia ex Etruria orta
 habuere.*
 49. *Successionis lineam.*
 50. *E una familia.*
 51. *In atrio inter i-
 magines maiorum, vel in recognitione equitum, tu eques trabeatus. vide Iusen. Sat. 8. 2. 2. 2.*

Ad

30 Ad populum⁵⁴ phaleras: ego te intus, & in cute noui.
Non pudet ad morem discincti vultere⁵⁵ Natiæ?
Sed stupet hic vulto, & fibris increvit⁵⁶ opimum
Pingue:⁵⁷ caret culpa: nescit quid perdat: & alto
Demersus,⁵⁸ summa rursus non bullit in unda.

35 Magne pater diuīm, saevas punire tyrannos
Haud alia ratione velis, cum dira⁵⁹ libido
Mouerit ingenium feruienti tinet, & veneno:
60 Virtutem videant,⁶⁰ intabescantque relictā.
Atne magis Siculi gemuerunt⁶¹ æra iuuerici,
40 Et magis auratis pendens laquearibus ensis
Purpureas subter⁶² ceruices terruit,⁶³ Imus,
Imus præcipites, quām sibi dicat, & intus
Palleat infelix, quid proxima nesciat uxor?
Sæpe oculos memini:⁶⁴ t. & r. iugebam p. ir. ius⁶⁵ oliuo,
45 Grandia si nollem morituri⁶⁶ morba⁶⁷ Catonis
Dicere, ab⁶⁸ insano multum laudanda magistro,
Quæ pater adductis⁷⁰ sudans audiret amicis.
71 Iure etenim id sumnum, quid dexter⁷¹ senio ferret
Scire, erat in voto: damnosa⁷² canicula quantum
50 74 Raderet, angustæ collo non⁷³ fallier⁷⁴ orce:
Neu quis callidior⁷⁵ buxum torquere flagello.
Haud⁷⁶ tibi inexpertum⁷⁷ curuos deprendere mores,
Quæq; docet⁷⁸ sapiens⁷⁹ braccatis⁸⁰ illita Medis

Perillus inuentum dedit. 63 Damoclis vnius ex afflitoribus Diomisi, vide hist. in 5.
Tusculan qnæst. Cic. plenissimis expos. 64 Ordo quam si sibi dicas. Imus, p. m. præcipites in vi-
tia & exituam, nulla virtute sufficiamini, omni salutis spe cœlitum. 65 Ego quidem
puer, &c. tu a iuuenies v. 52. 66 Ad simulandam lippitudinem, ut a recitatione exi-
mererr. 67 Deliberativa, oritur secne, vel Ethopiam. 68 Uticensis, deuidio
Pompeio morituri. 69 Clamo, alvehementi & acri, vnde & Domitio Græmatio Insani
cognomen inditum. A. Gell. 7. 18. 70 Labore corrugandi amicos ad filium audiendum,
ans lassitudine. 71 Conuenienter puerilibus annis. 72 Iactus talorum lauissimus,
thelice. 73 Canis, vno, iugus dannosus. 74 Quantum mihi detrahatur, vel ex
reliquo talorum numero demeret, q. e. quinque. 75 Non errare. 76 Vasis in quod
nuces pueri coniiciebant. Ouid. de Nuce. Vix quoque sapientiam spatio distans locatur. In quod
misericordia leu⁷⁷ nux eadis vix manu, alij de pyrgo intelligunt nec recte. 77 Trochum vel tar-
binem è buxo. 78 Iam inuenit relictis nucibus. 79 Pranox a rectis distinguere.
80 In qua Zeno & alii Philosophi (inde Stoici dicti) docebant disporabantque. 81 In
ducis beccis, i. femoralibus, à gæcos, & eol. adiecto β. 82 In qua pīcti erant Persie à
Miltiade, Themistocle & Atheniensibus deuicti.

54 Insignia equi-
tria, &c. ornamenti
externa.

55 Diffoluti cuius-
dam intemperanciæ,
perditæ, qui se per ca-
re non ientur. Sordi-
di Natiæ meminit
Hor. & Sat. 1. lib.
Turnebus. 3. 1. 2. 4. le-
gir. Næct. j. fullonis.
56 Quid tensum
aciem.

57 Excusando ob-
sloporem & callum
victorum.

58 Non emergit è
barathro vniormis,
neq; tangitur consci-
entia scelerum, cum
zamen te a quo alios
qui per incontinentiam
prudentes & scientesque
virtutem defuerint,
gratia matronea con-
scientia eructatur.

59 Cruditatis &
vniormis.

60 Nam vt vide-
ant viu. alij leg. vni-
suzi inuidem, quam
sc. ab alij cultam
ipsi deteruerint.

61 Dicerentur,
quid eam reliquer-
int.

62 Miseri homines
inclusi in tario illo
aheneo, quem Phala-
ridi tyrranno Siculo

Dionysii, vide hist. in 5.

63 Damoclis vnius ex afflitoribus Diomisi, vide hist. in 5.

64 Ordo quam si sibi dicas. Imus, p. m. præcipites in vi-

tia & exituam, nulla virtute sufficiamini, omni salutis spe cœlitum. 65 Ego quidem

puer, &c. tu a iuuenies v. 52. 66 Ad simulandam lippitudinem, ut a recitatione exi-

mererr. 67 Deliberativa, oritur secne, vel Ethopiam. 68 Uticensis, deuidio

Pompeio morituri. 69 Clamo, alvehementi & acri, vnde & Domitio Græmatio Insani

cognomen inditum. A. Gell. 7. 18. 70 Labore corrugandi amicos ad filium audiendum,

ans lassitudine. 71 Conuenienter puerilibus annis. 72 Iactus talorum lauissimus,

thelice. 73 Canis, vno, iugus dannosus. 74 Quantum mihi detrahatur, vel ex

reliquo talorum numero demeret, q. e. quinque. 75 Non errare. 76 Vasis in quod

nuces pueri coniiciebant. Ouid. de Nuce. Vix quoque sapientiam spatio distans locatur. In quod

misericordia leu⁷⁷ nux eadis vix manu, alij de pyrgo intelligunt nec recte. 77 Trochum vel tar-

binem è buxo. 78 Iam inuenit relictis nucibus. 79 Pranox a rectis distinguere.

80 In qua Zeno & alii Philosophi (inde Stoici dicti) docebant disporabantque. 81 In

ducis beccis, i. femoralibus, à gæcos, & eol. adiecto β. 82 In qua pīcti erant Persie à

Miltiade, Themistocle & Atheniensibus deuicti.

83 sōa noxīla.
 84 In qua rūenes
fodijs innigilant.
 85 Stoici condē-
bant ad cātem.
 86 Vītu tenni, le-
gumīnibus & crās
polte ex farīna &
lačē.
 87 Pythagorē ē
Samo.
 88 Y bidūm vīte.
iudīgatā.
 89 Vītuīs, creibis
aītionibis & labore
tritā.
 90 Hesternā euā-
porat crāplam.
 91 Dissolūtis ex tē-
mūlēntia malis &
crāno.
 92 Scopus vel finis
aliquis vīte tibi pro-
positus.
 93 Aītōnes.
 94 Vagus erras, vt
qui cōrōs per te-
stas & lūtū infēcta-
tur. vel, qui cōrōs
resta lutoq; petīt.
 95 Temere, nec vī-
tam nec confīlio-
sum ratione habītā.
 96 In diēm, sine pro-
posito.
 97 Pharmaca vīto-
us humores pur-
gantia serō poscas,
vbi iān inualuit hy-
drops. Sat. 4. v. 16.
 98 Medīo insigni.
 99 Anteōs, nūmōrū.
 1 Rēmū expēctudārām & fūgiendārām ad felicitatē asseq. Innen, vīcīdi cāusas. vel, nātū-
rāles. 2 Quā homīnis hītū natura. 3 In quēm fībēm. 4 Fatorū certa lēx,
qua fieri omnia aīstūrē Stoici, vel gubernatō diuīna. 5 Felicitatis. alīj, vīta quām
breue fū spatiū, & vade mōrā imminēat. Metaph. à mēta Circēs quām in flexū eūtare perīt
surīgē erat. 6 Quantē fū artis & opere regere. 7 Vndē, vt sit quās mōta ad
quām cīrcūmflexiōnē fū remigatio in zānali certānīne. alīj leg. vndē, vt suprā, notā 5.
 8 Quarēndo. 9 Quā vota. 10 Signatus, recens. 11 Vtilitātē, v-
sum. 12 Ex officio debebas. 13 Cuius qualitatīs, ex cētātēs. 14 Quā
pars fīs vīnūrī. 15 Hanc sapientiam edīscē, nec inuidēndo doleas, si adūocatīs & pa-
tronis Rom. vberiōrū munētū copia supērat quām tibi. 16 Quod vāla pīz copiā &
affīnitatī potēt adūocatīs in cēlla pēnūrā. 17 Dīuitibis, vberiōs soli dominis.
 18 Mīssā à clientibis donaria. 19 Et quod fālēmentū illud superfitē pīma orca,
vel pīma lērie ac pāte orca, nec defīciat, pluribis à clientibis indīes donatīs. 20 Ne-
que vīnūrī, quād fūdōfī mōtēs aīfērēntur pīlōphōs. 21 Quōrum alīz hītūm oīent
alītōrīs.

Esse

80 *Esse quod²¹ Arcesilas,²³ et rum nosq^u Solones,*
24 Obstipo capite,²⁴ fidentes lumine terram,
Murmura cum secum,²⁵ rabiosa silentia rodunt,
Atque ex porre^{cto} truuntur verba labello,
Ægroti veteris meditantes somnia,²⁶ gigni
Denihilo nihilum, in nihilum nil posse reuerti.

85 *27 Hoc est, quod palles? cur quis non prædeat, hoc est?*
28 His populus ridet, multumque²⁹ torosa iuuentus
Ingeminat tremulos naso³⁰ crispante cachinnos.

90 ** Inspice³¹ nescio quid³² trepidat mihi pectus,³² &*
Faucibus exsuperat grauis halitus, inspice sodes, (gris
Qui dicit medico;³³ iussus requiescere, postquam
Tertia composita vident nox currere³⁵ venas,
De³⁶ maiore domo³⁷ modice stiente ligena,
38 Lenia³⁹ loturo sibi⁴⁰ Surrentina rogauit. (istud
41 Hens bone, tu palles.⁴² Nibile est.⁴³ Videas tamen

95 *Quicquid id est: surgit tacite tibi⁴³ lutea pellis.*
44 At tu deterius palles: ne sis mihi tutor:
45 Iampridē hunc sepeli:⁴⁶ tu restas.⁴⁷ Perge, racebo.
48 Turgidus hic epulis, atq^u,⁴⁹ albo ventre,⁵⁰ lauatur,
Gutturis sulfureis lente exhalante⁵¹ mephites.

100 *Sed tremor inter vinas subit, calidumq^u,⁵² triental*
Excuit è manibus: dentes crepue⁵³ retelli,
Vncta cadunt laxis tunc⁵⁴ pulmentaria labris.

velint hec — 21 — febris symptomata & grauis morbi indicia, iussus requiescere ad quartum diem, non abstinet, sed in grauem morbum labitur. 33 Ve ex requie & abstinentia conualeseat, quod sit inter initia morborum. 34 Vbi æger vides nocte tertia moderat^{ur} & ex^æcia conuenienter fuere — 35 — arteriarum pulsus, vel venas simpliciter. 36 Dinitis amici. 37 Non admodum capaci. 38 Quorum ansteritatem decorit ætas. 39 Balneum ingressum. 40 E Surrento Campanis oppido vina. 41 Medicis verba. 42 Æger respondet, morbum vel dissimilans vel non sensens. 43 Pallida cutis ab aqua intercuit inunguis est. 44 Tu potius ò medice, inquit deplorare p^{re}i^{re} æger, mihi pallere & a grotare videris, quin me mittis, & te cutas² non faciunt perdidi, qui correpi maledicta ingervunt. 45 Hunc, ait Philosophus, incontinentem ægrum, medicos contemnentem iamdudum sepelli. 46 Tu contemptor philosophorum. 47 Deride, viuis tuis moribus, ede, bibe, lava, animo tuo morem gere. Quaestum ad me, racebo & abeo. 48 Ille quidem æger spretu medico interiit: & hic etiam qui medici consilium, i. philosophiam contemnit, peribit. 49 Pallido vel cibis dissentio. 50 Palnea intrat, quod ægrotis periculosum. 51 Graueolentes spiritus. Mephitis propriè est tercetus pector ex fuligine & corruptis aquis ascendens. 52 Calicem capientem quartam sextarij partem. 53 Ex tremore capitatis, & totius soluta co^{ag}o. 54 Cibi lanti enomuntur.

Hinc.

22 Philosophus Aca-
demicus, qui nihil
scit affirmat.

23 Inopes, studio
vigilisque macerati
ve Solon.

24 Quod attenti &
cogitabundi figura
est.

25 Quis furorem
sapiunt, rabidi a
canes non la-
trant.

26 Quale hoc est.
Ex nihilo nihil. &c.

27 Hoc tanti est,
inquit Centurio, ve
ad pallorem sta-
deas?

28 Philosophie
placitis.

29 Robusta, mili-
taris?

30 In ingas, p^{re}
effuso rivo, contra-
eo.

* Ut vero æger, re-
spondet Philosophus, neglegit medi-
co, perit: ita vi, ioffi
isti qui philosophos
animi medicos iudi-
brio & contemptu
habent, usque peri-
bunt.

31 Ordo est, Qui
dicit medico, Inspli-
ce: nescio quid sibi

32 Quorum ansteritatem decorit ætas.

33 Pallida

34 Tu potius ò medice, inquit deplorare p^{re}i^{re} æger,

35 — arteriarum pulsus, vel venas simpliciter. 36 Dinitis amici. 37 Non admodum capaci. 38 Quorum ansteritatem decorit ætas. 39 Balneum ingressum. 40 E Surrento Campanis oppido vina. 41 Medicis verba. 42 Æger respondet, morbum vel dissimilans vel non sensens. 43 Pallida cutis ab aqua intercuit inunguis est. 44 Tu potius ò medice, inquit deplorare p^{re}i^{re} æger, mihi pallere & a grotare videris, quin me mittis, & te cutas² non faciunt perdidi, qui correpi maledicta ingervunt. 45 Hunc, ait Philosophus, incontinentem ægrum, medicos contemnentem iamdudum sepelli. 46 Tu contemptor philosophorum. 47 Deride, viuis tuis moribus, ede, bibe, lava, animo tuo morem gere. Quaestum ad me, racebo & abeo. 48 Ille quidem æger spretu medico interiit: & hic etiam qui medici consilium, i. philosophiam contemnit, peribit. 49 Pallido vel cibis dissentio. 50 Palnea intrat, quod ægrotis periculosum. 51 Graueolentes spiritus. Mephitis propriè est tercetus pector ex fuligine & corruptis aquis ascendens. 52 Calicem capientem quartam sextarij partem. 53 Ex tremore capitatis, & totius soluta co^{ag}o. 54 Cibi lanti enomuntur.

55 Funebris appa-
 satu dixit.
 56 Persi.
 57 Vetus & pollin-
 ens.
 58 ~~h~~acten-
 xis pro ianua, ver-
 si, in ianuam pedi-
 bus, pro more com-
 ponendi mortuos in
 se retro, quicunq; ut
 pluriuum in caput
 nati f. erint in vi-
 tam, ita in pedes sur-
 sus effunduntur a se-
 pulcram, vel por-
 tam cimitatis extra
 quam efforebantur,
 vrebantur, sepele-
 bantur.
 59 Recens manu-
 misi ex testamento
 delinchi.
 60 Pileo donati.
 61 Petetos.
 62 Cines.
 63 Inquit medicina i. philosophia contempor.
 64 Arretiam.
 65 Non arguit es-
 lorem & feber.
 66 Nec triges extiemas partes.
 67 Resp Philosophus, ita gra-
 ribus labora morbis, a quaerit, b libidine, c molitie, d timore, e tracundia.
 68 Annon
 cordis subito mortu prodis animi morbum?
 69 Olus ipsum in caelino algens, i. his-
 dino.
 70 Non pollinario & subili.
 71 Panis cibarius.
 72 Si positis his
 velci 73 Vle, delicatez golz.
 74 Exasperate vili cibo.
 75 Negabas te pal-
 lere aut algere, exanguis tamen timor te horrete facit, erexitque tibi pilos, i. faras aristatos,
 76 Dicebas modo nil calamis, ecce autem bile suffusus sanguis cuca cor ebullit vel ut igne
 supponit, & iratimillat oculi.
 77 Exagritus foris matris Clytemnestra quam pa-
 tria necem vlaueum adultero Aegitho occiderat h.e. ipsi infans te infans tu indicabunt.
 78 Rem publicam ad
 ministras.
 79 Pugnas alebans
 philosophi pugnif-
 fias a granitatem.
 80 Socorem magistrum roun, & Alcibiades, vel magist crnius e schola
 sanqua n ex quo s' i' o'ano pro' iugant Philosophorum lecta.
 103
 110
 115

SATYRA III.

Sub persona² Socratis Alcibiadem obiurgantis, inuehi-
 tor in Neronem, qui nobilitatis suæ ostentatione &
 populi assentatione inflatus Remp. est agg; effus. ad
 cuius administrationem (bene licet ad tempus dis-
 simuler) nullis prudentiæ civilis, ne scientiæ quidem
 'moralis sit remis instructus.

1 Rem publicam ad
 ministras.
 2 Pugnas alebans
 philosophi pugnif-
 fias a granitatem.
 3 Socorem magistrum roun, & Alcibiades, vel magist crnius e schola
 sanqua n ex quo s' i' o'ano pro' iugant Philosophorum lecta.
 120
 125
 130

Dicere

Dicere ⁴ sorbitio tollit ⁵ quem dira cicuta ⁶
Quo freatus? Dic hoc magni ⁷ pupille Pericli.
Scilicet ⁸ ingenium, & ⁹ rerum prudentia velox
Ante ¹⁰ pilos venit, dicenda, tacendaq; calles.
Ergo cum mota ¹¹ seruet plebecula ¹² bile,
Fert animus calide fecisse silentia turbæ
Maiestate ¹³ manus: quid deinde loquere? ¹⁴ Quirites,
Hoc, puto, non iustum est, illud male, rectius illud.
Scis etenim iustum gemina suspendere lance
Ancipitis libra: rectum discernis, ubi ¹⁵ inter
Curua subit, vel cum fallit ¹⁶ pede ¹⁷ regula varo:
Et potis es nigrum ¹⁸ vitio praesigere ¹⁹ theta.
Quin tu igitur summa nequicquam ²⁰ pelle decorus
Ante diem blando ²¹ caudam iactare popello
Desinis, ²² Anticyras ²³ melior sorbere meratas?
Quæ tibi ²⁴ summa boni est, ²⁵ uncta vixisse patellâ
Semper & assiduo ²⁷ curata cuticula ²⁸ sole.
Expecta: hæc aliud respondeat ²⁹ hoc anus. I. nunc
Dinomaches ego sum. ³⁰ sua sum. ³¹ candidus. ³² Esto
Dum ne deterius sapiat pannucia ³³ Baucis,
Cum bene ³⁴ distincto ³⁵ cantauerit ³⁶ ocyma verne.
Vt, nemo in se tentat descendere, nemo.

4. Haustos cicutæ
pena capitalis apud
Athenienses.
5. Fraude & inuidia
circumventum, quasi
de his male semper.
6. Qua arte.
7. Alcibiades tote-
la anuncitui Peri-
clia insignis & iacta-
bunde. Et Nerven
Poppea pupillam val-
cauit ut eis putores
essent Burrhus &
Seneca.
8. Artes & sciencia.
9. T. C. 20. 70. 44.
77. 44.
10. Barbari.
11. Seditione sauit.
12. Irâ & tumultu.
13. Potest & vel
motu.
14. Quatuor sequen-
tes versus lege dra-
mico vel interrogati-
vorne.
15. Inter duo ex-
tremæ vicia, iniusta.
16. Crux, regule
intorto. Metab. 1. fa-
britiarie.
17. Vbi legis not-
ma variata est
propter variam cir-

exceptionem, vel, ubi lex ipsa non resa sit: poteris tu vicioram regulam coarguere. 18 Viriorum reis & coniuctis. 19 Θ literam condemnatoriam notam mortis, *Quaeratur* 20. Alcibiades formam: Nero triumphali vestie vel simulata probitate. 21 Pagonum more expalata candam te venditare, vel instar canis mortis cauda adulari, & captare auram popularem. 22 Elleborum in insula Anticyra copiose natum, ortum ex melancholia insanum purgans. 23 Aptior, cui ipsi magis opus erat dementia & vitiis purgari quam curam aliorum suscipere, regi quam regere. 24 Tantum abes a prudenter cunctis, qui finis est, ut ne moralium quidem sciuntiam ullam habeas. 25 Quidnam n. tibi sumnum bonum est? 26 Respondet ex persona Alcibiadi seu Neronis, Gula & luxus. 27 Libido & mollis iacimo fceda corporis cura. 28 Insolatio cuius ad acquirendam corporis siccitatem, vide vers. 15. seq. 29 Recite, attende parumpet, inquit Poeta. 30 Nobilissimum formam, filium te iusta a Alcibiades, sic Nero Agrippina. 31 Hoc solum habes quod gloriaris, & opponas. 32 Speciosus & pelle decorus. 33 Quid hoc si nibil plus sapias quam Baucis pannosa. *Donat*, multis conglobata pannis, alijs togosis, ut Plin. t. 5. 1. pannaceae mala. 34 E Poetis usurpatum, nomen vetularum olitricis. 35 Dissoluto. 36 Promer- calia clamitauerit. 37 *βασιλεὺς*, pro quo quis olore positum vel cantando ocynum quod Graci etiam *μυρόθλαστος* appellant, servis exprobavit conditionem suam. 38 Vide quam nemo se nosse laboret, alium omnis. Tu princeps a horum via inquiris, reprehendis, dam- nas: ad tua interim coniuges ac illa pustulare, nec tamen laetare, quia n. n. de nostris moribus cogi- nostis, ex nos de sinis.

39 Sed

39 Ex apolo^{go}
 A^{et}iopi, praeceden-
 tum vita cernun-
 tur a sequentibus.
 40 Tu queris an no-
 rim datus illius
 prædia causa au-
 xiciam innectari
 vis.
 41 Ego requiro, cu-
 aus an illius qui? —
 42 Possidet vel
 simpliciter arat.
 43 In Sabinis.
 44 Circumvolando
 non emetatur.
 45 Tu refers —
 46 Natum vel vi-
 sentem dñs, horu-
 nibus atque sibi
 male.
 47 Quem defrau-
 dat.
 48 Si quando ad
 pernia ramosa, hinc
 inde parentia com-
 pita —
 49 — suspenso ingo
 empicalia celebrat.
 vel ipso die festo vix
 soluit iugum.
 50 Pieem, i. relinere.
 vide Iunio. Sat. 5.
 v. 33.
 51 Cum gemini
 faustum hoc verbum
 Bene sit pronunciat,
 quod Virgilio 8. eccl.
 bonum sit.
 52 Non purgatum.
 53 Paltem è farre in olla coctam.
 54 Ac si laute tra-
 dentur.
 55 In hoc versu quavis dictio est emphatica. Vappam cui insunt flores, floccis
 quidam & panniculi.
 56 Trans verò, qm in alienam auaritiam & forde paratus es di-
 creve, probosam libidinem est qui videat & reprehendas.
 57 Ad solem te vngas, vt oleum
 imbibitum eum reddat nitidam.
 58 Quem tu non cogitas.
 59 Animadver-
 sat & arguit.
 60 Aceriter excretur.
 61 Radicatos euillentem, & cepilantem.
 62 Ut patiaris mulieris.
 63 Cur capillos & barbam ales depilas puenda?
 64 Pectine dentato instar maxill. al. cum max. i. & maxillas, h. e. mentum & genas.
 65 Balanino vngam.
 66 Capillitum, instar gaufripi yillofi, al. barbam.
 67 Muto a similitudine eurgelionis, vel columellæ, vel vermiculi.
 68 Depila-
 tores robusti, velat palestrite.
 69 Pilos.
 70 Afidnis balneis, vel ad spes-
 tissimorum lotis.
 71 Isti pili nullo phloro vel forcipe penitus enelluntur.
 72 Ut gladiatores dum admeritarium pertant, se telo exponunt: ita & nos aliorum vita in-
 quirendo præbemus ijs occasionem de nostris cognoscendi.
 73 Ex tua in alienis viujs
 tua vita tegnat.
 74 Libidinem disimularam.
 75 Sed te non lateat, quin te decipe si potes.
 76 Finge te fa-
 tua, vel imperij onus suscipe ultra vites.
 77 Inquit Alcibiades Nera.
 78 Inquit Alcibiades Nera.

Non credam; ⁷⁹ viso si ⁸⁰ palles improbe ⁸¹ nummo,
 Si facis, in ponem quicquid tibi venit ⁸¹ amarum,
 Si ⁸² Puteal multa ⁸³ cautus vibice flagellas:
 Ne quicquam populo ⁸⁴ bibulas donaueris aures.
 Respue quod non es: tollat sua ⁸⁵ munera ⁸⁶ cerdo:
 Tecū habita: ⁸⁷ noris quam sit tibi curta ⁸⁷ supellex.
⁸⁸ ego, libidinis n. non raro acerbi exitus. 82 Si delatorum litigij sōrum vexari patiās. vel, si primos urbis vītos nodū cum gladiatoriū peretrans, obuios cādis. vel, si patēt grauiissimae scēnētōrum vīsū te permittente vexent. 83 Puteo labraū magni. scēnū impositūm iuxta Fabiānum arcū, in porta Iuliana vbi scēnētōres veriā, & indices turara soliti, ibidemque tribunal. 84 Laudis subundas cedulae. 85 Laudationes.
 86 Assētōtē popellus. 87 Prudentiē ciuitis.

SATYRA V.

Gratū erga Cornutū p̄ceptōrem suum testatur
 anūm. Deinde quē sit vera libertas ostendit, id-
 que iuxta Stoicorum parādoxon: sōlū sapientēm li-
 berum esse.

Atibūs hic mos ēst, centū sibi poscere voces,
 Centū ora, & linguaū optare in carmina cen-
 5 Fabula seu mēsto ponatur ² bianda ³ tragedo, (tū:
⁴ Vulnera seu Parthi ⁵ ducentis ab inguine ferrum.
⁶ Quorsum hēc? aut quantas robusti carminis ⁷ offas
⁸ Ingeris, ut par sit centeno gutture niti?
 Grande locuturi, ⁹ nebulas ¹⁰ Helicone legunto:
 Si quibus aut ¹¹ Proctes, aut si quibus ¹² olla ¹³ Thyestae
¹⁴ Feruebit, sēpe insulso ¹⁵ cōnanda ¹⁶ Glyconi.

guine extrahentis, vel Parthi, dum fogere se simular, sagittas mītrentis in hostes ab inguine du-
 stas, vt alij: iā: uālā: mos ab auricula, trāmā, vel humero. 6 Fingit Cornutū quasi
 p̄sētēm querere, In quēs siue linguaū & voces istaū poscere Satyricū. 7 Ampullas
 & globulos. Metaph. dūtor. 8 Intendis, obijcis, vt opus sit cento gutture niti. 9 Tu-
 mida figura, specie magna, nugas sonoras. 10 Vide Prologi vers. 4. 11 Quæ iūn
 hilium Tēreō marito coctum apposuit, vtā vim eius & stuprum Philomelē illatōm. 12 Tra-
 gedia, cuius argumentum est olla Proctes seu Atreū. 13 Cuius filios decōflos Atreū
 frater illi apposuit etenādos in vltionem incessū acūm Europa vxore sua. 14. Maximē
 animi concitatiōne & acri studio descripta sera, contiuita allegoria ad Oīa, vt & —
 — com. legenda & reprezentanda. 15 Tragediarum illi actori, insulso, vt cni crāmbo,
 toties reposita non parat nauicam.

37 Tu non scribis
 argumenta inflata &
 ves sus ampulloso,
 quibus meditandis
 pronunciandiisque
 anhelantes opus sit
 agitare pulmone,
 non secus ac con-
 clusa aurea follibus
 vexantur dum igni
 mollitur ingens fer-
 ri massa.
 38 Hor. Sat. 4. lib. 7.
 39 Nec altè cogita-
 bndus inepit vel
 expatriari, vel rauca
 & compressa voce
 more comicum tibi
 obmormnras.
 40 Sonantioe in-
 ter recitandum e-
 misso spiritu, ex aere
 buccis inclusa.
 41 In communī vſu
 posita, alij Satyram
 intelligunt quæ tota
 Romana est.
 42 Compositione
 accurata. Sat. 1. v. 6.
 43 Concinus, stylo
 modesto non hianti
 & turgido ore, alij
 ag. teris, i. explicas,
 expolis.
 44 Quos quis male
 conscient horret, eru-
 bescendos mores.
 45 Reprehendere,
 carpere.
 46 Sciens. 47 Urbanis & solis iocis. 48 Ex eadem mente, eodem stylo & subiecto.
 49 Tragica hæc argumenta relinque. 50 Græcis tragicis atque iis qui grande & tumidum carmen assedant. 51 Partibus quas reservauit Atreus inspicientes fratri.
 52 Mores populi Satyrico sale frica. 53 Resp. Persius. 54 Ampulloso, vanis.
 55 Speciolis pigmentis. 56 Carmine graui argumentum leue exornare. 57 In-
 genuè, sincere, perinde ac si secreti loqueremur. 58 Grata ac simplici musa, vel versu.
 59 Quam pars melior & maior sis animæ nostræ, meæ. 60 Tange, pulsæ dígito, vt qui
 Sicilia explorant. 61 Quid integrum & verum sonet — 62 — quid simulatum. Metaph.
 à parietum incrustationibus. 63 Ad animum sincerè gratum exprimendum non ad so-
 noras fabulas & inflatas nugas. 64 Intimis penetralibus. 65 Ingenuè proferam.
 66 Vna mea lingua. 67 Intimo cordis recessu. 68 Sub preceptoris imperio.
 vel vni timenti aliunde. 69 Pedicitæ & vere cunditæ, cuius tinctoria & symbolum purpura.
 70 Toga, cui p̄rexitur purpura: tua Romanorum filij ad pubertatem amicabantur. 71 Re-
 liquit me, sumptu iam virili togæ. 72 Cordis figuram habens, ante peaus ingenuis an-
 nexa. 73 Gabino cinctu, vel habitu peregrinantium formati, & caninis pellibus amicis.
 74 Puers, cum ex ephesis excederent, bullas & praetextas laribus consecratis ad suam cuius-
 que effigiem appendere mos erat. 75 Assentantes, non rigidi vt pædagogi. 76 Vice
 Rom, quod sub vīo antiqua esset dicto, infam & lubrico, in quo habitabant meretrices.

Permisit

35 *Permisit sparisse oculos iam⁵⁷ candidus umbo:
 Cūmq⁵⁸ iter ambiguū est, & vitæ nescius error
 Diducit⁵⁹ trepidas⁶⁰ ramosa in compita mentes,
 Me tibi supposui: teneros tu suscips annos*
 61 *Socratico Cornute sinu, tunc⁶² fallere sollers
 Apposita⁶³ intortos⁶⁴ extendit⁶⁵ regula mores:
 Et premitur ratione⁶⁶ animus, vinciq⁶⁷ laborat,
 40 68 Artificemq⁶⁹ tuo ducit sub pollice vultum.
 Tecum etenim longos memini consumere⁷⁰ soles,
 Et tecum⁷¹ primas epulis decerpere noctes.
 Vnum opus, & requiem pariter disponimus ambo,
 Atque⁷² verecundâ laxamus seria⁷³ mensa.
 45 Non equidem hoc dubites, amborum⁷⁴ fædere certo
 Consentire⁷⁵ dies, & ab uno fidere duci.
 Nostra vel & quali suspendit tempora⁷⁶ libra
 Parca⁷⁷ tenax veri, seu⁷⁸ nata⁷⁹ fidelibus⁸⁰ hora
 Diuidit in⁸¹ Geminos concordia fata duorum:
 50 76 Saturnumq⁸² graue nostro⁷⁷ Ioue⁷⁸ frangimus una.
 79 Nescio quod, certe est quod me tibi temperat, astru.
 80 Mille hominum species, & rerum discolor usus:
 81 Velle suum cuique est, nec voto viuitur uno.
 82 Mercibus hic Ital^{is} mutat⁸³ sub sole recentis
 55 Rugosum piper, & pallentis grana cumini:
 b Hic satur,⁸⁴ irrigno manuli⁸⁵ turgescere somno.
 Hic campo indulget: hunc alea⁸⁶ decoquit: ille*

57 Clypens albus,
 i insigni vacuus, vel
 centrum plicarum
 togæ virilis albae in
 umbonis formam
 corrugatur.

58 Allud ad diuinum
 Hercul^s Prodigii a
 pud Xenoph. a. Apo-
 mn.

59 Anxie dubias.
 60 Allud ad liter-
 ram Pythagoræ Y
 ubi se via finit in
 ambas

61 Institutione
 Stoica e Socratis
 schola.

62 Absque tædio
 aut rigore flectere &
 emendare, vel, lege
 ostendit: & ordinato,
 solers regula appo-
 sita ostendit intor-
 tos mores fallere, &
 quod prævi mores in
 errores exitiumque
 trahunt.

63 Intort. Exten.
 Reg. translata & fa-
 brili arte.

64 Appetitus & me-
 lior pars irrationalia
 animi.

65 AEgræ, nec sine
 lucta vincitur.

66 Police artifici,
 Hypallage, vel rectius
 institutionis formam
 a labore laboratam. à fi-
 gulis translat. Inuen.
 Sat. 7.v.236.

67 Dies. 68 Primas partes noctium. 69 Resectione, vel facilijs & salibus modest.
 70 Situ & consensu siderum, qui plarimum valet ad similitudinem morum, vnde amicitia.
 71 Nativitates cœi vicas. 72 Sub Gewinis, libra, & Aquario nati, vnu^o pectus habent, fideles
 immobile um' lum. Manil. 1. lib. 73 Veritatis & iustitiae, vt quæ sub Libra, vel non mendax,
 vt Hor. 1.6. od. 2. lib. 1 immutabiles. 74 Horoscopus. 75 Qua nascuntur fideles.
 Hypallage. 76 Saturni inimici sideris malignitatem. 77 Clementia benigni Louis
 qui nos nascentes asperit. 78 Semperamus, mitigamus, impedimus. Hor. od. 1.7. lib. 2. Sen
 libra seu me &c. 79 Vel aliud aliquod fidus nos inclinat vt amice conspiremus. 80 Et
 cum varia sint vices instituta: a alij diuicias, b voluptates sibi proponant alij, & in Sapientie ar-
 distes præi iuuentis Rom. ad eries & mores. 81 Voluntas, vitz institutum. 82 In
 regionibus Orientalibus, hic mutat merces surgente à sole. Hor. 1. lib. ser. 4. 83 Quod po-
 totum gignit pallorem, vel simpliciter pall. 84 Sublati à stomacho vapores & à frigore
 cerebri in humores resoluti irrigant sensoria, obstruuntque meatus, vnde sompus. 85 Sa-
 ginat n. sompus. 86 Consumit.

87 In Venerem
solitus, & exhaustus
ad putredinem usque.

88 Propter lapillos
qui arthriticis in ar-
ticulis concrecent
materiam sc. calcu-
losam quæ Tatarus
dicitur à similitud.

89 Manus & pedes.
homo n. assimilatur
arbori inuersa.

90 Luxu.

91 In voluptatum
eterno & impura ca-
ligine.

92 Vide Sat. 3. v. 38.
93 Ex studio pallo-
rem contrahere.

94 Purg. à virtutis, vel
præparatas, dociles.
95 Animus. & est
Hypallage, pro, aur-
ibus frigem Cl.

96 Disciplina Ethi-
ca, Stoica, Cleanthes
n. Zenonis fuit dis-
cipulus & successor.

97 Ex hac discipli-
na.

98 Qui finis est vir-
tus & honestum.

99 Præsidia aduer-
sus miserias quas
sunt senectus.

100 Heli. a. ignarus in-
veni pro trahit
studia dicere.

101 Cras vacabo phi-
losophia.

102 Dicit Poeta. 3 Dicit Poeta. 4 Inquit iuuenis. 5 Dies postera. Et sunt verba Poeta. 6 Par-

latum absunt.

7 Quamvis n. tu vt posterior rotæ in axe secundo curras priorem rotam,

i. crastinum diem, propte videas & mox te posse assequi putes, cum tamen illa sub eadem te-

mone, i. eodem tenore & cursu, fugias, frustra attingere conaris.

8 Ferrum quo rotæ
minimuntur pon. pro rotæ.

9 Qui i. i. felicitatem tibi propomis, Philosophie absque mera va-

ta, hinc inseruas oportet, ut vera tibi contingat libertas, non hec ciuitas, &c.

10 Non hac ciuitas, quia vt quisque seruus —

11 — in tribum aliquam relatus. Velina a. nomen tribus

quæ numero aliarum accessit.

12 Nomine patrini assumptio, qui libertis mos erat.

13 Cui iam emerito & munitissimo publice præbetur frumentum

14 Tesseræ est signum quod accipiebant cines a curatore annonæ, à quo frumentum publicè e-

rogabatur ad pauperes cines subleuandos.

15 Quam falluntur.

16 Ciuitas Rom.

17 Circumactio, manus mittendæ dominus dextra prehensum in orbem rotabat, & è manus mittebat, ve-

luebat effet potestatis.

18 Nuper Dama seruus, nunc Marcus Dama liber & clavis.

19 Vix tri-

bulatis annis, & seruus infimæ conditionis.

20 Moribus nequæ, insulsius vt vappa, i. vinum insipidus

& corruptus per interitum caloris vitalis.

21 Scientie ruditus. Translat. à corpore ad animum.

22 In rebus vilissimis, otiam inuentorū cibarij fallax & fraudulentus.

23 Postquam tamen vicerit

hunc dominus.

24 Ciceriadionis.

25 Factus est, a ciuitate & liber, b sponsor, c index, d testis,

e testator, & hæc dicit recente manu missus Dama, seu fanticus eius, vel etiam Poeta Iron.

156 A. PERSI
In 87 Venerem est putris: sed cum 88 lapides a chiragra

Fregerit articulos veteris 89 ramata fagi.

Tunc 90 crassos transisse dies lucemq; 91 patustrem, 60

Et sibi iam seri vitam ingemuere 92 relata.

At 4 te nocturnis iuuat 93 impallescere cartis.

Cultor enim iuuenum 94 purgatas in seris 95 aures

96 Fruge Cleanthea. petite 97 hinc iuuenesq; senesq;

98 Finem animo certum, 99 miserisq; viatica canis. 65

100 Cras 2 hoc fiet. 3 Idem cras fiet: 4 quid? quasi magnū

Nempe diem donas. sed cum 5 lux altera venit,

101 Iam cras bestiæ consumsimus: ecce aliud cras

6 Egerit hos annos, & semper paulum erit ultra.

7 Nam quamvis prope te, quamvis temone sub uno 70

Vertentem sese, frustra sectabere 8 canthum,

Cum rota posterior curras, & in axe secundo.

* Libertate opus est: non hac, ut quisq; 10 Velina

11 Publius 12 emeruit 13 scabiosum 14 tesserula far-

Possidet. 15 Heu steriles veri, quibus una 16 Quiritem 79

17 Vertigo facit: 18 hic dama est non 19 tressis agaso,

20 Vappa, 21 & lippus, & 22 in tenui farragine medax.

23 Vicerit hunc dominus, momento 24 turbinis 25 exit

2 Marcus Dama papæ! Marco b spondente recusas

Credere tu nummos? Marco sub c iudice palles. 80

26 Marcus dixit: ita est. e adsigna Marce tabellas.

27 Quamvis n. tu vt posterior rotæ in axe secundo curras priorem rotam,

i. crastinum diem, propte videas & mox te posse assequi putes, cum tamen illa sub eadem te-

mone, i. eodem tenore & cursu, fugias, frustra attingere conaris.

28 Ferrum quo rotæ minimuntur pon. pro rotæ.

29 Qui i. i. felicitatem tibi propomis, Philosophie absque mera va-

ta, hinc inseruas oportet, ut vera tibi contingat libertas, non hec ciuitas, &c.

30 Non hac ciuitas, quia vt quisque seruus —

31 — in tribum aliquam relatus. Velina a. nomen tribus

quæ numero aliarum accessit.

32 Nomine patrini assumptio, qui libertis mos erat.

33 Cui iam emerito & munitissimo publice præbetur frumentum

34 Tesseræ est signum quod accipiebant cines a curatore annonæ, à quo frumentum publicè e-

rogabatur ad pauperes cines subleuandos.

35 Quam falluntur.

36 Ciuitas Rom.

37 Circumactio, manus mittendæ dominus dextra prehensum in orbem rotabat, & è manus mittebat, ve-

luebat effet potestatis.

38 Nuper Dama seruus, nunc Marcus Dama liber & clavis.

39 Vix tri-

bulatis annis, & seruus infimæ conditionis.

40 Moribus nequæ, insulsius vt vappa, i. vinum insipidus

& corruptus per interitum caloris vitalis.

41 Scientie ruditus. Translat. à corpore ad animum.

42 In rebus vilissimis, otiam inuentorū cibarij fallax & fraudulentus.

43 Postquam tamen vicerit

hunc dominus.

44 Ciceriadionis.

45 Factus est, a ciuitate & liber, b sponsor, c index, d testis,

e testator, & hæc dicit recente manu missus Dama, seu fanticus eius, vel etiam Poeta Iron.

Hec

26 *Haec merā libertas, hoc nobis²⁶ pilea donant.*
 27 *An quisquam est alius liber, nisi ducere vitam*
Cui licet, ut voluit? licet, ut volo, vivere: non sum
 28 *Liberior²⁸ Brutus? Mendosus colligis, inquit,*
Stoicus hic, aurem mordaci lotus²⁹ aceto.
 30 *Hoc reliquū accipio: ³¹ licet illud & ut volo tolle.*
 32 *Vindictā postquam³² meus à pretore recessi,*
Cur mihi non liceat iussit quodcunque voluntas?
 33 *Excepto si quid³³ Mafuri³⁴ rubrica vetavit?*
 35 *Disce: sed³⁵ ira cadit naso, rugosaque sanna,*
Dum³⁶ veteres auias tibi de³⁷ pulmone reuello.
 37 *Non prætoris erat stultis dare³⁸ tenuia rerum*
Officia, atque usum rapidæ permettere vita.
 38 *Sambucam citius caloni aptaueris alto,*
Stat contra ratio, & secretam garrit in aurem,
Ne liceat facere id, quod quis vitiabit agendo.
Publica lex hominum, naturaque continet hoc fīs,
Vt³⁹ teneat vetitos inscitia debilis actus.
 39 *Diluis helleborum⁴⁰ certo compescere puncto*
Nescius examens⁴¹ vetat hoc⁴² natura medendi.
 40 *Nauem si poscat sibi peronatus arator*
Luciferi rūdis, exclamat⁴³ Melicerta perisse
 41 *Frontem de rebus.⁴⁴ Tibi⁴⁵ recto vivere talo*
 42 *Ars dedit? &⁴⁶ veri speciem⁴⁷ dignoscere calles,*
Ne qua suberato⁴⁸ mendo sum tauri at auro?

43 *Subtilia per differentias & circumstantias officia.* 43 *A Equē exigas à stupido puero*
militis (qui quid⁴⁹ λαθει). ligna baibalabat. vel quid clauam ligneam gerebat, Calo dictus est)
vt lyram scitē tangat, alijs ut machinam illam poliorceticam intendat ac trahat, atque ab hoc
Dama quem prætor ciuili donavit libertate, ut liberē & secundum rationem agat. 44 *Pro*
vetiti habeat ea quæ quis non didicit. 45 *Medicam artem exerceat de ellebore, Sat. 4. v. 18.*
 46 *Nec certa habitā cognitio pharmaci diluendi & præparandi, nec morbi, tempestatis,*
anni, agroti constitutionis, virium, &c. 47 *Ars quæ naturam imitatur. Medicina,*
 48 *Gubermandam.* 49 *Stellarum etiam mediocri ciuiis gubernatori notarum.*
 50 *Deus marinus qui Palæmon & Portunnus dicti, quinque exclamat.* 51 *Pudorem.*
 52 *Quod si philosophia te docuerit hæc officia seq.* 53 *op̄d̄t̄n̄s̄ ēī, to walke*
hyp̄s̄īḡh̄t̄ly. 54 *Philosophia recte vivendi ars.* 55 *Quod verum esse videtur,*
nec est: apparens bonum à vero bono discernere. 56 *Ne qua simulata hypocrisis, vel,*
species veri aut boni, velut numus subteratus & adulterinus qui raucum & sordidum sonat, te
fallat.

26 *Serui manu emissi raso capite à dominis pileum libertatis insigne sumebant.*
 27 *Etiamsi syllogizat M. Dama.*

28 *M. Iulius Brutus qui regibus exactis libertatis auctor fuit.*

29 *Actimonia iudicij Dialectici.*

30 *Maiores propositionem probe intellectam accipio.*

31 *Minorem nego.*

32 *Inq. Dama, virgin prætoris, qua manu missis caput tangit iubens eos, Liberos esse.*

33 *Mei iuris.*

34 *Præterquam quod legibus canum est.*

35 *Maf. Sabini iurisconsulti.*

36 *Legum tituli minio notati.*

37 *Resp. Stoicus vel Porsa.*

38 *Nec irascere, neque irride, quod te doceam.*

39 *Inueteratas opiniones & aniles de libertate.*

40 *Imo pectora.*

41 *Non in manu prætoris, sed philosophi erat.*

57 Approbashona.
53 Damna mala.
59 Frugalis, modi-
co contentus cum
lare fundo.
60 Prout occasio
postulet liberalita-
ten exercere.
61 A pueris ut etiam
derideant, in triuys
se cum qui se demissis
ob afferat. Hor. 16 ep.
lib. 1.
62 Illa colla parte.
vel ipse gluto, i. hel-
lino qui deglutias fa-
lida mām ex spe
lucrī velut ex eden-
di appetitu nāmam.
ubi n. quid palato
gratiū occurrat, affluit
salina quasi linguae
& gustatus ministra.
63 Leucosam. Mer-
curius n. lucrī preses
crederebatur.
64 Ordo est. cum ve-
re dixeris, hæc mea
sunt, teneo, i. hæc inra
& officia vere colo.
65 Convore & ani-
mote liberum pro-
nuncio.
66 Pratore, te ci-
nili, lome liberatore
te philosophica libertate donante. 67 Sin tu dudum nostræ i. sermili: conditionis & vi-
tiorum, civili tantum libertate donatus veterem retines nequitiam, nego te liberum esse & ser-
num pronuncio. 68 Alludit ad Leberidem, si antiquos mores obtines. 69 Fallaciam
& frandles callide tegis corde conuictu. 70 Libertatem & sapientiam. 71 Tibi rur-
sus iniicio frenum servitatis, vel alludit ad puerilem lufum. 72 ολελαχυσ ιδε, per funem virin-
que atraffum. Hor. ep. 10. lib. 1. Tortum dñna sequi potius quam ducere funem, tibi negans quam
modo de deram libertatem. 73 Ne dignum quidem mouere potes quin pecces, Stoicē satis.
74 Quid a tam parum est inquis Dama, quam mouere digitum? 75 Stoicus resp. nullus
tamen viciūm impetrabis a deo — 76 — vt qui perfecte non sapit, aliquid sapientia quale n.
peccatum est digitum ac corpus mouere male. Stoicē. 77 Vel minima etiam sapientia
mica aut particula. 78 Sermiutem ac libertatem; sapientiam ac stultitiam. 79 Nec
poteris stuleas cum sis, etiam in minimis ex sapientia agere: non magis quām, qui — 80 — ce-
reva Hellenism sup. 1. 81. i. quoad cetera rusticus est — 81 — poterit saltare tres staticulos
ex arte Bathylli Andrei Pantomimi Satyrum saltantis, vide Iuuen. Sat. 6. v. 64. legus itaque
Satyrum, sic Horat. 2. ep. 1., Nunc Satyrum nunc agrestem Cyclopa mouetur. 82 Instat Dama,
83 Refert Stoic. unde tibi liberi nomen vīmpas, cum tot viciūm imperijs subditus sis?
84 Nullum tibi creditis esse dominum præter exterritum illum corporis? 85 Pratoris
virga, supra vers. 83. 86 Si quis herus iubeat, I puer, &c. 87 Ad sudorem in bal-
neis detergendum, ολελαχυσ. 88 Et his verbis ta increpēt, cellas nugator? 89 Fa-
tēs hoc esse acre seruitum, vel seruitum acre te nihil impellit, qui iam corpore liber es.

Te nibil impellit; nec quicquam⁸ extrinsecus intrat
 Quod neruos agit. sed si intus, & in⁹ iecore aegro
 130 Nascantur¹⁰ domini, qui tu¹¹ impunitior exis,
 Atq; hic, qui ad strigiles scutica, & metus egit herilis?
 94 Mane¹² piger stertis: ¹³ Surge, inquit^b Auaritia: Eia
 Surge. Negas. instat, Surge inquit. Non queo. Surge.
 Et quid agam? rogitas? ¹⁴ saperdas aduebe Ponto,
 135 97 Castoreum, ¹⁵ stupas, ¹⁶ hebenum, ¹⁷ thus, ¹⁸ lubrica
 Tolle^c recens primus^d piper^e è sifiente camelo. ¹⁹ Coa
 7 Verte aliquid, ²⁰ iura. ²¹ Sed Iupiter audiet: ebeu!
 10 Varo, ²² regustatum digito terebrare salinum
 Contentus perages, si viuere ²³ cum Ioue tendis.
 140 Iam pueris²⁴ pelle^f succinctus, & œnophorū²⁵ aptas
 Ocyus ad nauem: nil obstat, quin trabe vasta
 Aegaeum²⁶ rapias, nisi²⁷ sollers^g luxuria ante
 Seductum moneat: Quò deinde insane ruis? quò?
 Quid tibi vis? ²⁸ calido sub pectore mascula bilis
 145 Intumuit, quam non extinxerit ¹⁸ vrna cicuta.
 Tun^h mare transfilias? tibi ¹⁹ torta cannabe fulto,
 Cœna sit in transtro, ²⁰ Veientanumque rubellum
 Exhalet vapida ²¹ lesum pice ²² sessilis obba?
 Quid petis? ut nummi, quos hic ²³ quincunce modesto
 150 ²⁴ Nutrieras, pergant audios ²⁵ sudare ²⁶ deunces?
 Indulge ²⁷ genio, carpamus dulcia, ²⁸ nostrum est
 Quod viuis: ²⁹ cinis, & Manes, & fabula fies.

usque diem. 7 Commuta mercès, negotiare. 8 Et peiera.
 10 Rep. Auaritia, o Stolide! 11 Regus, dig. tereb. (i. salem lingere) content, perages
 quenam dictio est emphatica. 12 Iusti & sancti: Iouem veritatem.
 13 Mancanam, vidulum, vel segetre. 14 Imponis servis sarcinas deferendas ad nanim. 15 Mare
 rapidè feces, nauiges. 16 Ad corrumpendum ingeniosa. 17 Vnde tibi excrevit
 atra hæc bilis ad insaniam usque, vel mascula, i. quam ego effeminate malum. 18 Latig-
 ter epota cicuta, herba frigidissima. 19 Tibine in fune nautico sedenti transtrum pro
 mensa erit. 20 Viam viliissimum rubri coloris & saporis ingratii ex agro Veiano qui
 est in Campania. 21 Corruptum, & olens picem vasis ac nanim. 22 Latum habens
 ventrem cœu fundum. 23 Usurā modicā, intra semissim, quiaque per duodecim. 24 Auxeras.
 25 Cum sudore, molestia & periculo lucifacere & patero. 26 Decem per duodecim uncias,
 lassim. 27 Festis & voluptati. 28 Vita hilariter acta, ea denique vita est, & maneris mei.
 29 Morieris, descendesque ad inferos, de quibus tam multa somniant & fabulantur cum poete-
 tum philosophi. Hor. 4. od. 1. lib. Iam te premet nox fabulaque manes. Vita igitur, quæ datus,
 vires.

Vinc

30 Ibidem 11. od.
dum loquuntur fugi-
rit mea A. Et. ss.

31 Sciont verba vol-
Poete.

32 Anaritiae simol-
atone Lusorice.

33 Alternis vicibus.

34 In certo seruitio.

35 Seruitutis vitio-
rum.

36 Vincali catene
sua.

37 Qua iterum in
seruitutem rediga-
tur.

38 Exemplum addu-
cit Chærestratus. è Me-
nandro, cum Dau-
seruo de Chrysifide de-
strenda deliberatio,
no. tamen 2na uer-
perficiunt. vide Eu-
nuch. Tereutij.

39 Meretricij amo-
ris moestias quas
tuli.

40 Ad viuum, serio-
cogitabandas.

41 Sobrijs, frugi.

42 Ego per infa-
miam & nominis ia-
turam ad obsec-
nam sacreneri;

domini —

43 — patrimonium
inimicuum, perdam?

44 Vino, aqua, cen-
tacrymis cardimibus
suffici. vel vnguen-
to madidas fore.

vide Lips. epist. quest. 61. 22. ep. 14.

45 Iuuenes commissatum eventes ad amicas, faces presebant, quibus, cum ad fores ventum

esset, ne à præterreuntibus agoscerentur, extinctio, cantabant.

46 Ait Dauus. qui Te-
rentio Parmeno.

47 Sapere aude, vel si sapias.

48 Castrori & Polloci, diis auer-
suncis, stultitiam tuam ammonentibus.

49 Macta. 50 Dicit Chærestratus sibi non
confidens.

51 Chrysifis plor. rel.

52 Nugaris. inquit Dauus, qui labacis & ad mis-
eritiam redit.

53 Vapulabis, sic Iuuen. Sat. 6. ver. 611. Solea pulsare nates. vel committiga-
bitur tibi caput aurato ceu purpureo meretricis faddalio.

54 Ne relacteris dubius. vel nio-
go adiustice, vel constanter te in libertatem astere.

55 Quod fera capta soleat. *Apostopefis.

56 Liber & sapiens.

57 Non quem festuca, i. vindicta & virgā prætoris tactum manu-
missimique.

58 liberum pronunciarit vox lictoris, yuins è sex ministris qui prætori op-
parebant & & loce Quem.

59 Adulator populi, ambitiosus. ordo est, habet ille palpo-

ius suis palpare est manu mulcere.

60 Honoribus inhiantem.

61 Candidata, ma-

62 Missilla sparge in AEdilatu.

Viue memori leti: 39 fugit hora: hoc quod loquor, inde
est.

31 En quid agis? 32 dupliciti in diuersum scinderis hano:
Hunc cine, an hunc sequeris? subeas 33 alternus oportet 155

34 Anticipi obsequio dominos: alternus obveres.

Nec tu, cum obſtiteris ſemel, inſtantiq; negaris

Parere imperio, Rupi iam 35 vincula, dicas.

Nam & luctata canis 36 nodum abripit: attamen illi

Cum fugit, à collo trabitur 37 pars longa catene. 160

d 38 Daue, cito, hoc credas in beo, finire 39 dolores

Præteritos meditor: (40 crudum Chærestratus vngue

Abrodens ait hec) an 41 ſiccis dedecus obſtem

Cognatis? an rem patriam rumore ſinistro (das

Limen ad 42 obſcœnum 43 frangam dum Chryſidis 44 v- 165

Ebrius ante fores 45 extincta cum face canto?

46 Euge puer, 47 ſapias, 48 dys depellantibus agnam

49 Percute. 50 ſed censen', 51 plorabit Daue relicta?

52 Nugaris. 53 ſolea, puer, obiurgabere rubra

54 Ne trepidare velis, atque arctos 55 rodere cassen. 170

Nunc feris, & violens: at ſi. vocet, Haud mora, dicas,

Quidnam igitur faciam? ne nunc, cum accersat, &

Supplicet, accedam? Si totus & integer illinc, (ultra

Exieras, * nec nunc. 55 hic hic, quæ querimus, hic eſt:

Non in 57 festuca, 58 lieter quam iactat in eptius.

Ius habet illeſui 59 palpo quem ducit 60 biantem

vide Lips. epist. quest. 61 Cretata* ambitio? 62 Vigila, & 63 cicer ingere large

45 Iuuenes commissatum eventes ad amicas, faces presebant, quibus, cum ad fores ventum

esset, ne à præterreuntibus agoscerentur, extinctio, cantabant.

46 Ait Dauus. qui Te-
rentio Parmeno.

47 Sapere aude, vel si sapias.

48 Caſtori & Polloci, diis auer-
ſuncis, ſtultitiam tuam ammonentibus.

49 Macta. 50 Dicit Chæreſtratus ſibi non
confidens.

51 Chrysifis plor. rel.

52 Nugaris. inquit Dauus, qui labacis & ad mis-
eritiam redit.

53 Vapulabis, ſic Iuuen. Sat. 6. ver. 611. Solea pulsare nates. vel committiga-
bitur tibi caput aurato ceu purpureo meretricis faddalio.

54 Ne relacteris dubius. vel nio-
go adiustice, vel constanter te in libertatem astere.

55 Quod fera capta soleat. *Apostopefis.

56 Liber & sapiens.

57 Non quem festuca, i. vindicta & virgā prætoris tactum manu-
missimique.

58 liberum pronunciarit vox lictoris, yuins è sex ministris qui prætori op-
parebant & & loce Quem.

59 Adulator populi, ambitiosus. ordo eſt, habet ille palpo-

ius suis palpare est manu mulcere.

60 Honoribus inhiantem.

61 Candidata, ma-

62 Missilla sparge in AEdilatu.

64 Rixanti

64 Rixanti populo, 63 nostravt *Floralia* possent
 66 Aprici meminisse senes quid pulchrius? at cum
 180 67 Herodis ventre dies, vnbtaque *senes*
Dispositae 68 pinguem nebulam vomuere & *lucerne*
 69 Portantes violas, 70 rubrumq; 71 amplexa *calinum*
 1 Cauda natat *thynni*, 72 tumet alba *fidelia* 1 *vino*:
 73 *Labra* 74 mouest *acutus*, 74 *recutitaq; sabbata* 75 *palles*.
 185 Tunc 76 *nigri lemures*, 77 *ouoq; pericula* *rupto*:
 Hinc 78 *grandes* 79 *Galli*, & cū 80 *sistro* 81 *luscias* *sacerdos*,
 Incusserē 82 *deos* *inflantes* *corpora*, 83 si non
 Prædictum ter mane caput *guianeris* all. 84
 Dixeris 84 hæc inter 85 *varicosos* 86 *centuriones*,
 190 Continuo 87 *crassum* *ridet* 88 *Vulsenius* *ingens*,
 Et 89 *centum* *Græcos* *curto* *centus* *elicetur*.

64 Inter captandum & legendum
 missilia.
 65 *Munificientiam*
 nostram in *Flora* ex
 mercerice due facili
 Indi, quorum celeb
 bratio ad AEdes
 spectat.
 66 Inter apican
 dum.
 67 Quos colit pa
 pulus qui Herodi
 paret, sc. *Judei*, vel
 Herodis *Aescalonitæ*
 natalis, cœu suscepit
 regni dies celebrante
 & *lucerne*,
 & *floribus*,
 & *communis*,
 1 *vino*,
 in *precibus*, &c.
 68 *Fuliginem*.
 69 *Coronatæ* cœu

ornata floribus. 70 *Ficile* *miniatum*. 71 *Hinc* *ampliudo* *thynni* *colligent*, vel,
Hypallage. 72 *Plena* est. 73 *Concipis* *vota* *tacito* *murmure*. 74 *Recutitorum*, i.e.
circumcisorum *Iudæorum* *sabbata*. 75 *Superstitioso* *meu*, vel, ex *ieunio*, vel *cinere* & *in*
to *conspersus* *colis* *sabb.* 76 *Vmbræ* *nocturne* *sup*, *lumentor*. 77 *Vnde* *periculum*
portandi *credebant*. 78 *Ingentes* *semimiri*, vt qui *calistrati* in *altum* *crescant*, vel *veneratio*
ingen. 79 *Sacerdos* *Cibeles*. 80 *Isiaci* *listrum*, *crepitaculum* *ex* *are* *aut* *argento* *tin*
aculum *forebant* *in* *sacris*, vt *Galli* *cimbalum*. *Apul.* 1. 81 *Cui* *His* *irato* *percussit* *lu*
mina *sistro*, *Iulen*. *Sat.* 1. 3. ver. 93, vel, *ad* *mores* *poteſt* *referti*, vt *Lippus*. 82 *Metum* *dearum*
Cibeles & *Isidos* *quarum* *illa* *furore*, *hæc* *Syriæ* *tumoribus* *ulceribus* & *morbis* *infat*.
 83 *Nisi* *expient* & *amolliantur* *inflationem* *annulo* *quod* & *magis* *inflat*, *quodque* AEgypti
tionem *religione* *in* *dij* *numeratur*. *Iulen*. *Sat.* 1. 3. ver. 9. 84 *Hæc* *Stoicorum* *seita* *de*
vera *libertate* *vt* *unque* *derisit* *sunt* *stupidi* *milites*, *vera* *tamen* *sunt*. 85 *Labore* *militiæ*
varicosos, *vel*, *vt* *corpo* *ita* *animo* *tumidos*. 86 *Ignaros*, *literarum* *osores*, *cuiusmodi* *sunt*
militares. 87 *Rusticæ* *aut* *militariter*. 88 *Miles* *procerns*, *robustus*, *vt* *in* *prima* *Sat.* *In*
gentes *Titos*. 89 *Centum* *philosophos* *totidem* *alibus* *affimat*.

SATYRA VI.

In auaros qui parcè & sordidè viuunt, *vt* *relinquat* *he*
redibus *quod* *nequiter* *profundant*.

A dmouit iam bruma foco te, 1 *Basse*, *Sabino?* (dæ?)
 Iamne lyra, & 2 *tetrico* 3 viuunt tibi *peccine* *chor*-
 4 *Mire opifex* *numeris* 5 *veterum* *primordia* *vocum*,

1 *Cæs*, *Naſſus* *Ly*
 ricus *Poeta* *suit*,
 de quo *Priscianus*
 & *Fabius* lib. 10.
 2 *Graui* & *seuero*
 carmine.

3 *Occupantur*, *agunt?* a *Petite Hellenism*. 5 *Potse* *idem* *est*, *quem* *AGellius* lib. 2.
 cap. 19. & 5. 7. & 12. 17. *scripsisse* *de* *originibus* *testatur*, *sic* *minus*, *intellige* *mu**ndi**copias* &
Geogovias, *di* *legunt* *prim*, *seruus*, *vt* *canat*, *unde* *homini* *genus* *er* *perdatur*, &c. *Virg.* 1. *AE*
neid. *de Iopa* *Lyrico*.

Atque

6 Sonetum poesim.
 7 vel fortem, et quae
 canat diuus puerofqz
 deorum, i heros, &
 pugnem victorem,
 &c. Horat. Pisones.
 7 Iumentum amores
 & conuicia.
 8 Senum bene de
 rep. meritorum lau
 der.
 9 Ligustica.
 10 A tepeore maris
 exagitat.
 11 Sciente vel pro
 hybernatqz est mihi.
 12 Heteroleum. Pe
 sins n. patriam ha
 buit Volaterram in
 Hetruria.
 13 Sunt vel cornu
 tura portus Lante,
 primi oppidi in He
 truria, dicit quod La
 nse foranam referret.
 14 Ennius in Aen. ab
 hoc verso incipit
 describere Lante
 portum. Est opere
 precium & cives cog
 nose portum Lante.
 15 Ipsi Ennius. al
 ludit ad tria corda
 quae se habere dixit
 Ennius quod Graec
 Osee & Latine lecit.
 16 Desiit Rerere. i. 4° Emole. quid metuas? ²⁴ occa: & seges altera in her
 somniare. Hellenism.
 deservit se esse

Atque ⁶ marem strepitum fidis intendisse Latine,
 Mox ⁷ iuuenes agitare voces, & police honesto
 5
 8 Egregios lufisse senes? Mibi nunc ⁹ Ligus ora
 10 Intepet, ¹¹ hybernatqz ¹² meū mare, quā latus ingens
 Dani scopuli, & multa litus se ¹³ valle receptat.
 14 Lunai portum est operæ cognoscere, ciues.
 15 Cor iubet hoc Eani, postquam ¹⁶ deservit esse
 16 Mæonides ¹⁸ Quintus, pauone ex Pythagoreo.
 Heic ego ¹⁹ securus vulgi, & quid præparet Auster
 20 Infelix pecori: securus, & ²¹ angulus ille
 Vicini nostro quia pinguor: & si adeo omnes
 Ditescant ²² orti peioribus, usque recusem
 23 Curuus ob id minui senio, aut cœnare sine vincto,
 Et ²⁴ signum in vapida naso tetigisse lagena.
 25 Discrepet his alius. ²⁶ Geminos horoscope ²⁷ varo
 Producis genio. ²⁸ Solis natalibus, est ² qui
 Tingat olus siccum ²⁹ muria vafers ³⁰ in calice empta, 20
 Ipse ³¹ sacrū in rorans patine piper: ³² hic bona ³³ dente
 Grādia magnanimus ³⁴ peragit puer, ³⁵ utar ego, utar,
 Nec ³⁷ rhombos ideo libertis ponere ³⁶ laetus,
 Nec tenuem sollers ³⁷ turdorum nosse ³⁸ saliuam.
 39 Messe tenus propria viue: & granaria (fas est) 25
 26 Desiit Rerere. i. 4° Emole. quid metuas? ²⁴ occa: & seges altera in her
 somniare. Hellenism.
 deservit se esse

Mæonides. 17 Homerus, à patre Mæone vel patria Mæonia, vide Plutarchi de Ho
 mero lib. 18 1. Euphorbus, 2. Pythagoras, 3. Paus, 4. Homerus, 5. Ennius. vel postquam
 desit somniate se fuisse Homerum agnouisse se esse Quintum Ennium, vt Quintus sit pra
 nomen Enni. 19 Non sollicitus quid de me dicat vulgus sentiatve. 20 Morbos
 inferens. 21 Fundus. 22 Inferiori quam ego loco. vel hom. pessim. 23 No
 si tam ob ista deuiso esse vultu, atque per inuidiam senium præpoperum accersere, dum
 sordido vietu eorum dicitas amulor. 24 Admoto naso obseruare an laeta sint signa la
 genar, que siam vapam habet, vel non resignare & depromere, sed admotis labris & naso vap
 am exhibere. 25 Nec tamen cuius hæc liberalis mens quæ mihi. 26 Fratres, iis
 dem parentibus ortos. 27 Vario ingenio profert idem Horoscopus. Apostroph.

28 Quomodo a alter tripartitus. Omnia hic emphatica & signata. 29 Aquæ salta. vel li
 quamine ex rhynorum fanic. 30 Quod solent parci & sordidi. 31 Cui parci tan
 quam rei saepe. 32 Hic magnan. puer, this youth that beareth a hanc
 militi. 33 Galæ. 34 Absumit. 35 Verba Poeta. 36 Laetus ponere.
 Hellenism. & sollers nosse. 37 Pisc. in delicijs habit. 38 Nihil pro lantis epulix.
 38 Subtilem gustum & saporem discernere. 39 Nihil ex anno prouentu reliquum
 faciat. 40 Molendo consume. 41 Glebas frange, agrum exerce.

47 Ast vocat officium: trabe *rupta*,⁴⁸ *Bruttia* *saxa*
 Prendit amicus inops *zrēm* q. *omnem*,⁴⁹ *surdāq* *vota*
 Condidit *Ionio*: iacet ipse in littore, &⁵⁰ vna
 Ingentes de puppe⁵¹ dei: iamque obvia⁵² mergis
 Costaratis lacere. nunc &⁵³ de cespite viuo
 Frange aliquid: largire inopi,⁵⁴ ne pictus obverret
 Cœrulea in tabula,⁵⁵ Sed⁵⁶ cœram funeris heres
 Negliget, iratus quod⁵⁷ rem curtaueris urne
 35 ⁵² Offa inodora dabit: seu spirent cinnama⁵³ surdum,
 Seu⁵⁴ ceraso peccent⁵⁵ casie⁵⁶ nescire paratus.
 57 Tune bona incolumis minu. is? &⁵⁸ Bestius urget
 Doctores Grains. Ita fit postquam sapere urbis expers,
 Cum pipere, & palmis, venit postrum hoc⁵⁹ maris
 40 ⁶⁰ Fœnicese crasso vitiarnit unguine pulles.
 Hec⁶¹ cinere ulterior metuas? at tu, meus heres
 Quisquis eris, paulum⁶² à turba seductior audi.
 O bone num ignoras? missa est à⁶³ Cœsare⁶⁴ laurus
 Insignem ob cladem Germanæ pubis, &⁶⁵ aris
 Frigidus excutitur cinis: ac iam⁶⁶ postibus⁶⁷ arma,
 Iam⁶⁸ chlamydes regum, iam lutea gau sapia captis,
 45 ⁶⁸ Esse daq,⁶⁹ ingentesq; locat⁷⁰ Cœsonia⁷¹ Rhenos:
 Dijs igitur, genioq; ducis⁷² centum paria, ob res
 vix sentiarur. durin scula translatio. 54 Gummi è ceraso, vel cortice cerasi adulterate sunt.
 55 Canella, Matthiol in Diosc. lib. 1. cap. 12. & 13. alijs à Calsmanu, quod dulce lignum ionat, alij à yyp, abrasu, est n. interior cortex qui ab exteriori & crasso libto abriditur. 56 Negligens. 57 Dicet mihi heres. Tune ipse saluus, cum opus non sit, in nestio quos tua pro fundas quae mihi heredi porius debentur? 58 Imperitus aliquis heredita criminis dabit hanc officiosam largitionem, ut & lautiorem viam Græcis philosophis & clamitans haec non prius solita fieri quam sapere. i. sapientia Græca cum mercibus peregrinis (quaerentem effoeminent) è Græcia in urbem nostram mari aduenissent. 59 Nihil masculi habens. vel matri aduenia: ut expers significet & t. c. & t. p. & c. Casab. al postquam rigida nostra cismarina philosophia corrupta sit molli & transmarina Græcum. 60 Ipsi rustici cibos prius simplices corrumpunt & condidunt lantius. 61 Heredem, inquis Poeta, mortuit me tuas? Hor. 2. epist. 2. lib. Nec metuam quid de me iudicet heres, Quod non plora datu innervari. 62 A vulgi ignorantia & odio. 63 Claudio Caligula 64 Lit. re laureata, quae triumphum indicent & imperent, cum tamen nihil dignum eo fecisset 65 Ex priore fa critio de relictis amoreatur, & nona sacra parantur. 66 Templerum. 67 S. Iolua. 68 Vests & vehicula Coaches Germanorum. 69 Caligulæ vxor per procura tores. 70 Rhenanos. Rheni accolat. 71 Gladiatorum qui ad bossum, clinican tes se inuicem immolent, ad placandas defunctorum animas quas humano sanguine propitiari credebant, vide Ipl. Saturn. 72.

Egregie

72 Vetus unde d
heres.73 Neque ncontra-
dico.74 Superest mihi
suburbanus fundus
probe catus & saxis
expurgatus, al. iugi
cultura exhaustus.75 Si mihi nullus
cognatus sit, née af-
finitus quem heredem
instituam.76 Vicum inter Ro-
manum & Aricium in
via Appia.77 Vbi sedebant
mendici prope ne-
misis Diana vbi Hip-
polytus Virbius co-
lebatur.78 Terra filius, cu-
ius genus ignor-
atur.

79 Abarus.

80 Atacum.

81 Tritannum.

82 Ratione gene-
rit, Stemmate.83 Aliquis mendici-
orum ex Aricino
colle & laco quem
Diana consecrata
Manus, mihi maior,
annunculus vel cog-
natus est.84 Tu a qui mihi
propior es, & cui
lege naturali con-
sanguinitatis prins
ventura esset hero-
dicas, car me viuo
illam exigis? alii
referunt ad laque-
trahendos equis
certiorum quas di-aut cur tu nasci major mei senioris hereditatem posceres? 85 Mea hereditas tibi est lu-
crum insperatum & ipse ador, ac si in via invenatum. 86 Ad te. 87 Marsupium
dextrâ tenens. 88 Tibi à me. 89 Verba heredi. 90 Cui testator.91 Meo danno perit, non tuo, d'heres. 92 Quo patres liberis suis præcipiunt, cuius-
modi sunt hac. Foen. ac. m. hinc extine sump. 93 Ex foenore. 94 Dicis heres.95 Testator indigneatur refert. 96 Quando iniquo & ingratu animo accepturus est
quae reliquero, Janeius & largius inflatum. 97 Egone meis foddide parcam, ut ille hac
reponam more prodigat. 98 Daturum & agreste oles. 99 Poteris capitum in famo
suspensi. 1 Iecoss Anserino quod Romanis in deliciis. 2 Variâ concessâ & licita
Veneta. 3 Copiam fastidier, al. palpiter. 4 Muto.

Egregie gestas, induco: quis vetus? aude-

75 Vae, nisi connives. Oleum, artocreasq; popello

Largior: an prohibes? dic clares? Non adeo, inquis.

74 Exossatus ager iuxta est. Age, 75 si mihi nulla

Iam reliqua ex amitis, patruelis nulla, proneptis

Nulla manet patrui, sterilis matentera vixit,

Deq; aua nihilum superest: accedo? Bouillas,

77 Clivumq; ad Virbi: presto est mihi Manius heres

78 Progenies terræ? quare ex me quis mihi? quartus

Sit pater: haud prompte, dicam tamen. adde etiam

80 unum,

81 Vnum etiam, terra est iam filius, & mihi? ritu

83 Manius hic generis prope maior annunculus exit.

84 Qui prior es, cur me in decursu lampada poscas?

85 Sum tibi Mercurius: venio deus? buc ego? ut ille

Pingitur. an renuis? vin' tu gaudere? relictis?

89 Deest aliquid summae? minui mihi: sed? tibi to-

79 tum est,

Quicquid id est. Vbi sit, fuge querere, quod mihi
quondam

Legarat Tadius: neu dicta repone? paterna:

Fenoris accedit merces: 93 binc exime sumptus:

94 Quid reliquum est? 95 reliquum? 96 nunc nunc
impensis unde

Vnge puer caules. 97 Mibi festa cluce oquatur

98 Vrifica, & fissa? fumosum sinciput aure:

99 Vi tuus iste nepos olim satur anseris extis,

Cum morosa? wago? siuguliet inguine? vena,

70

aut cur tu nasci major mei senioris hereditatem posceres? 85 Mea hereditas tibi est lu-
crum insperatum & ipse ador, ac si in via invenatum. 86 Ad te. 87 Marsupium
dextrâ tenens. 88 Tibi à me. 89 Verba heredi. 90 Cui testator.91 Meo danno perit, non tuo, d'heres. 92 Quo patres liberis suis præcipiunt, cuius-
modi sunt hac. Foen. ac. m. hinc extine sump. 93 Ex foenore. 94 Dicis heres.95 Testator indigneatur refert. 96 Quando iniquo & ingratu animo accepturus est
quae reliquero, Janeius & largius inflatum. 97 Egone meis foddide parcam, ut ille hac
reponam more prodigat. 98 Daturum & agreste oles. 99 Poteris capitum in famo
suspensi. 1 Iecoss Anserino quod Romanis in deliciis. 2 Variâ concessâ & licita
Veneta. 3 Copiam fastidier, al. palpiter. 4 Muto.

Patricie

75 *Patriciae immeiat vulnæ ?⁵ mibi trama figuræ
Sit reliqua: ast illi tremat omento⁶ popa venter?
7 Vende animam lucro, mercare, atque excute sollers
Omne latus mundinet sit⁸ præstantior alter
9 Cappadocas rigida¹ pingues¹¹ plausisse¹² catastia.
Rem duplica. Feci: iam triplex: iam mibi quartò,
Iam decies¹³ redit in rugam¹⁴ Depunge, ubi siflam,
Inuentus,¹⁵ Cbryssippe, tui finitor acerui.*

5 Egone me mace-
rem instar decotis
& defloccat vestis
detritis villis & sub-
tegmine nudo?

6 Pinguis, obesus
vt popa.

7 I nunc, q̄r nobil
non turpe, scelerat-
sum, fôrdiam fa-
cito, vs beredi plag-
cess.

8 Mangoni peri-
tior.

9 Seruos è Cappadocia. 10 Bene habitos, nitidos cute. 11 Palpo vel plana
manu ferite, vt ostentes corporis eorum habitudinem. vel apud empturientes laudare, alij leg.
pauisse, alij clausisse. 12 Pegmate ligneo, in qao venales exponebantur serui.
13 Decuplatur. alij vestibus Metab. quasi multiplicatur. 14 Quem modum penam
multiplieandæ rei familiaris meæ immensæ tanquam Soritz? 15 Stoicorum acutis-
sime (qui argumentationis acerualis in infinitum prægredientis finem invenisti, inbendo
τον χαραγήν priusquam ad multa ventum esset) dic ubi ego sistan.

FINIS.

ERRATA.

P. paginam: v. versum Satyre: n. notam designat.

*In Epistola tuisculo Principem, in ipsa epist. Græci accentus in non-
nullis desiderantur. lege iū expurgat. & pharmaca. | p. 1. n. 3. The-
sei. | p. 2. n. 48. referenda ad comes in v. 34. | p. 4. n. 10. à velis. | p. 10.
n. 58. & p. 57. n. 13. pro □ lege □ | p. 10. n. 77. distingue post Cylindri. |
p. 11 n. 83. Criticum. ibid. n. 88. audiant. & n. 99. pro quoties lego a-
motis. | p. 15. n. 12. enecant. | p. 23. n. 94. Alexandrinorum. | p. 30:
v. 96. designata. | p. 36. n. 33. tanquam sis nobilis & liber. | p. 40. v. 47.
distingue post delicias hominis! | p. 41. v. 80. lauro. | p. 49. n. 16. Ab. |
p. 51. n. 67. a. i. autem. | p. 52. n. 96. Pudend. & statue eundem num. 96.
ante summum in v. 424. | p. 57. n. 11. accuset. | p. 60. supra notam 88.
pone * Verba Poetæ. & in n. 3. pro Sat. 170. lege Sat. 1. v. 70. | p. 62.
n. 59. expungatur Apollini. | p. 63. n. 50. nullius laboris non patien-
tissima. 51 ò rhet. præc. 52 perim. &c. | p. 69. v. 12. signa. & n. 12. adde
pilis squal. & horridos, non leuigatos. | p. 70. n. 26. post inuenimus
adde canentes. | p. 72. v. 97. perdere. & n. 77. spoliatores. | p. 73. n. 2.
prætoris. | p. 79. n. 7. credant. | p. 88. v. 135. remone. | p. 98. v. 89.
asteriscum præfige * Erect. | p. 102. v. 195. distingue sedet. ac. | p. 118.
v. 132. conchem. | p. 119. v. 170. domini. | In Persij vita lego Rhem-
nium. | In tetrasticho ad annotatorem, allusum est ad illud vulga-
tum, Si nolis intelligi, debes negligi: quod plures Ambrosio, non pauci
Tertulliano, alij Hieronymo tribuunt. Si quid alias literæ vel figuræ
sit erratum, facili manu candidus lector emendabit.*